BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Poročilo o finančni stabilnosti

Podatki do junija 2026

Oktober 2026

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Poročilo o finančni stabilnosti

Številka: oktober 2026

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

Upoštevani so podatki, dostopni do 30. junija 2026, če ni drugače navedeno.

Gradivo je bilo obravnavano na seji Sveta Banke Slovenije 6. oktobra 2026.

© Banka Slovenije

ISSN 1581-9760

Poročilo o finančni stabilnosti temelji na podatkih, v katerih so zaradi nepopolnega poročanja manjkajoče vrednosti za junij nadomeščene z zadnjimi razpoložljivimi podatki.

This publication is also available in English.

Nagovor

Spoštovani,

pred vami je novo Poročilo o finančni stabilnosti, ki ga objavljamo v času, ko slovenski bančni sistem, kljub visokim ekonomskim, finančnim in geopolitičnim negotovostim v mednarodnem okolju, ostaja stabilen in odporen. V prvi polovici leta 2026 so se geopolitične napetosti zaostrile, povečala se je nestanovitnost na finančnih trgih, dodatne izzive pa prinašata hiter tehnološki razvoj in širša uporaba umetne inteligence v finančnem sektorju.

Raven sistemskih tveganj ostaja zmerna, z izjemo makrofinančnih tveganj in tveganj, povezanih z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, ki so še naprej povišana. Odpornost bank na ekonomske šoke je visoka, stabilnost bančnega sektorja in realnega dela gospodarstva pa se ohranja, čeprav se zunanji šoki krepijo.

Makrofinančna tveganja ostajajo povišana zaradi nepredvidljivih sprememb na mednarodnih finančnih trgih, vztrajanja geopolitičnih konfliktov in visokih cen energentov. V zadnjih mesecih so bila izrazitejša nihanja prisotna zlasti na trgu državnih obveznic, zahtevane donosnosti pa so se približale ravnem iz obdobja po veliki finančni krizi. Naraščanje zahtevane donosnosti je posledica vse pogostejših dvomov o vzdržnosti javnofinančnega dolga nekaterih razvitih držav ter vse bolj vztrajnih pritiskov na pričakovano inflacijo. Javnofinančni izdatki v Sloveniji in razvitem svetu naraščajo zaradi potreb po ohranjanju socialne varnosti in zagotavljanju obrambne varnosti ter zahtev po krepitvi konkurenčnosti in zaščiti ekonomske suverenosti. To bo neposredno vplivalo na mednarodne finančne tokove in dostopnost financiranja, posredno pa tudi na vrednotenje slovenskih državnih obveznic.

Domače gospodarske razmere in odpornost podjetij na mednarodne negotovosti so se v drugem četrtletju odrazile v visoki gospodarski rasti. Prav visoka odpornost slovenskih podjetij na zunanje šoke ter visoka stopnja lastnega financiranja in financiranja iz tujine omejuje njihovo odvisnost od financiranja domačih bank. Visoka pa ostaja rast stanovanjskih in potrošniških posojil, vendar zaradi višjih obrestnih mer pričakujemo umirjanje njihove rasti.

Kakovost kreditnega portfelja bank ostaja stabilna, delež nedonosnih izpostavljenosti (NPE) se je ustalil pri 1,6 %. Pri portfelju gospodinjstev so k temu prispevale nizka brezposelnost, rast plač in visoki socialni transferji. Kljub pričakovanjem o hitrejšem naraščanju NPE zaradi negotovosti v ključnih trgovinskih partnericah ter vztrajni dražitvi fosilnih goriv in surovin pri nefinančnih družbah do porasta NPE ni prišlo. Odpornost gospodarstva na zunanje šoke je omogočila, da smo obete pri kreditnem tveganju za prihodnje leto izboljšali v stabilne. Negotove razmere v mednarodni trgovini pa bi se lahko ob morebitnem uvajanju dodatnih administrativnih omejitev ali nadaljnjih motnjah v dobavnih verigah ključnih surovin, energentov in strateških visokotehnoloških izdelkov hitro odrazile v poslabšanju pogojev poslovanja naših podjetij. Banke pozivamo, naj pozorno spremljajo poslovanje svojih kreditojemalcev in pravočasno prilagajajo ocene kakovosti kreditnega portfelja z ustreznim oblikovanjem oslabitev in rezervacij.

Tveganja na nepremičninskem trgu ostajajo zmerna, a z naraščajočo tendenco. Na neravnovesja in vztrajanje precenjenosti stanovanjskih nepremičnin vplivajo ne le dejavniki na strani financiranja in povpraševanja, temveč v pomembni meri tudi omejitve na strani ponudbe, kot so že desetletja skromne investicije v stanovanjsko gradnjo, naraščanje cen energentov in gradbenega materiala, višji stroški dela ter pomanjkanje delovne sile v gradbeništvu.

Dostopnost virov financiranja in njihova cena bosta v prihodnje še pomembnejša za nemoteno poslovanje podjetij, gospodinjstev in države. Negotovost na mednarodnih finančnih trgih ter morebitne korekcije cen vrednostnih papirjev predstavljajo potencialni vir šokov, ki se hitro prenašajo med sektorji in državami. Ohranjanje kredibilnosti in zaupanja v javne finance je ključno za zagotavljanje nizkih stroškov financiranja tudi v obdobjih pretresov in povišane inflacije. Stabilni kreditni ratingi države in podjetij so pomembni za stabilnost mednarodnih finančnih tokov, zlasti v času naraščajočih potreb po dolgoročnem financiranju vse bolj zadolženih držav in velikih tehnološki podjetij.

Stabilno domače varčevanje postaja eden ključnih dejavnikov finančne stabilnosti. K temu lahko aktivno prispevajo tudi banke z ustreznim obrestovanjem vezanih vlog. Stabilna in predvidljiva struktura virov financiranja bank je ključna za nemoteno poslovanje v negotovih okoliščinah. Povečevanje že tako visokega deleža vpoglednih vlog povečuje občutljivost bank na morebitne nenadne šoke zaupanja.

Banke sicer ostajajo ključni dejavnik ekonomske stabilnosti. Dohodkovno tveganje je nizko, dobičkonosnost bank pa je v daljšem obdobju nadpovprečna. Visoka neto obrestna marža se ohranja zaradi velikega deleža neobrestovanih vpoglednih vlog in počasnega prenosa višjih obrestnih mer na depozite. Kapitalska in likvidnostna odpornost bank ostajata zadovoljivi. Kljub temu je pričakovati, da se bodo dohodkovne razmere za banke v prihodnje postopoma zaostrovale in postajale manj predvidljive, zlasti zaradi naraščajočih sistemskih tveganj, povezanih z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, predvsem na področju umetne inteligence. Njihovo obvladovanje bo zahtevalo dodatna vlaganja in prilagajanje poslovnih procesov.

Banka Slovenije ohranja preventivno naravnanost makrobonitetne politike. Ključni instrumenti ostajajo v veljavi, njihova kalibracija je bila ob predlagani prilagoditvi zneska minimalne kreditne sposobnosti ocenjena kot ustrezna. Po potrebi bomo instrumente prilagodili, da zagotovimo stabilnost in odpornost sistema.

Slovenski bančni sistem je v dobri finančni kondiciji in izkazuje visoko stopnjo odpornosti. Trenutne razmere zahtevajo stalno pozornost in pripravljenost na hitro ukrepanje vseh deležnikov. Ključni izzivi prihodnjega obdobja bodo obvladovanje zunanjih šokov, prilagajanje na nove tehnološke izzive ter ohranjanje zaupanja v stabilnost bančnega sistema. Banka Slovenije ostaja zavezana odprtemu dialogu in sodelovanju z vsemi ključnimi deležniki, da skupaj ohranimo stabilnost in odpornost slovenskega bančnega sistema.

mag. Tina Žumer,
viceguvernerka Banke Slovenije

Kazalo

Povzetek 7

1 Ključna tveganja za finančno stabilnosti 11

1.1 Makrofinančna tveganja 11
Tveganja, ki izhajajo iz mednarodnega okolja 11
Tveganja, ki izhajajo iz domačega okolja 13
1.2 Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga 15
Trg stanovanjskih nepremičnin 15
Trg poslovnih nepremičnin 19
1.3 Tveganje financiranja 19
Viri financiranja 20
Ročnost vlog ter vrzel v ročnosti med naložbami in obveznostmi 22
1.4 Obrestno tveganje 24
Obrestna občutljivost bank 24
Obrestne mere 26
1.5 Kreditno tveganje 28
Nedonosne izpostavljenosti in skupine kreditnega tveganja 29
Izpostavljenost družbam v stečajnem postopku in družbam z blokiranim računom 32
Kreditni standardi bank in obrestne mere 34
Pokritost z oslabitvami, rezervacijami in zavarovanji 35
1.6 Dohodkovno tveganje 36
Bruto in neto dohodek bank 36
Neto obrestni in neobrestni prihodki 36
Operativni stroški 39
Pričakovano gibanje dohodka v drugi polovici leta 2026 39
Primerjava z državami EU in evrskega območja 40
Okvir 1: **Pomen kartičnega poslovanja za opravnine slovenskega bančnega sistema** 43
1.7 Tveganja, povezana z IKT 45
Okvir 2: **Umetna inteligenca in prihodnost kibernetske varnosti** 48
1.8 Podnebna tveganja 50
Okvir 3: **Analiza potresne ogroženosti** 53

2 Odpornost bančnega sistema 58

2.1 Solventnost in dobičkonosnost 58
Solventnost 58
Dobičkonosnost 60
Primerjava dobičkonosnosti bank v Sloveniji, EU in evrskem območju 62
2.2 Likvidnost 63

3 Gospodinjstva in nefinančne družbe 66

3.1 Gospodinjstva 66
Razpoloženje potrošnikov in finančno premoženje gospodinjstev 66
Zadolženost in obremenjenost gospodinjstev s stanovanjskimi stroški 67
Okvir 4: **Uganka sočasnega imetništva nizkoobrestnih depozitnih računov in visokostroškovnega dolga** 69

Okvir 5: **Obremenjenost gospodinjstev z odplačevanjem posojil glede na njihov finančni položaj na podlagi podatkov iz Ankete o življenjskih pogojih** 73
3.2 Nefinančne družbe 77
Financiranje in zadolženost NFD 77
Finančna sredstva NFD 80
Stečaji in blokade računov NFD 81
Okvir 6: **Povpraševanje nefinančnih družb po bančnih posojilih** 83

4 Nebančne finančne institucije **86**
4.1 Lizinške družbe 86
4.2 Zavarovalnice 88
4.3 Vzajemni skladi 91

5 Makrobonitetna politika za bančni sistem in lizinške družbe **94**
Namen makrobonitetne politike 94
Pregled makrobonitetnih politik v Evropi 95
Makrobonitetna politika Banke Slovenije 97
Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov 98
Druge sistemsko pomembe banke 104
Proticiklični kapitalski blažilnik 104
Blažilnik sistemskih tveganj 104

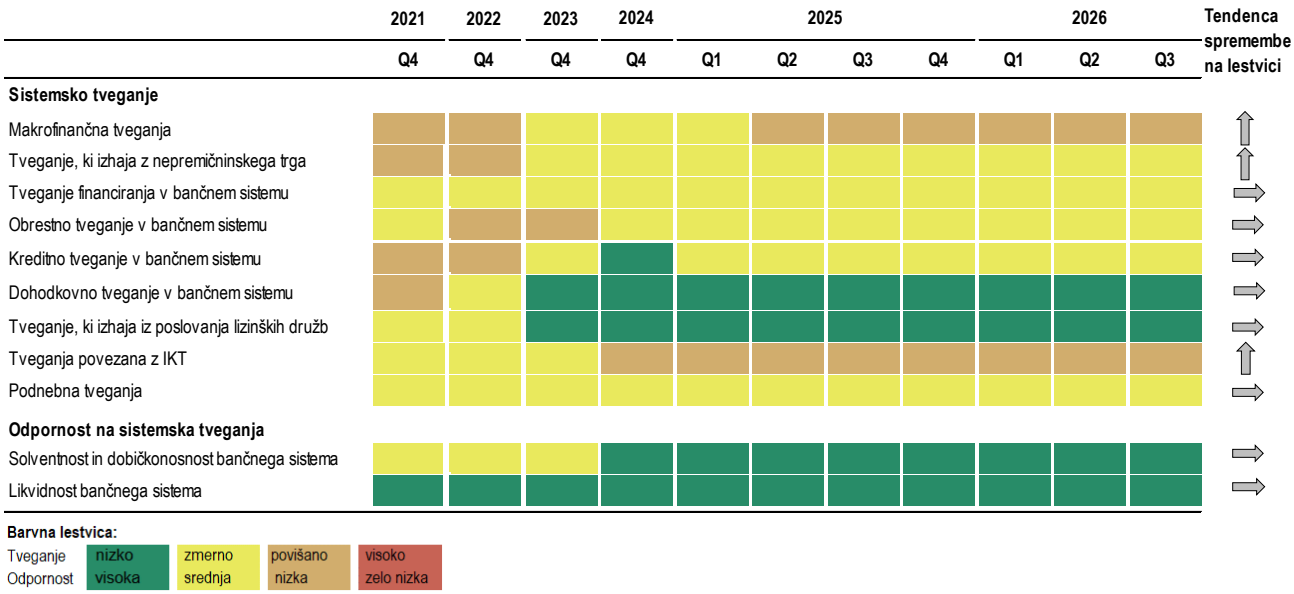
6 Priloga **107**
6.1 Opis kratic 126

Povzetek

Tveganja za slovenski finančni sistem ostajajo stabilna, pretežno zmerna in s stabilnimi obeti. Izstopajo pa povišana makrofinančna tveganja, pri katerih obeti, kljub trenutno spodbudnim podatkom o gospodarski aktivnosti, ostajajo negativni. Poleg vojn v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu ter trgovinskih napetosti v zadnjem obdobju tveganja ob omejenem fiskalnem prostoru tako Slovenije kot številnih drugih držav dodatno stopnjuje nedavno opazno povišanje zahtevanih donosnosti državnih obveznic. V ospredju so še naprej tudi kibernetska tveganja, katerih spremljanje smo razširili na celotno področje informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). Posledično smo v prikazu tveganj in odpornosti spremenili naziv, da bolje odraža širši obseg spremljave tveganj. Ocena novo definiranega tveganja pa ostaja enaka – tveganje je zaradi kibernetskih groženj, povišanega geopolitičnega tveganja in možnih zlorab, ki jih prinašajo napredni modeli umetne inteligence, povišano z naraščajočo tendenco. Kreditno tveganje ocenjujemo kot zmerno, pri čemer smo obete spremenili v stabilne, saj se kakovost portfelja v prvi polovici leta kljub zahtevnemu gospodarskemu okolju ni poslabšala, delež izpostavljenosti v skupini s povečanim kreditnim tveganjem pa je ostal nespremenjen. Ocene preostalih tveganj se niso spremenile in ostajajo nizke oziroma zmerne, obeti pa stabilni. Nadalje se kopičijo tveganja, ki izhajajo iz nepremičninskega trga, zlasti zaradi visoke medletne rasti stanovanjskih posojil, precenjenosti stanovanjskih nepremičnin in nadaljnje pričakovane rasti cen nepremičnin.

Odpornost bančnega sistema na sistemska tveganja ostaja visoka in stabilna. Solventnost bančnega sistema se je tudi v drugem četrtletju nekoliko zmanjšala, a kljub temu ostaja dobra. Dobički se v primerjavi s preteklim letom postopoma krepijo, kar povečuje možnost nadaljnje krepitve kapitalske ustreznosti. Likvidnost bančnega sistema se je v zadnjem obdobju sicer nekoliko znižala, vendar ostaja na visoki ravni, kar ohranja tudi visoko odpornost proti tveganju financiranja.

Tabela: **Prikaz tveganj in odpornosti Banke Slovenije za slovenski bančni sistem**

Opomba: Pri prikazu tveganj in odpornosti se ocena na barvni lestvici nanaša na oceno do enega četrtletja vnaprej. Puščica predstavlja pričakovano spremembo tveganja oziroma odpornosti na lestvici (navzgor ali navzdol) v nekoliko daljšem obdobju, okrog enega leta. Pri tveganjih usmeritev puščice navzgor (navzdol) pomeni povečanje (zmanjšanje) tveganja, pri odpornosti pa njeno krepitev (slabitev) v prihodnjih dvanajstih mesecih. S prvim četrtletjem 2026 smo v prikaz tveganj in odpornosti ponovno vpeljali makrofinančna tveganja, v tretjem četrtletju 2026 pa smo področje kibernetskih tveganj razširili na vsa tveganja, povezana z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT). Prikaz tveganj in odpornosti v bančnem sektorju temelji na analizi ključnih tveganj in odpornosti za slovenski bančni sistem ter je opredeljen kot sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za opredelitev in merjenje sistemskega tveganja in odpornosti.
Vir: Banka Slovenije.

Makrofinančno tveganje ocenjujemo kot povišano z negativnimi obeti. Kljub ugodnejši gospodarski rasti v Sloveniji in evrskem območju v prvi polovici leta 2026 tveganja ostajajo povišana in se povečujejo. K temu prispevajo vojne v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu, trgovinska trenja in vztrajno visoke cene energentov. Tveganja dodatno stopnjujejo nedavna opazna rast zahtevanih donosnosti državnih obveznic in s tem naraščajoči stroški državnega zadolževanja, omejen fiskalni prostor ter možnost korekcij na finančnih trgih.

Tveganje za finančno stabilnost, ki izhaja z nepremičninskega trga, je zmerno, a se krepi. Medletna rast cen najemnin in precenjenost nepremičnin sta se dodatno povečali, medtem ko je bila rast cen stanovanjskih nepremičnin na četrtletni ravni nižja. K rasti cen nepremičnin prispevajo presežno povpraševanje glede na omejeno ponudbo, v zadnjem obdobju tudi tekoča rast gradbenih stroškov, ki se je, z napetostmi na Bližnjem vzhodu in s tem povezanimi višjimi cenami energentov in surovin, dodatno okrepila. Spletni podatki o oglasih za prodajo nepremičnin nakazujejo na umirjanje tako povpraševanja kot ponudbe stanovanjskih nepremičnin, ki se nadaljuje tudi v drugi polovici leta.

Tveganje financiranja ostaja zmerno s stabilnimi obeti. Obseg vlog nebančnega sektorja se je do sredine leta 2026 dodatno povečal, predvsem zaradi priliva sredstev gospodinjstev, ki ostajajo glavni vir financiranja bank. Kljub blagemu zvišanju depozitnih obrestnih mer večino prihrankov še vedno predstavljajo vloge na vpogled (82 %), kar ob širjenju digitalnega bančništva ter dostopnosti alternativnih naložbenih možnosti povečuje tveganje za hiter odliv vlog. Eventualni nenadni veliki premiki vlog lahko vplivajo na stabilnost posameznih bank ali bančnega sistema. Spremljanje varčevalnih navad in prilagajanje ponudbe depozitnih produktov sta ključna za ohranjanje stabilnosti tega vira financiranja.

Obrestno tveganje v bančnem sistemu je prav tako zmerno in stabilno. V zadnjem obdobju sta se povečala delež posojil s fiksno obrestno mero (na 52 %) in povprečno obdobje do zapadlosti posojil nebančnemu sektorju, hkrati pa se je zmanjšala primarna likvidnost, banke pa so povečale naložbe v dolgoročne vrednostne papirje. Te spremembe so podaljšale obdobje do ponovne določitve obrestnih mer pri naložbah in ob nespremenjenem stanju na pasivi okrepile občutljivost bank na spremembe obrestnih mer. Banke so sicer z večjo uporabo obrestnih zamenjav dodatno okrepile varovanje pred obrestnim tveganjem v bančnih knjigah.

Kreditno tveganje ostaja zmerno, obete pa smo izboljšali v stabilne. Po lanskem poslabšanju v segmentu nefinančnih družb, ki je ostalo omejeno na nekaj družb, so banke s prestrukturiranjem vzpostavile dodatna zavarovanja in izboljšale pokritost terjatev do teh družb, medtem ko je bila izpostavljenost bank podjetjem v stečaju nizka. Ugodne razmere na trgu dela in dober finančni položaj gospodinjstev so prispevali k stabilnim deležem nedonosnih izpostavljenosti tudi ob nadaljevanju rasti kreditiranja gospodinjstev.

Dohodkovno tveganje ostaja nizko s stabilnimi obeti. Neto obrestni prihodki in skupni dohodki bank so že četrto leto na razmeroma visoki ravni, pri čemer je neto obrestna marža tudi ob zadnjem zniževanju ključnih obrestnih mer ECB ostala nadpovprečno visoka. Visoka razlika med obrestnimi merami na aktivni in pasivni strani se po zvišanju ključnih obrestnih mer ponovno krepi, kar ugodno prispeva tudi h gibanju neto obrestne marže. Ugoden dohodkovni položaj je v prvem polletju podpirala nizka rast operativnih stroškov. K povečanju neto neobrestnih prihodkov so prispevali prihodki iz dividend in neto prihodki iz opravnin. Pomemben in stabilen vir opravninskih prihodkov

bank predstavlja kartično poslovanje, ki ga podrobno analiziramo v okviru. Njegov pomen izhaja predvsem iz velikega obsega transakcij in redne uporabe plačilnih kartic pri vsakodnevnem plačevanju.

Tveganja, povezana z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT) v bančnem sistemu, so povišana z naraščajočo tendenco. Nova definicija tveganj IKT vključuje poleg kibernetskih groženj tudi tehnične okvare, izgubo podatkov in prekinitve poslovanja zaradi napak v strojni ali programski opremi bank ali težav subjektov, ki zanje opravljajo storitve. V prvi polovici leta 2026 so incidenti IKT večinoma izhajali prav iz nedelovanja strežnikov in plačilnih sistemov ter motenj pri zunanjih ponudnikih storitev. Škoda, ki so jo povzročili, je bila sicer majhna. Oba segmenta tveganj IKT izkazujeta povišano raven tveganja. Orodje za operativno kartiranje kaže na stabilnost tveganj, vendar zaradi vztrajanja kibernetskih groženj, geopolitičnih napetosti, ki so pomemben generator kibernetskih napadov, in možnih zlorab naprednih modelov umetne inteligence skupni obeti za tveganja IKT ostajajo negativni. Na to opozarja tudi okvir ob koncu poglavja, ki analizira, kako napredek na področju umetne inteligence strukturno povečuje tveganja, saj omogoča sofisticirane napade, ki jih z obstoječimi orodji še ni mogoče v celoti ublažiti.

Podnebna tveganja v bančnem sistemu ostajajo zmerna in stabilna. Tranzicijska tveganja ostajajo ocenjena kot zmerna, fizična tveganja pa kot nizka. Izgledi obeh segmentov tveganj so stabilni. Izpostavljenost bank podnebno občutljivim dejavnostim se je nekoliko povečala, predvsem zaradi večje izpostavljenosti gradbeništvu, medtem ko so se ogljični kazalniki zaradi zmanjšanja izpostavljenosti oskrbi z energenti in kmetijstvu dodatno izboljšali. Rahlo se je izboljšalo tudi kreditno tveganje v podnebno občutljivih dejavnostih. Dodatna analiza ob koncu poglavja kaže, da je z območji z visoko potresno nevarnostjo povezanih več kot tretjina analiziranih izpostavljenosti bank do gospodinjstev in nefinančnih družb. Ugotovitev poudarja pomen spremljanja geografske koncentracije izpostavljenosti in kakovosti zavarovanj ter daje izhodišče za presojo možnih posledic močnejšega potresa za bančni sistem.

Bančni sistem z vidika solventnosti in dobičkonosnosti ohranja visoko odpornost. Količniki kapitalske ustreznosti so se v prvi polovici leta 2026 sicer postopoma nižali, a še vedno presegajo povprečje evrskega območja ter potrjujejo visoko kapitalsko trdnost bančnega sistema. Znižanje količnikov kapitalske ustreznosti je bilo posledica rasti tveganjem prilagojenih izpostavljenosti (TPI), ki pa v drugem četrtletju leta ni bila več tako izrazita. Kljub višjim oslabitvam in rezervacijam dobičkonosnost ostaja nadpovprečna. Nadaljnje preudarno razporejanje dobička v rezerve bo tudi v prihodnje ključno za ohranjanje stabilnosti sistema.

Tudi likvidnostna odpornost bančnega sistema je visoka in stabilna. Banke so nadaljevale s preusmerjanjem prostih likvidnih sredstev v posojila nebančnemu sektorju ter v dolžniške vrednostne papirje, kar je zmanjšalo obseg likvidnosti in spremenilo njeno strukturo. Kljub temu sposobnost pokrivanja neto likvidnostnih odlivov in stabilnost dolgoročnejšega financiranja ostajata krepko nad regulatornimi zahtevami. Zaradi razlik v likvidnostnih presežkih med bankami bo skrbno upravljanje likvidnosti, zlasti pri bankah z nižjimi presežki, tudi v prihodnje ključno za ohranjanje visoke odpornosti.

V prvi polovici leta 2026 sta tako sektor gospodinjstev kot sektor nefinančnih družb (NFD) ohranila razmeroma ugoden finančni položaj. Pri gospodinjstvih se je ob izboljšanem zaupanju nadaljevala visoka rast stanovanjskih posojil, zadolženost pa je v primerjavi z evrskim območjem nizka. Ugoden je tudi finančni položaj NFD. Ob močnejši rasti posojil in povečanem financiranju iz tujine so se dolžniške obveznosti

NFD sicer zvišale, vendar je njihova celotna zadolženost zaradi visoke ravni lastniškega kapitala še zmeraj nizka. Sposobnost odplačevanja dolga ostaja stabilna, v prvi polovici leta 2026 pa se je nekoliko okrepilo tudi povpraševanje po investicijskih posojilih. Ne glede na zabeleženo umirjanje stečajev in blokad računov predstavlja povečana negotovost, povezana s cenami energentov, dostopnostjo surovin in naraščajočim bremenom dolga, tveganje za prihodnjo odpornost NFD in finančno stabilnost. Poglavje o gospodinjstvih dopolnjujemo z dvema analizama. V prvem okviru ugotavljamo, da ima razmeroma majhen delež gospodinjstev hkrati vloge in prekoračitve na računu. Ta na videz iracionalen pojav je pogostejši med gospodinjstvi z višjimi dohodki, ki imajo sicer tudi pogosteje dovolj sredstev, da z razpoložljivimi depoziti pokrijejo prekoračitev. V drugi pa ugotavljamo, da kljub nizki zadolženosti in rednemu odplačevanju slovenskih gospodinjstev mlajši ter tisti z nižjimi dohodki odplačevanje posojil pogosto občutijo kot veliko breme. Makrobonitetni ukrepi Banke Slovenije pri tem uspešno omejujejo kreditno tveganje in varujejo finančno stabilnost. V okviru ob koncu poglavja o NFD ugotavljamo, da so gibanja povpraševanja NFD po bančnih posojilih in njihova dostopnost v zadnjem desetletju močno zaznamovali zlasti gospodarski cikli, spremembe obrestnih mer in zunanji šoki. Izmenjava spodbujevalnih in omejitvenih dejavnikov se je odražala v nihanju posojilne aktivnosti ter v spreminjajoči se vlogi bank pri financiranju gospodarstva.

Razmere v nebančnem finančnem sektorju ostajajo ugodne. Tveganje, ki izhaja iz lizinških družb, ohranjamo nizko s stabilnimi obeti. V prvi polovici leta 2026 so te družbe, ob stabilni kakovosti portfelja in stagnaciji dobička pred davki, zabeležile rast novih poslov, predvsem v segmentu financiranja vozil. Zavarovalniški sektor je ohranil dobro finančno stanje in visoko kapitalsko ustreznost, čeprav je hitrejša rast škod v primerjavi s premijami nekoliko znižala njegovo dobičkonosnost. Finančni trgi so po volatilnosti v prvih mesecih leta ponovno dosegli rast, kar se je odrazilo v rekordnih vrednostih glavnih borznih indeksov in povečanih neto prilivih v vzajemne sklade.

Makrobonitetno politiko v Sloveniji ohranjamo preventivno in uravnoteženo naravnano, s poudarkom na krepitvi odpornosti bančnega sistema in preprečevanju kopičenja tveganj, zlasti v razmerah povišanih makrofinančnih tveganj. Banke še naprej izpolnjujejo zahteve proticikličnega in sektorskega kapitalskega blažilnika, sistemsko pomembne institucije pa vzdržujejo dodatne kapitalske rezerve. Ukrepi na področju kreditiranja prebivalstva prispevajo k omejevanju kreditnega tveganja in vzdržnemu zadolževanju gospodinjstev. V Banki Slovenije trenutno pripravljamo predlog spremembe zneska minimalne kreditne sposobnosti potrošnika, pri čemer o predlogu teče javno posvetovanje, končna odločitev pa bo sprejeta do konca leta 2026. Novi znesek naj bi predvidoma začel veljati s 1. januarjem 2027.

1 Ključna tveganja za finančno stabilnosti

1.1 Makrofinančna tveganja

Q2 26 | Q3 26 ⇧

Ocena makrofinančnih tveganj ostaja povišana z rastočo tendenco. Svetovna gospodarska aktivnost je v prvi polovici leta 2026 ostala robustna, v evrskem območju pa se je po šibkejšem prvem četrtletju okrepila. Kljub temu tveganja v makrofinančnem okolju ostajajo povišana. Donosi državnih obveznic so septembra dosegli nove večletne najvišje ravni, razmiki med donosnostmi držav evrskega območja pa so se ponovno povečali. Tveganja iz mednarodnega okolja ostajajo v ospredju zaradi vojn v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu, trgovinskih napetosti, visokih cen energentov ter morebitne korekcije tržnih vrednotenj. Domača gospodarska rast se je v drugem četrtletju še pospešila, pri čemer so v strukturi rasti še naprej prevladovali domači dejavniki povpraševanja, ob okrepitvi izvoza pa so ugodne proizvodne rezultate dosegle tudi predelovalne dejavnosti. Verjetnost nastanka sistemske krize v Sloveniji se je po dvigu ob začetku vojne na Bližnjem vzhodu znižala in ostaja občutno pod signalnim pragom.

Tveganja, ki izhajajo iz mednarodnega okolja

Svetovna gospodarska aktivnost je v prvi polovici leta 2026 ostala robustna. Ta se je v prvih dveh mesecih tretjega četrtletja okrepila, pri čemer negativne učinke vojne na Bližnjem vzhodu deloma blaži okrepljeno povpraševanje po tehnoloških izdelkih in storitvah, povezano z napredkom na področju umetne inteligence in njene uporabe. Sestavljeni kazalnik PMI za svetovno gospodarstvo se je, po znižanju v začetku leta zaradi geopolitičnih napetosti, povezanih z vojno na Bližnjem vzhodu, do septembra okrepil na 54,3, kar kaže na najhitrejšo rast svetovne gospodarske dejavnosti od maja 2023. Rast sta podpirala predvsem večji obseg novih naročil in višja zaposlenost. Na robustnost svetovnega gospodarstva kažeta tudi indeksa geopolitične negotovosti in negotovosti trgovinske politike, ki sta se v zadnjih treh mesecih znižala, konec avgusta pa je trgovinska negotovost zaradi zaostrovanja trgovinskih pogajanj med ZDA in Kanado znova nekoliko porasla (slika 6.1 v prilogi, levo).

Gospodarska aktivnost v evrskem območju je v drugem četrtletju kljub zaostrenim geopolitičnim razmeram ostala solidna. Po šibkejšem prvem četrtletju se je gospodarska aktivnost v evrskem območju v drugem četrtletju povečala za 0,6 %, medletna rast pa je dosegla 1,2 %. V Nemčiji je bila rast BDP v drugem četrtletju višja od pričakovanj, najnovejše ocene pa v letu 2026 napovedujejo 1,2-odstotno rast, kar bi bila najvišja rast po letu 2022. Odpornost največjega gospodarstva evrskega območja kljub zaostrenim geopolitičnim razmeram, visokim cenam energentov in motnjam zaradi vročinskih valov predstavlja spodbuden znak za evrsko območje. To je pomembno tudi za Slovenijo, ki je zaradi majhnosti in odprtosti gospodarstva močno odvisna od tujega povpraševanja, pri čemer je Nemčija njena najpomembnejša trgovinska partnerica. Sestavljeni kazalnik PMI za evrsko območje je julija prešel v območje rasti, septembra pa dosegel 53,1, največ v skoraj treh letih in pol, pri čemer se je rast okrepila tako v storitvenih dejavnostih kot v predelovalnih dejavnostih. Kazalniki zaupanja, z izjemo gradbeništva, so se ob začetku tretjega četrtletja izboljšali, kazalnik gospodarske klime pa je avgusta dosegel najvišjo raven v zadnjih sedmih mesecih (slika 1.1, desno). Glede na najnovejše napovedi ECB naj bi gospodarska rast evrskega območja letos dosegla 0,9 %.[1] Zaostrene geopolitične razmere se za zdaj tako kažejo v okrepljenih inflacijskih pritiskih in pričakovanjih glede zaostrovanja denarne politike. Glede

[1] ECB, september 2026.

na najnovejše ocene se je inflacija v evrskem območju septembra povečala na 3,8 %. Inflacija naj bi se letos ohranila pri 3 %, v letu 2027 pa umirila na 2,5 %.[2] Ob pričakovanjih, da bodo inflacijski pritiski vztrajali dlje časa, je Svet ECB po prvem zvišanju ključnih obrestnih mer junija vse tri ključne obrestne mere ponovno zvišal septembra, in sicer obakrat po 25 bazičnih točk.

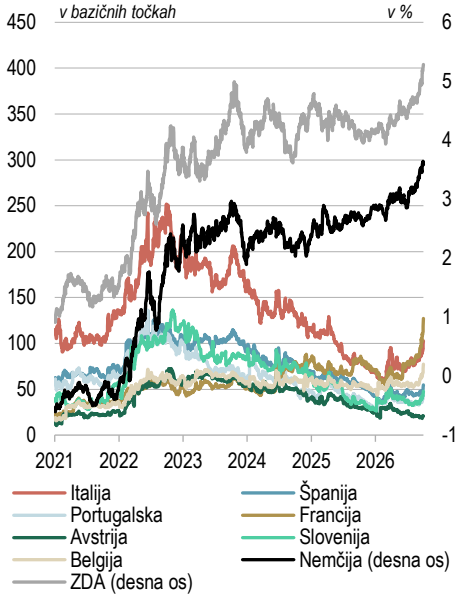
Finančni trgi ostajajo pod vplivom konflikta med ZDA in Iranom, novih zaostritev razmer ter negotovosti glede nadaljnjega razvoja pogajanj. Na trgih surovin so v avgustu cene energentov ostale povišane in volatilne, na visokih ravneh pa so vztrajali tudi širše zasnovani indeksi cen surovin. Trgi državnih obveznic predstavljajo pomemben kanal prenosa negativnih šokov po svetovnem finančnem sistemu, tudi na obvezniške trge evrskega območja. Zahtevane donosnosti ameriških in nemških državnih obveznic ostajajo visoko nad ravnmi pred izbruhom konflikta na Bližnjem vzhodu ter so v septembru dosegle nove večletne najvišje ravni. Po začetnem povečanju ob izbruhu vojne februarja 2026 so se razmiki med donosnostmi državnih obveznic evrskih držav in nemškimi državnimi obveznicami ponovno povečali, pri čemer je bilo povečanje najizrazitejše v Franciji in Italiji. Povečanje razmikov je bilo opazno tudi v drugih državah evrskega območja, vključno s Slovenijo (slika 1.1, levo). Ponovno povečanje razmikov predstavlja enega ključnih razlogov za ohranitev povišanih tveganj z naraščajočo tendenco, saj odraža vztrajanje fiskalnih in političnih tveganj ter povečano občutljivost vlagateljev nanje. Ob morebitnem nadaljnjem zaostrovanju tržnih razmer bi lahko vztrajanje povišanih stroškov financiranja vplivalo tudi na pogoje financiranja držav z za zdaj bolj omejenimi fiskalnimi tveganji.

Tveganja v mednarodnem okolju so v primerjavi z aprilom bolj uravnotežena, vendar ostajajo še naprej povišana. Svetovno gospodarstvo je do zdaj izkazalo razmeroma visoko odpornost na posledice vojne, saj so bili vplivi na cene primarnih surovin, inflacijska pričakovanja in finančne pogoje za zdaj omejeni. K temu je prispevalo tudi sproščanje zalog energentov, ki se približujejo večletnim najnižjim ravnem, zato bi lahko ob vztrajanju motenj v oskrbi njihovo nadaljnje zmanjševanje povečalo občutljivost gospodarstva na nove šoke. Nadaljnje zaostrovanje konflikta na Bližnjem vzhodu bi lahko povzročilo izrazitejša nihanja cen primarnih surovin, dodatne motnje v dobavnih verigah, povečanje inflacijskih pritiskov ter zaostritev finančnih pogojev. Nadaljnja zaostritev trgovinskih napetosti, vključno z uvedbo višjih carin, bi lahko zavirala mednarodno trgovino in gospodarsko aktivnost ter povečala stroške in cenovne pritiske. Omejen fiskalni prostor in visoka javna zadolženost bi lahko ob novih šokih povečala tveganje za zvišanje donosnosti državnih obveznic, zaostritev finančnih pogojev in večje pritiske na refinanciranje, zlasti v bolj zadolženih gospodarstvih. Med pomembnejšimi ranljivostmi ostaja tudi možnost slabitve tržnih pričakovanj glede prihodnjih učinkov tehnološkega napredka, zlasti umetne inteligence. Ta bi lahko povzročila zmanjšanje tehnoloških naložb in korekcijo visokih tržnih vrednotenj ter se prek finančnih povezav prenesla v širše gospodarstvo. Dodatne ranljivosti izhajajo tudi iz zaznanih povečanih umikov sredstev iz alternativnih oblik financiranja, zlasti zasebnega dolga. Povečani zahtevki vlagateljev po izstopu iz skladov zasebnega dolga v ZDA kažejo na večje likvidnostne pritiske in občutljivost tega segmenta na zaostritev finančnih razmer. Nasprotno bi k ugodnejšim gospodarskim obetom lahko prispevali trajnejša stabilizacija geopolitičnih razmer, hitrejša stabilizacija razmer na energetskih trgih ter širša uporaba umetne inteligence in z njo povezani učinki na produktivnost.

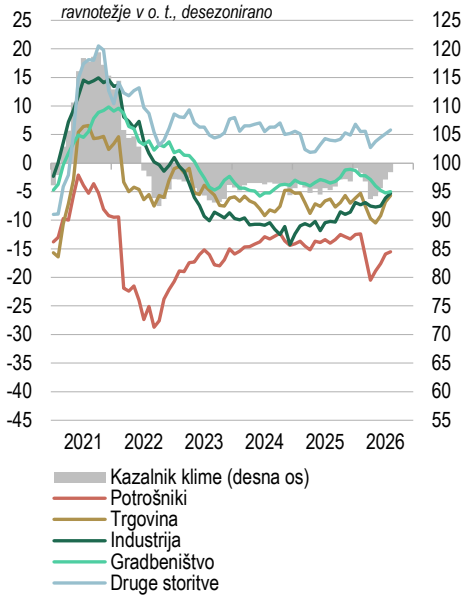
[2] ECB, september 2026.

Slika 1.1: **Donosnost in pribitki na 10-letne državne obveznice in kazalniki zaupanja za evrsko območje**

Donosnost in pribitki na 10-letne državne obveznice

Kazalniki zaupanja

Opomba: Na sliki levo so podatki do 30. 9. 2026, pribitek je izračunan kot razlika med donosom desetletne državne obveznice in donosom referenčne (nemške) obveznice na dnevni ravni ter odraža tveganja, ki jih tržni udeleženci pripisujejo državi. Na sliki desno so podatki kazalnikov zaupanja predstavljeni kot 3-mesečne oziroma 6-mesečne drseče sredine (razen kazalnika gospodarske klime). Kazalniki so izraženi v obliki povprečja ravnotežij. Ravnotežje je razlika med deležem pozitivnih in deležem negativnih odgovorov.
Vir: Bloomberg, preračuni Banke Slovenije, desna slika Eurostat in preračuni Banke Slovenije.

Tveganja, ki izhajajo iz domačega okolja

Domača gospodarska rast se je v drugem četrtletju še okrepila. BDP se je v drugem četrtletju povečal za 1,8 %, medletno pa je bila rast kar 5,0-odstotna. Po dveh letih upočasnjevanja je bila gospodarska rast v prvi polovici leta močna in nad povprečjem evrskega območja. K rasti so največ prispevali domača potrošnja in investicije, ki so se najizraziteje kazale v gradbeništvu, z ugodnejšim izvozom pa so se okrepile tudi predelovalne dejavnosti.[3] Tekoča gibanja povečujejo verjetnost izboljšanih gospodarskih napovedi, ki so še spomladi nakazovale približno dvoodstotno rast BDP letos.[4] Najnovejša jesenska napoved UMAR, ki upošteva podatke za drugo četrtletje, tako za letošnje leto kaže 3,8-odstotno rast BDP.[5] V letu 2027 pričakujemo umirjanje rasti, h kateremu bo prispevalo postopno iztekanje nekaterih dejavnikov, ki so letos podpirali investicije, zlasti visoka aktivnost pri državnih infrastrukturnih projektih pred volitvami, zlasti lokalnimi, ter zaključevanje projektov, sofinanciranih z evropskimi sredstvi iz načrta za okrevanje in odpornost. Obenem ostaja prisotna negotovost zaradi še nejasnih učinkov vojne na Bližnjem vzhodu. Ob izteku jeseni bi se prav tako lahko pokazale prve gospodarske posledice sušnih vremenskih razmer v Evropi. Po občutnem poslabšanju kazalnikov zaupanja aprila se je gospodarsko razpoloženje do septembra postopno izboljšalo (slika 6.1 v prilogi, desno). K temu sta prispevala predvsem okrepitev zaupanja potrošnikov, ki je aprila doseglo najnižjo raven po oktobru 2023, ter izboljšanje razmer v trgovini na drobno.

Skupna inflacija, merjena z indeksom HICP, se je v letošnjem letu okrepila zaradi rasti cen energentov. Čeprav je vpliv geopolitičnih napetosti na domačo gospodarsko aktivnost v prvi polovici leta ostal omejen, so se njihovi učinki hitro pokazali v višji inflaciji. Medletna rast cen se je izrazito okrepila ter maja dosegla najvišjo vrednost 3,8 %,

[3] Pregled makroekonomskih gibanj, september 2026.
[4] Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, junij 2026.
[5] UMAR, Jesenska napoved gospodarskih gibanj, september 2026.

po vmesnem znižanju pa je septembra znašala 3,7 %. Pri tem je vladno znižanje dajatev na pogonska goriva deloma omililo vpliv na končne potrošniške cene. V nasprotju z energenti pa rast cen hrane za zdaj ostaja razmeroma nizka, precejšnje tveganje za njeno pospešitev pa predstavljajo zapozneli učinki, ki se nanašajo na prenos dražjih energentov ter izredno sušno poletje v Sloveniji in drugod po Evropi. Glede na junijske napovedi Banke Slovenije naj bi skupna inflacija v letu 2026 dosegla 3,6 %, nato pa se znižala na 2,3 % v letu 2027 in 2,0 % v letu 2028.[6] Najnovejša napoved UMAR napoveduje, da bo letošnja inflacija 3,1 %.

Domači bančni sistem ostaja odporen in stabilen, čeprav tveganja za finančno stabilnost zaradi zaostrenih razmer v mednarodnem okolju ostajajo povišana. Geopolitična tveganja se v prvi polovici leta niso odrazila v slabših pogojih poslovanja podjetij, finančnem položaju gospodinjstev ali sposobnosti odplačevanja finančnih obveznosti, kreditna aktivnost pa je ostala robustna. Obseg posojil nebančnemu sektorju, zlasti gospodinjstvom in NFD, se je v prvi polovici leta 2026 še okrepil (slika 1.2, levo). Kreditiranje gospodinjstev še naprej predstavlja najpomembnejši segment rasti posojil nebančnemu sektorju. Rast potrošniških posojil je v prvi polovici leta ostala razmeroma stabilna, medtem ko se je rast stanovanjskih posojil ob pričakovanju dvigov obrestnih mer v drugem četrtletju še okrepila.[7] Medletna rast posojil NFD se je v drugem četrtletju glede na prvo četrtletje nekoliko umirila.[8]

Verjetnost nastanka sistemske krize v Sloveniji se je po začetku vojne na Bližnjem vzhodu znižala in ostaja občutno pod signalnim pragom. Model zgodnjega opozarjanja za Slovenijo nakazuje 3-odstotno verjetnost nastanka finančne krize v naslednjih 12 mesecih (slika 1.2, desno). To je občutno pod signalnim pragom[9] 10,0 % in blizu spodnje meje razpona, v katerem se je kazalnik gibal v zadnjem letu. Mediana ocenjenega tveganja za vzorec evropskih držav[10] znaša 2,6 % in se je v zadnjih treh mesecih znižala. Trenutno nobena od držav v vzorcu ne presega signalnega praga. V zadnjem letu in pol je ocenjeno tveganje za Slovenijo zaradi zunanjih šokov dvakrat preseglo signalni prag: prvič aprila 2025 ob zaostritvi trgovinskih napetosti in drugič v začetku marca 2026 po izbruhu vojne na Bližnjem vzhodu. Takrat sta izrazit padec evropskih delniških trgov in močno povečanje njihove volatilnosti za nekaj trgovalnih dni zvišala ocenjeno verjetnost krize na 10,7 %, nato pa se je ta ob postopnem okrevanju trgov ponovno znižala pod prag. Od takrat se je volatilnost na borzi spet zmanjšala, donos na 10-letne obveznice v Sloveniji pa je blizu povprečja vzorčnih držav, zato je razlika, izmerjena z modelom, blizu nič. Edini dejavnik, ki nekoliko odstopa od sicer umirjenih razmer, je krivulja donosnosti, ki se je po junijskem zvišanju obrestnih mer ECB sploščila, saj so kratkoročne obrestne mere porasle bolj kot donosnost slovenske 10-letne državne obveznice.

[6] Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, junij 2026.

[7] Več v poglavju o gospodinjstvih.

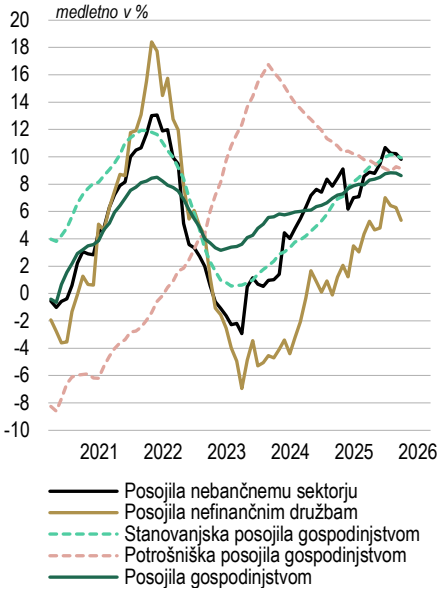
[8] Več v poglavju o podjetjih.

[9] Prag signalizacije upošteva razmerje med lažnimi opozorili o krizah in zgrešenimi resničnimi kriznimi dogodki ter pripisuje precej večjo težo (0,9) temu, da se ne spregleda resničnega kriznega dogodka (merilo relativne uporabnosti, Sarlin, 2013).

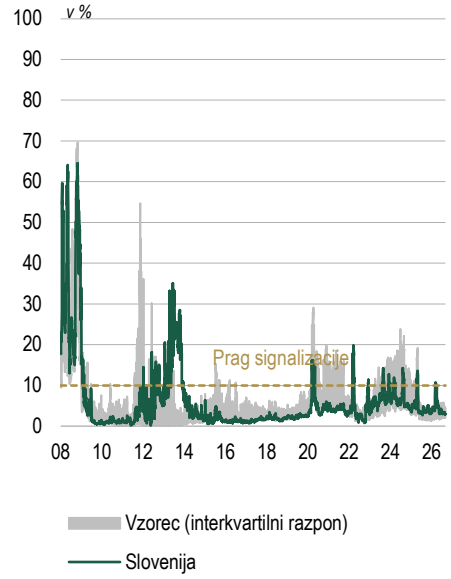
[10] Devetnajst držav evrskega območja ter Danska in Švedska.

Slika 1.2: **Kreditna aktivnost in verjetnost finančne krize**

Kreditna aktivnost v Sloveniji

Verjetnost finančne krize v naslednjem enoletnem obdobju v Sloveniji in državah, zajetih v vzorcu

Opomba: Na sliki desno sivo območje prikazuje verjetnosti za države, zajete v vzorcu, ki se uvrščajo v interval enega standardnega odklona okrog povprečja. Za več informacij o metodologiji glej Poročilo o finančni stabilnosti, oktober 2022. Zadnji podatek: 1. september 2026.
Vir: Banka Slovenije.

1.2 Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga

Q2 26 | Q3 26 ⇧

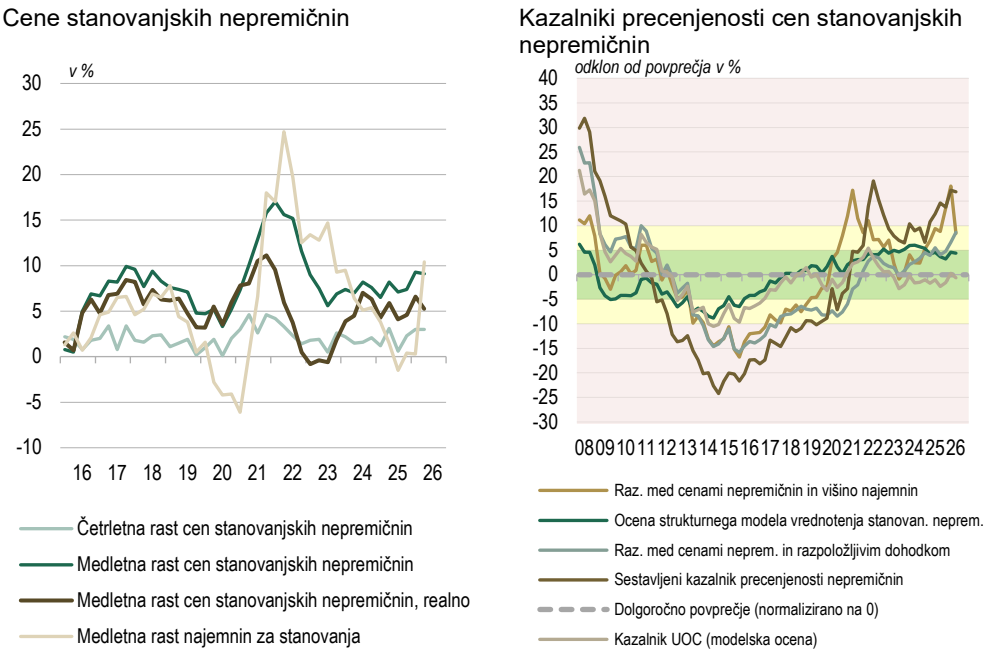
Tveganje za finančno stabilnost, ki izhaja z nepremičninskega trga, ostaja zmerno z naraščajočo tendenco. Ob okrepljenih inflacijskih pritiskih se je rast cen stanovanjskih nepremičnin in najemnin za stanovanja pospešila. Na trgu nepremičnin smo v obdobju, v katerem cene ob dolgotrajni, strukturno pogojeni omejenosti ponudbe stanovanj, ne rastejo le zaradi dejavnikov povpraševanja, temveč k njihovi rasti prispeva tudi tekoča rast gradbenih stroškov. Gradnjo novih stavb otežujeta visoka rast stroškov gradbenega materiala, ki se je z napetostmi na Bližnjem vzhodu in s tem povezanimi višjimi cenami energentov in surovin pospešila, ter visoka rast stroškov dela, ki se je z rastjo plač še poglobila. S tem se lahko cene stanovanjskih nepremičnin še zvišajo. Rast stanovanjskih posojil je bila med najvišjimi v evrskem območju, vendar so se mesečni obsegi novih stanovanjskih posojil v zadnjih mesecih z zviševanjem obrestnih mer za stanovanjska posojila nekoliko zmanjšali. Obseg posojil za poslovne nepremičnine se je nekoliko povečal, vendar ostal razmeroma majhen.

Trg stanovanjskih nepremičnin

Rast cen stanovanjskih nepremičnin in najemnin za stanovanja se je ob okrepljenih inflacijskih pritiskih letos pospešila. Medletna rast cen stanovanjskih nepremičnin se je v prvi polovici leta 2026 povzpela na več kot 9 %, medtem ko je v preteklih treh letih znašala v povprečju 7,4 % (slika 1.3, levo, in slika 6.2 v prilogi, levo). V povprečju EU je bila medletna rast cen s 5,1 % v prvem četrtletju 2026 nižja kot v Sloveniji. V prihodnje se bo rast cen zaradi omejene ponudbe predvidoma nadaljevala. Rast najemnin za stanovanja se je, po umiritvi v letu 2025, v drugem četrtletju 2026 močno okrepila, na 10,4 %. Na podlagi spletnih podatkov o oglasih za prodajo nepremičnin, ki jih uporabljamo za spremljanje gibanja na nepremičninskem trgu, ugotavljamo, da sta se v prvi polovici leta 2026 povpraševanje in ponudba stanovanjskih nepremičnin umirila. Podatki kažejo, da je bilo v tem obdobju manj novih oglasov kot v enakem obdobju

predhodnega leta, zanimanje za oglase, merjeno z ogledom posameznega oglasa, pa je med letom upadlo. Podoben trend se je nadaljeval tudi v naslednjih mesecih.

Slika 1.3: **Cene stanovanjskih nepremičnin in kazalniki precenjenosti stanovanjskih nepremičnin**

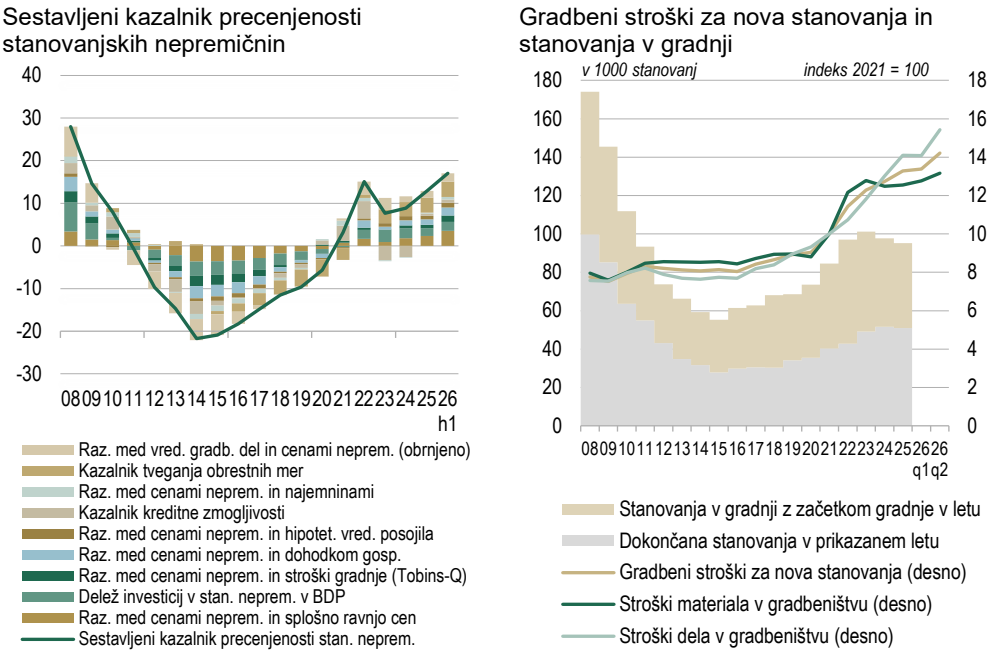
Opomba: Na sliki desno so kazalniki ravnotežnosti cen stanovanjskih nepremičnin normalizirani okrog lastnega dolgoročnega povprečja, ki je postavljeno na vrednost 0. Odklon kazalnikov od dolgoročnega povprečja prikazuje precenjenost oziroma podcenjenost stanovanjskih nepremičnin.
Viri: SURS, GURS, Banka Slovenije.

S pospešenim naraščanjem cen stanovanjskih nepremičnin se je precenjenost nepremičnin precej povečala. Precenjenost stanovanjskih nepremičnin ocenjujemo na podlagi več različnih kazalnikov, saj posamezni model ali razmerje ne zmore zajeti vseh pomembnih dejavnikov, pri čemer posamezni kazalniki kažejo različne ravni precenjenosti nepremičnin (slika 1.3, desno). Na visoko precenjenost kaže sestavljeni kazalnik precenjenosti nepremičnin[11] (slika 1.4, levo), ki je namenjen oceni, ali so cene stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji usklajene z makroekonomskimi in finančnimi temelji ali pa od teh odstopajo. Pri tem je k visoki precenjenosti najbolj prispevala hitrejša rast cen nepremičnin v primerjavi z rastjo splošne ravni cen.[12] Od konca leta 2022 je k precenjenosti precej prispeval kazalnik tveganja obrestnih mer, ki meri vpliv sprememb obrestnih mer na trg nepremičnin, saj so se obrestne mere od takrat precej zvišale, predvsem z namenom zajezitve naraščajoče inflacije. To kaže na pomembno vlogo kazalnikov, povezanih s financiranjem nepremičnin, saj dostopnost posojil pomembno vpliva na povpraševanje. V obdobju 2022–2024 je k precenjenosti prispeval tudi delež stanovanjskih investicij v BDP, ki bi lahko na splošno v obdobjih intenzivne gradnje nakazoval pregrevanje trga, vendar se je njegov prispevek v zadnjem obdobju zmanjšal. Po drugi strani strukturni model vrednotenja stanovanjskih nepremičnin kaže na zmerno precenjenost. Model temelji na identifikaciji šokov, ki vplivajo na dolgoročne cene stanovanjskih nepremičnin, na tej osnovi pa določa dolgoročno ravnotežje na trgu.

[11] Damjanović, M., Lenarčič, Č. (2023). Constructing a house price misalignment indicator: revisited and revamped. MPRA Paper No. 118489. Dostopno na: https://mpra.ub.uni-muenchen.de/118489/.

[12] Glej tudi poglavje Makrobonitetna politika za bančni sistem in lizinške družbe (slika 5.3, levo).

Slika 1.4: **Sestavljeni kazalnik precenjenosti stanovanjskih nepremičnin ter gradbeni stroški za nova stanovanja in stanovanja v gradnji**

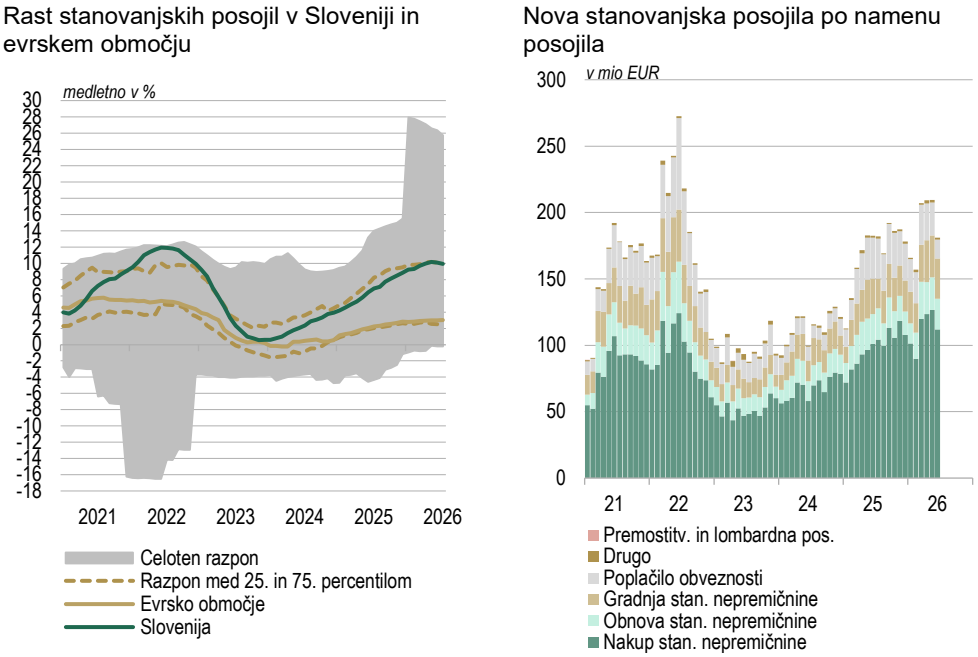
Viri: SURS, ECB SDW, GURS, Banka Slovenije.

Povpraševanje po stanovanjskih nepremičninah presega ponudbo, še posebej v Ljubljani in na Obali ter v drugih turističnih krajih. Prodaja stanovanjskih nepremičnin se je v letu 2025 po skoraj treh letih upadanja povečala za 30 %, v prvi polovici leta 2026 pa medletno nekoliko upadla. Ob tem gradnjo novih stavb vse bolj otežujeta visoka rast stroškov gradbenega materiala (slika 1.4, desno), ki se je z napetostmi na Bližnjem vzhodu in s tem povezanimi višjimi cenami energentov in surovin pospešila, ter visoka rast stroškov dela, ki se je z rastjo plač še poglobila. Poleg tega so gradbene zmogljivosti omejene, saj so vezane na zaključevanje infrastrukturnih in javnih projektov. V drugem četrtletju 2026 je v povprečju skoraj polovica gradbenih podjetij v anketi SURS visoke stroške materiala in dela navedla kot pomembne omejitvene dejavnike pri poslovanju, v primerjavi z nekoliko več kot v povprečju tretjino podjetij v letu 2025. V letu 2025 je bilo 3,6 % oziroma 1,5 % manj stanovanj v gradnji in dokončanih stanovanj kot v predhodnem letu, nekoliko je upadla tudi skupna površina stanovanj (slika 1.4, desno). Kljub manjšemu skupnemu številu dokončanih stanovanj se je povečalo število dokončanih 3-sobnih ter 5- in večsobnih stanovanj. Ponudbo novih stanovanjskih stavb omejuje tudi pomanjkanje in cene zazidljivih zemljišč za gradnjo stanovanjskih stavb. Delež transakcij z novimi nepremičninami v vseh transakcijah je bil v zadnjem letu v Sloveniji v povprečju 4,6 %, kar je precej nižje od povprečja evropskih držav (10,4 %), za katere so ti podatki na voljo.

Strukturni dejavniki kažejo, da bo ponudba stanovanjskih nepremičnin tudi v prihodnje zaostajala za povpraševanjem. Število stanovanjskih stavb, za katere so bila izdana gradbena dovoljenja, se je – po upadu v letih 2024 in 2025 – v prvi polovici leta 2026 spet znižalo, medletno za 3,5 %, kar kaže, da se ponudba stanovanjskih nepremičnin tudi v prihodnje ne bo bistveno povečala. Zaupanje v gradbeništvu je v prvi polovici leta 2026 ostalo pozitivno in na podobni ravni kot v enakem obdobju predhodnega leta ob večjem obsegu gradbenih del in pričakovanju zvišanja cen v gradbeništvu (slika 6.2 v prilogi, desno). Bruto investicije v stanovanja so se v prvem četrtletju 2026 medletno zvišale za 3,9 %. Z namenom zmanjšanja administrativnih ovir in časa za pridobitev gradbenih dovoljenj je bil v začetku leta 2026 vzpostavljen sistem eGraditev, ki je digitaliziral postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja. Kot izpostavlja GURS, to še ne bo odpravilo težav s premajhno ponudbo stanovanjskih nepremičnin, saj so za to potrebne spremembe na področju prostorskega načrtovanja, gradbene

zakonodaje, komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč in davkov, povezanih z nepremičninami.[13]

Slika 1.5: **Rast stanovanjskih posojil v Sloveniji in evrskem območju ter nova stanovanjska posojila po namenu**

Opomba: Na sliki levo se je z letom 2026 celoten razpon povečal zaradi vstopa Bolgarije v evrsko območje.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Banke so v anketi o bančnem posojanju (BLS, angl. *Bank Lending Survey*) menile, da se je z zviševanjem obrestnih mer povpraševanje po stanovanjskih posojilih v drugem četrtletju 2026 nekoliko zmanjšalo, hkrati pa so pričakovale, da se bo upad v prihodnje nadaljeval.[14] Rast stanovanjskih posojil se je kljub temu do junija 2026 močno zvišala in bila med višjimi med državami evrskega območja (slika 1.5, levo). V prvi polovici leta 2026 so se kljub zviševanju obrestnih mer nova stanovanjska posojila medletno povečala za okoli četrtino, medtem ko so se ob zniževanju obrestnih mer v letu 2025 glede na predhodno leto povečala za okoli polovico (slika 1.5, desno). Ob tem so se proti koncu prve polovice leta 2026 mesečni obsegi novih poslov v primerjavi s predhodnim obdobjem zaželi zniževati, kar je lahko povezano z gibanjem obrestnih mer in predhodno visoko rastjo posojil zaradi pričakovanj o zviševanju obrestnih mer. Pri tem je bilo 60 % novih stanovanjskih posojil namenjenih za nakup stanovanjske nepremičnine, 12 % za obnovo, 16 % pa za gradnjo stanovanjskih nepremičnin. Okoli 11 % stanovanjskih posojil je namenjenih za poplačilo obveznosti, kar je precej manj kot v letu 2022, ko je bil ta delež ob pričakovanju višanja obrestnih mer kar 22-odstoten.

[13] GURS (2026): Poročilo o slovenskem nepremičninskem trgu za leto 2025.
[14] V anketo BLS za Slovenijo je vključenih osem bank. Anketa je bila izvedena marca 2026.

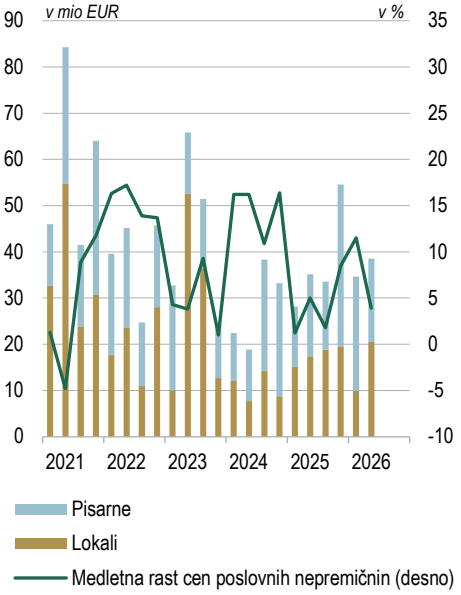
Trg poslovnih nepremičnin

Slovenski trg poslovnih nepremičnin je majhen, z majhnim številom transakcij in majhno ponudbo novih poslovnih nepremičnin. V prvi polovici leta 2026 se je medletna rast cen poslovnih nepremičnin po umiritvi v letu 2025 pospešila (slika 1.6, levo). Ob tem je bila vrednost prodaj rahlo nižja od povprečja lanskega leta, ko se je po več letih upadanja povečala za tretjino. Obseg posojil za poslovne nepremičnine se je do junija 2026 medletno nekoliko povečal, vendar s 428 mio EUR ostal razmeroma majhen. Delež teh posojil v vseh posojilih NFD je znašal 4,2 %.

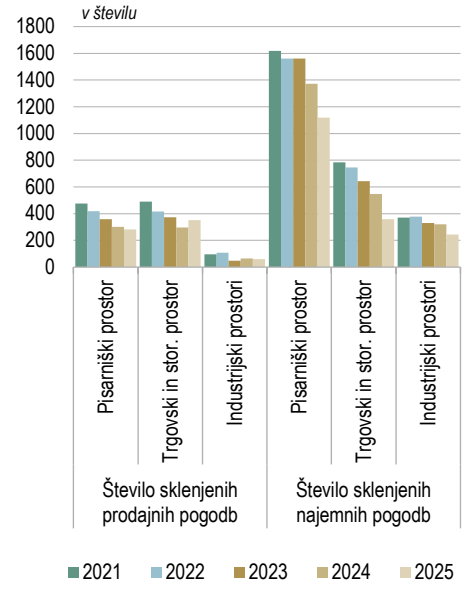
Na trgu poslovnih nepremičnin je predvsem pri pisarnah pomemben tudi najemni trg (slika 1.6, desno). Po podatkih GURS-a se je na najemnem trgu v letu 2025 ob rasti najemnin število najemnih poslov znižalo že peto leto zapored, in sicer za okoli 10 %. Največji upad najemnih poslov je bil pri trgovskih in storitvenih prostorih, najmanjši pa pri pisarniških prostorih. Pri pisarniških prostorih je pomemben lastnik in najemnik državna uprava. Čeprav je delež tujih lastnikov še vedno razmeroma nizek, se z novimi gradbenimi projekti, predvsem v Ljubljani, postopoma povečuje.

Slika 1.6: **Rast cen in vrednost prodaj poslovnih nepremičnin ter sklenjene pogodbe za poslovne nepremičnine**

Rast cen in vrednost prodaj poslovnih nepremičnin

Število sklenjenih pogodb za poslovne nepremičnine v letu 2025

Vira: SURS, Banka Slovenije.

1.3 Tveganje financiranja

Q2 26 Q3 26 ⇨

Tveganje financiranja ostaja zmerno z nespremenjeno tendenco. Zaradi velikega priliva vlog gospodinjstev se je letos do junija okrepil obseg vlog nebančnega sektorja, ki ostajajo glavni vir financiranja slovenskih bank. Kljub rahlemu porastu depozitnih obrestnih mer se večina varčevalcev ne odloča za vezavo prihrankov, zato so se še naprej krepile predvsem vloge na vpogled. Bančni sistem tako ostaja izpostavljen tveganju nestabilnega financiranja, ki bi se realiziralo v primeru nepričakovanega, hitrega in obsežnega premika vlog med bankami ali iz bančnega sistema, ki ga omogočajo prosto razpoložljive vloge in digitalno bančništvo. Kljub različni in enostavno dostopni ponudbi alternativnih naložb bančnim vlogam slednje ostajajo glavna oblika varčevanja večine Slovencev, kar za zdaj prispeva k stabilnosti tega vira financiranja. Vseeno se varčevalne navade počasi spreminjajo, zato ostaja njihovo spremljanje in pravočasno

prilagajanje ponudbe depozitnih produktov konkurenčni pomembno za zagotavljanje stabilnosti bančnega poslovanja tudi v prihodnje.

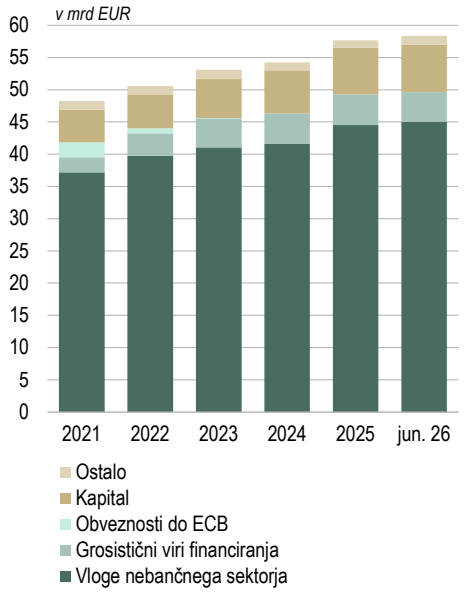
Viri financiranja

Vloge nebančnega sektorja so ob nadaljnji rasti ostale močno prevladujoč vir financiranja slovenskih bank (slika 1.7, levo). Povečanje vlog nebančnega sektorja je bilo v prvi polovici leta 2026 s 439 mio EUR več kot polovico manjše kot v enakem obdobju lani, vendar podobno prirastom pred pandemijo. H krepitvi vlog nebančnega sektorja so prispevale zlasti višje vloge gospodinjstev in vloge drugih finančnih organizacij, medtem ko so se vloge ostalih sektorjev zmanjšale (slika 1.8, levo). Vseeno je bila rast vlog nebančnega sektorja manjša od rasti posojil nebančnemu sektorju, zato se je razmerje med posojili in vlogami nebančnega sektorja (LTD, angl. *Loan to deposit*) povečalo. Čeprav kazalnik LTD od leta 2023 postopno narašča, z 72 % še naprej zaostaja za evrskim povprečjem (87 %). To pomeni, da ostajajo slovenske banke manj izpostavljene grosističnim virom financiranja in dogajanju na tujih finančnih trgih, ki bi lahko negativno vplivalo na stabilnost financiranja bank.

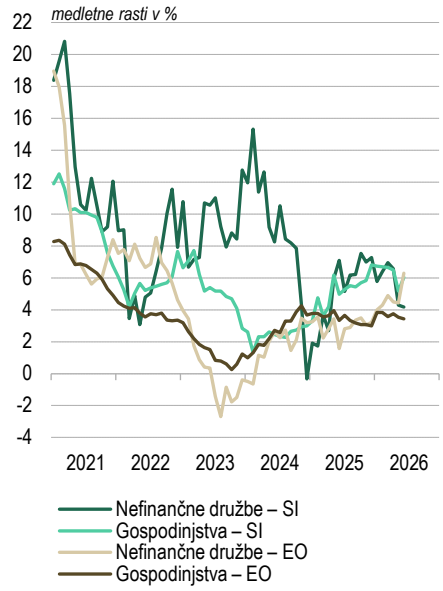
Obseg grosističnih virov financiranja se je zmanjšal zaradi zmanjšanja izdanih dolžniških vrednostnih papirjev. Nekatere banke so predčasno ali zaradi dospetja poplačale izdane dolžniške vrednostne papirje, medtem ko je novo obveznico v prvi polovici leta 2026 izdala le ena banka. Podobno kot ob preteklih izdajah vrednostnih papirjev tudi tokrat razlog izdaje ni bil potreba banke po dodatnih virih, temveč izpolnjevanje zahtev glede kapitala in kvalificiranih obveznosti (MREL). Letos do junija se je povečalo zadolževanje pri bankah v tujini, vendar s porastom izstopa le nekaj bank, med katerimi so se nekatere zadolžile pri matičnih bankah. Ob velikem obsegu vlog nebančnega sektorja banke nimajo večjih potreb po dodatnih grosističnih virih financiranja, zato ti še naprej predstavljajo manj kot desetino bilančne vsote.

Slika 1.7: **Viri financiranja in rast vlog po sektorjih**

Viri financiranja

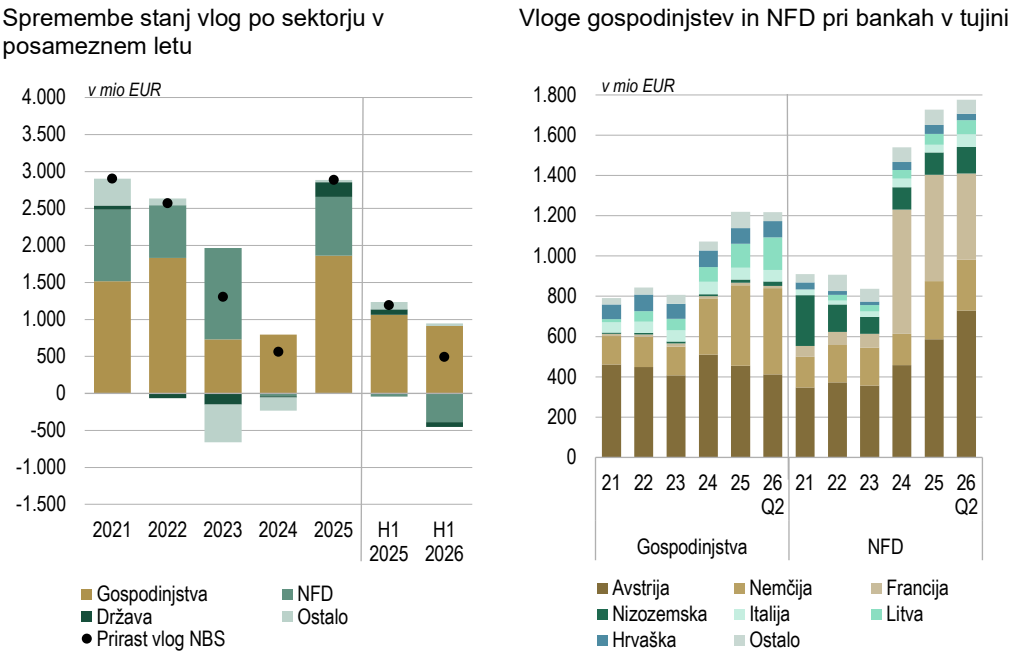
Gibanje vlog po sektorjih za Slovenijo in evrsko območje

Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Gospodinjstva so letos do junija, podobno kot v enakem obdobju lani, močno povečala prihranke v bankah. Povečanja vlog so bila prisotna v vseh mesecih, razen v marcu, ko so nekateri varčevalci del svojih prihrankov usmerili v nakup ljudskih obveznic, ki jih je ponovno izdala država. Vseeno odliv vlog, podobno kot minula leta, ni presegel enega odstotka vseh vlog gospodinjstev. Okrepljeno varčevanje je bilo kot običajno prisotno v spomladanskih mesecih, kar sovpada z izplačilom regresov za letni dopust zaposlenim in letnega dodatka upokojencem ter izplačilom dividend. Hkrati je večje varčevanje podprto z nadaljnjo visoko rastjo plač in višjim razpoložljivim dohodkom gospodinjstev, kar podrobneje predstavljamo v poglavju Gospodinjstva. Obseg vlog gospodinjstev se je v prvi polovici leta 2026 tako povečal za 911 mio EUR (slika 1.8, levo), s polovico bilančne vsote (30,1 mrd EUR) pa ostajajo najpomembnejši vir financiranja slovenskih bank. Solidna medletna rast je junija s 6 % ostala nad skoraj polovico nižjo povprečno rastjo evrskega območja (slika 1.7, desno). Skromnejši priliv vlog je običajno prisoten predvsem v poletnih mesecih zaradi večjih izdatkov gospodinjstev za prostočasne dejavnosti in nakup potrebščin ob začetku novega šolskega leta.

Slika 1.8: **Spremembe stanj vlog po sektorjih in vloge pri bankah v tujini**

Opomba: Na sliki levo so v kategorijo ostalo vključene vloge drugih finančnih organizacij, vloge tujcev in vloge neprofitnih izvajalcev storitev gospodinjstev.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Čeprav se varčevalne navade nekaterih gospodinjstev počasi spreminjajo, ostajajo vloge gospodinjstev zaenkrat stabilen vir financiranja slovenskih bank. Razvoj digitalne tehnologije omogoča varčevalcem hiter in enostaven dostop do različnih bančnih in finančnih storitev domačih in tujih ponudnikov ter primerjavo med njimi. Tako od leta 2024 opažamo povečano varčevanje slovenskih gospodinjstev pri bankah v drugih državah evrskega območja (slika 1.8, desno), saj te ponujajo višjo obrestno mero za vezavo prihrankov kot slovenske banke. Donosnejša in hkrati razmeroma varna alternativa bančnemu varčevanju ostaja nakup slovenskih ljudskih obveznic, ki so bile uspešno izdane tretje leto zapored. Spodbuda varčevalcem k naložbam v različne finančne instrumente je tudi marčevska uvedba individualnega naložbenega

računa, ki ga je do maja letos odprlo 10.000 posameznikov,[15] kar pa zaenkrat ni bistveno vplivalo na gibanje vlog gospodinjstev. Poleg tega se postopno povečuje varčevanje gospodinjstev v vzajemnih skladih, kar podrobneje predstavljamo v poglavju Vzajemni skladi. Kljub raznovrstni ponudbi donosnejših alternativnih naložb različnih tveganosti ostaja večina varčevalcev razmeroma pasivna pri upravljanju svojih prihrankov, ki zato ostajajo na računih pri bankah. Omejen obseg prihrankov glavnine varčevalcev,[16] pomanjkanje finančne pismenosti za preudarno naložbeno odločitev in nepripravljenost prevzemanja tveganj so nekateri od razlogov za takšno obnašanje varčevalcev, ki pa zaenkrat pozitivno prispeva k stabilnosti vlog gospodinjstev in s tem financiranju bank.

Vloge NFD so se v prvi polovici leta, podobno kot v enakem obdobju preteklih let, zmanjšale. Podjetja v začetku leta poplačujejo dospela komercialna posojila, v spomladanskih mesecih pa izplačujejo dividende lastnikom in regres za letni dopust zaposlenim, kar poveča potrebo po likvidnosti in prispeva k zmanjšanju vlog pri bankah (slika 1.8, levo). Hkrati opažamo, da podjetja od leta 2024 povečujejo varčevanje pri bankah v tujini (slika 1.8, desno), kar še dodatno zmanjšuje možnost za rast vlog pri slovenskih bankah. Kljub zmanjšanju za 387 mio EUR so imele NFD junija na računih pri slovenskih bankah 11,3 mrd EUR prihrankov, ki jih lahko porabijo za tekoče poslovanje ali usmerijo v investicijske aktivnosti. Te sicer zaradi negotovega razvoja geopolitičnih in gospodarskih razmer ostajajo šibke. Medletna rast vlog NFD, ki se je do junija upočasnila na 4,2 %, od maja zaostaja za povprečno rastjo evrskega območja (slika 1.7, desno).

Ročnost vlog ter vrzel v ročnosti med naložbami in obveznostmi

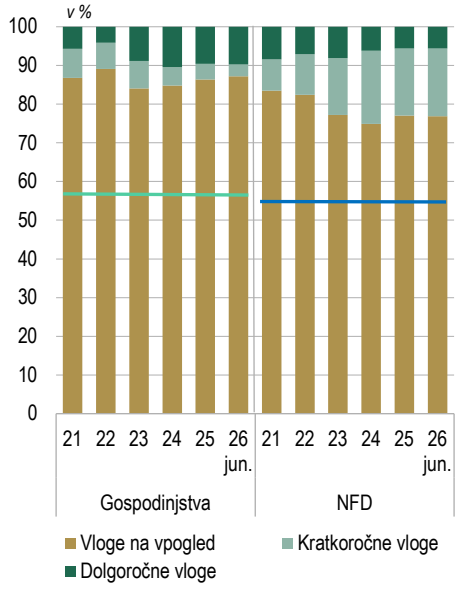
Čeprav se je trend zmanjševanja depozitnih obrestnih mer letos obrnil, so se vloge na vpogled nebančnega sektorja nadalje povečale. Kratkoročne in dolgoročne obrestne mere za vezane depozite so v prvem polletju letos, kljub rahlemu porastu, ostale nizke in precej pod evrskim povprečjem (slika 6.2 v prilogi, levo in desno). Ob nizki donosnosti vezanih vlog so varčevalci še naprej zadržani do vezave prihrankov, zato je, kljub rahlemu porastu dolgoročnih vezanih vlog gospodinjstev, glavnina vlog gospodinjstev in NFD ostala na vpogled. Njihov delež, ki ostaja visoko nad dolgoletnim povprečjem, se je letos do junija povečal na visokih 87,2 % vseh vlog gospodinjstev, pri vlogah NFD pa je s 76,9 % ostal skoraj nespremenjen (slika 1.9, levo). Čeprav so se v tem obdobju nevezane vloge gospodinjstev in NFD povečale v več kot dveh tretjinah držav evrskega območja, pa med njimi izstopa Slovenija z najvišjim deležem teh vlog v bilančni vsoti (slika 1.10, levo). Ker hkrati še naprej izstopa tudi z najvišjim deležem vlog gospodinjstev in NFD v bilančni vsoti, ostaja Slovenija v primerjavi z ostalimi državami, pri katerih je ta vir financiranja manj pomemben, bolj izpostavljena tveganju morebitnega nenadnega večjega odliva vlog.

[15] Več o individualnih naložbenih računih na https://www.gov.si/novice/2026-05-26-odprtih-ze-10-000-individualnih-nalozbenih-racunov-inr/.

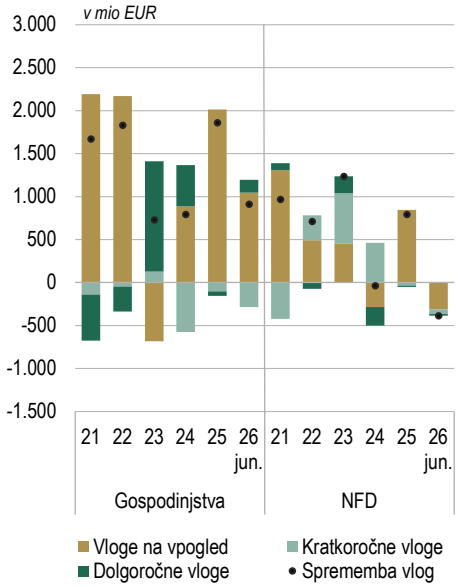
[16] Skoraj 90 % vseh varčevalcev je imelo leta 2024 na računu pri banki manj kot 30.000 EUR.

Slika 1.9: **Struktura in spremembe vlog po ročnosti**

Struktura ročnosti vlog gospodinjstev in NFD

Sprememba stanja vlog v posameznem letu po ročnosti

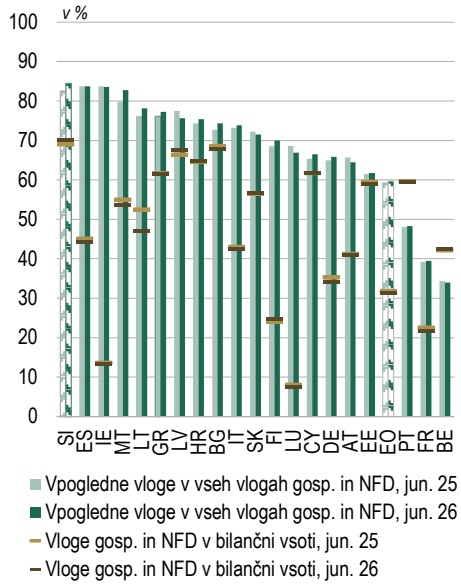

Opomba: Na sliki levo vodoravna črta označuje povprečni delež vlog na vpogled v obdobju od 2000 do junija 2026, ki je znašal 56,7 % vseh vlog gospodinjstev in 54,9 % vseh vlog NFD.
Vir: Banka Slovenije.

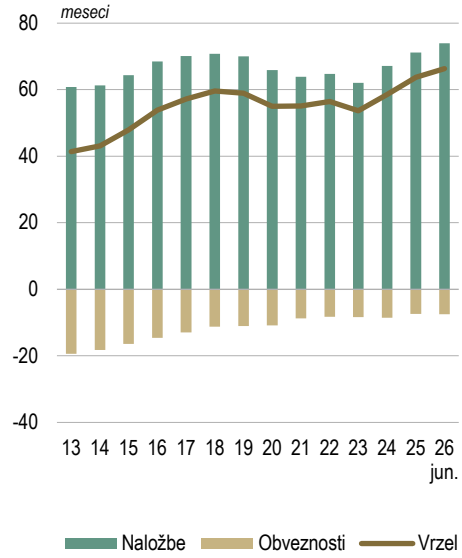
Vrzel med ročnostjo naložb in obveznosti se povečuje od leta 2023. Ker so banke likvidna sredstva iz računov pri centralni banki še naprej usmerjale v dolgoročnejša posojila in dolžniške vrednostne papirje, se je v prvi polovici letošnjega leta povečalo tehtano povprečje ročnosti naložb (šest let in dva meseca). Hkrati je tehtano povprečje ročnosti obveznosti ostalo skoraj nespremenjeno (osem mesecev), vendar nizko zaradi velikega obsega vlog na vpogled. Vrzel med ročnostjo naložb in obveznosti se je zato povečala še za dva meseca na visokih pet let in šest mesecev (slika 1.10, desno) oziroma na najvišjo raven pred začetkom hitre rasti vlog na vpogled leta 2013, ki pomembno prispevajo k ročnostni neusklajenosti. Nevezane vloge in digitalno poslovanje omogočajo varčevalcem, da ob morebitnem nenadnem stresnem dogodku hitro in v večjem obsegu premaknejo vloge med bankami ali jih umaknejo iz bančnega sistema. To lahko zmanjša stabilnost financiranja bank, ki so močno odvisne od tega vira financiranja. Zaradi ohranjanja zaupanja varčevalcev v poslovanje slovenskega bančnega sistema in njihovih tradicionalnih varčevalnih navad, o čemer smo v tem poglavju že pisali, ostajajo vloge nebančnega sektorja za zdaj stabilen vir financiranja slovenskih bank. Ob tem poudarjamo, da je skrbno spremljanje konkurenčnih razmer in sprememb v varčevalnih navadah komitentov ter hitro in ustrezno prilagajanje ponudbe konkurenci še naprej pomembno za ohranitev stabilnosti poslovanja bank tudi v prihodnje.

Slika 1.10: **Vloge po državah evrskega območja in vrzel v ročnosti**

Vloge gospodinjstev in NFD po državah evrskega območja

Tehtano povprečje ročnosti naložb in obveznosti ter vrzel v ročnosti

Viri: Banka Slovenije, ECB Data Portal, lastni izračuni.

1.4 Obrestno tveganje

Q2 26 | Q3 26 ⇨

Obrestno tveganje v bančnem sistemu ostaja zmerno s stabilno tendenco. Z nadaljevanjem solidne rasti kreditiranja gospodinjstev se je delež posojil, obrestovanih s fiksno obrestno mero, povečal, hkrati pa se je podaljšala povprečna preostala zapadlost posojil nebančnemu sektorju. Močno se je zmanjšala primarna likvidnost, vidno pa so se povečale naložbe v dolžniške vrednostne papirje. S temi spremembami se je obdobje do ponovne določitve obrestnih mer naložb podaljšalo, s čimer se je povečala njihova občutljivost na spremembe obrestnih mer. Medtem spremembe pri vlogah, pri katerih se je povečal delež vlog na vpogled, in izdanih dolžniških vrednostnih papirjih niso bistveno vplivale na dolžino tega obdobja pri virih. Banke so se z uporabo obrestnih zamenjav še aktivneje ščitile pred učinki sprememb obrestnih mer z zapiranjem obrestno občutljivih pozicij, saj se je obseg teh instrumentov močno povečal, s čimer so sledile regulatornim zahtevam na področju obrestnega tveganja v bančni knjigi.

Obrestna občutljivost bank

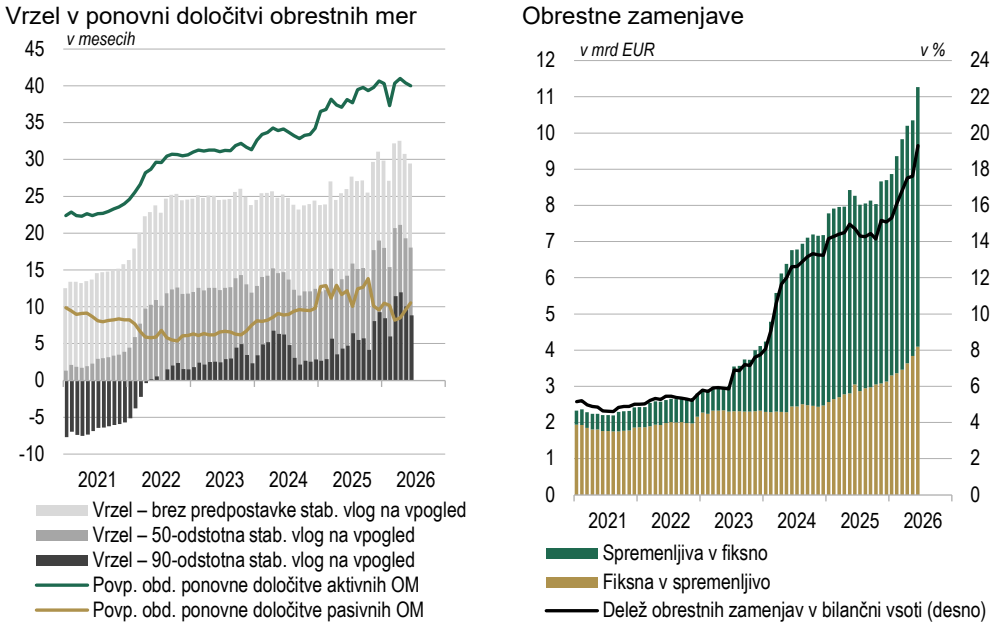
Na obrestno občutljivost bank so v prvi polovici leta vplivale predvsem spremembe pri naložbah. Posojila nebančnemu sektorju so se letos do junija povečala za 1,7 mrd EUR oziroma za 5,4 % (medletno za 10,2 %), s čimer se je povečal tudi njihov delež v strukturi naložb (slika 6.4 v prilogi, levo). Največji prispevek v prirastu posojil so predstavljala posojila gospodinjstvom, od teh pa stanovanjska posojila. Pri posojilih gospodinjstvom so še naprej prevladovala posojila s fiksno obrestno mero, njihov delež pa se je v stanju dodatno povečal (slika 6.5 v prilogi, levo), pri čemer so še naprej skoraj vsa novoodobrena stanovanjska in potrošniška posojila sklenjena s fiksno obrestno mero. Medtem je delež fiksno obrestovanih posojil v stanju pri NFD ostal stabilen (slika 6.5 v prilogi, desno). Z nadaljevanjem visoke rasti stanovanjskih posojil (10,1 % medletno) in podaljševanjem njihove povprečne ročnosti[17] se je delež posojil daljših ročnosti v celotnem kreditnem portfelju povečeval. Učinek večjega deleža fiksno obrestovanih posojil in njihove daljše povprečne preostale zapadlosti se je tako še naprej

[17] Povprečna preostala zapadlost za stanovanjska posojila s fiksno obrestno mero je junija znašala 16 let.

kazal v rahlem podaljševanju obdobja do ponovne določitve obrestnih mer posojil pri bankah, kar je povečevalo obrestno občutljivost celotnega kreditnega portfelja bank.

Na obrestno občutljivost bank je v prvi polovici leta pomembno vplivalo tudi močno zmanjšanje likvidnih sredstev in vidno povečanje naložb v dolžniške vrednostne papirje. Primarna likvidnost[18] se je v prvi polovici leta zmanjšala za 1,6 mrd EUR oziroma za petino, njena preostala zapadlost in obdobje do ponovne določitve obrestnih mer pa sta ostali zelo kratki. S tem se je na najmanjšo vrednost v opazovanem obdobju zmanjšal njen delež v strukturi naložb bank (slika 6.4 v prilogi, levo). Poleg kreditiranja nebančnega sektorja so banke del teh sredstev usmerile v nakupe dolžniških vrednostnih papirjev. Ti so se tudi letos do junija vidno povečali (za 0,6 mrd EUR), s čimer se je povečal tudi njihov delež v strukturi naložb (slika 6.4 v prilogi, levo). Hkrati sta se podaljšali preostala zapadlost in obdobje do ponovne določitve obrestnih mer vrednostnih papirjev. Omenjene spremembe so poleg sprememb v kreditnem portfelju še nekoliko povečale občutljivost bank na spremembe obrestnih mer (slika 1.11, levo).

Slika 1.11: **Vrzel v ponovni določitvi obrestnih mer in obrestne zamenjave**

Opomba: Na sliki levo je pri vrzeli v ponovni določitvi obrestnih mer upoštevana stabilnost vlog na vpogled z različnimi predpostavkami stabilnosti in z razpršitvijo temeljnega dela vlog na vpogled po časovnih intervalih.
Vir: Banka Slovenije.

Pri virih financiranja imajo na obrestno občutljivost bank ob velikem deležu med viri še naprej pomemben vpliv predvsem vloge nebančnega sektorja. Te so se do junija povečale za 0,5 mrd EUR oziroma za 1,1 % (medletno za 5,1 %) in s 77 % še naprej predstavljale največji delež med viri financiranja bank (slika 6.4 v prilogi, desno). Povečanje je izhajalo iz vlog na vpogled, ki so se povečale za 0,9 mrd EUR, medtem ko se je obseg vezanih vlog zmanjšal. S tem se je struktura vlog glede na konec leta 2025 rahlo spremenila, pri čemer so vloge na vpogled junija predstavljale 82 % vseh vlog bančnega sistema, največ po letu 2023 (slika 6.8 v prilogi, desno). Obdobje do ponovne določitve obrestnih mer vlog se kljub temu ni bistveno spremenilo, saj se je hkrati nekoliko spremenila struktura vezanih vlog, pri čemer se je občutneje zmanjšal obseg kratkoročno vezanih vlog, nekoliko pa povečal obseg dolgoročnih vlog. Z zapadanjem izdanih dolžniških vrednostnih papirjev sta se do junija zmanjšala njihov obseg

[18] Denar v blagajni, stanje na računih pri centralni banki in vloge na vpogled pri bankah.

in delež v strukturi financiranja bank (na 5 %), hkrati pa sta se podaljšali njihova preostala zapadlost in obdobje do ponovne določitve obrestnih mer. Skupne spremembe pri vlogah in izdanih vrednostnih papirjih tako niso bistveno vplivale na dolžino povprečnega obdobja do ponovne določitve pasivnih obrestnih mer (slika 1.11, levo).

Vrzel v ponovni določitvi obrestnih mer se v prvi polovici leta ni bistveno spremenila, dolgoročna obrestno občutljiva neto pozicija sistema pa se je povečala. Junija je bila vrzel podobna kot decembra lani in tudi ob predpostavki stabilnosti temeljnega dela vlog na vpogled, tj. tistega dela vlog na vpogled, pri katerih obstaja le majhna verjetnost, da bi se v primeru zvišanja obrestnih mer med bankami premaknile ali iz bančnega sistema odlile, blizu najvišjih ravni v zadnjih letih (slika 1.11, levo). Spremembe pri naložbah, tako pri posojilih kot naložbah v vrednostne papirje, so predstavljale najpomembnejši dejavnik povečevanja občutljivosti bank na spremembe obrestnih mer, saj se je dolgoročna obrestno občutljiva neto pozicija v prvi polovici leta dodatno povečala. V primeru zvišanja dolgoročnih obrestnih mer oziroma strmejše obrestne krivulje bi se, glede na obrestno občutljivo strukturo sistema, vrednost fiksno obrestovanih naložb zmanjšala bolj kot vrednost virov, s čimer bi se zmanjšala ekonomska vrednost kapitala (EVE), vendar se te spremembe ne bi odrazile v izkazu uspeha oziroma kapitalu.

Banke so pri ščitenju pred učinki sprememb obrestnih mer oziroma pri zapiranju obrestno občutljivih pozicij poleg distribucije temeljnega dela vlog na vpogled močno okrepile uporabo obrestnih zamenjav (angl. *interest rate swaps*). Potem ko se je lani obseg teh instrumentov povečal za 1,5 mrd EUR, se je samo do junija letos za 2,6 mrd EUR. V nazivnem znesku glede na bilančno vsoto sistema je celoten obseg obrestnih zamenjav znašal 19 % oziroma bil za 4 o. t. večji kot decembra lani (slika 1.11, desno). S tem so banke sledile regulatornim zahtevam na področju obrestnega tveganja v bančni knjigi[19] in od leta 2023 vidno povečale obseg teh instrumentov, ki jih uporabljajo za varovanje aktivnih in pasivnih postavk ter za skupinsko (makro) in posamično (mikro) varovanje. Čeprav ima večina bank dovoljenje Banke Slovenije za trgovanje s standardiziranimi terminskimi pogodbami in opcijami, obrestne zamenjave aktivno uporablja pet bank, ki skupaj predstavljajo 78 % bilančne vsote sistema. Ostale se ščitijo prek strukturnih ukrepov za znižanje izpostavljenosti obrestnemu tveganju.[20]

Obrestne mere

Obrestne mere za novoodobrena posojila nebančnemu sektorju so se letos v prvi polovici leta rahlo zvišale. Že pred koncem leta 2025 oziroma precej pred zvišanjem ključnih obrestnih mer ECB junija letos so se obrestne mere za posojila nebančnemu sektorju v določenih segmentih pričele zviševati. Pri kreditiranju gospodinjstev so še naprej močno prevladovala posojila s fiksno obrestno mero. Za novoodobrena stanovanjska posojila so fiksne obrestne mere z 2,8 % avgusta lani dosegle najnižjo raven v tem ciklu zniževanja obrestnih mer, zatem pa se v povprečju blago zviševale. Junija letos so znašale 3,1 % in bile nižje kot v evrskem območju, kjer so junija znašale 3,5 % (slika 1.12, levo). Medtem so fiksne obrestne mere za novoodobrena potrošniška posojila najnižjo raven v zadnjem desetletnem obdobju s 5,6 % dosegle decembra lani, nato pa se v povprečju prav tako blago zviševale. Junija so dosegle 5,9 % in še naprej ostale precej pod povprečjem evrskega območja, kjer so znašale 7,5 %. Tudi spremenljive obrestne mere so se letos v prvi polovici leta za obe vrsti posojil zviševale, vendar

[19] Ta se uporablja od 14. maja 2024 dalje in določa, da največji dovoljeni padec neto obrestnih prihodkov, merjen v Tier 1 kapitalu, znaša 5 %. Padec predstavlja razliko med neto obrestnimi prihodki v osnovnem scenariju in neto obrestnimi prihodki v najslabšem možnem stresnem scenariju. V primeru preseganja dovoljenega padca se lahko uvedejo dodatne kapitalske zahteve, čemur pa se banke lahko izognejo z zmanjšanjem obrestne izpostavljenosti s pomočjo izvedenih finančnih instrumentov.

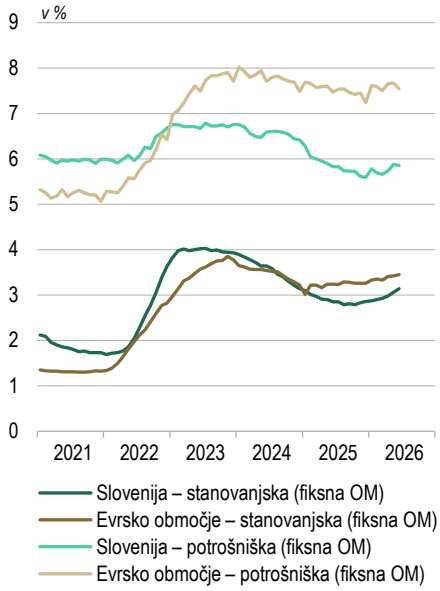
[20] Na primer omejevanje določenih posojil glede ročnosti in vrste obrestnih mer, modeliranje vlog ipd.

je ob zelo majhnem obsegu novih poslov s to vrsto obrestovanja njihovo gibanje precej nestanovitno. Spremenljive obrestne mere za novoodobrena posojila NFD, ki v primerjavi s fiksnimi prevladujejo, so se ob bolj volatilni dinamiki kot tiste v evrskem območju v povprečju postopoma zviševale. V prvi polovici leta so se gibale tik pod 4 % in bile v povprečju rahlo višje kot v evrskem območju. Junija so znašale 3,9 % (slika 1.12, desno). Medtem so se fiksne ob še večji nestanovitnosti prav tako zviševale. Junija so bile enake spremenljivim in podobne tistim v evrskem območju.

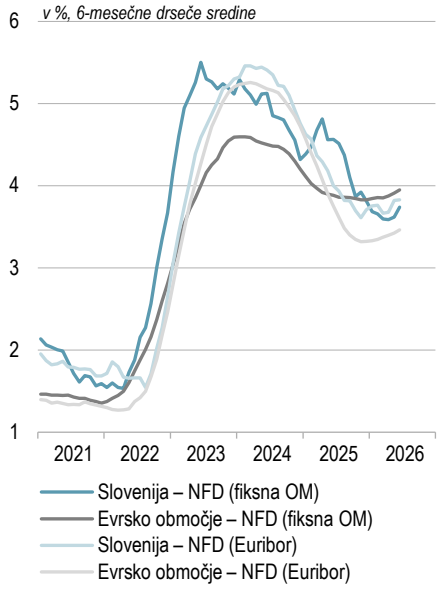
Obrestne mere za stanja posojila nebančnemu sektorju so se pri nas od polovice lanskega leta v povprečju še naprej nekoliko zniževale. Pri gospodinjstvih se za stanovanjska posojila že približno eno leto ohranjajo pri 3,0 %, medtem ko so se pri potrošniških in ostalih posojilih zniževale vse do junija letos, ko so znašale 6,1 %. Gibanje obrestnih mer za posojila NFD je bilo tudi v stanjih nekoliko bolj nestanovitno, v povprečju pa so ohranile podobno raven kot pred enim letom (3,8 %). Skupno so bile za ti dve skupini komitentov le rahlo nižje kot junija lani (slika 6.6 v prilogi, levo). Nasprotno so se v evrskem območju v zadnjem letu postopoma zviševale tako pri posojilih gospodinjstvom kot NFD. Obrestne mere za stanovanjska posojila so se do junija zvišale na 2,5 %, za potrošniška in ostala posojila na 5,9 %, za posojila NFD pa na 3,4 %. Različna dinamika gibanja obrestnih mer v stanjih obeh območij poleg sprememb obrestnih mer pri novoodobrenih poslih odraža tudi različno strukturo obdobja fiksacije, pri čemer se je delež fiksno obrestovanih posojil v Sloveniji v preteklem obdobju občutno povečal, s tem pa se je zmanjšala odzivnost obrestnih mer v stanjih na spremembe tržnih obrestnih mer. Razlika v povprečni ravni obrestnih mer med Slovenijo in evrskim območjem se je od največje v drugi polovici leta 2023 do junija letos precej zmanjšala in približala tisti iz obdobja nizkih obrestnih mer pred nekaj leti.

Slika 1.12: **Obrestne mere**

Povprečne obrestne mere za novoodobrena posojila gospodinjstvom in primerjava z evrskim območjem

Povprečne obrestne mere za novoodobrena posojila NFD in primerjava z evrskim območjem

Vira: ECB Data Portal, preračuni Banke Slovenije.

Obrestne mere na stanja vlog nebančnega sektorja so se pri nas ob vztrajnem povečevanju vlog na vpogled vse do junija letos zelo blago zniževale in bile še naprej precej nižje kot v evrskem območju. Za nove vezane vloge gospodinjstev se letos zvišujejo le obrestne mere za dolgoročno vezavo.[21] Te so junija znašale 1,9 %, s čimer se je razlika do povprečja evrskega območja (2,4 %) ohranila. Medtem so bile obrestne mere za nove kratkoročne vloge z 0,7 % stabilne, v evrskem območju pa so se zvišale na 2,0 %. Obrestne mere za nove vezane vloge NFD so se zvišale tako za dolgoročne kot za kratkoročne vloge. Predvsem za dolgoročne so bile junija občutno višje v primerjavi z začetkom leta. Znašale so 2,3 % in se močno približale evrskim (2,7 %). Medtem so imele obrestne mere za kratkoročne vloge stabilen trend zviševanja, junija pa so z 1,7 % ohranile razliko do evrskih (2,2 %). Obrestne mere za vloge na vpogled so stagnirale rahlo pod 0,1 % tako za gospodinjstva kot za NFD. Kljub nekoliko višjim obrestnim meram za nove vloge, predvsem za dolgoročno vezavo sredstev pri bankah, in nekolikšnem povečanju dolgoročnih vlog v stanjih, se je rahlo zniževanje obrestnih mer na stanja vlog gospodinjstev in NFD nadaljevalo tudi letos. To je odražalo predvsem nadaljevanje visoke rasti vlog na vpogled, ki so minimalno oziroma večinoma sploh niso obrestovane. S tem se je znova začela povečevati tudi razlika v ravni obrestnih mer v Sloveniji, kjer so te, glede na evrsko povprečje, precej nižje (slika 6.6 v prilogi, desno).

Zmanjševanje obrestnega razmika pri gospodinjstvih se je letos v prvi polovici leta dodatno upočasnilo, pri NFD pa se je razmik gibal blizu lani doseženih ravni.[22] Po dosegu najvišje ravni ključnih obrestnih mer septembra 2023 se je obrestni razmik pri gospodinjstvih (slika 6.7 v prilogi, levo) in NFD (slika 6.7 v prilogi, desno) začel zmanjševati. Z letošnjo stabilizacijo obrestnih mer v stanjih pri posojilih in vlogah se je to zmanjševanje vidno upočasnilo oziroma pri NFD ustavilo. Medtem se je v evrskem območju razmik pri gospodinjstvih še naprej povečeval, s čimer se je razlika do slovenskega bančnega sistema neprekinjeno zmanjševala in že precej približala ravnem iz obdobja nizkih obrestnih mer. Kljub temu je bil razmik še vedno precej večji pri nas, kar odraža zelo velik delež vlog na vpogled v našem bančnem sistemu in obrestne mere blizu 0 % za te vloge, hkrati pa podpovprečne obrestne mere za vezane vloge, ki gospodinjstev ne spodbudijo, da bi prihranke vezala za daljše obdobje. Pri NFD je bil tudi v evrskem območju obrestni razmik stabilen, s čimer se je ohranila razlika, dosežena v letu 2025. Podobno kot pri gospodinjstvih je razlika do evrskega povprečja ostala večja kot v obdobju nizkih obrestnih mer. Relativno velik obrestni razmik v primerjavi z evrskim območjem se pri nas še naprej pomembno odraža v solidnih dohodkovnih gibanjih bank.[23]

1.5 Kreditno tveganje

Q2 26 Q3 26 ⇨

Kreditno tveganje se ohranja na zmerni ravni s stabilno tendenco, ob večinoma nespremenjenih kazalnikih kakovosti kreditnega portfelja, vendar ob še vedno zelo negotovem gospodarskem okolju. Po lanskem občutnejšem poslabšanju kakovosti kreditnega portfelja v segmentu nefinančnih družb (NFD) je bila raven tveganja letos v prvi polovici leta stabilna, morebitno prihodnje poslabšanje pa je lahko povezano s še naprej zelo zahtevnim zunanjim gospodarskim okoljem. Banke so s prestrukturiranjem in povečanjem zavarovanj terjatev do družb iz predelovalnih dejavnosti, ki so bile lani prerazvrščene med nedonosne izpostavljenosti (NPE), zvišale stopnjo njihove pokritosti z zavarovanji. Število začetih stečajev se je letos v prvi polovici leta povečalo,

[21] Dolgoročne vloge predstavljajo vloge z vezavo nad enim letom, kratkoročne vloge pa vloge z vezavo do enega leta.
[22] Obrestni razmik je definiran kot razlika med povprečnimi obrestnimi merami za posojila v stanjih in povprečnimi obrestnimi merami za vloge v stanjih.
[23] Več v poglavju o dohodkovnem tveganju.

kljub temu pa je izpostavljenost bank družbam v stečaju ostala majhna. Slovensko gospodarstvo je v prvi polovici leta izkazalo visoko stopnjo odpornosti, saj se je rast kljub zahtevnim razmeram okrepila. Razmere na trgu dela so bile ugodne, finančni položaj gospodinjstev v povprečju dober, kar je ob nadaljnji krepitvi kreditiranja gospodinjstev ohranjalo stabilne deleže NPE.

Nedonosne izpostavljenosti in skupine kreditnega tveganja

Kakovost bančnih naložb, merjena z deležem NPE, je ob polovici leta 2026 v primerjavi s koncem lanskega leta ostala nespremenjena. Delež NPE celotnega portfelja je po opaznejšem povečanju v lanskem zadnjem četrtletju letos do junija ostal nespremenjen. Z 1,6 % je bil še naprej blizu najvišje ravni po prvem četrtletju 2021 (slika 1.13, levo). V mednarodni primerjavi se je delež NPE celotnega portfelja v minulih letih glede na evrsko območje gibal rahlo pod mediano porazdelitve držav, v zadnjem četrtletju lani pa jo je presegel (slika 1.13, desno).[24] Obseg NPE se je letos do junija rahlo zmanjšal, vendar še naprej močno presegal raven izpred enega leta (za 59 %). Od 1,0 mrd EUR vseh NPE so izpostavljenosti NFD predstavljale 73 % (slika 6.9 v prilogi, levo) in bile še naprej močno skoncentrirane na le nekaj nefinančnih družb iz predelovalnih dejavnosti (C).[25] Samo štiri družbe so skupaj predstavljale več kot 50 % vseh NPE nefinančnih družb, kar kaže, da so težave v poslovanju in odplačevanju dolgov omejene na posamezne družbe in trenutno ne predstavljajo sistemskega poslabšanja odplačevanja dolgov pri bankah. Delež NPE se je pri NFD do junija nekoliko zmanjšal, na 3,9 %, vendar še naprej precej presegal zgodovinsko nizke ravni preteklih nekaj let. Prav tako se je zmanjšal v predelovalnih dejavnostih, vendar z 9,6 % ostal močno povečan (slika 1.14, levo). Gospodarske družbe, zlasti pretežno izvozno usmerjene in energetsko močno odvisne družbe, se še naprej soočajo z zelo negotovim zunanjim gospodarskim okoljem in nestanovitnostjo na energetskih trgih. Takšne razmere ob morebitnih težavah v poslovanju teh družb povečujejo tveganje sposobnosti odplačevanja njihovih dolgov pri bankah, s tem pa kreditno tveganje ohranjajo na zmerni ravni s stabilno tendenco.

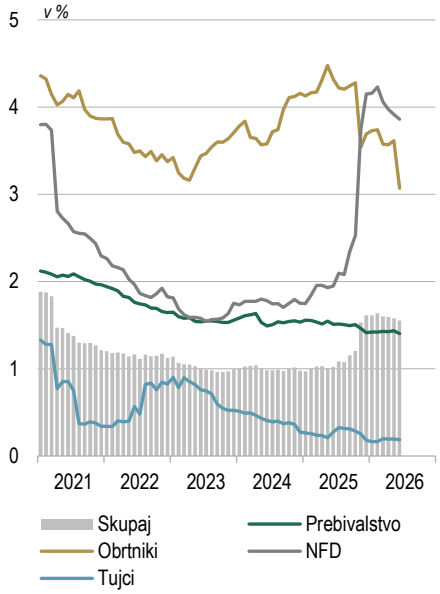
V ostalih dejavnostih NFD je bil delež NPE v povprečju stabilen, spremembe pa so bile podobno kot v preteklih obdobjih večinoma povezane s posameznimi večjimi izpostavljenostmi. Podobno kot v predelovalnih dejavnostih se je delež NPE po lanskem opaznejšem povečanju letos do junija zmanjšal tudi v strokovnih, znanstvenih, tehničnih in poslovnih dejavnostih (NO). Lansko novembrsko povečanje je bilo povezano le z eno družbo, ki je nato pomembno vplivala tudi na marčevsko zmanjšanje deleža. Delež NPE se je v tej skupini dejavnosti do junija tako zmanjšal na 4,2 % (slika 1.14, levo). Medtem je bilo marca prisotno opaznejše povečanje deleža NPE pri prevozu in skladiščenju (H), tudi v tem primeru pa je šlo za večjo spremembo le pri eni družbi. V tej skupini dejavnosti se je delež NPE do junija povečal na 2,0 %. V gradbeništvu (F) se je nadaljevalo postopno zmanjševanje deleža NPE, junija na 1,7 %, medtem ko je bila v preostalih, pretežno storitvenih dejavnostih, kakovost portfelja v prvi polovici leta stabilna.

[24] Podatki vira ECB Data Portal za evrsko območje in za Slovenijo za drugo četrtletje ob pripravi poročila še niso bili na voljo. Vir podatka za Slovenijo na posamični osnovi je Banka Slovenije.

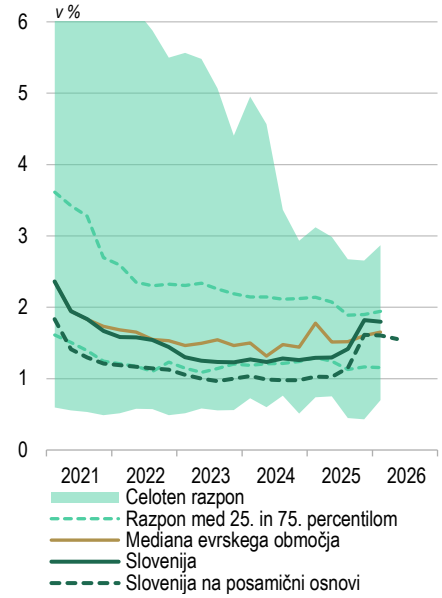
[25] Črkovna oznaka po standardni klasifikaciji dejavnosti – SKD 2025.

Slika 1.13: **Delež NPE v posameznih delih portfelja in primerjava z evrskim območjem**

Delež NPE po skupinah komitentov

Primerjava deleža NPE z evrskim območjem

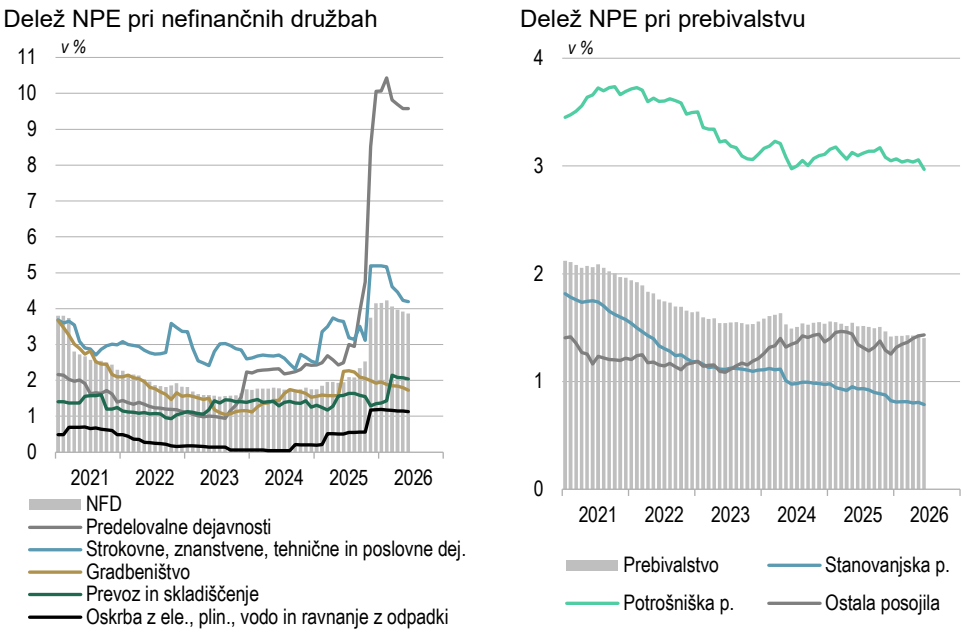

Opomba: Na sliki desno so zajeti le podatki za dolžniške instrumente (posojila in dolžniške vrednostne papirje) na konsolidirani osnovi, medtem ko je v prikazu za Slovenijo na posamični osnovi zajeta celotna izpostavljenost bank na posamični osnovi. Zgornja meja celotnega razpona do leta 2022 ni v celoti vidna in predstavlja izjemno visoke vrednosti za Grčijo.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Pri prebivalstvu je kakovost portfelja ostala nespremenjena, prav tako pri tujcih, medtem ko se je izboljšala pri obrtnikih. Razmere na trgu dela ostajajo ugodne, s čimer se ohranja tudi v povprečju dober finančni položaj gospodinjstev, kar se ob nadaljnji krepitvi kreditiranja gospodinjstev še naprej odraža v ugodnem gibanju deležev NPE. Delež NPE se je pri prebivalstvu še dodatno rahlo zmanjšal in bil junija z 1,4 % najmanjši v opazovanem obdobju (slika 1.14, desno). Tako pri stanovanjskih kot pri potrošniških posojilih je dosegel najnižjo raven v tem obdobju (0,8 % in 3,0 %), medtem ko se je pri ostalih posojilih prebivalstvu povečal na 1,4 %. Na nizki ravni (0,2 %) se je ohranil delež NPE pri tujcih (slika 1.13, levo), ki poleg NFD in prebivalstva predstavljajo največji delež skupne izpostavljenosti bank. Delež NPE pri obrtnikih je junija s 3,1 % dosegel najnižjo raven v opazovanem obdobju, vendar je njihov učinek na delež NPE celotnega portfelja ob majhni skupni izpostavljenosti zanemarljiv.[26]

[26] Obrtniki ob 1,3-odstotni skupni izpostavljenosti predstavljajo 2,4 % vseh NPE bančnega sistema.

Slika 1.14: **Delež NPE pri nefinančnih družbah in prebivalstvu**

Vir: Banka Slovenije.

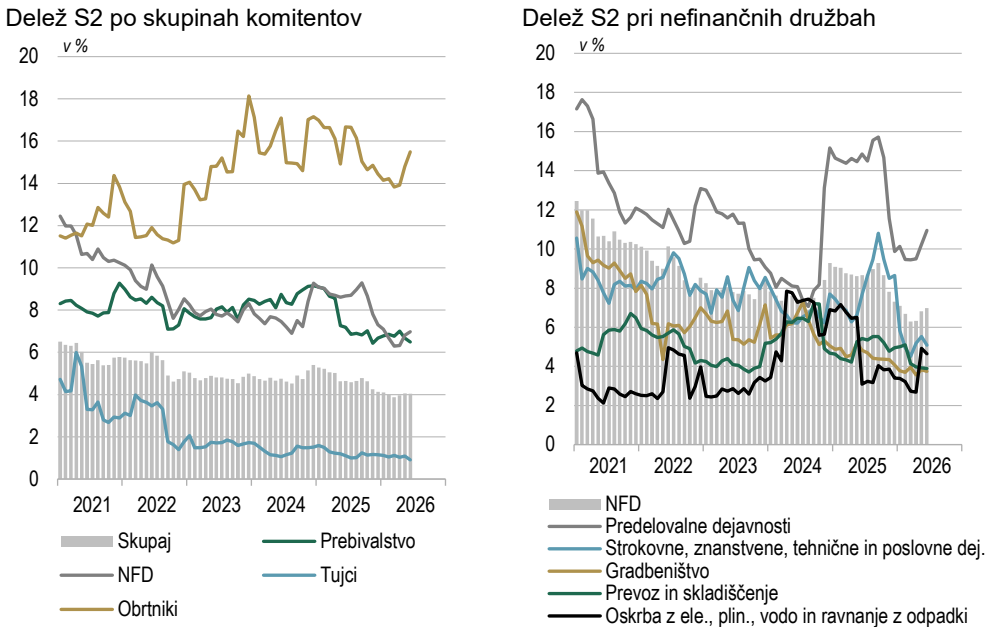
Delež skupine s povečanim kreditnim tveganjem (skupine 2 oziroma S2) se je ohranil blizu najnižje večletne ravni, kar potrjuje stabilne obete za kreditno tveganje. Po zmanjšanju v zadnjem četrtletju lani je bil v prvi polovici leta 2026 stabilen in se gibal okrog 4,0 %, kolikor je znašal junija (slika 1.15, levo). Obseg skupine 2 se je letos do junija rahlo zmanjšal (za 19 mio EUR; za 0,7 %), v primerjavi z enakim obdobjem lani pa je bil manjši za 9 %. Po skupinah komitentov je bilo gibanje različno, od 2,7 mrd EUR vseh izpostavljenosti v skupini 2 pa sta večino predstavljali skupini NFD (51 %) in prebivalstva (39 %) (slika 6.9 v prilogi, desno). Pri prebivalstvu se je delež skupine 2 do junija zmanjšal na 6,5 %[27] (slika 6.10 v prilogi, levo), kar predstavlja najnižjo raven v opazovanem obdobju. Ob zgodovinsko nizkih ravneh deleža NPE to še naprej potrjuje v povprečju zelo dober finančni položaj prebivalstva, kot ga zaznavajo banke. Od ostalih skupin komitentov so še naprej izstopali obrtniki, pri katerih se je delež skupine 2 ohranil v območju zadnjih nekaj let, v mesecih do junija pa se je znova nekoliko povečal (na 15,5 %).

Po opaznejšem zmanjšanju deleža skupine 2 pri NFD v zadnjem četrtletju lani se je ta letos do junija rahlo povečal. Lansko zmanjšanje deleža je kazalo na poslabšanje kakovosti kreditnega portfelja v tem segmentu, saj je bilo povezano s prerazvrstitvijo večjih izpostavljenosti družbam iz predelovalnih dejavnosti v NPE. S tem sta se obseg in delež izpostavljenosti v skupini 2 pri NFD precej zmanjšala, še posebej pa sta se zmanjšala v predelovalnih dejavnostih. Pri NFD je delež skupine 2 marca s 6,3 % dosegel najnižjo večletno raven, do junija pa se znova nekoliko povečal (na 7,0 %). Povečanje je bilo tudi tokrat povezano z le nekaj posameznimi družbami in je odražalo predvsem spremembe v predelovalnih dejavnostih, pri katerih se je delež skupine 2 do junija povečal na 10,9 % (slika 1.15, desno). Banke so zaznale povečanje tveganja tudi pri nekaterih izpostavljenostih v dejavnostih oskrbe z elektriko, plinom, vodo in ravnanja z odpadki (DE), kjer se je delež povečal na 4,6 %, medtem ko so zmanjšanje zaznale v strokovnih, znanstvenih, tehničnih in poslovnih dejavnostih (NO), z zmanjšanjem deleža na 5,1 %. Pri večini preostalih dejavnosti se je delež skupine 2 v prvi polovici leta

[27] Pri stanovanjskih posojilih je junija 2026 delež skupine 2 znašal 4,7 %, pri potrošniških posojilih 9,9 %, pri ostalih posojilih prebivalstvu pa 8,1 %.

prav tako zmanjšal. Banke tako večinoma pravočasno zaznavajo in upoštevajo zamude v plačilu in izpostavljenosti tudi pravočasno prerazvrstijo v višjo raven kreditnega tveganja.

Slika 1.15: **Delež skupine s povečanim kreditnim tveganjem (S2) v posameznih delih portfelja**

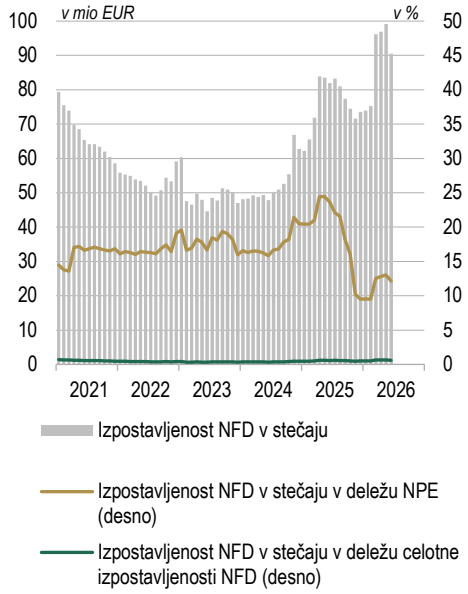
Vir: Banka Slovenije.

Izpostavljenost družbam v stečajnem postopku in družbam z blokiranim računom

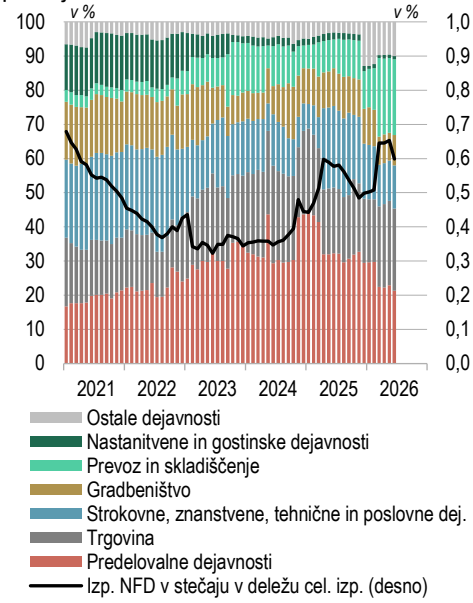
Število začetih stečajnih postopkov se je letos v prvi polovici leta povečalo, vendar izpostavljenost bank tem družbam ostaja majhna. Zahtevne gospodarske razmere so se za določen segment gospodarstva letos v prvi polovici leta nadaljevale, kar se je odrazilo v nadaljevanju rahlega trenda povečevanja števila družb v stečaju. S tem se je povečala tudi izpostavljenost bank družbam v stečaju in maja z 99 mio EUR dosegla najvišjo raven v zadnjih letih. Junija je znašala 90 mio EUR in bila medletno večja za 8,5 % (slika 1.16, levo). Izpostavljenost bank tem družbam glede na celotno izpostavljenost NFD je bila z 0,6 % blizu najvišjih ravni leta 2025, vendar kljub temu še naprej majhna. Struktura izpostavljenosti družbam v stečajnih postopkih glede na dejavnost družb je odražala siceršnjo strukturo izpostavljenosti bank NFD, pri čemer so prevladovale večje skupine dejavnosti. Trgovina (24 %), prevoz in skladiščenje (22 %) ter predelovalne dejavnosti (21 %) so imele največje deleže, čemur so sledile strokovne, znanstvene, tehnične in poslovne dejavnosti (13 %) ter gradbeništvo (9 %) (slika 1.16, desno). Od začetka leta se je v strukturi najbolj povečal delež izpostavljenosti prevozu in skladiščenju, najbolj pa zmanjšal predelovalnim dejavnostim.

Slika 1.16: **Izpostavljenost bank NFD v stečaju**

Izpostavljenost bank NFD v stečaju

Struktura izpostavljenosti bank NFD v stečaju po dejavnostih

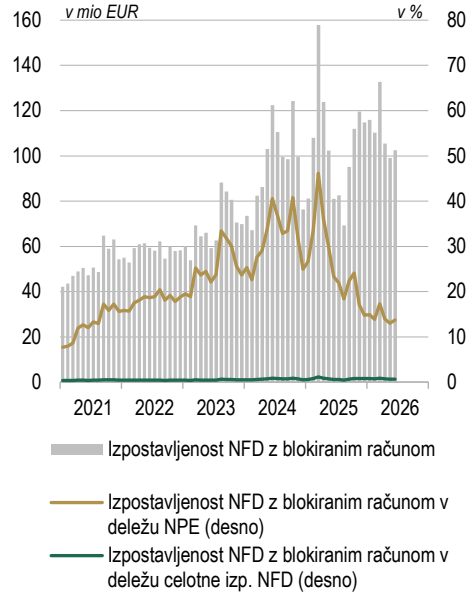

Vira: Banka Slovenije, Vrhovno sodišče.

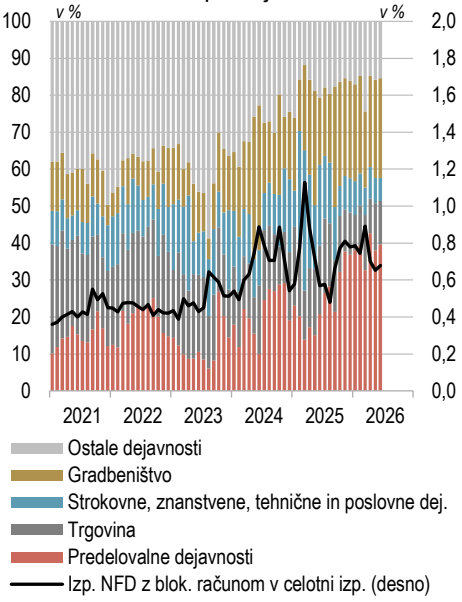
Število družb z blokiranim računom je bilo letos v prvi polovici leta stabilno in podobno ravni iz leta 2025, izpostavljenost bank tem družbam pa je ostala majhna. Rahel trend povečevanja števila družb v stečaju ni sovpadal z naraščanjem števila družb z blokiranim računom, saj se njihovo število medletno ni bistveno spremenilo. Tudi izpostavljenost bank družbam z blokiranim računom je ostala blizu podobnih ravni kot v preteklih dveh letih. Njeno gibanje je bilo v tem obdobju sicer precej nestanovitno, vendar je delež glede na celotno izpostavljenost NFD junija 2026 z 0,68 % ostal majhen (slika 1.17). V strukturi izpostavljenosti družbam z blokiranim računom so junija s 40 % še naprej prevladovale predelovalne dejavnosti, s 27 % je sledilo gradbeništvo, preostalo tretjino pa so predstavljale trgovina, strokovne, znanstvene, tehnične in poslovne dejavnosti ter ostale dejavnosti (slika 1.17, desno). V nasprotju s stečaji se je v preteklem obdobju pri blokiranih računih v strukturi najbolj povečal delež izpostavljenosti predelovalnim dejavnostim.

Slika 1.17: **Izpostavljenost bank NFD z blokiranim računom**

Izpostavljenost bank NFD z blokiranim računom

Struktura izpostavljenosti bank NFD z blokiranim računom po dejavnostih

Vira: Banka Slovenije, Vrhovno sodišče.

Kreditni standardi bank in obrestne mere

Po anketi BLS so banke v prvi polovici leta 2026 kreditne standarde pri posojilih podjetjem ohranile nespremenjene, tako pri stanovanjskih kot pri potrošniških posojilih pa so jih rahlo zaostrile. Pri posojilih podjetjem sta v prvi polovici leta k rahli zaostritvi prispevala dejavnika splošnih gospodarskih razmer in obetov ter razmer in obetov po panogah, medtem ko dejavnikov sproščanja standardov banke niso identificirale. Kljub temu so skupne kreditne standarde pri podjetjih identificirale kot nespremenjene (slika 6.22 v prilogi, levo/desno), medtem ko so kreditne standarde za posojila gospodinjstvom zaostrile. Pri stanovanjskih posojilih so kot razlog rahle zaostritve navedle dovoljeno tveganje v banki ter kapital banke in stroške (slika 6.24 v prilogi, levo/desno), pri potrošniških posojilih pa dodatno še kreditno sposobnost potrošnikov, in tveganje, povezano z zahtevanim zavarovanjem (slika 6.26 v prilogi, levo/desno).

Raven obrestnih mer za posojila nebančnemu sektorju je tudi letos v prvi polovici leta ugodno vplivala na nivo kreditnega tveganja. Obrestne mere za novoodobrena posojila nebančnemu sektorju so lani v drugi polovici leta v povprečju dosegle najnižje ravni v tem ciklu zniževanja obrestnih mer, v prvi polovici letošnjega leta pa so se ob enem zvišanju ključnih obrestnih mer ECB le rahlo zvišale. Breme odplačevanja obveznosti nebančnega sektorja se tako ni bistveno spremenilo, kar je ugodno vplivalo na nivo kreditnega tveganja. Gospodinjstva so v tem času postala še bolj odporna na morebitna dodatna zvišanja obrestnih mer, saj pri njih močno prevladujejo posojila s fiksnimi obrestnimi merami.[28] Te so se za novoodobrena stanovanjska in potrošniška posojila do junija le rahlo zvišale, s čimer tudi novo zadolževanje gospodinjstev ostaja relativno ugodno. Po drugi strani pri NFD še naprej prevladujejo posojila s spremenljivimi obrestnimi merami, njihov delež pa je z dobrimi štirimi petinami ostal stabilen. S tem so NFD bolj občutljive na morebitna zvišanja obrestnih mer v primerjavi z gospodinjstvi, saj se spremenljivo obrestovanim obstoječim posojilom obrestne mere zvišujejo skladno s spremembami referenčnih obrestnih mer. Kljub večji obrestni občutljivosti NFD v prvi polovici leta niso občutile večjih sprememb pri odplačevanju obstoječih

[28] Pri stanovanjskih posojilih je takšnih posojil 86 %, pri potrošniških pa 97 %.

dolgov pri bankah, saj so se spremenljive obrestne mere gibale blizu najnižjih ravni v zadnjem ciklu zniževanja obrestnih mer.[29]

Pokritost z oslabitvami, rezervacijami in zavarovanji

Po občutnem zmanjšanju pokritosti nedonosnega dela portfelja z oslabitvami in rezervacijam ob koncu leta 2025 je bila pokritost v prvi polovici letošnjega leta stabilna. Potem ko je pokritost NPE celotnega portfelja novembra lani ob prerazvrstitvah podpovprečno oslabljenih izpostavljenosti družb iz predelovalnih dejavnosti v NPE močno upadla, se je na doseženi ravni ohranila do junija letos, ko je znašala 47,9 % (slika 1.18, levo). Takšna dinamika se je odrazila tudi v portfelju NFD, kjer je pokritost junija z 42,4 % ostala blizu najnižjih ravni v večletnem obdobju. Kljub nespremenjeni pokritosti z oslabitvami in rezervacijami je bila slika kreditnega tveganja v primerjavi z novembrom lani nekoliko boljša, saj so izpostavljene banke izvedle prestrukturiranje omenjenih izpostavljenosti in jih hkrati tudi zavarovale. Pokritost NPE z oslabitvami, rezervacijami in zavarovanji za celoten portfelj se je tako glede na november, ko je bila z 72,0 % najmanjša v večletnem obdobju, do junija povečala na 84,9 % (slika 1.18, desno). Prav tako se je povečala v segmentu NFD, na 83,9 %, potem ko je novembra lani upadla na 65,0 %. Medtem je bila pri prebivalstvu pokritost nedonosnega dela portfelja z oslabitvami in rezervacijami junija s 67,6 % stabilna, pri čemer se je rahlo povečala pri stanovanjskih in potrošniških posojilih, nekoliko pa zmanjšala pri ostalih posojilih prebivalstvu.[30] Potem ko se je ob koncu leta 2025 pokritost NPE vidneje zmanjšala pri obrtnikih in tujcih, je pri prvih ostala stabilna, pri drugih pa se je znova povečala.

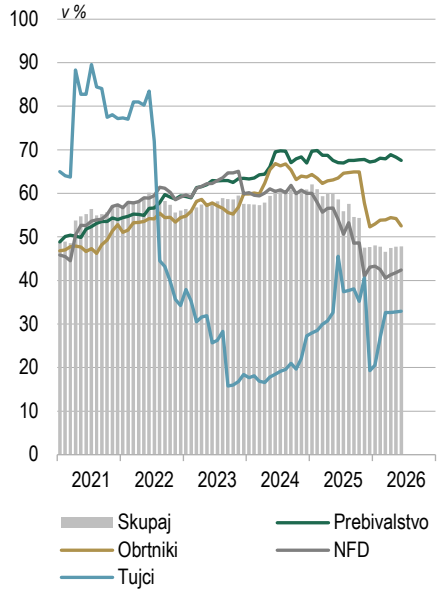
Pokritost donosnega dela portfelja z oslabitvami in rezervacijami se je po vidnejšem zmanjšanju ob koncu leta 2025 letos v prvi polovici leta gibala na lani doseženih ravneh. Skupna pokritost donosnega dela portfelja je maja letos z 0,34 % dosegla najnižjo raven do zdaj. Junija se je rahlo povečala na 0,35 %, kar je odražalo nekolikšno povečanje pri NFD in obrtnikih (slika 6.10 v prilogi, desno). Medtem se je pri prebivalstvu in tujcih še dodatno rahlo zmanjšala.

[29] Več o obrestnih merah v poglavju o obrestnem tveganju.

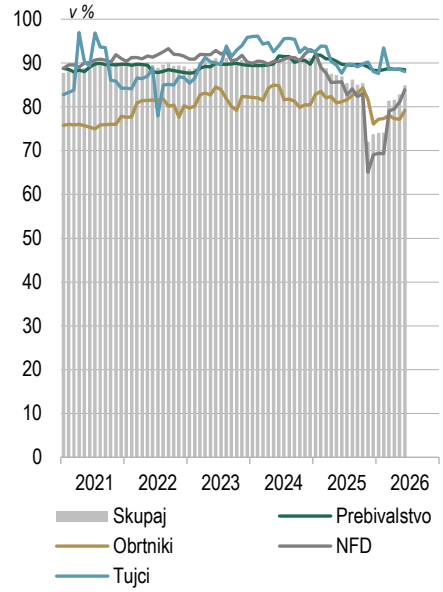
[30] Pokritost NPE stanovanjskih posojil z oslabitvami in rezervacijami je junija 2026 znašala 58,3 % (1,0 o. t. več kot decembra 2025), potrošniških posojil 74,3 % (1,0 o. t. več kot decembra 2025) in ostalih posojil prebivalstvu 66,3 % (2,9 o. t. manj kot decembra 2025).

Slika 1.18: **Pokritost NPE z oslabitvami, rezervacijami in zavarovanji**

Pokritost NPE z oslabitvami in rezervacijami

Pokritost NPE z oslabitvami, rezervacijami in zavarovanji

Vir: Banka Slovenije.

1.6 Dohodkovno tveganje

Q2 26 | Q3 26 ⇨

Dohodkovno tveganje ocenjujemo kot nizko, obeti za ustvarjanje dohodka ostajajo stabilni. Neto obrestni prihodki in ustvarjen dohodek bank že četrto leto zapored ostajajo razmeroma visoki. Neto obrestni prihodki se letos postopoma krepijo. Visoka razlika med obrestnimi merami na aktivni in pasivni strani, ki je vztrajala tudi po znižanju obrestnih mer, je rezultirala v nadpovprečno visoki neto obrestni marži tako v primerjavi s povprečnimi vrednostmi predhodnih dveh desetletij kot v primerjavi z drugimi bančnimi sistemi. K temu ključno prispeva prevladujoč delež skoraj neobrestovanih vpogledniv vlog nebančnega sektorja v strukturi financiranja, ki se je vzpostavila v daljšem obdobju in se ohranila tudi ob novi ravni obrestnih mer. Neobrestni prihodki se tudi letos povečujejo. Neto prihodki iz opravnin se solidno povečujejo, do junija so presegli rast bilančne vsote bank, prihodki bank iz dividend pa so se v primerjavi z lanskimi še nekoliko povečali. Ob tem je bila rast operativnih stroškov v prvem polletju nizka.

Bruto in neto dohodek bank

Ponovna rast bruto in neto dohodka. Bruto dohodek se je v prvem polletju letos medletno povečal za 5,6 % na 1.239 mio EUR, neto dohodek bank pa za 7,3 % na 694 mio EUR (slika 1.19, levo). Tako bruto kot neto dohodek sta v prvem polletju presegala povprečje polletnih vrednosti predhodnih treh let, ko sta znašali 1,1 mrd EUR oziroma 0,6 mrd EUR. Višje vrednosti so posledica rasti neobrestnih prihodkov, zlasti iz dividend, ponovne pozitivne rasti neto obrestnih prihodkov in obvladovanja operativnih stroškov.

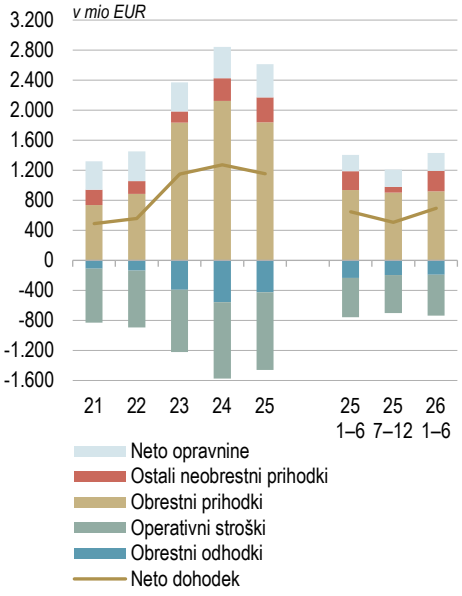
Neto obrestni in neobrestni prihodki

Neto obrestni prihodki se ponovno povečujejo, njihova medletna rast se je junija zvišala na 3,9 %. V prvem polletju so se medletno sicer zmanjšali tako obrestni prihodki kot odhodki, vendar se njihov upad upočasnjuje. Prvi so sicer za lanskimi v enakem obdobju zaostajali za 1,6 % oziroma 15,0 mio EUR, drugi kar za 18,1 % oziroma

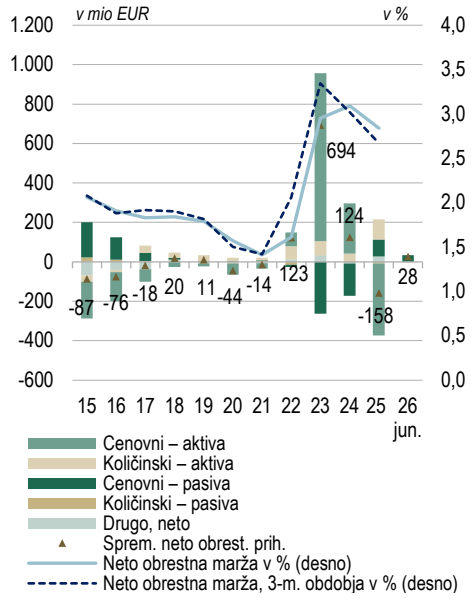
42,1 mio EUR. Med glavnimi vrstami obrestnih prihodkov so bili prihodki iz posojil povsem enaki lanskim. Obrestni prihodki iz najbolj likvidnih oblik naložb[31] so se pričakovano zmanjšali (za nekoliko manj kot tretjino) – tako zaradi nižje ravni obrestnih mer za te naložbe[32] kot tudi zaradi nadaljevanja večletnega preusmerjanja bančnih naložb v vrednostne papirje z višjo donosnostjo, kot so jih imeli ti še pred nekaj leti.[33] Obrestni prihodki od vrednostnih papirjev so se tako povečali za slabo petino. Med obrestnimi odhodki so se odhodki za vloge zmanjšali skoraj za četrtino (23,9 %), ostali obrestni odhodki pa nekoliko manj (16,4 %). Obrestni odhodki za vloge nebančnega sektorja sicer predstavljajo le nekoliko več kot polovico (letos v prvem polletju 58 %) celotnih obrestnih odhodkov bank, čeprav vloge predstavljajo okrog 90 % obrestno-plačljive pasive. Ta nesorazmernost v deležu obrestnih odhodkov vlog v celotnih obrestnih odhodkih je posledica izrazite prevlade vlog na vpogled v strukturi vlog nebančnega sektorja.

Slika 1.19: **Komponente neto dohodka ter prispevek količinskih in cenovnih učinkov k spremembi neto obrestnih prihodkov**

Neto dohodek in njegove komponente

Prispevek količinskih in cenovnih dejavnikov k spremembi neto obrestnih prihodkov

Opomba: Vrednost sprememb v mio EUR v obdobju 1–6 2026 pokaže spremembo v tem obdobju letošnjega leta glede na enako obdobje lanskega leta.
Vir: Banka Slovenije.

Na naložbeni strani bilanc bank so letos negativne cenovne učinke skoraj povsem nadomestili pozitivni količinski učinki, obenem so pozitivni cenovni učinki na strani obveznosti vplivali na povečanje neto obresti. Negativni cenovni učinki na naložbeni strani so tudi letos (slika 1.19, desno), podobno kot lani, izvirali iz najbolj likvidnih oblik naložb in posojil nebančnemu sektorju, pozitivni pa iz povečanja naložb v vrednostne papirje. Pozitivni količinski učinki na naložbeni strani so se letos povečali. Na aktivni strani bančnih bilanc so izvirali iz posojil in vrednostnih papirjev, kar je povezano s povečanjem kreditne aktivnosti in preusmerjanjem naložb bank iz likvidnih sredstev v vrednostne papirje. Po drugi strani so bili cenovni učinki na strani bančnih obveznosti pozitivni. Cenovni učinki iz vlog (nižje obrestne mere) so povečevali neto

[31] Gre za del obrestovane aktive, ki predstavlja terjatve do centralne banke (ECB) in do bank.

[32] Lani v prvem polletju se je npr. obrestna mera za mejni depozit pri ECB od začetka leta, ko je znašala tri odstotke, po več zaporednih znižanjih junija ustavila na dveh odstotkih, kjer je vztrajala do zvišanja v juniju 2026. Podobno velja za obrestno mero euribor.

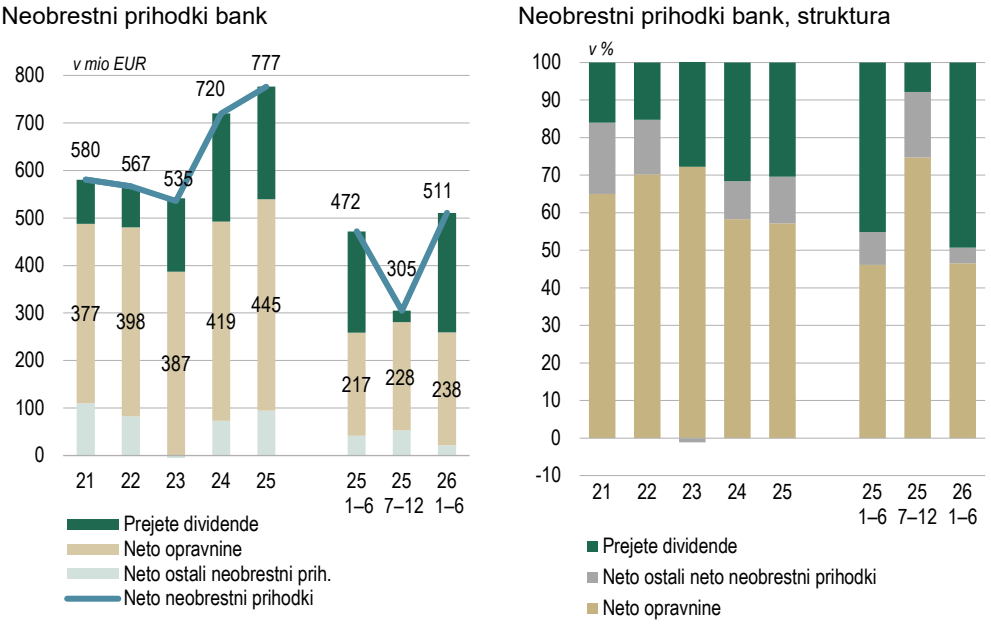
[33] V zadnjem dve in polletnem obdobju, do junija 2026, so se najbolj likvidne naložbe bank zmanjšale za 6,6 mrd EUR, naložbe v vrednostne papirje pa povečale za 5,5 mrd EUR.

obresti. Obenem količinski učinki na strani bančnih obveznosti niso pomembneje vplivali na spremembo neto obresti pri bankah.

Neto obrestna marža ostaja stabilna. V zadnjem enoletnem obdobju do junija je znašala 2,64 % in se po izraziti upočasnitvi zmanjševanja v lanskem letu letos ne zmanjšuje več. Podatki za trimesečna obdobja v zadnjih mesecih nakazujejo na njeno ponovno povečanje. Vrednosti marže zadnjega enoletnega obdobja so tako že razmeroma blizu tridesetletnemu povprečju oziroma za 0,6 odstotne točke nad vrednostjo povprečja[34] od vstopa Slovenije v evrsko območje. Ob izjemno poceni virih financiranja bank v Sloveniji in stabiliziranju obrestnih mer oziroma njihovem zviševanju se lahko marža še nekoliko okrepi.

K povečanju neto neobrestnih prihodkov v prvem polletju 2026 (+8,3 %) so pomembno prispevali prihodki iz dividend. Slednji so se do junija medletno povečali za 18,3 % na 252 mio EUR (slika 1.20, levo). Prihodki iz prejetih dividend so, podobno kot lani v prvem polletju, letos predstavljali skoraj polovico vseh neobrestnih prihodkov. Na celoletni ravni pa je delež v predhodnih dveh letih znašal nekoliko manj kot tretjino (slika 1.20, desno). K visokim neto neobrestnim prihodkom v zadnjih letih prispeva tudi stabilna rast neto opravnin. Neto opravnine so letos in lani prehitele rast bilančne vsote, do junija so se povečale za 9,3 %, neto opravninska marža ostaja stabilna, za zadnje enoletno obdobje je znašala 0,81 %.

Slika 1.20: **Neobrestni prihodki bank in struktura neobrestnih prihodkov**

Opomba: V letu 2023 je bil učinek iz ostalih neto obrestnih prihodkov skupaj negativen.
Vir: Banka Slovenije.

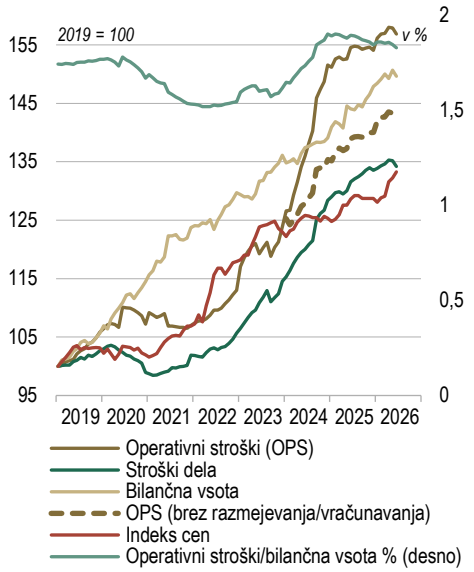
[34] Povprečna vrednost neto obrestne marže v slovenskem bančnem sistemu v obdobju od vstopa Slovenije v EU v letu 2004 do konca leta 2025 je znašala 2,14 %, vrednost od vstopa Slovenije v evrsko območje v letu 2007 pa 2,07 %. Tridesetletno povprečje (1996–2025) znaša 2,76 %, pri čemer so bile vrednosti v prvih petih letih (5,0 %) in prvem desetletju (4,1 %) visoke v primerjavi s trenutnimi vrednostmi. Neto obrestna marža v »okolju nizkih obrestnih mer (angl. LIRE)«, če za to obdobje upoštevamo leta 2012–2024, pa je znašala v povprečju le 1,80 %.

Operativni stroški

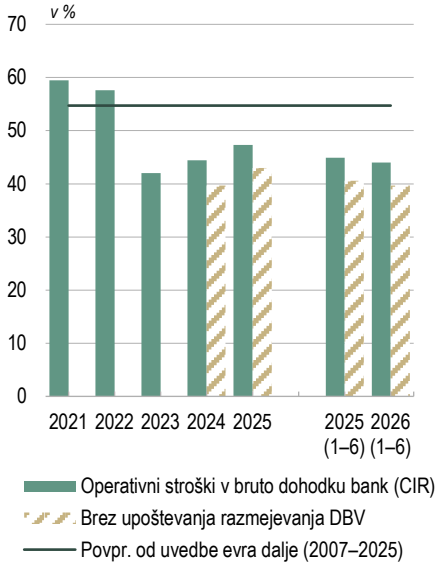
Rast operativnih stroškov bank je v prvem polletju letos medletno znašala zmernih 3,6 %. Še nižja je bila medletna rast stroškov dela, ki se je junija znižala na le 1 %. Rast operativnih stroškov je bila še v prvem četrtletju leta višja (slika 1.21, levo), predvsem zaradi začasnih ocen bank glede predvidenih vplačil v jamstveno shemo. Nekatere banke so najprej predvidele nekoliko večji obseg vplačil, a so ga pozneje zmanjšale. Delež operativnih stroškov v bruto dohodku (angl. *Cost-to-income ratio*) je bil letos s 44,0 % primerljiv lanskemu v enakem obdobju (slika 1.21, desno). Ob neupoštevanju obsega vračunanega davka na bilančno vsoto, ki je bil uveden v letu 2025, bi delež operativnih stroškov v dohodku v prvem polletju znašal še štiri odstotne točke manj. Podpovprečni delež (povprečje zadnjih dveh desetletij od vstopa Slovenije v evrsko območje) namreč znaša 54,7 % in je v zadnjih letih tudi posledica že omenjenega večjega dohodka bank.[35]

Slika 1.21: **Operativni stroški ter razmerje med operativnimi stroški in bruto dohodkom**

Operativni stroški, stroški dela in bilančna vsota

Razmerje med operativnimi stroški in bruto dohodkom (CIR)

Opomba: Slika levo je namenoma prikazana od leta 2019 dalje zaradi močnih učinkov, ki so sledili v naslednjem letu (pandemija).
Vir: Banka Slovenije.

Pričakovano gibanje dohodka v drugi polovici leta 2026

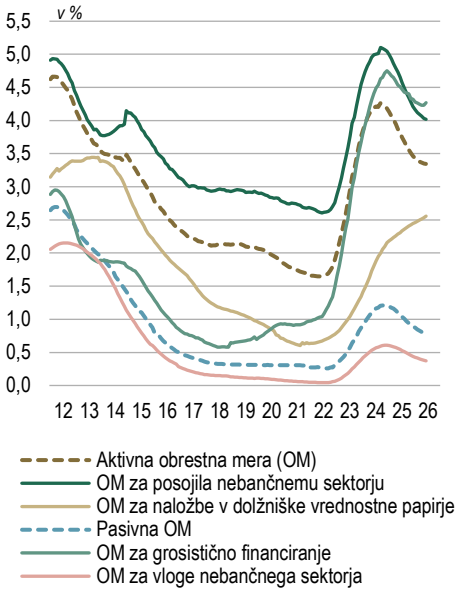
Banke ostajajo v dobrem dohodkovnem položaju. V drugi polovici leta 2026 pričakujemo, da bodo, podobno kot lani, ustvarile manjši dohodek kot v prvi polovici leta, celoletni dohodek pa bo presegel lanskega. Po ustalitvi ravni obrestnih mer v lanskem letu, ko se je obrestna mera euribor znižala na okrog 2 %, se je ta od marca letos pričela postopoma povečevati in sredi avgusta dosegla 2,5 %. V drugem polletju si lahko zaradi zviševanja euriborja (slika 1.22, desno), ki ga pričakujejo tudi tržni udeleženci, obetamo nadaljnjo rast neto obresti. Obenem banke še vedno zmanjšujejo najbolj likvidne naložbe in jih preusmerjajo v bolj donosne vrednostne papirje, razmeroma visoko pa ostaja tudi kreditiranje bank. Banke po anketi BLS v Sloveniji za tretje četrtletje 2026 pri posojilih podjetjem sicer v splošnem pričakujejo razmeroma zmerne spremembe, obenem pa zmanjšanje povpraševanja po dolgoročnih posojilih. Odgovori pri

[35] Vrednost kazalnika se je do junija v primerjavi s prejšnjim četrtletjem pričakovano znižala. V prvih mesecih leta banke namreč beležijo celoten letni obseg stroškov jamstvene sheme, medtem ko prihodki od dividend, ki krepijo imenovalec izračuna, sledijo pozneje, praviloma od maja dalje.

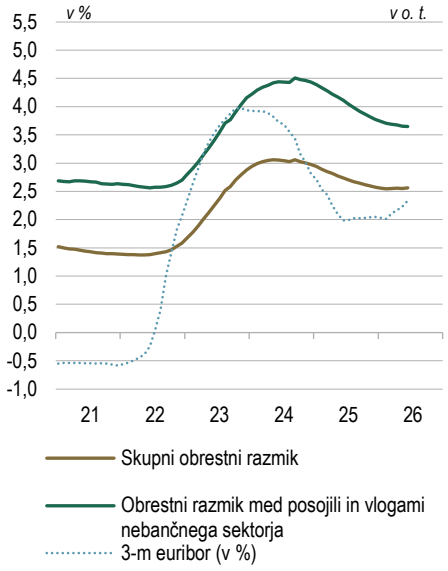
podjetjih tako junija v primerjavi z marcem kažejo stabiliziranje pričakovanj. Pri gospodinjstvih pa banke pričakujejo predvsem zmanjšanje povpraševanja po stanovanjskih posojilih, medtem ko bodo kreditni standardi ostali skoraj nespremenjeni.[36] Po drugi strani pa predvsem zaradi rigidne strukture vlog ne pričakujemo pomembnejših učinkov na obrestne odhodke.

Slika 1.22: **Obrestne mere za glavne vrste naložb ter obveznosti in razmiki med obrestnimi merami**

Gibanje (efektivnih) obrestnih mer po glavnih instrumentih obrestonosne aktive in obrestno-plačljive pasive

Obrestni razmik med obrestno mero za celotne naložbe in obveznosti ter za posojila nebančnemu sektorju in vloge nebančnega sektorja

Opomba: Skupni obrestni razmik odraža razliko med obrestno mero za obrestonosno aktivo in obrestno-plačljivo pasivo. Vrednosti obrestnih mer in posledično razmikov so vsakokrat izračunane za zadnje enoletno obdobje. Vrednosti euriborja odražajo vsakokratne mesečne podatke.
Vir: Banka Slovenije.

Pri neto neobrestnih prihodkih v drugem polletju pričakujemo znižanje njihove medletne rasti, na kar bo vplivalo izzvenevanje baznega učinka dividend iz drugega četrtletja. Po drugi strani pričakujemo, da bo rast neto opravnin še naprej stabilno povečevala dohodek, medtem ko naj bi rast stroškov ostala zmerna. Ustvarjena bruto in neto dohodek bank bosta tako v drugem polletju predvidoma presegala lanska.

Primerjava z državami EU in evrskega območja

Lani se je neto obrestna marža v Sloveniji, državah EU in evrskega območja znižala, vendar še vedno presegala dolgoročne povprečne vrednosti. Slovenski bančni sistem je pri tem kazalniku še naprej izrazito odstopal navzgor v primerjavi z drugimi državami (sliki 1.23, levo in desno). Tudi pri ostalih glavnih kategorijah dohodka in stroškov glede na bilančno vsoto so bile vrednosti za slovenski bančni sistem podobne kot v prejšnjih letih. Pozitivno je Slovenija izstopala pri neto neobrestni in neto opravninski marži, kjer se je v letu 2025 uvrstila na peto oziroma četrto mesto med državami EU. Po drugi strani pa je, podobno kot nekateri drugi manjši bančni sistemi,

[36] V prejšnji anketi BLS, ki je sovpadala z velikimi negotovostmi zaradi geopolitičnih napetosti in vojaških napadov na Bližnjem vzhodu, so banke pri podjetjih še močneje izrazile pričakovane spremembe, predvsem so pričakovale povečanje povpraševanja po kratkoročnih posojilih in hkratno zaostritev kreditnih standardov na tem segmentu, na dolgoročnem delu pa enako kot tokrat zmanjšanje povpraševanja. Pričakovanja glede stanovanjskih in potrošniških posojil so bila podobna kot ob zadnji anketi, banke so obakrat pričakovale kar močno zmanjšanje povpraševanja po stanovanjskih posojilih, vendar rast stanovanjskih posojil ostaja visoka in presega 10 %.

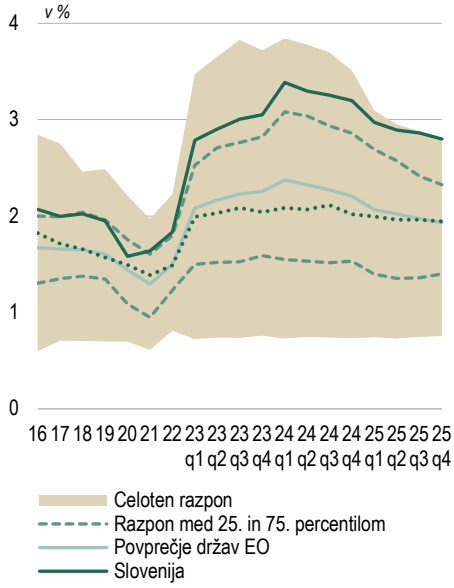
slovenski bančni sistem presegal povprečje obeh območij pri deležu operativnih stroškov na bilančno vsoto. Delež operativnih stroškov glede na bruto dohodek je bil v Sloveniji lani pod povprečjem držav evrskega območja in nekoliko nad povprečjem držav EU.[37]

Neto obrestna marža slovenskega bančnega sistema je v letu 2025 presegla maržo bank primerljive velikosti v EU in evrskem območju. Razlika je ostala visoka, kljub nekolikšnemu zmanjšanju. Z vrednostjo 2,80 % je marža v slovenskem bančnem sistemu v letu 2025 presegala maržo majhnih bank EU za 0,60 odstotne točke in majhnih bank evrskega območja za 0,86 odstotne točke, kar je bistveno več kot pred zvišanjem obrestnih mer (v letu 2021 je razlika znašala 0,16 oziroma 0,25 odstotne točke). Delež operativnih stroškov v bruto dohodku je bil v Sloveniji zaradi visokega dohodka bank z 48,7 % za 9,9 odstotne točke nižji kot v EU in za 12 odstotnih točk nižji kot v evrskem območju.

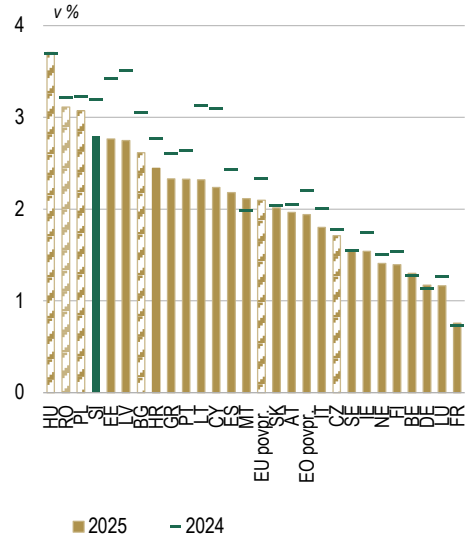
Med državami evrskega območja je bila neto obrestna marža v letu 2025 najvišja v Sloveniji. Odstopanje se je v zadnjih dveh letih še povečalo, marža pa je bila višja le v treh državah EU (slika 1.23, desno). Visoka neto obrestna marža je predvsem posledica izrazito nizkih obrestnih odhodkov bank, kar odraža več ugodnih dejavnikov: visok delež vlog v strukturi virov financiranja, prevladujoč delež vpoglednih vlog med vlogami nebančnega sektorja ter podpovprečno nizke obrestne mere za dolgoročno varčevanje v primerjavi z bankami v evrskem območju.[38] V prvem četrtletju 2026 je neto obrestna marža slovenskega bančnega sistema z 2,85 % za 0,8 odstotne točke presegala povprečje držav evrskega območja. Podobno kot v povprečju držav evrskega območja in EU (2,22 %, 2,05 %) se je ob zviševanju obrestnih mer denarne politike marža v primerjavi z lanskim letom nekoliko zvišala.

Slika 1.23: **Neto obrestna marža v evrskem območju in državah EU**

Neto obrestna marža v državah evrskega območja in Sloveniji v odstotkih

Neto obrestna marža v državah EU in evrskega območja v letih 2023 in 2024 v odstotkih

Opomba: Na sliki levo podatki za neto obrestno maržo med letom odražajo vsakokraten kumulativni podatek. Podatki za določene države na nekatere časovne preseke (lahko) niso bili razpoložljivi.
Vir: ECB Data Portal.

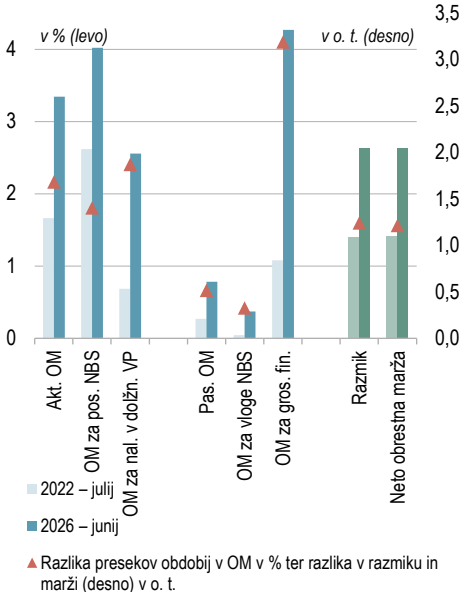
[37] Glej slike v Prilogi na straneh 117–119.

[38] Zadnji dejavnik je kljub razliki med Slovenijo in evrskim območjem z vidika učinkov na neto obrestne prihodke manj pomemben kot prva dva. Res pa banke s svojo politiko obrestnih mer vplivajo na ohranjanje velikega deleža vpoglednih vlog v bankah, kar dodatno zmanjšuje obrestne odhodke.

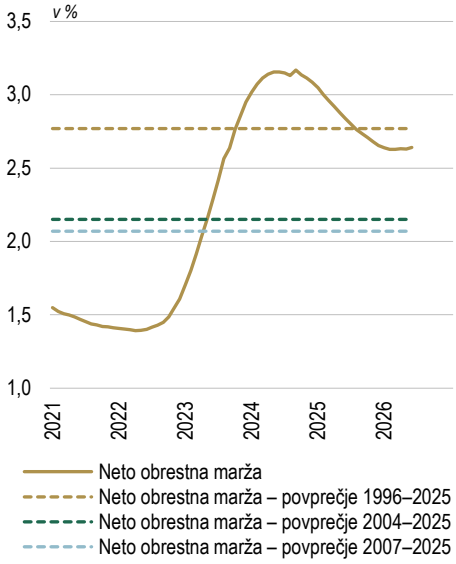
Odstopanje neto obrestne marže v primerjavi z državami evrskega območja se je v zadnjih treh letih povečalo. Večino daljšega obdobja, od finančne krize do konca obdobja nizkih obrestnih mer, se je marža za slovenski bančni sistem gibala okoli treh četrtin razporeditve držav evrskega območja. V obdobju zviševanja obrestnih mer ECB v letih 2023–2025 se je odstopanje navzgor opazno povečalo in ostalo visoko tudi po stabilizaciji obrestnih mer. Razlog za visoko neto obrestno maržo je predvsem izjemno nizek delež obrestnih odhodkov v bilančni vsoti zaradi strukture bančnih virov, medtem ko imajo banke v Sloveniji nekoliko nižji delež obrestnih prihodkov v bilančni vsoti zaradi velikega deleža nižje obrestovanih likvidnih sredstev v aktivah bank.

Slika 1.24: **Obrestne mere, obrestni razmik in neto obrestna marža**

Efektivne obrestne mere po glavnih instrumentih obrestonosne aktive in obrestno-plačljive pasive na izbrana časovna preseka in njihove spremembe

Neto obrestna marža in njene dolgoročne vrednosti

Opomba: Vrednosti obrestnih mer na sliki levo so vsakokrat izračunane za zadnje enoletno obdobje.
Vir: Banka Slovenije.

Okvir 1: **Pomen kartičnega poslovanja za opravnine slovenskega bančnega sistema**[39]

Kartična plačila so med letoma 2021 in 2025 dodatno utrdila svoj položaj najpomembnejšega brezgotovinskega plačilnega instrumenta po številu transakcij, njihov delež v skupnem številu brezgotovinskih transakcij je leta 2025 dosegel približno 63 %. Med brezgotovinskimi plačilnimi instrumenti (kamor se uvrščajo kartična plačila, kreditna plačila, direktne obremenitve, plačila z elektronskim denarjem in čeki) so v tem obdobju kartična plačila beležila tudi najhitrejšo rast, medtem ko so kreditna plačila ostala najpomembnejši brezgotovinski plačilni instrument z vidika skupne vrednosti transakcij. V letu 2025 je bilo v Sloveniji izvedenih 439 milijona kartičnih plačil v skupni vrednosti 14,5 milijarde evrov. Število kartičnih transakcij se je med letoma 2021 in 2025 povečalo za približno 70 %, njihova skupna vrednost pa za približno 64 %. Rast so spodbujali širša uporaba brezstičnega plačevanja, rast spletnega nakupovanja ter vse večja uporaba digitalnih načinov plačevanja. K tem trendom je prispevala tudi epidemija covida-19, ki je v letih 2020 in 2021 pospešila prehod potrošnikov z gotovinskih na brezgotovinska plačila.[40] Kartice se vse pogosteje uporabljajo tudi za manjše vsakodnevne nakupe, pri katerih je bila v preteklosti pogostejša uporaba gotovine. Kartično poslovanje je zato postalo pomemben del sodobne plačilne infrastrukture in je tesno povezano z uporabo digitalnih plačilnih storitev.

Rast uporabe plačilnih kartic se odraža tudi v poslovanju bank, saj prestavlja enega pomembnejših virov opravninskih prihodkov bank. Kartično poslovanje predstavlja pomemben segment plačilnih storitev in enega pomembnejših virov opravninskih prihodkov bančnega sistema. Na podlagi poročevalskih podatkov bank, odgovorov bank v anketi ter dodatnih ocen ocenjujemo, da so banke s kartičnim poslovanjem v letu 2025 ustvarile približno 169 milijonov EUR prihodkov, kar je predstavljalo približno 29 % vseh prihodkov od opravnin bančnega sistema, ter približno 74 milijonov EUR neto opravnin, kar je predstavljalo približno 17 % vseh neto opravnin bančnega sistema (slika 1.25, levo). Ker razpoložljivi podatki ne omogočajo popolne razmejitve vseh prihodkov, povezanih s kartičnim poslovanjem, del ocen temelji tudi na dodatnih predpostavkah.[41]

Največji delež prihodkov iz kartičnega poslovanja izhaja iz poslovanja s prodajnimi mesti. Sledijo prihodki iz medbančnih provizij ter prihodki, ki jih banke zaračunavajo imetnikom plačilnih kartic, predvsem v obliki članarin, izdaje plačilnih kartic in nekaterih drugih kartičnih opravnin (slika 1.25, desno). Prihodki, povezani z dvigi gotovine na bankomatih, predstavljajo manjši, vendar še vedno nezanemarljiv del skupnih prihodkov. Struktura prihodkov tako kaže, da večina prihodkov iz kartičnega poslovanja izhaja iz uporabe kartic za brezgotovinsko plačevanje blaga in storitev, medtem ko storitve, povezane z dvigi gotovine, ustvarjajo manjši delež prihodkov tega segmenta poslovanja.

Struktura prihodkov iz kartičnega poslovanja se je v obdobju 2023–2025 nekoliko spremenila. Najhitreje so se povečevali prihodki iz naslova medbančnih provizij, katerih delež v skupnih prihodkih se je tudi najbolj povečal. Ker so medbančne provizije za potrošniške kartice regulirane in omejene z evropsko zakonodajo, je bila njihova rast

[39] V okvirju je predstavljen povzetek analize, ki bo objavljena v Kratkih ekonomsko-finančnih analizah pod naslovom »Prispevek kartičnega poslovanja k opravninskim prihodkom slovenskih bank«.

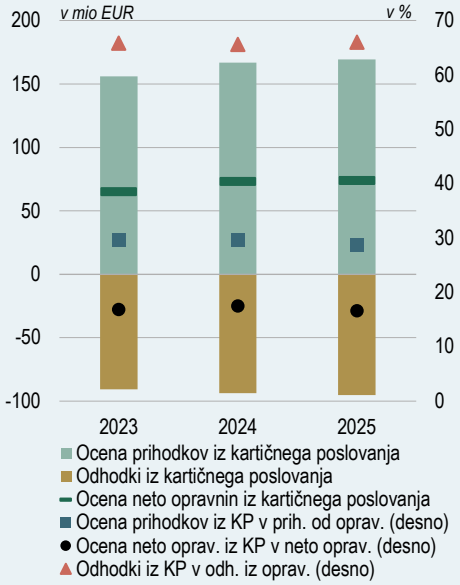
[40] Vir: European Central Bank (2024), Study on the payment attitudes of consumers in the euro area (SPACE) – 2024, Frankfurt am Main.

[41] Podrobnejša metodološka pojasnila in opis uporabljenih predpostavk bodo predstavljeni v analizi »Prispevek kartičnega poslovanja k opravninskim prihodkom slovenskih bank«, ki bo objavljen predvidoma še v tem letu.

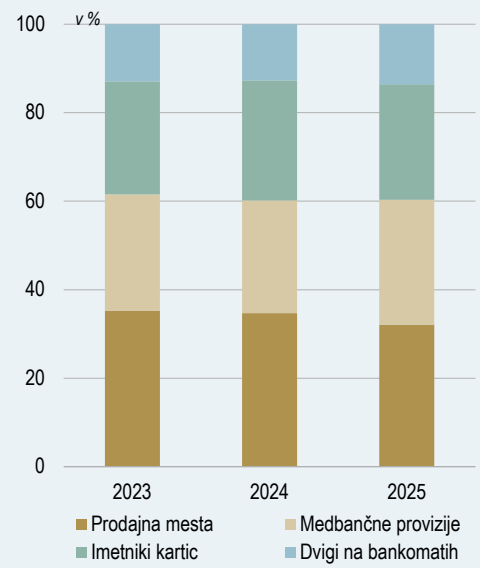
predvsem posledica povečanja obsega in vrednosti kartičnih transakcij.[42] Povečali so se tudi prihodki, ki jih banke zaračunavajo imetnikom plačilnih kartic, ter prihodki, povezani z dvigi gotovine na bankomatih, njun delež v skupnih prihodkih pa se je rahlo povečal. Nasprotno so se prihodki iz poslovanja s prodajnimi mesti zmanjšali, zaradi česar se je znižal tudi njihov delež v skupnih prihodkih iz kartičnega poslovanja. Ena od možnih razlag je krepitev vloge tujih pridobiteljev kartičnih transakcij na slovenskem trgu. Posledično se del prihodkov od poslovanja s prodajnimi mesti ustvarja zunaj slovenskega bančnega sistema, medtem ko prihodki iz medbančnih provizij ostajajo povezani z vlogo slovenskih bank kot izdajateljic kartic.

Slika 1.25: **Opravnine iz kartičnega poslovanja**

Ocena prihodkov, odhodkov in neto opravnin iz kartičnega poslovanja

Struktura ocenjenih prihodkov iz kartičnega poslovanja

Opomba: KP – kartično poslovanje.
Vir: Banka Slovenije, lastni izračuni.

Primerjava prihodkov in neto opravnin ponuja vpogled v opravninsko ekonomiko kartičnega poslovanja. Razmerje med neto opravninami in prihodki od opravnin pri kartičnem poslovanju je leta 2025 znašalo približno 44 %, medtem ko je pri vseh opravninah znašalo približno 76 %. Kazalnik temelji na opravninskih prihodkih, opravninskih odhodkih in neto opravninah ter ne vključuje vseh stroškov kartičnega poslovanja, zato omogoča vpogled predvsem v opravninsko ekonomiko tega segmenta in ne v njegovo celotno dobičkonosnost. Nižja vrednost kazalnika pri kartičnem poslovanju je predvsem posledica razmeroma visokih opravninskih odhodkov, ki so neposredno povezani s kartičnimi transakcijami. Mednje sodijo predvsem medbančne provizije ter nadomestila, povezana z delovanjem kartičnih shem.

Rast števila in vrednosti kartičnih transakcij ne vodi nujno v sorazmerno rast prihodkov in neto opravnin iz kartičnega poslovanja. Kljub izraziti rasti kartičnih plačil so se prihodki in neto opravnine iz kartičnega poslovanja v obdobju 2023–2025 povečevali počasneje od kartičnega prometa. Med letoma 2023 in 2025 se je število kartičnih transakcij povečalo za približno 24 %, njihova skupna vrednost pa za približno 19 %, medtem ko so se prihodki iz kartičnega poslovanja povečali za 9 %, neto opravnine pa za 13 %. Posledično se je v opazovanem obdobju zmanjševal znesek prihodkov in neto opravnin, ustvarjenih na posamezno kartično transakcijo oziroma glede na

[42] V skladu z Uredbo (EU) 2015/751 so medbančne provizije za potrošniške debetne kartice praviloma omejene na 0,2 % vrednosti transakcije, za potrošniške kreditne kartice pa na 0,3 % vrednosti transakcije.

vrednost kartičnega prometa. Poleg obsega poslovanja na prihodke namreč vpliva tudi dejstvo, da pomemben del prihodkov izvira iz periodičnih nadomestil, ki niso neposredno odvisna od števila ali vrednosti izvedenih transakcij, pa tudi konkurenčni pritiski. Povezava med rastjo kartičnega prometa in rastjo prihodkov bank je zato precej manj neposredna, kot bi lahko sklepali zgolj na podlagi dinamike kartičnih plačil.

Kartično poslovanje ostaja eden pomembnejših segmentov plačilnih storitev bank. Njegov pomen temelji predvsem na velikem obsegu transakcij in redni uporabi plačilnih kartic pri vsakodnevnem plačevanju, zaradi česar predstavlja stabilen vir opravninskih prihodkov. Njegov pomen tako presega neposredni prispevek k opravninskim prihodkom, saj je kartično poslovanje zaradi široke uporabe plačilnih kartic tesno povezano z vsakodnevnim poslovanjem komitentov in uporabo drugih plačilnih, pa tudi bančnih storitev. Nadaljnji razvoj kartičnega poslovanja bo med drugim odvisen od digitalizacije plačil, razvoja novih plačilnih rešitev in sprememb v plačilnih navadah uporabnikov. Čeprav številne nove digitalne rešitve temeljijo na obstoječi kartični infrastrukturi, bi lahko razvoj alternativnih načinov plačevanja, kot so plačila med plačilnimi računi (npr. Flik) in morebitni digitalni evro, vplival na prihodnjo vlogo plačilnih kartic v plačilnem prometu ter na prihodke bank iz naslova plačilnih storitev.

1.7 Tveganja, povezana z IKT

Q2 26 | Q3 26 ⇧

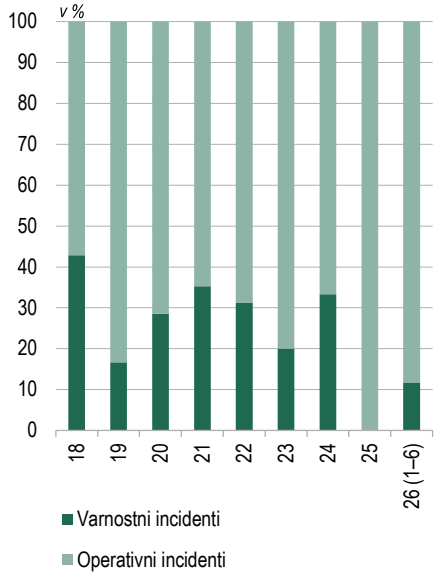
Tveganja, povezana z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT), v bančnem sistemu ohranjamo na povišani ravni z naraščajočo tendenco. Tveganja IKT po spremenjeni definiciji, ki jo uporabljamo od te izdaje Poročila o finančni stabilnosti, vključujejo tako kibernetske grožnje (zloraba podatkov, izsiljevalski virusi) kot okvare strojne in programske opreme, izgubo podatkov in prekinitve delovanja poslovnih procesov zaradi tehničnih napak. Slednji v primerjavi z varnostnimi incidenti v zadnjih letih rastejo hitreje (slika 1.26, levo). Incidenti IKT so se v prvi polovici leta 2026 nanašali predvsem na nedelovanje strežnikov, plačilnih sistemov in nedostopnosti zunanjih ponudnikov storitev zaradi tehničnih napak. Gre za napake sistemske narave, ki se pojavijo pri delovanju informacijskega sistema ter za določen čas onemogočijo izvajanje transakcij ter vplivajo na poslovanje posameznih bank in finančne infrastrukture. Orodje za kartiranje IKT kaže, da tveganja, povezana z IKT, na nivoju bančnega sistema ostajajo stabilna.[43] Predvsem zaradi kibernetskih groženj ter zaradi povišanega geopolitičnega tveganja in novih tveganj, ki jih prinašajo napredni modeli umetne inteligence, ohranjamo negativne obete za tveganja, povezana z IKT.

V prvem polletju 2026 zaznavamo več incidentov, povezanih z IKT na plačilni infrastrukturi in izvajanjem ključnih finančnih storitev, vendar pa njihovi finančni učinki ostajajo nizki. Slovenske banke so v prvi polovici leta 2026 poročale o 17 incidentih, povezanih z IKT, ki so vplivali na izvajanje transakcij na POS-terminalih in bankomatih. Te napake so bankam v prvi polovici leta 2026 povzročile za okoli 8 tisoč EUR finančne škode. Vzrok večine incidentov je bilo nedelovanje bančnih informacijskih sistemov in napake tretjih oseb, ki bankam zagotavljajo informacijske rešitve. Velik del operativnih incidentov v prvem polletju 2026 je bil tako povezan z zunanjimi izvajalci, ki ponujajo storitve bankam. Med vzroki incidentov IKT pa se pojavljajo tudi človeške napake in zunanji dogodki, kot je nedelovanje plačilnega prometa ali nedostopnost storitev (slika 1.26, desno). Ti incidenti sicer niso imeli nobenega vpliva na finančno stabilnost.

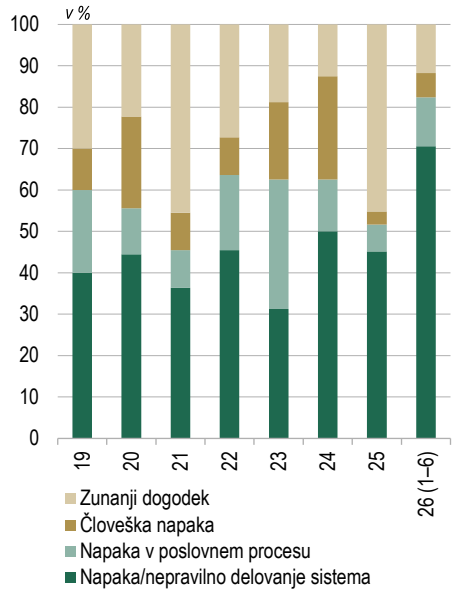
[43] Orodje za kartiranje IKT je namenjeno spremljanju in identificiranju tveganja IKT na nivoju bančnega sistema. Omogoča tudi napoved operativnih incidentov za naslednje četrtletje.

Slika 1.26: **Vzroki za nastanek incidentov ter razmerje med varnostnimi in operativnimi dogodki**

Razmerje med varnostnimi in operativnimi dogodki

Temeljni vzrok za nastanek incidenta IKT

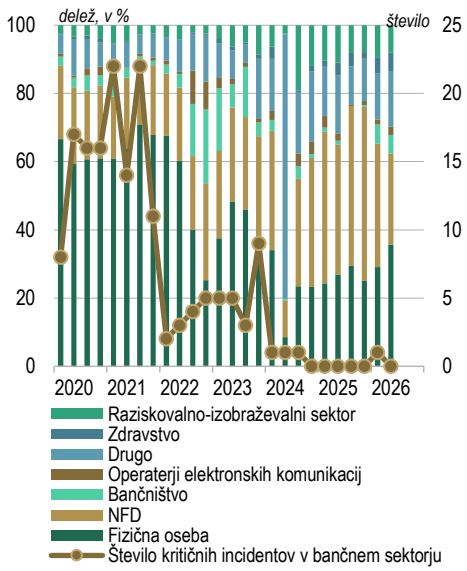

Vir: Banka Slovenije.

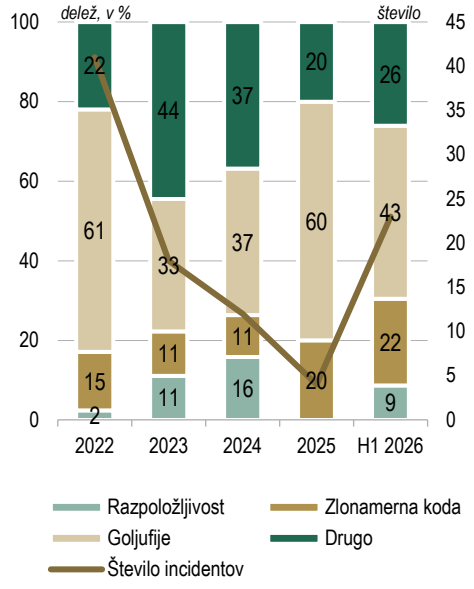
Število kibernetskih incidentov v bančnem sektorju, ki jih SI-CERT-u prijavijo banke, se povečuje. V prvi polovici leta 2026 so banke SI-CERT-u poročale o 23 incidentih, medtem ko je bilo v letu 2025 prijavljenih le pet incidentov, ki so povzročili materialno škodo. Največ incidentov so sicer priglasile fizične osebe in podjetja (zlasti majhna in srednje velika podjetja). Največ finančne škode so kibernetski incidenti povzročili prav v sektorjih nefinančnih družb in fizičnih oseb, kar lahko posredno vpliva tudi na bančni sektor. Poleg teh dveh sektorjev so bili med bolj izpostavljenimi še raziskovalno-izobraževalni sektor, bančništvo, zdravstvo in operaterji elektronskih komunikacij (slika 1.27, levo). Število kibernetskih incidentov na nivoju države se je v primerjavi z enakim obdobjem leta 2025 sicer povečalo za dobrih 14 %.

Slika 1.27: **Kibernetski incidenti po sektorjih**

Delež incidentov po sektorjih in število kritičnih incidentov

Vrste incidentov v bančnem sektorju

Opomba: Na sliki levo pod drugo spadajo naslednji sektorji: energetika, infrastruktura finančnih trgov, ponudniki spletne tržnice, organi državne uprave, promet, oskrba s pitno vodo, digitalna infrastruktura in ponudniki računalništva v oblaku.
Vir: SI-CERT, Banka Slovenije.

V prvem polletju 2026 v bančnem sektorju nismo zaznali kibernetskih incidentov, ki bi temeljili na umetni inteligenci. Pri obravnavi prevar pa opažamo, da postajajo kampanje spletnega ribarjenja (angl. *phishing*), usmerjene na stranke, vse bolj prepričljive, kar povečuje uspešnost zlorab in posledične finančne izgube strank. Kibernetski napadalci, podprti z umetno inteligenco, ustvarjajo vse bolj prepričljiva generirana sporočila in vsebine, ki stranke usmerjajo na ponarejene spletne strani elektronskega bančništva ter povečujejo tveganje zlorab in prevar. Najpogostejše vrste napadov na banke in njihove komitente še zmeraj ostajajo spletne goljufije, phishing[44] in porazdeljeni napadi za onemogočanje storitve (DDoS – angl. *Distributed Denial of Service*)[45] (slika 1.27, desno). Po drugi strani pa banke tehnike umetne inteligence vključujejo v funkcionalnosti posameznih varnostnih rešitev, kar dviguje nivo operativne odpornosti. Banke uporabljajo umetno inteligenco na področju zaznavanja groženj, zaščite elektronske pošte pred phishingom, zlonamernimi kodami ter za upravljanje ranljivosti in tveganj. Banke kot najbolj ranljiva področja pri uporabi umetne inteligence v kibernetski varnosti izpostavljajo tveganje v povezavi z nenamernim razkritjem občutljivih osebnih podatkov pri uporabi orodij generativne umetne inteligence, odvisnost od zunanjih ponudnikov storitev, pomanjkljivo razumevanje tveganj s strani uporabnikov, manipulacijo vsebin in socialni inženiring (napredni phishing napadi z globokimi ponaredki (deepfake napadi)), nezadostno sledljivost in netočnosti generativnih modelov, ki lahko povzročijo napačno razumevanje ter sprejemanje pomembnih odločitev.

Znesek prijavljenih škod zaradi spletnih goljufij je po podatkih slovenske policije v prvi polovici leta 2026 znašal 14 mio EUR, kar predstavlja nekaj več kot 10-odstotno povečanje v primerjavi s prvim polletjem 2025. Komitenti bank so v zadnjih letih podvrženi spletnim goljufijam, ki se nanašajo na zlorabo elektronskega in mobilnega bančništva, zlorabo plačilnih kartic in najemanje lažnih kreditov. V prvem polletju 2026 beležimo povečanje števila spletnih goljufij in zlorab elektronskega in mobilnega bančništva med komitenti.

V prvem polletju 2026 se je nadaljeval trend kibernetskih incidentov z lažnimi elektronskimi sporočili, spletnimi goljufijami in uporabo zlonamerne programske opreme z izsiljevanjem (angl. *ransomware*). Ribarjenje s poverilnicami in bančnimi podatki v okviru t. i. phishinga ostaja eno od glavnih orodij spletnih goljufij ter drugih oblik kibernetskega kriminala. Gre za najpogosteje uporabljeno metodo storilcev kibernetske kriminalitete, ki so večinoma finančno motivirani. Storilcem omogoča pridobitev začetnega dostopa do storitev posameznikov in omrežij podjetij. Kibernetski napadi tako postajajo vse bolj napredni in kompleksni, saj napadalci uporabljajo sofisticirane tehnike socialnega inženiringa, s katerimi pridobijo zaupne podatke od žrtev. Zlonamerna elektronska sporočila in spletno ribarjenje so postali bolj ciljno usmerjeni in prilagojeni posameznikom, kar povečuje njihovo uspešnost. Pri tem napadalcem pomagajo hitro napredujoča tehnologija umetne inteligence ter orodja za ustvarjanje kompleksnih ponaredkov.

V EU so v bančnem sektorju v prvem polletju 2026 prevladovali napadi, ki zlorabljajo orodja umetne inteligence, izkoriščajo ranljivosti, povezane z zunanjimi ponudniki storitev IKT, DDoS napadi, nepooblaščeni dostopi in napadi z zahtevo po plačilu odškodnine (*ransomware*). Motiv napadov je bil predvsem finančni. Večje število incidentov je prizadelo tretje ponudnike storitev, kar ima na poslovanje bank s komitenti posredni vpliv (npr. kraja zaupnih podatkov, vpliv na zagotavljanje bančnih

[44] Pri phishing napadu gre za lažno predstavljanje, pri katerem napadalec pošlje goljufivo (npr. ponarejeno ali kako drugače zavajajoče) sporočilo, ki je namenjeno zavajanju osebe, da napadalcu razkrije občutljive podatke ali da na žrtvino infrastrukturo namesti zlonamerno programsko opremo.

[45] Cilj DDoS napadov je doseči ohromitev oz. nedosegljivost storitve uporabnikom. Za te napade se običajno uporabijo omrežja okuženih računalnikov. Banke za preprečitev teh napadov vzpostavljajo varnostne operativne centre in nameščajo namenska programska protivirusna orodja.

storitev, nepooblaščeni dostopi). Sledijo izsiljevalski virusni programi, phishing napadi in napadi s pomočjo zlonamerne programske opreme. Število kritičnih kibernetskih incidentov v okviru SSM ostaja stabilno. Povečuje se število kibernetskih napadov na evropsko infrastrukturo ter število spletnih goljufij, pri katerih se uporablja vedno bolj sofisticirana umetna inteligenca in izkorišča poplava informacij, ki krožijo po spletu v zvezi z vojaškimi konflikti. Tveganja za IKT so se še povečala zaradi naprednih modelov umetne inteligence, kot je Claude Mythos. Tovrstni modeli zaradi svoje sposobnosti proaktivnega iskanja in izkoriščanja kibernetskih ranljivosti predstavljajo resno varnostno tveganje za banke in finančno stabilnost. Zaradi teh tveganj je podjetje Anthropic svoj model ponudilo zgolj omejenemu številu subjektov v strogo nadzorovanem okolju in z naprednimi varnostnimi protokoli. Kibernetske grožnje v EU ostajajo na visoki ravni tudi zaradi geopolitičnih tveganj.

Okvir 2: **Umetna inteligenca in prihodnost kibernetske varnosti**

Umetna inteligenca spreminja področje kibernetske varnosti tako z vidika obrambe bank pred grožnjami kot poteka kibernetskih napadov na bančni sektor. Nove tehnologije, kot so lažna e-poštna sporočila za phishing in deepfake, ki jih ustvari umetna inteligenca, in najnaprednejše oblike zlonamerne programske opreme povzročajo bolj učinkovite, bolj usmerjene in težje izsledljive kibernetske grožnje. Nedavni razvoj naprednih modelov umetne inteligence je bistveno spremenil tako obseg kot strukturo kibernetskih tveganj, s katerimi se sooča bančni sistem, kar povzroča strukturno povečanje sistemskih kibernetskih groženj, ki jih z obstoječimi okviri še ni mogoče v celoti ublažiti.

Z razvojem umetne inteligence se povečuje tudi število kibernetskih napadov na bančni sektor. Banke v prvem polletju leta 2026 sicer niso poročale o večjih kibernetskih incidentih, ki bi temeljili na umetni inteligenci, kot so napadi s pomočjo generativne umetne inteligence, ki omogočajo ustvarjanje sofisticiranih lažnih sporočil. Po drugi strani pa banke, predvsem z namenom avtomatizacije obrambe v realnem času, preprečevanja naprednih spletnih goljufij in zaščite strogo zaupnih podatkov, za krepitev kibernetske varnosti že uporabljajo različne tehnike umetne inteligence. Banke umetno inteligenco uporabljajo predvsem pri zaznavanju anomalij v omrežnem prometu, preprečevanju phishing napadov in pri analizi zlonamerne programske opreme. Banke pri tem uporabljajo tehnike strojnega učenja, globokega učenja in generativno umetno inteligenco (slika 1.28, desno).

Banke nimajo vzpostavljenega posebnega postopka za prijavo in obravnavo kibernetskih incidentov, povezanih z umetno inteligenco. Trenutno tudi nimajo ločenih strategij za obrambo pred kibernetskimi napadi, ki izkoriščajo umetno inteligenco. Tovrstna tveganja se obravnavajo v okviru obstoječega upravljanja informacijske varnosti. V prihodnjih posodobitvah politik in standardov je predvidena tudi vključitev umetne inteligence.

Banke letno izvajajo usposabljanja zaposlenih o tveganjih, povezanih z umetno inteligenco in kibernetsko varnostjo. V svojih varnostnih politikah imajo predpisan način dovoljene uporabe umetne inteligence. Za obdelavo službenih podatkov se lahko uporabljajo izključno sistemi umetne inteligence, ki jih v uporabo predloži sama banka, vsakršno vnašanje zaupnih podatkov banke v javno dostopne sisteme pa je prepovedano. Banke spremljajo razvoj naprednih tehnologij ter z njimi povezana kibernetska

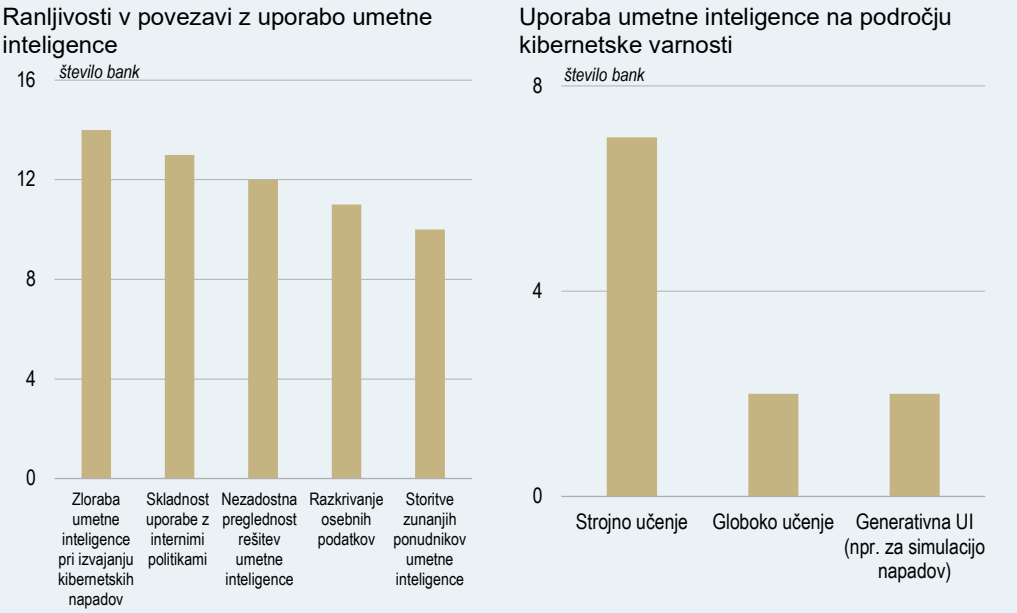
tveganja prek internih strokovnih skupin, sodelovanja v skupinah pod okriljem Združenja bank Slovenije, varnostnih obvestil ponudnikov storitev IKT ter sodelovanja v bančnih in strokovnih združenjih.

Banke ocenjujejo, da so v povezavi z umetno inteligenco najbolj ranljive na naslednjih področjih (slika 1.28, levo):

(i) tveganje nenamernega razkrivanja občutljivih ali osebnih podatkov pri uporabi generativnih orodij umetne inteligence,
(ii) tveganja, povezana z uporabo storitev zunanjih ponudnikov umetne inteligence, vključno z obdelavo podatkov, varnostjo storitev in odvisnostjo od ponudnikov,
(iii) tveganje zlorabe umetne inteligence za izvajanje naprednih phishing napadov, socialnega inženiringa ter prevar,
(iv) nezadostna preglednost delovanja rešitev umetne inteligence in morebitne netočnosti oziroma halucinacije modelov ter
(v) (ne)zagotavljanje ustreznega nadzora nad uporabo umetne inteligence s strani zaposlenih ter skladnosti z internimi politikami in regulativnimi zahtevami.

Banke načrtujejo nadaljnjo krepitev ozaveščenosti zaposlenih glede varne uporabe umetne inteligence, spremljanje novih groženj in regulatornih zahtev ter vključevanje umetne inteligence v obstoječe poslovne procese upravljanja tveganj. Posebno pozornost namenjajo uporabi generativne umetne inteligence, varstvu podatkov, preverjanju zunanjih ponudnikov ter spremljanju varnostnih priporočil in dobrih praks v bančnem sektorju.

Slika 1.28: **Ranljivosti v povezavi z uporabo umetne inteligence in uporaba umetne inteligence na področju varnosti**

Vir: Banka Slovenije.

Umetna inteligenca in z njo povezana kibernetska tveganja potencialno povečujejo tveganje za poslovanje bank in finančno stabilnost. Tako ESRB[46] kot Banka Slovenije opozarjata na previdnost pri uporabi najnaprednejših modelov umetne inteligence ter na tveganja, ki jih prinašajo tako za javne organe kot zasebne finančne institucije. Najnaprednejši modeli umetne inteligence (na primer model Claude Mythos, ki

[46] Opozorilo objavljeno na spletni strani ESRB in na spletni strani BS.

ga je razvilo podjetje Anthropic) predstavljajo prelomnico na področju kibernetske varnosti, saj po eni strani krepijo kibernetsko odpornost, vendar pa v kratkoročnem in srednjeročnem obdobju prinašajo prednost zlasti napadalcem, saj jim omogočajo hitrejše odkrivanje ranljivosti in izvajanje avtomatiziranih kibernetskih napadov.[47] Posebno tveganje predstavlja tudi odvisnost bančnega sistema od peščice velikih tehnoloških ponudnikov, kar povečuje strateško odvisnost in geopolitično tveganje. Banke morajo zaradi hitrega razvoja umetne inteligence prilagoditi testiranje, varnostne postopke in načrte za okrevanje po incidentih.

1.8 Podnebna tveganja

Q2 26 | Q3 26 ⇨

Podnebna tveganja v bančnem sistemu ostajajo zmerna s stabilno tendenco. Izpostavljenost bank podnebno bolj občutljivim dejavnostim[48] se je v povprečju povečala, predvsem zaradi povečanja izpostavljenosti gradbeništvu. Ogljični kazalniki pa so se zaradi znižanja izpostavljenosti dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro ter kmetijstvu nadalje izboljšali. Kreditno tveganje pri podnebno občutljivih dejavnostih se je, predvsem zaradi znižanja NPE v predelovalni dejavnosti, rahlo znižalo. Kljub izboljšanju ogljičnih kazalnikov ostajajo, ob še vedno povišanem kreditnem tveganju podnebno občutljivih dejavnosti, tranzicijska tveganja v bančnem sistemu ocenjena kot zmerna. Fizična tveganja pa so na podlagi trenutnega nabora indikatorjev ocenjena kot nizka in ostajajo razmeroma stabilna. Realizacija ekstremnih vremenskih dogodkov (sušne razmere, ekstremne vročine) v letošnjem poletju bo vplivala vsaj na rasti cen hrane v prihodnjih mesecih.

Izpostavljenost slovenskega bančnega sistema podnebno občutljivim dejavnostim se je junija medletno v povprečju povečala za 5,1 %. Če upoštevamo definicijo podnebne občutljivosti na podlagi emisij, ki fizično nastanejo na ozemlju Slovenije, je k tej rasti prispevalo zlasti povečanje izpostavljenosti gradbeništvu za 5,6 o. t. (slika 1.29, levo). Če pa upoštevamo širši zajem emisij na ravni celotne EU, so se izpostavljenosti medletno povečale za 5,8 %, k čemur je prispevalo povečanje izpostavljenosti stanovanjskemu sektorju. Kljub temu deleža izpostavljenosti podnebno občutljivim dejavnostim ostajata stabilna pri povprečnih 33 %.

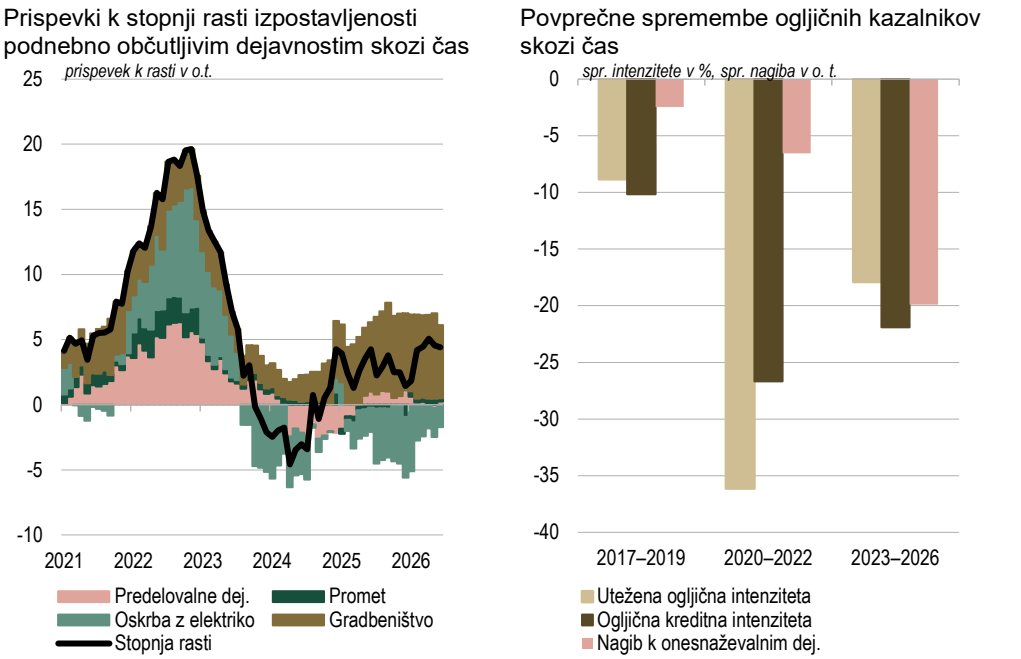
Ogljični kazalniki so se nadalje izboljšali, predvsem zaradi znižanja izpostavljenosti dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro ter kmetijstvu. Ogljična kreditna intenziteta in ogljična utežena intenziteta sta se v povprečju medletno znižali za približno 22 % (slika 1.29, desno). Nagnjenost bank k financiranju onesnaževalnih dejavnosti se je s februarjem izničila, ob polletju pa je znašala v povprečju – 1,4 %. Slednje nakazuje, da je slovenski bančni sistem onesnaževalnim dejavnostim izpostavljen manj, kot znaša njihov delež v strukturi gospodarstva. K temu je znatno prispevalo znižanje izpostavljenosti kmetijstvu ter oskrbi z električno energijo, ki ustvarjata visok delež emisij. Kazalnika nagiba[49] sta se v zadnjih letih zniževala (slika 1.29, desno).

[47] Več kot 100 največjih svetovnih tehnoloških podjetij je izrazilo zaskrbljenost zaradi neposredne grožnje, ki jo predstavlja umetna inteligenca. Pismo je objavljeno na spletni strani.

[48] Podnebno občutljive dejavnosti so po prvi definiciji definirane na podlagi prispevka dejavnosti k celotnim emisijam NFD v Sloveniji, po drugi definiciji pa na podlagi emisij v EU, relevantnost za podnebno politiko ter pomen v energetski vrednostni verigi (Battiston et al., 2017).

[49] Še vedno pa obstaja razlika v predznaku ter velikosti nagiba, kar je odvisno od uporabe granularnih ali sektorskih podatkov o emisijah. Z uporabo granularnih podatkov o emisijah je sicer mogoče opaziti nekoliko večjo variabilnost indikatorjev zaradi prispevka emisij posameznih podjetij.

Slika 1.29: **Rast izpostavljenosti podnebno občutljivim dejavnostim ter spremembe ogljičnih kazalnikov skozi čas**

Opomba: Podnebno občutljive dejavnosti vključujejo (pod)dejavnosti iz predelovalnih dejavnosti ter dejavnosti gradbeništva, prometa in oskrbe z električno energijo, plinom in paro, ki največ prispevajo k celotnim emisijam slovenskega gospodarstva.
Vir: Banka Slovenije.

V prvem polletju se je, kljub koncentraciji tveganj v nekaterih NFD, kreditno tveganje podnebno občutljivih dejavnosti rahlo znižalo. Delež NPE podnebno najbolj občutljivih dejavnosti v portfelju NFD se je glede na december znižal za 0,2 o. t., na 2,2 %. Delež NPE teh dejavnosti v vseh NPE NFD se je rahlo znižal ter znašal 58 % (blizu zgodovinsko visoke vrednosti kazalnika)[50], medletno pa ostaja precej povečan (za skoraj 22 o. t. višji kot junija 2025). Povečanje izhaja predvsem iz materializacije kreditnih tveganj pri nekaterih podjetjih v predelovalnih dejavnostih[51]. Delež NPE v segmentu podnebno občutljivih dejavnosti, ki je že od junija 2025 višji kot delež NPE celotnega portfelja NFD, se je nekoliko znižal, vendar ostaja povečan (6,9 %). Podobno velja za razliko med deležem NPE segmenta podnebno občutljivih dejavnosti ter celotnega portfelja NFD, ki je z junijem znašala 3,1 o. t. Tveganja zaenkrat niso širše osnovana in ostajajo koncentrirana pri posamičnih podjetjih iz predelovalne dejavnosti, zlasti proizvodnje kovin ter kovinskih izdelkov.

Fizična tveganja v bančnem sistemu ostajajo razmeroma stabilna. Delež izpostavljenosti subjektom v občinah z visokim oziroma povišanim fizičnim tveganjem[52] (vključujejo kronična in akutna fizična tveganja) je junija na ravni sistema znašal 15,4 %, delež izpostavljenosti območjem z visoko izpostavljenostjo vsaj enemu akutnemu fizičnemu tveganju pa 14,5 %. Zaradi večje razpršenosti izpostavljenosti gospodinjstvom ostaja ta delež pri portfelju gospodinjstev (18,2 %) precej višji kot pri portfelju NFD (11,1 %). Med obravnavanimi akutnimi fizičnimi tveganji[53] je bančni sistem najbolj izpostavljen tveganju ekstremne vročine, najmanj pa poplavam (delež izpostavljenosti poplavam je junija znašal 0,6 %). Deleži NPE v celotnih izpostavljenostih (gospodinjstva in NFD) ostajajo nizki, tako pri izpostavljenostih subjektom v občinah z visokim oziroma povišanim tveganjem kot pri izpostavljenostih z visokim akutnim fizičnim tveganjem (v povprečju 0,23 %).

[50] Časovna serija podatkov o izpostavljenosti po dejavnosti zajema obdobje od oktobra 2016 naprej.

[51] Več v poglavju o kreditnem tveganju. Do materializacije je prišlo predvsem zaradi geopolitičnih tveganj in ne zaradi ukrepov v povezavi z zelenim prehodom.

[52] Občina je izpostavljena visokim ali povišanim fizičnim tveganjem, če znaša sestavljeni indikator fizičnih tveganj 0,75 oziroma 0,5; več v FSR, oktober 2024.

[53] Med akutnimi fizičnimi tveganji vključujemo tveganja suš, poplav, ekstremnega vetra in vročine. Indikator sestavljenega tveganja upošteva kronična in akutna fizična tveganja, kamor se uvrščajo tudi tveganja dviga temperature ali povečanja padavin.

Kazalniki podnebnih tveganj ne odražajo vseh dejavnikov, povezanih s fizičnimi ali tranzicijskimi tveganji, zato je pri njihovi interpretaciji potrebna previdnost. V trenutni zasnovi se tranzicijska in fizična tveganja analizirajo v posameznih analitičnih sklopih, pri analizi pa ni upoštevan morebitni vpliv spremembe tranzicijskih tveganj na fizična tveganja in obratno. Poleg tega kazalniki fizičnih tveganj temeljijo na dolgoročnih projekcijah podnebnih scenarijev in ne odražajo tekočih sprememb okoljskih kazalnikov, ki bi lahko pomembno vplivali na poslovanje posameznih dejavnosti ter posledično bančnega sistema. Slednje je še zlasti pomembno v primeru akutnih fizičnih tveganj, na primer ekstremnih vremenskih dogodkov, katerih vpliv se na poslovanje bank lahko pokaže razmeroma hitro. Podobno lahko pričakujemo za druge vrste naravnih nesreč, kot so potresi (več o izpostavljenosti bančnega sistema tveganju potresov v okvirju 3). Fizična tveganja se lahko povečajo tudi ob upoštevanju interakcije med posameznimi vrstami fizičnih tveganj (npr. ekstremna vročina lahko poveča tveganje nastanka suš, kar lahko poveča verjetnost pojava poplavnih dogodkov).

Povišane negotovosti, povezane zlasti z geopolitičnimi tveganji, lahko posredno vplivajo na podnebna tveganja. Zaradi preusmerjanja investicij v druge strateške namene (npr. obrambo) se lahko pomembno spremeni časovnica izvedbe zelenega prehoda, medtem ko lahko nadaljnji pretresi na surovinskih trgih vplivajo na raven cen ter posledično obrestnih mer. Ob materializaciji geopolitičnih tveganj so se tako v Sloveniji kot tudi v evrskem območju močno povišale cene energentov,[54] hkrati je na trgih energentov mogoče zaznati precejšnjo nestanovitnost. Nadaljnji dvigi obrestnih mer ter nestanovitnost cen energentov pa lahko zavrejo (zelene) investicije NFD, kar lahko zniža kreditno povpraševanje oziroma prispeva k nadaljnjemu poslabšanju kreditnega tveganja NFD pri podnebno občutljivih dejavnosti. Uvedba sistema EU ETS2 za trgovanje z emisijskimi kuponi bi začasno prispevala k rahlemu dvigu inflacije do leta 2028[55], ob cenovnih pritiskih pa bi znižanje dovoljenih emisij po zadnjem predlogu Evropske komisije potekalo bolj postopno. Dostopnost financiranja podnebno občutljivih dejavnosti ostaja velikega pomena za izvedbo zelenega prehoda. Zadnje ocene ne kažejo več nagiba k onesnaževalnim dejavnostim, kar ob ostalih dejavnikih, predvsem srednjeročno, znižuje tranzicijska tveganja v bančnem sistemu. Z namenom zmanjšanja podnebnih vplivov, tako iz naslova tranzicijskih kot fizičnih tveganj, pa je smiselno ohraniti oziroma okrepiti financiranje zelenih naložb.

[54] Skupna inflacija se je z junijem v Sloveniji medletno povečala na 3,7 % (EO: 2,8 %), oziroma za 1,3 o. t. (EO: 0,2 o. t.) glede na marec, cene energentov so k letni stopnji rasti prispevale 1,7 o. t. (EO: 0,8 o. t.).

[55] Indeks cen življenjskih potrebščin bi bil zaradi uvedbe EU ETS2 v evrskem območju v letu 2028 višji za 0,2 o. t.

V analizi ugotavljamo, kako je potresna nevarnost razporejena med slovenskimi občinami in kolikšen del bančnih izpostavljenosti je povezan z območji z večjo potresno nevarnostjo.[56] Potresi so posebna vrsta naravnih nesreč, vendar imajo lahko za kreditojemalce in banke podobne posledice kot ekstremni vremenski dogodki, denimo poplave. Poškodbe nepremičnin in motnje v gospodarski aktivnosti lahko vplivajo na sposobnost gospodinjstev in podjetij za odplačevanje posojil ter na vrednost nepremičnin, s katerimi so ta zavarovana.[57] Posledice se lahko prek omejenega kreditiranja prenesejo tudi na podjetja zunaj neposredno prizadetih območij. Analiza tako predstavlja izhodišče za presojo, kako bi se lahko posledice močnejšega potresa prenesle na bančni sistem in vplivale na finančno stabilnost. V pregled potresne nevarnosti je vključenih vseh 212 slovenskih občin, v katerih se vrednosti projektnega pospeška tal[58] gibljejo med 0,10 in 0,24.

Z namenom ocene vpliva potresne nevarnosti na bančne izpostavljenosti smo občine razvrstili v tri analitične razrede (tabela 1.1). Nizki razred vključuje vrednosti projektnega pospeška tal od 0,10, do 0,1375, srednji razred vrednosti od 0,15 do 0,1875, visoki razred pa vrednosti od 0,20 do 0,2375. Najnižjo vrednost 0,10 ima 50 občin oziroma 23,6 % vseh občin, najvišji razpon vrednosti (od 0,225 do 0,2375) pa ima skupaj 13 občin oziroma 6,1 % vseh občin.[59]

[56] Po našem vedenju tovrstne analize v slovenskem prostoru še ni, so pa podnebna tveganja analizirali Pavlič (2023) in Ceglar et al. (2024).

[57] Garmaise, M. J., in Moskowitz, T. J. (2009). Catastrophic Risk and Credit Markets. The Journal of Finance, 64(2), str. 657–707. Pérez Montes, C., García Villasur, J., Gutiérrez de Rozas, L., Jiménez, G., Lavín, N., Matyunina, A., in Vegas, R. (2025). The impact of the autumn 2024 flash floods in Spain from a financial stability standpoint. Financial Stability Review, Banco de España, št. 48, str. 5–40. Uesugi, I., Miyakawa, D., Hosono, K., Ono, A., in Uchida, H. (2025). The collateral channel versus the bank lending channel: Evidence from a massive earthquake. Journal of Banking & Finance, 170, članek 107315.

[58] Projektni pospešek tal je kazalnik pričakovane intenzivnosti tresenja tal. Izraža največji pričakovani pospešek na površju referenčnih trdnih tal ob potresu s povratno dobo 475 let, pri čemer višja vrednost pomeni močnejše pričakovano tresenje. Zaradi večje preglednosti so vrednosti in razponi projektnega pospeška tal v tabeli 1.1 zaokroženi na dve decimalni mesti. Razvrstitev je bila pripravljena za potrebe te analize in ne predstavlja uradne klasifikacije ARSO.

[59] Razvrstitev v nizki, srednji in visoki razred je določena za potrebe te analize glede na vrednosti za slovenske občine. Najvišje vrednosti v analizi (0,225–0,2375) so precej nižje od ocen za nekatera izrazito potresno dejavna območja sveta. Na polotokih Nicoya, Osa in Burica v Kostariki ocenjeni največji pospeški tal za enako povratno dobo 475 let in primerljive razmere trdnih tal znašajo od 0,55 do 1,20. Primerjava je orientacijska, saj se uporabljeni modeli in prostorska raven podatkov razlikujejo. Vir: Hidalgo-Leiva, D. A., in sod. (2023). The 2022 Seismic Hazard Model for Costa Rica, Bulletin of the Seismological Society of America, 113(1), str. 23–40.

Tabela 1.1: **Razvrstitev občin glede na projektni pospešek tal**

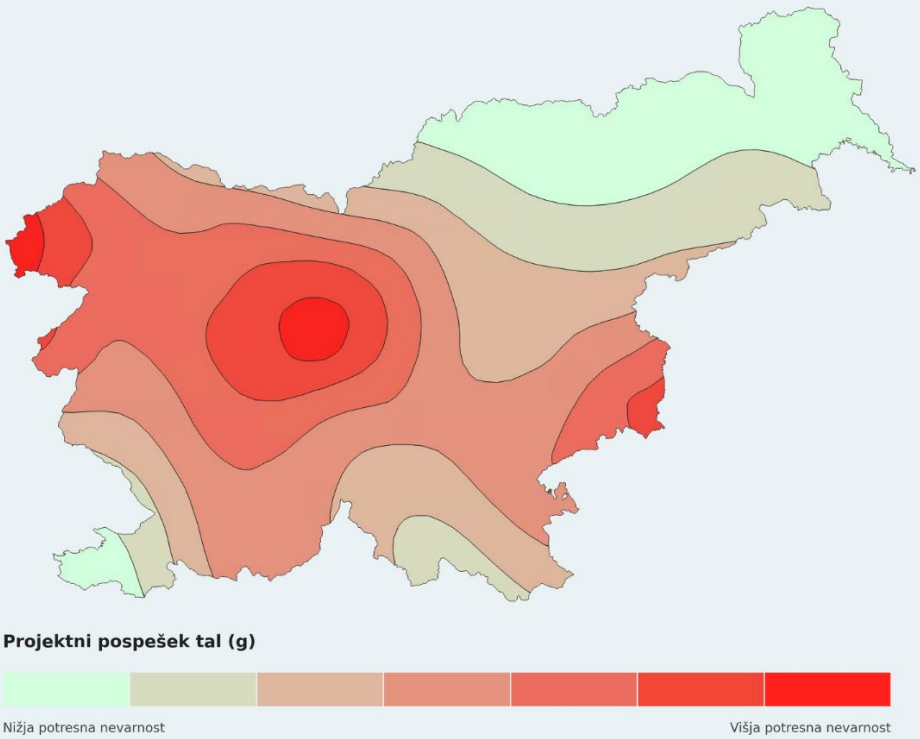
Razred potresne nevarnosti	Projektni pospešek tal	Število občin	Delež občin	Delež površine
Nizka	0,10	50	23,6 %	12,7 %
	0,11	18	8,5 %	6,8 %
	0,13	18	8,5 %	5,2 %
	0,14	15	7,1 %	5,5 %
Nizka – skupaj	0,10–0,14	101	47,6 %	30,3 %
Srednja	0,15	17	8,0 %	11,3 %
	0,16	26	12,3 %	14,0 %
	0,18	16	7,6 %	10,7 %
	0,19	14	6,6 %	11,4 %
Srednja – skupaj	0,15–0,19	73	34,4 %	47,4 %
Visoka	0,20	10	4,7 %	9,2 %
	0,21	15	7,1 %	8,3 %
	0,23	7	3,3 %	3,6 %
	0,24	6	2,8 %	1,3 %
Visoka – skupaj	0,20–0,24	38	17,9 %	22,3 %
Skupaj		212	100,0 %	100,0 %

Opomba: Deleži površine so izračunani glede na skupno površino Slovenije v višini 20.271,21 km². Razvrstitev občin v tri razrede je bila pripravljena za potrebe te analize in ne predstavlja uradne klasifikacije ARSO.
Viri: ARSO, GURS in preračuni Banke Slovenije.

Območja s srednjo in visoko potresno nevarnostjo obsegajo 111 občin in več kot dve tretjini površine Slovenije. V nizki razred je uvrščena 101 občina oziroma 47,6 % vseh občin, ki skupaj obsegajo 30,3 % površine države. Srednji razred vključuje 73 oziroma 34,4 % vseh občin in obsega največji delež površine Slovenije, in sicer 47,4 %. V visoki razred je uvrščenih 38 oziroma 17,9 % vseh občin, ki skupaj obsegajo 22,3 % površine države. Srednji in visoki razred tako skupaj vključujeta 52,4 % vseh občin, vendar obsegata 69,7 % površine Slovenije.

Potresna nevarnost je po Sloveniji prostorsko neenakomerno porazdeljena. Najvišje vrednosti projektnega pospeška tal so zgoščene predvsem v osrednji Sloveniji in na širšem ljubljanskem območju (slika 1.30). Vrednost 0,2375 imajo občine Dobrova - Polhov Gradec, Log - Dragomer, Medvode, Mengeš, Trzin in Vodice, vrednost 0,225 pa med drugim Brezovica, Dol pri Ljubljani, Domžale, Horjul, Komenda in Mestna občina Ljubljana. Višje vrednosti so značilne tudi za dele severozahodne in jugovzhodne Slovenije, medtem ko so najnižje predvsem v Prekmurju, Slovenskih goricah, delu območja ob Dravi in delu obalno-kraške regije.

Slika 1.30: **Projektni pospešek tal v Sloveniji**

Vir: ARSO.

S povezavo podatkov o potresni nevarnosti in bančnih izpostavljenosti smo ocenili, kolikšen del analiziranega kreditnega portfelja je povezan z občinami v posameznem razredu potresne nevarnosti. V analizo smo vključili izpostavljenosti gospodinjstvom in NFD, ki jih je bilo mogoče geografsko pripisati občinam, v skupni vrednosti 19,5 mrd EUR, kar predstavlja 54 % vseh bančnih izpostavljenosti tema sektorjema. Od tega je bilo 16 mrd EUR izpostavljenosti gospodinjstvom in 3,5 mrd EUR NFD. V analizo smo tako zajeli 95,2 % celotne izpostavljenosti bank gospodinjstvom in 18,3 % celotne izpostavljenosti NFD. Izpostavljenosti gospodinjstvom v nizkem, srednjem in visokem razredu znašajo 6,4, 4 oziroma 5,7 mrd EUR, pri nefinančnih družbah pa 1,4, 0,8 oziroma 1,3 mrd EUR (tabela 1.2).[60]

Tabela 1.2: **Izpostavljenost bančnega sistema po razredih potresne nevarnosti**

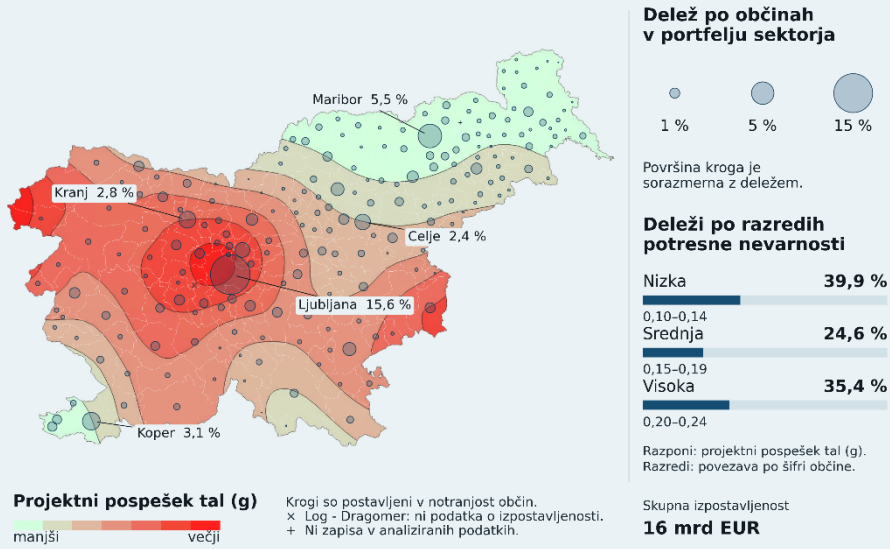
Razred potresne nevarnosti	Gospodinjstva	Nefinančne družbe	Skupaj
Nizka	6,4 (39,9 %)	1,4 (38,8 %)	7,8 (39,7 %)
Srednja	4,0 (24,7 %)	0,8 (23,8 %)	4,8 (24,5 %)
Visoka	5,7 (35,4 %)	1,3 (37,4 %)	7,0 (35,8 %)
Skupaj	**16,0 (100,0 %)**	**3,5 (100,0 %)**	**19,5 (100,0 %)**

Opomba: Zneski so izraženi v mrd EUR. Zaradi zaokroževanja se lahko seštevki prikazanih vrednosti minimalno razlikujejo. Analiza izpostavljenosti vključuje 211 občin. Občina Log - Dragomer (OB_ID 208) manjka v izvorni tabeli, uporabljeni za povezovanje z izpostavljenostmi, zato je v visokem razredu v analizi bančnih izpostavljenosti vključenih 37 občin namesto 38.
Pri nefinančnih družbah smo preprečili večkratno štetje izpostavljenosti, povezanih z več parcelami. Če se je isti znesek pojavil pri več parcelah, smo ga delili s številom ponovitev in dobljene dele pripisali občinam, v katerih ležijo posamezne parcele. Če se je na primer izpostavljenost v višini 900.000 EUR pojavila pri treh parcelah, smo vsaki pripisali 300.000 EUR. Tako smo ohranili prvotni skupni znesek izpostavljenosti in preprečili njegovo večkratno štetje.
Vir: Banka Slovenije. Presečni datum: 30. 6. 2026.

[60] Tako pri gospodinjstvih kot pri nefinančnih družbah je presečni datum 30. junij 2026. Se pa znesek izpostavljenosti pri nefinančnih družbah nekoliko razlikuje od celotnega zneska izpostavljenosti, saj gre istočasno za izpostavljenosti, ki jih lahko povežemo s katastrom in ki so zavarovane z nepremičnino.

Dobra tretjina izpostavljenosti bank do gospodinjstev in nefinančnih družb je povezana z občinami z visoko potresno nevarnostjo. Največ skupne izpostavljenosti je sicer v nizkem razredu s 7,8 mrd EUR oziroma 39,7 % celotne analizirane izpostavljenosti. Sledi visoki razred s 7 mrd EUR oziroma 35,8 %, medtem ko je v srednjem razredu 4,8 mrd EUR oziroma 24,5 % izpostavljenosti. Izpostavljenosti v visokem razredu potresne nevarnosti tako predstavljajo 19,4 % celotne izpostavljenosti bank do gospodinjstev in NFD skupaj, kar omogoča presojo njihovega obsega tudi na ravni celotne izpostavljenosti do obeh sektorjev. Izstopa visoki razred, saj vključuje le 37 od 211 občin, zajetih v analizi, oziroma 17,5 % občin, vendar je z njimi povezana več kot tretjina analizirane izpostavljenosti.

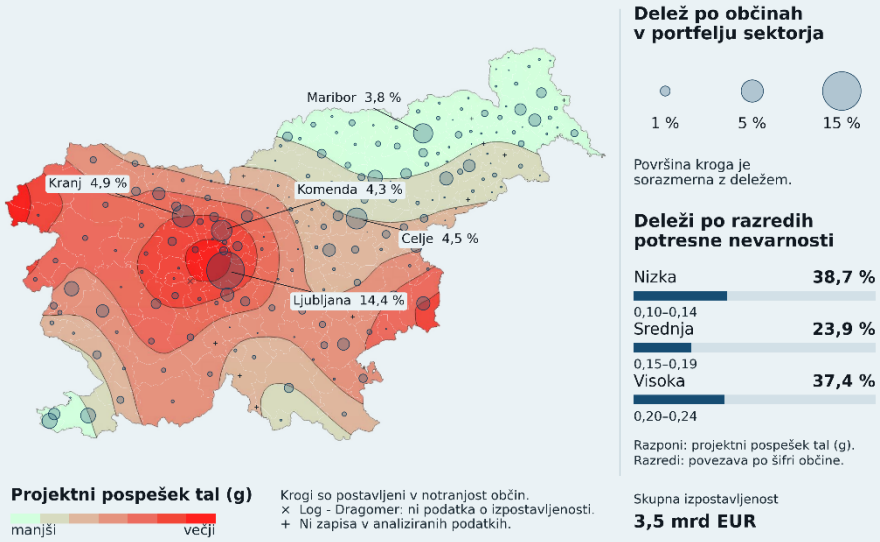
Slika 1.31: **Potresna nevarnost in geografska razporeditev bančnih izpostavljenosti gospodinjstvom**

Opomba: Deleži so izračunani na podlagi prečiščenih podatkov za 210 občin in ne prikazujejo pričakovanih izgub. Za občino Sveti Jurij v Slovenskih goricah v teh podatkih ni zapisa; v prvotni tabeli je bila njena izpostavljenost enaka nič.
Vira: ARSO, lastni izračuni.

Geografska razporeditev občin z visoko potresno nevarnostjo je zato pomembna za presojo potresnih tveganj bančnega sistema. Po uporabljeni razvrstitvi na občine z visoko potresno nevarnostjo odpade 35,4 % izpostavljenosti gospodinjstvom (slika 1.31) in 37,4 % izpostavljenosti NFD (slika 1.32). Glede na celotno izpostavljenost bank posameznemu sektorju predstavljajo izpostavljenosti v občinah z visoko potresno nevarnostjo 33,7 % pri gospodinjstvih in 6,8 % pri NFD. V obeh segmentih po obsegu izpostavljenosti izstopa Ljubljana, kar poudarja pomen koncentracije izpostavljenosti na posameznih območjih. Prikazani deleži predstavljajo izhodišče za nadaljnjo presojo tveganj in ne ocene pričakovanih izgub, saj bi bilo treba pri teh upoštevati tudi ranljivost in zavarovanost nepremičnin ter vpliv potresa na sposobnost dolžnikov za odplačevanje obveznosti.

Slika 1.32: **Potresna nevarnost in geografska razporeditev bančnih izpostavljenosti NFD**

Opomba: Deleži so izračunani na podlagi prečiščenih podatkov za 201 občino in ne prikazujejo pričakovanih izgub. Za deset drugih občin v teh podatkih ni zapisa; v prvotni tabeli je bila njihova izpostavljenost enaka nič.
Vira: ARSO, lastni izračuni.

Rezultati analize kažejo koncentracijo bančnih izpostavljenosti na območjih z večjo potresno nevarnostjo, zlasti na širšem ljubljanskem območju, kar je pomembno izhodišče za presojo morebitnih posledic močnejšega potresa za bančni sistem. Poškodbe stanovanjskih in poslovnih nepremičnin ter prekinitev gospodarske aktivnosti bi lahko hkrati poslabšali sposobnost gospodinjstev in NFD za odplačevanje obveznosti, zmanjšali vrednost nepremičnin, zastavljenih za bančna posojila, ter povečali kreditne izgube bank. Zaradi geografske koncentracije izpostavljenosti bi se posledice lahko sočasno odrazile pri večjem številu bank in tako imele sistemske posledice za finančno stabilnost. Analiza tako opozarja na pomen spremljanja geografske koncentracije izpostavljenosti, kakovosti zavarovanj, zavarovalnega pokritja in sposobnosti bank za absorpcijo izgub. Pri tem pomenijo prikazani zneski izpostavljenosti na potresno nevarnih območjih in ne ocenjenih izgub. Dejanski vpliv potresa bi bil odvisen predvsem od njegove lokacije in intenzivnosti, ranljivosti stavb, obsega zavarovalnega pokritja ter kapitalske in operativne odpornosti bank.

2 Odpornost bančnega sistema

2.1 Solventnost in dobičkonosnost

Q2 26 Q3 26 ⇨

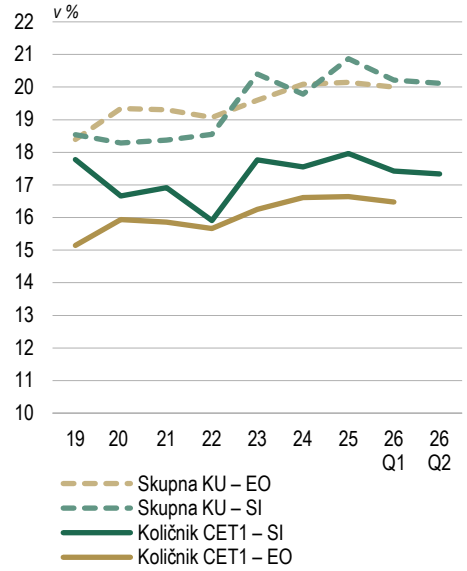
Odpornost bančnega sistema z vidika solventnosti in dobičkonosnosti ostaja visoka. Učinki visoke dobičkonosnosti in krepitve regulatornega kapitala z zadržanimi dobički ob koncu leta 2025 so se prenesli tudi v prvo polovico leta 2026, ko se je kljub rasti izpostavljenosti tveganjem visoka solventnost ohranila, saj količniki kapitalske ustreznosti niso izraziteje zanihali navzdol. V drugi polovici leta pričakujemo nadaljnje zniževanje količnikov kapitalske ustreznosti, ki bo predvsem odvisna od rasti kreditnega portfelja oziroma hitrosti povečevanja kreditne tvegane izpostavljenosti. Proti koncu leta, če bodo banke ohranile preudarno ravnanje z dobički, bi lahko bili ob pričakovanih nadaljnjih ugodnih trendih dobičkonosnosti priča dodatni krepitvi regulatornega kapitala.

Solventnost

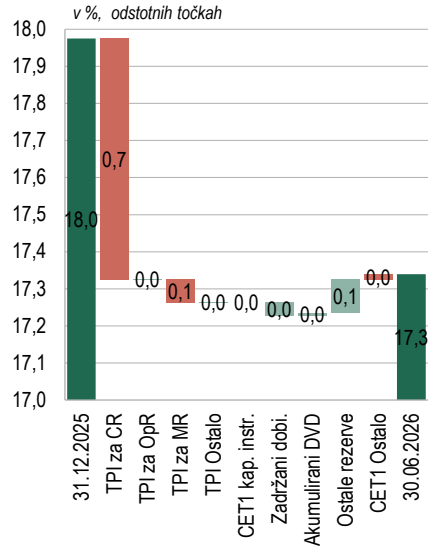
V spreminjajočem se okolju slovenski bančni sistem ob koncu prvega polletja 2026 ohranja visoko trdnost in odpornost kljub nižjim količnikov kapitalske ustreznosti. V drugem četrtletju se je hitrost njihovega zmanjševanja v primerjavi s prvim četrtletjem umirila (slika 2.1, levo). Količnik skupne kapitalske ustreznosti (KU) je na konsolidirani osnovi znašal 20,1 % (0,8 odstotne točke manj kot ob koncu leta 2025), količnik navadnega temeljnega kapitala (CET1) pa 17,3 % (zmanjšanje za 0,6 odstotne točke; slika 2.1, desno). Skladno z zmanjšanjem KU se je v prvem polletju leta zmanjšal tudi presežek nad opredeljeno skupno kapitalsko zahtevo s 6,6 na 5,8 odstotne točke (slika 2.2, levo), količnik finančnega vzvoda pa je ob koncu polletja znašal ugodnih 9,7 %. V evrskem območju, za katerega so zadnji podatki na voljo za prvo četrtletje 2026, je količnik skupne KU dosegel 20,0 %, količnik CET1 pa 16,5 %, kar je pod nivojema, ki sta ju dosegla količnika KU slovenskega bančnega sistema. Tudi na posamični osnovi sta količnika KU slovenskega bančnega sistema kljub znižanju ostala na visokih nivojih, in sicer je količnik skupne KU konec prvega polletja dosegel 22,3 %, količnik CET1 pa 18,9 %, kar potrjuje visoko solventnost bančnega sistema ob koncu letošnjega prvega polletja.

Slika 2.1: **Gibanje količnikov kapitalske ustreznosti in razčlenitev rasti količnika CET1**

Gibanje količnikov kapitalske ustreznosti na konsolidirani podlagi v primerjavi z EO

Razčlenitev spremembe količnika CET1, konsolidirana podlaga

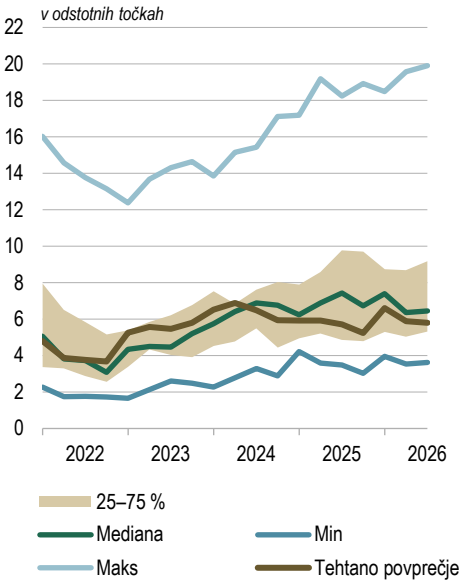

Opomba: CR – kreditno tveganje, MR – tržno tveganje, OpR – operativno tveganje.
Vira: Banka Slovenije in ECB Data Portal.

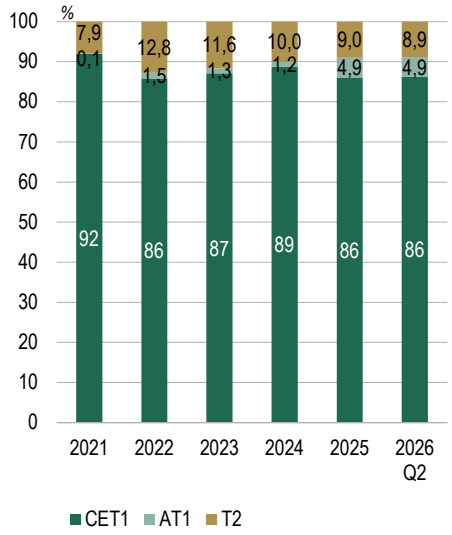
Znižanje količnikov KU je bilo v prvem polletju 2026 posledica rasti tveganjem prilagojenih izpostavljenosti (TPI), ki pa v drugem četrtletju leta ni bila več tako izrazita. Rast celotne TPI je od začetka leta do konca polletja 2026 znašala 4,1 % (+1,5 mrd EUR), kar ustreza približno polovici rasti (8,3 %) od konca polletja 2025. V drugem četrtletju je bila rast omejena na 0,7 %, medtem ko je v prvem četrtletju dosegla 3,4 %. H gibanju TPI je v prvi polovici leta najbolj prispevala rast TPI za kreditna tveganja (+4,4 %), in sicer predvsem izpostavljenosti, zavarovane z nepremičninami (+6,2 %), in izpostavljenosti na drobno (+4,8 %), medtem ko je bila rast izpostavljenosti podjetniškega segmenta nižja (+2,9 %). Rast TPI je prispevala k povečanju povprečne uteži tveganja, ki se je v letu 2026 povečala za 1,4 odstotne točke na 55,9 %. Regulatorni kapital se je povečal le za malenkost (+0,3 %), zlasti zaradi pozitivnega vpliva vseobsegajočega donosa, medtem ko je struktura kakovosti kapitala ostala podobna tisti ob koncu leta 2025, ko je CET1 na ravni sistema obsegal 86 % celotnega regulatornega kapitala (slika 2.2, desno). K rasti CET1 je v preteklosti prispevala visoka dobičkonosnost, ki je omogočala, da so banke regulatorni kapital krepile predvsem z zadržanimi dobički. V zadnjem četrtletju 2025 so banke izdale tudi instrumente dodatnega temeljnega kapitala, s čimer je delež CET1 sicer upadel za 3 odstotne točke, vendar zadržal visok delež v strukturi.

Slika 2.2: **Gibanje presežka in sestavin regulatornega kapitala**

Gibanje in porazdelitev presežka med bankami skozi čas

Gibanje deleža sestavin regulatornega kapitala skozi čas

Vir: Banka Slovenije.

V drugi polovici leta še naprej pričakujemo ohranjanje solventnosti nad dolgoletnim povprečjem kljub nadaljevanju pričakovanega negativnega trenda. K zniževanju količnikov bi lahko prispevalo pričakovano naraščanje gibanja izpostavljenosti kreditnim tveganjem. Visoka negotovost v mednarodnem okolju bi lahko negativno vplivala na vrednost premoženja in povečanje oslabitev oziroma rezervacij. Ob upoštevanju načela preudarnosti pri krepitvi kapitala in ob odsotnosti večjih presenečenj pričakujemo, da bi lahko banke proti koncu leta regulatorni kapital okrepile z zadržanimi dobički. Možnosti za krepitev regulatornega kapitala z lastno akumulacijo ostajajo, predvsem zaradi stabilnih dohodkovnih tokov, medtem ko ostaja krepitev kapitala z izdajami kapitalskih instrumentov na finančnih trgih omejena. S krepitvijo regulatornega kapitala se povečuje oziroma ohranja odpornost bank, poleg tega pa z njo banke naslavljajo tudi minimalne zahteve MREL, ki jih sicer uspešno izpolnjujejo. Kljub dobri odpornosti bančnega sistema so med bankami prisotne razlike v kapitalskem položaju, s čimer se razlikuje tudi njihova sposobnost za absorpcijo nenadnih šokov iz okolja. Posledično je dobro upravljanje kapitalske ustreznosti na ravni posameznih bank zelo pomembno.

Dobičkonosnost

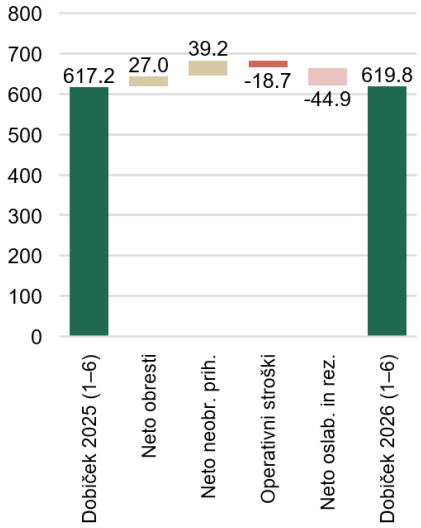
Dobiček pred obdavčitvijo je bil v prvem polletju 2026 s 619,8 mio EUR povsem primerljiv z lanskim v enakem obdobju (+0,4 %). K ohranjanju visoke ravni dobička je prispeval večji neto dohodek[61] (+47,5 mio EUR) tako zaradi višjih neto obrestnih kot neto neobrestnih prihodkov ob sicer višjih operativnih stroških (slika 2.3, levo). K zniževanju dobička so prav tako prispevale občutno višje neto oslabitve in rezervacije, ki so bile medletno večje za 153,4 %. Predstavljale so 6 % ustvarjenega bruto dohodka bank, lani v enakem obdobju na primer le 2,5 %, a so se do konca leta 2025 okrepile na 7,4 % bruto dohodka. Vrednost kazalnika ROE (slika 2.3, desno) se je v primerjavi s prvimi meseci leta, do marca je znašala le 9 %, pričakovano zvišala zaradi postopnega zmanjšanja učinka večjih stroškov v začetku leta, ko so banke še vračunale višje predvidene stroške vplačil v shemo, ki so se v naslednjih mesecih zmanjšali glede na prvotno oceno ter zaradi povečanja prihodkov iz prejetih dividend. Do junija je vrednost

[61] Glej tudi poglavje 1.6. Dohodkovno tveganje. Neto dohodek je seštevek treh kategorij; neto obresti, neto neobrestnih prihodkov in operativnih stroškov.

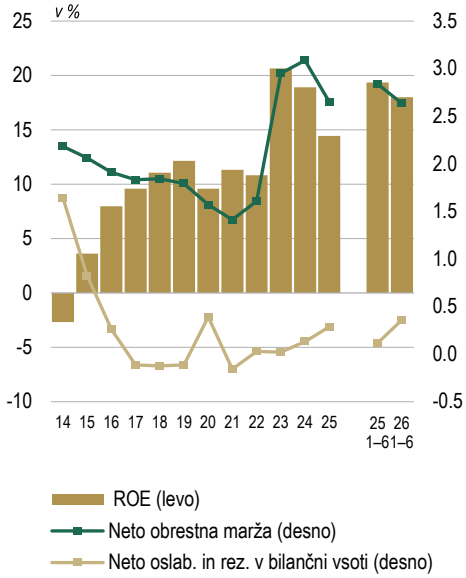
ROE znašala 18,0 %, nekoliko manj kot lani v enakem obdobju (19,4 %), a ostaja nadpovprečna.[62] Ob koncu leta 2025 je bila sicer nižja, znašala je 14,4 %.

Slika 2.3: **Spremembe komponent dobička ter izbrani kazalniki poslovanja bank**

Vpliv sprememb komponent na spremembo dobička pred obdavčitvijo (v mio EUR)

Izbrani kazalniki poslovanja bank

Opomba: Vrednosti neto obrestne marže oziroma neto oslabitev in rezervacij junija odražajo zadnje enoletno obdobje.
Vir: Banka Slovenije.

Dobiček bank po obdavčitvi je znašal 557 mio EUR. Davek od dobička ostaja na ravni bančnega sistema relativno nizek (63 mio EUR) predvsem zaradi možnosti znižanja davčne osnove iz naslova prenesenih davčnih izgub, ki jo bo za leto 2026 lahko koristilo pet bank.[63] Efektivna davčna stopnja[64] je znašala 10,2 %, kar je malo manj kot v enakem obdobju preteklega leta (10,7 %).

V drugi polovici letošnjega leta pričakujemo, da se bo dobičkonosnost glede na prvo polletje nekoliko znižala, vendar ostala nadpovprečna. K znižanju v drugem polletju bo, podobno kot v enakem obdobju lani, prispevalo predvsem postopno izzvenevanje učinka dividendnih prihodkov iz drugega četrtletja. Po drugi strani se rast neto obrestnih prihodkov v zadnjih mesecih postopoma vse bolj krepi, prihodki bank iz neto opravninskega dela pa presegajo rast skupnega dohodka. Ob nadaljevanju dinamike iz prvega polletja bi neto obrestni prihodki v letošnjem letu lahko dosegli približno 1,5 mrd EUR, kar je primerljivo visokim povprečjem polletij v obdobju 2023–2026. Dohodek bank iz neto obresti se je tako stabiliziral in pozitivno prispeva k povečanju dobička, ki bo letos odvisen zlasti od neto oslabitev in rezervacij. Njihovo povečanje ob zaostrenih gospodarskih razmerah lahko dobiček znatno zniža, medtem ko pričakujemo razmeroma stabilno ustvarjanje dohodka pri bankah ter obvladovanje stroškov. Ob nadaljevanju podobne dinamike neto oblikovanja oslabitev in rezervacij v drugi polovici leta bi bil njihov celotni obseg sicer za slabo desetino manjši kot lani. Donosnost kapitala (ROE) pred obdavčitvijo naj bi se v prihodnjih mesecih zniževala s trenutne

[62] Dobičkonosnost na ravni bančnega sistema dolgoročno dosega raven okrog deset odstotkov. V letih od 2016 do 2022 je znašala 10,4 %, v letih 2023–2025 18 %, dolgoročno povprečje 1996–2025 pa je, ob izključitvi dveh let pred sanacijo in sanacijskega leta, znašalo 10,0 %.

[63] Zaradi učinkov iz naslova prenesenih davčnih izgub iz preteklih let je bil v letu 2025 dobiček bank po obdavčitvi višji za 67 milijonov evrov. Pozitivni učinki prenesenih davčnih izgub na dobiček bank so bili v letu 2025 nižji kot leto poprej (2024: 84,6 milijona evrov) predvsem zaradi nižjega dobička pred obdavčitvijo in s tem nižje davčne osnove za davek od dobička. Vpliv prenesenih davčnih izgub na dobiček bank je podrobneje obdelan v Prikazih in analizah, v publikaciji »Obdavčitev dobičkov bank in vpliv prenesenih davčnih izgub, objavljeni aprila 2025«.

[64] Razmerje med davkom od dobička in dobičkom pred obdavčitvijo.

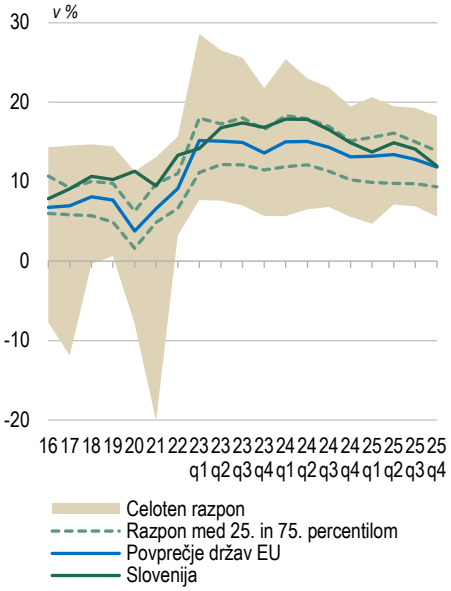
vrednosti in se približevala lanski, vendar bo še vedno ostala nekaj odstotnih točk nad dolgoročnim povprečjem.

Primerjava dobičkonosnosti bank v Sloveniji, EU in evrskem območju

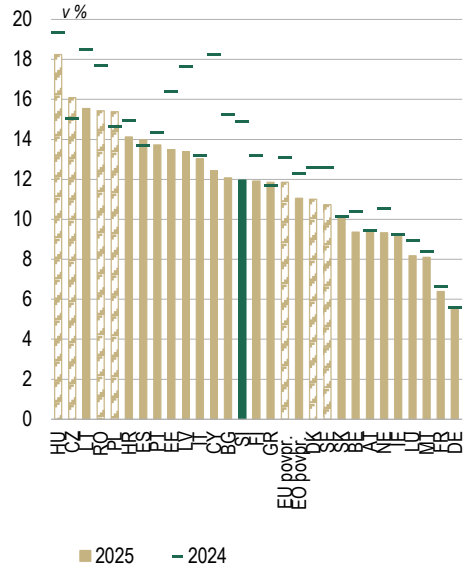
Donosnost slovenskega bančnega sistema je bila lani na ravni (navadnega) povprečja držav EU ter nekoliko nad povprečjem držav evrskega območja. Raven dobičkonosnosti je pri tem opazno presegala tako povprečje celotnega območja kot zlasti raven primerljivo velikih bank. Dobičkonosnost bank se je lani pričakovano znižala tako v Sloveniji (slika 2.4, levo in desno) kot v povprečju držav EU in evrskega območja, za celotni območji pa je ostala skoraj povsem nespremenjena. ROE[65] po obdavčitvi za slovenski bančni sistem je v letu 2025 znašal 12,0 % (v letu 2024 14,9 %), povprečje držav EU je znašalo 11,9 % (13,1 %). Preseganje vrednosti ROE se je lani v Sloveniji v primerjavi s povprečjem držav EU (slika 2.4, levo) in tudi povprečjem držav evrskega območja zmanjšalo. Preseganje vrednosti ROE za slovenski bančni sistem v primerjavi s celotno EU in celotnim evrskim območjem je ostalo razmeroma veliko, tri odstotne točke. Vrednost ROE je v celotni EU oz. evrskem območju v letu 2025 znašala 9,0 % oziroma 8,7 %, za primerljivo velike banke pa le okrog polovico vrednosti ROE v Sloveniji.

Slika 2.4: **Dobičkonosnost v državah EU in v Sloveniji**

Primerjava dobičkonosnosti (ROE) v državah EU (konsolidirani podatki) in v Sloveniji, po obdavčitvi

Donosnost na kapital (ROE) v državah EU v letih 2023 in 2024 (konsolidirani podatki), po obdavčitvi

Viri: Banka Slovenije, ECB Data Portal, lastni izračuni.

V prvem četrtletju 2026 se je dobičkonosnost bank v primerjavi z enakim obdobjem lani znižala tako v Sloveniji kot v EU oziroma evrskem območju. V Sloveniji je vrednost kazalnika ROE[66] po obdavčitvi z 10,4 % za lansko v enakem obdobju zaostajala za dobre tri odstotne točke; v povprečju držav EU in povprečju držav evrskega območja pa z 12,0 % oziroma 11,8 % za okrog eno odstotno točko. ROE v vsakem od obeh celotnih območij je v prvem četrtletju letošnjega leta znašal okrog 10 % in bil primerljiv z lanskim v enakem obdobju.

[65] Konsolidirani podatki bank na nacionalni ravni (ECB, Data Portal, CBD podatki).

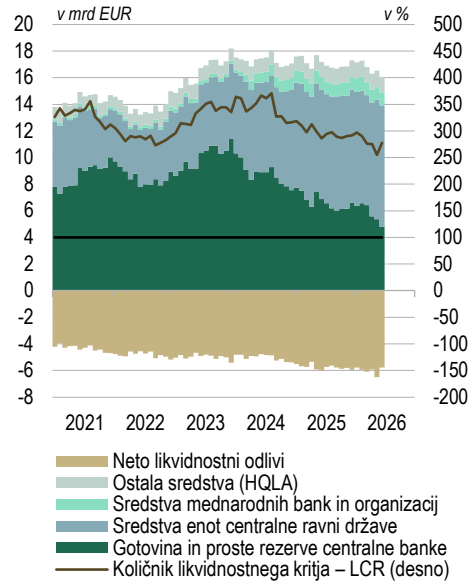
[66] Konsolidirani podatki bank na nacionalni ravni (ECB, SDW, CBD) vključujejo kazalnik ROE po obdavčitvi, ki je preračunan na letno raven.

Kljub poslabšanju vrednosti nekaterih indikatorjev je odpornost bančnega sistema v segmentu likvidnosti ostala visoka, stabilen trend pa pričakujemo tudi v prihodnje. Banke so z nadaljnjim usmerjanjem prostih likvidnih sredstev predvsem v posojila nebančnemu sektorju in dolžniške vrednostne papirje zmanjšale obseg likvidnosti in še naprej spreminjale njeno strukturo. S tem sta se sposobnost pokrivanja neto likvidnostnih odlivov v kratkoročnem stresnem obdobju in financiranje sredstev v enoletnem obdobju na ravni bančnega sistema nekoliko poslabšala, a ostala visoka. Spremenjena struktura likvidnosti s prevladujočim deležem dolžniških vrednostnih papirjev je lahko za banke manj ugodna, če bi bila ob nenadni potrebi po velikem obsegu likvidnosti potrebna njihova prodaja. Med bankami so se ohranile precejšnje razlike v likvidnostnih presežkih. Skrbno upravljanje likvidnosti, še zlasti pri bankah z nižjimi likvidnostnimi presežki, bo tudi v prihodnje pomemben dejavnik ohranjanja visoke odpornosti bank.

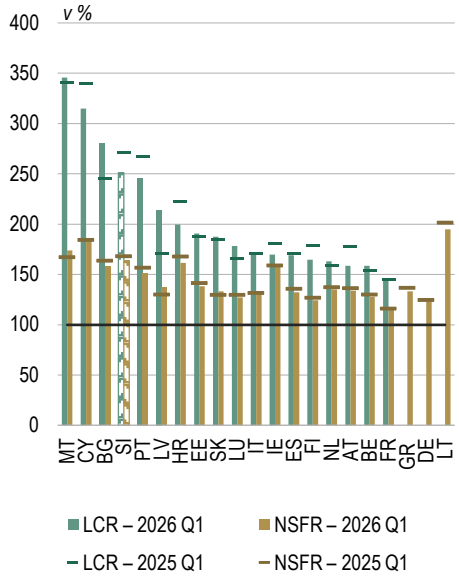
Sposobnost pokrivanja neto likvidnostnih odlivov v enomesečnem stresnem obdobju se je na ravni bančnega sistema poslabšala, vendar ostala visoka. Vrednost količnika likvidnostnega kritja (LCR) se je letos do junija na individualni podlagi zmanjšala za 14 odstotnih točk na 277 %, saj je obseg visoko kakovostnih likvidnih sredstev (angl. *high-quality liquid assets* – HQLA) upadel bolj kot neto likvidnostni odlivi (slika 2.5, levo).[67] Kljub zmanjšanju ostaja vrednost LCR visoko nad minimalno regulatorno zahtevo (100 %), likvidnostni presežek nad to zahtevo pa je junija znašal 10,3 mrd EUR. Slovenija se po vrednosti LCR uvršča na visoko četrto mesto med državami evrskega območja, kjer se je, podobno kot v Sloveniji, LCR zmanjšal pri več kot polovici držav (slika 2.5, desno).[68]

Slika 2.5: **Kazalnika likvidnosti za Slovenijo in evrsko območje**

LCR na posamični osnovi za Slovenijo

LCR in količnik neto stabilnega financiranja (NSFR) po državah evrskega območja

Opomba: Na sliki levo so neto likvidnostni odlivi zaradi preglednejšega prikaza v negativnem območju. Vodoravna črta na obeh slikah označuje minimalno regulatorno zahtevo (100 %). Na sliki desno so vključeni javno objavljeni podatki na konsolidirani podlagi, med katerimi niso na voljo podatki za LCR za Grčijo, Nemčijo in Litvo.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

[67] Neto likvidnostni odlivi so razlika med pričakovanimi odlivi in pričakovanimi prilivi v 30-dnevnem stresnem obdobju. Prilivi se upoštevajo le do 75 % vseh odlivov.

[68] V primerjavo so vključeni javno objavljeni podatki na konsolidirani podlagi za prvo četrtletje 2025 in prvo četrtletje 2026. Novejši podatki ob pisanju tega poročila še niso na voljo.

Spreminjanje strukture naložb v bilancah bank je v prvi polovici leta 2026 vplivalo na zmanjšanje obsega in spremembo strukture HQLA, s katerimi banke pokrivajo neto likvidnostne odlive. Ker so banke likvidna sredstva, ki jih imajo na računih pri centralni banki, nekoliko bolj kot v nakup državnih dolžniških vrednostnih papirjev usmerjale v kreditiranje nebančnega sektorja, ki niso del HQLA, se je obseg HQLA zmanjšal. Hkrati se je nadalje spremenila tudi struktura HQLA. Gotovina in proste rezerve pri centralni banki so se do junija zmanjšale na 4,8 mrd EUR oziroma manj kot tretjino HQLA. To pomeni, da banke neto likvidnostnih odlivov ne morejo več v celoti pokriti le s to obliko likvidnih sredstev (slika 2.5, levo). Hkrati so se zaradi naložb v državne vrednostne papirje[69] na 9,1 mrd EUR oziroma 57 % vseh HQLA povečala sredstva enot centralne ravni države. S takšno strukturo HQLA, v kateri prevladujejo državni dolžniški vrednostni papirji, bi bile banke lahko v manj ugodnem položaju v primeru nenadnih in obsežnih potreb po likvidnosti, ki bi zahtevale prodajo teh vrednostnih papirjev.

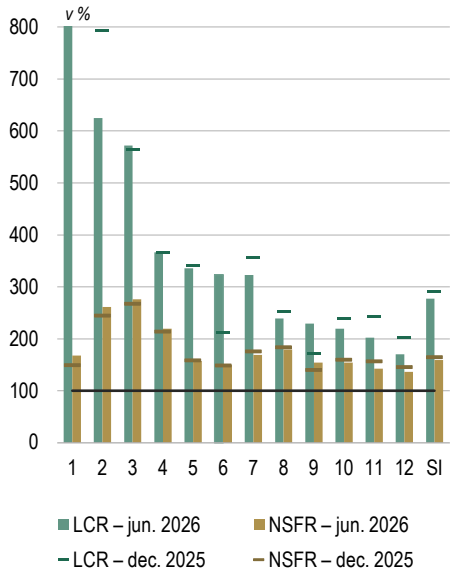
Slovenski bančni sistem je ohranil ugodno strukturo financiranja z visokim deležem stabilnih virov, ki bankam omogočajo vzdržno financiranje sredstev tudi v prihodnjem enoletnem obdobju. Vrednost kazalnika neto stabilnega financiranja (NSFR) bančnega sistema na posamični podlagi se je letos do junija sicer zmanjšala za šest odstotnih točk na 159 %, vendar ostala visoko nad minimalno regulatorno zahtevo 100 %. Obseg potrebnega stabilnega financiranja se je namreč zaradi povečanja posojil nebančnemu sektorju in naložb v vrednostne papirje povečal nekoliko bolj kot obseg razpoložljivega financiranja. Ta se je okrepil predvsem zaradi priliva vlog nebančnega sektorja. Kljub zmanjšanju je imel bančni sistem junija 17,5 mrd EUR več razpoložljivih stabilnih sredstev, kot je bila potreba po njih za enoletno obdobje. Vrednost kazalnika NSFR se je v zadnjem enoletnem obdobju[70] zmanjšala tudi v večini ostalih držav evrskega območja, med katerimi se Slovenija s četrtim mestom še naprej uvršča med države z visoko sposobnostjo financiranja sredstev v enoletnem horizontu.

[69] Strukturo dolžniških vrednostnih papirjev po geografskem območju in nasprotni stranki prikazuje slika 6.18 v Prilogi.

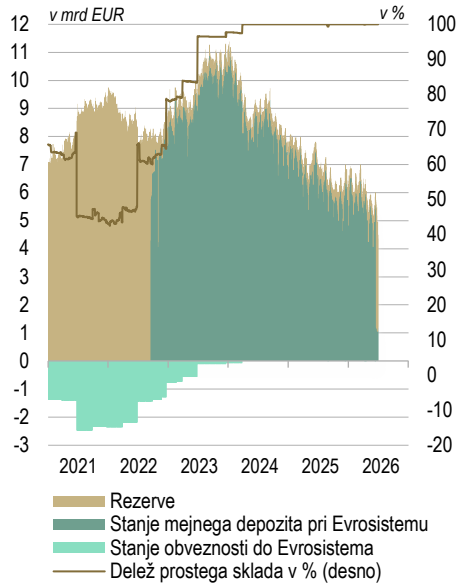
[70] V primerjavo so vključeni javno objavljeni podatki na konsolidirani podlagi za prvo četrtletje 2025 in prvo četrtletje 2026. Novejši podatki ob pisanju tega poročila niso na voljo.

Slika 2.6: **Kazalnika LCR in NSFR po bankah ter stanje terjatev in obveznosti do Evrosistema**

LCR in NSFR na posamični podlagi po bankah

Obveznosti in terjatve do Evrosistema in delež prostega sklada finančnega premoženja

Opomba: Vodoravna črta na levi sliki označuje minimalno zahtevano raven LCR in NSFR (100 %) v skladu z regulativo CRR. Na levi sliki zaradi preglednosti ni prikazana polna vrednost za eno od bank, njen LCR je decembra 2025 znašal 4.494 %, junija 2026 pa 1.275 %. Rezerve vključujejo sredstva na računu pri centralni banki za namen izpolnjevanja obveznih rezerv poravnalnih bank.
Vir: Banka Slovenije.

Večina bank je ohranila visoko odpornost na tveganje financiranja, vseeno pa ostajajo razlike v likvidnostnih presežkih med njimi precejšnje. Vrednost LCR se je zlasti zaradi zmanjšanja obsega HQLA letos do junija zmanjšala pri dveh tretjinah bank, vendar pa je bila le pri eni banki nižja od dvakratnika minimalne regulatorne zahteve (slika 2.6, levo). Vrednost NSFR se je zmanjšala pri polovici bank, vendar pa je imela večina bank vsaj 50 % več razpoložljivega financiranja, kot bi ga potrebovale za financiranje sredstev v prihodnjem enoletnem obdobju. Če se bo spreminjanje strukture likvidnosti še nadaljevalo, lahko pričakujemo, da se bodo vrednosti kazalnikov likvidnosti v prihodnje še nekoliko zmanjšale. Čeprav so vse banke presegle minimalne regulatorne zahteve kazalnikov LCR in NSFR, skrbno upravljanje likvidnosti ostaja pomembno za ohranjanje trenutno visoke odpornosti tudi v prihodnje.

Obseg finančnega premoženja v skladu, ki je namenjen za zavarovanje pri Evrosistemu, se je nekoliko povečal. Letos do junija se je povečal za 8,5 % na 2,8 mrd EUR, vendar ostal v celoti neobremenjen (slika 2.6, desno), saj banke zaenkrat nimajo potreb po dodatni likvidnosti. Če bi jo v večjem obsegu potrebovale, lahko v sklad vključijo še za 11,3 mrd EUR primernega prostega finančnega premoženja za zavarovanje pri Evrosistemu, ki ga imajo na voljo v svojih bilancah. Ker so banke nadaljevale z usmerjanjem likvidnih sredstev v donosnejša posojila in dolžniške vrednostne papirje, se je tudi letos zmanjšal obseg vezave likvidnih sredstev čez noč pri Evrosistemu. Povprečen obseg mejnega depozita je v prvih šestih mesecih znašal 5,3 mrd EUR oziroma petino manj kot v povprečju leta 2025. Do izrazitega zmanjšanja obsega mejnega depozita, na 1,1 mrd EUR, je prišlo sredi junija 2026, saj sta se obrestna mera za mejni depozit in obrestna mera za sredstva na računih pri centralni banki, ki presegajo obvezne rezerve, izenačili. Večina bank se zato ne odloča več za mejni depozit pri Evrosistemu, temveč za ohranjanje sredstev na računu pri centralni banki.

3 Gospodinjstva in nefinančne družbe

3.1 Gospodinjstva

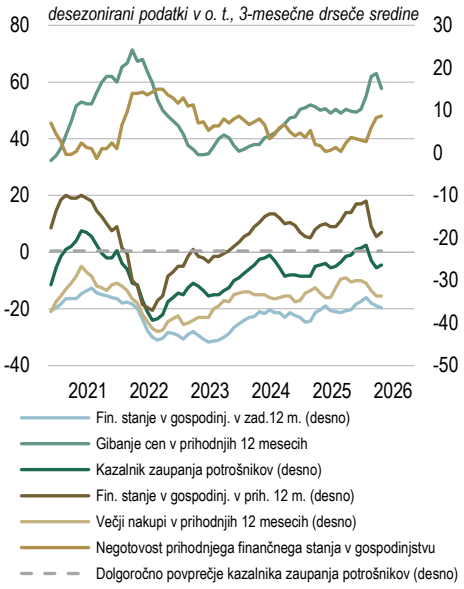
Gospodinjstva so v prvi polovici leta 2026 ohranila ugoden finančni položaj. Zaupanje slovenskih potrošnikov se je ob koncu drugega četrtletja 2026 izboljšalo, podobno tudi njihova pričakovanja glede gospodarskega in finančnega položaja. Okrepljena posojilna aktivnost gospodinjstev se je nadaljevala tudi v prvi polovici leta 2026, pri čemer so z visoko medletno rastjo izstopala stanovanjska posojila, visoka pa je bila tudi rast potrošniških posojil. Kljub temu slovenska gospodinjstva ostajajo manj zadolžena v primerjavi z gospodinjstvi evrskega območja.

Razpoloženje potrošnikov in finančno premoženje gospodinjstev

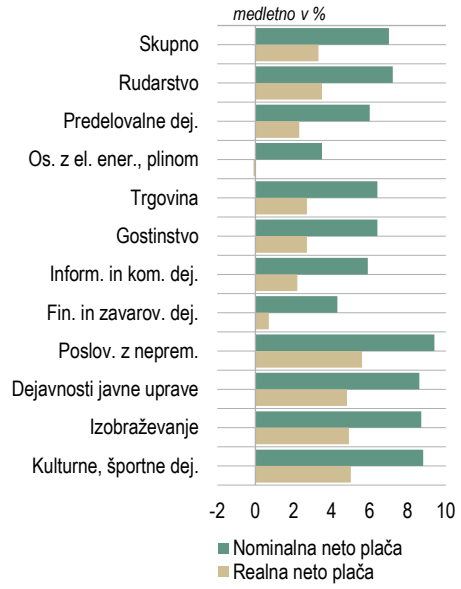
Zaupanje slovenskih potrošnikov se je ob koncu drugega četrtletja 2026 izboljšalo, podobno tudi njihova pričakovanja glede gospodarskega in finančnega položaja. Kazalnik zaupanja potrošnikov se je po poslabšanju v aprilu in maju junija ponovno okrepil, tako na mesečni kot na medletni ravni (slika 3.1, levo). K izboljšanju so prispevale vse štiri komponente kazalnika, pri čemer so najbolj izstopala pričakovanja glede gospodarskih razmer v državi ter pričakovanja glede finančnega položaja gospodinjstev. Na četrtletni ravni so se pričakovanja glede načrtovanja obnove ter nakupa oziroma gradnje stanovanja poslabšala, saj sta bila oba kazalnika v drugem četrtletju za 4 % nižja kot v prvem četrtletju. Povprečne bruto plače so se junija 2026 medletno zvišale nominalno za 8,3 % oziroma realno za 4,5 %. V juniju se je povprečna bruto plača glede na maj zvišala v zasebnem (1,3 %) in javnem sektorju (4,8 %), pri čemer je bila rast izrazitejša v javnem sektorju. Slednje je med drugim povezano z izplačilom tretjega dela dogovorjenega dviga plač javnim uslužbencem, ki je del uvedbe prenovljenega sistema plač v javnem sektorju, veljavnega od 1. januarja 2025. Zvišale so se tudi povprečne neto plače, in sicer nominalno za 7 % oziroma realno za 3,3 %, pri čemer je bila njihova rast v drugem četrtletju 2026 nekoliko višja kot v začetku leta. Medletna nominalna rast neto plač je bila junija prisotna v vseh dejavnostih, najizrazitejša pa v sektorju poslovanja z nepremičninami (slika 3.1, desno).

Slika 3.1: **Kazalnik zaupanja potrošnikov ter nominalna in realna rast plač**

Kazalnik zaupanja potrošnikov

Nominalna in realna rast neto plač po dejavnostih

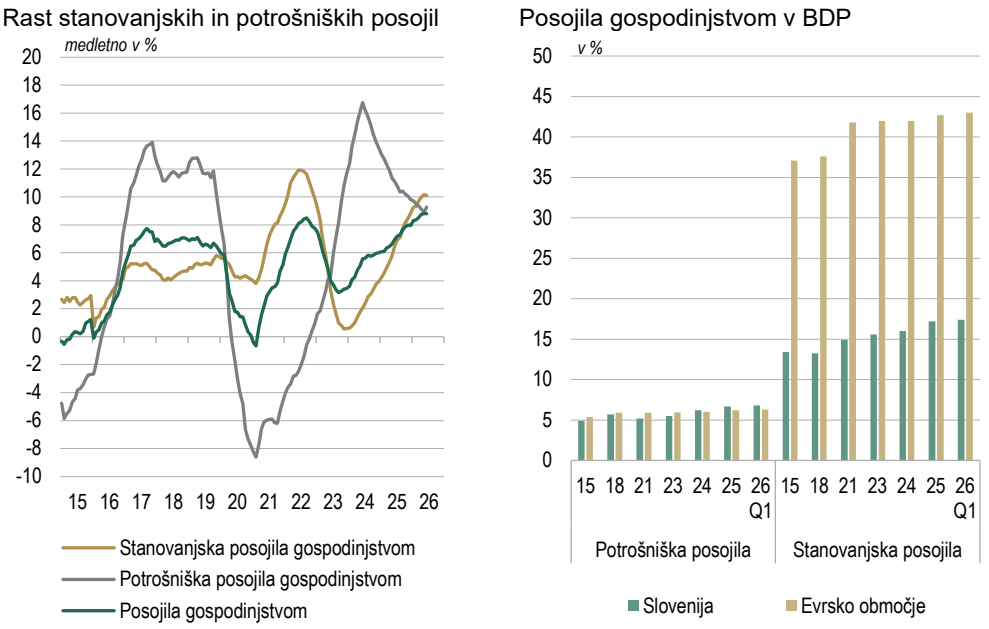
Vir: SURS.

Delež finančnih sredstev slovenskih gospodinjstev v BDP se je v prvem četrtletju 2026 glede na konec predhodnega leta povečal, vendar ostaja s 135,7 % občutno nižji kot v evrskem območju. Finančna sredstva gospodinjstev so v drugem četrtletju 2026 znašala 101,5 mrd EUR in so se v zadnjem letu medletno nominalno zvišala za 10,8 % (slika 6.19 v prilogi, levo). V zadnjem četrtletju se je rahlo okrepil delež naložb v dolžniške vrednostne papirje in obveznice.[71] V primerjavi z evrskim območjem imajo slovenska gospodinjstva v strukturi finančnega premoženja še naprej večji delež vlog in gotovine, ki predstavljajo skoraj polovico celotnega premoženja, ter večji delež lastniškega kapitala. Gospodinjstva v evrskem območju pa imajo več sredstev v obliki življenjskih in pokojninskih zavarovanj, delnic in obveznic.

Zadolženost in obremenjenost gospodinjstev s stanovanjskimi stroški

Zadolženost slovenskih gospodinjstev ostaja manjša kot v evrskem območju. Obveznosti gospodinjstev so v drugem četrtletju 2026 znašale 20,5 mrd EUR in so se v zadnjem letu medletno nominalno zvišale za 7 %. Delež njihovih obveznosti je v prvem četrtletju 2026 znašal 28,3 % BDP, kar je skoraj polovico manj kot v evrskem območju (57,1 %). Najeta posojila so se v drugem četrtletju 2026 medletno povečala za 8,2 % in dosegla 18,3 mrd EUR, pri čemer je bilo 84 % posojil najetih pri domačih bankah, manjši delež pa pri drugih domačih posrednikih, nefinančnih družbah in tujini.

Slika 3.2: **Zadolženost gospodinjstev**

Vira: ECB Data Portal, Banka Slovenije.

V slovenskem bančnem sistemu se je okrepljeno kreditiranje gospodinjstev nadaljevalo tudi v prvi polovici leta 2026, pri čemer so z visoko medletno rastjo izstopala stanovanjska posojila. Medletna rast potrošniških posojil se od konca leta 2024 postopoma umirja in je junija 2026 znašala še vedno visokih 9,3 %, medtem ko se je rast stanovanjskih posojil letos dodatno okrepila in junija dosegla 10,1 % (slika 3.2, levo). Junija 2026 je stanje potrošniških posojil znašalo 3,6 mrd EUR, stanje stanovanjskih posojil pa 9,7 mrd EUR.[72] Delež stanovanjskih posojil v BDP se povečuje, a ostaja precej manjši od povprečja evrskega območja (slika 3.2, desno). Povečuje se tudi delež potrošniških posojil v BDP, ki je v prvi polovici letošnjega leta dosegel

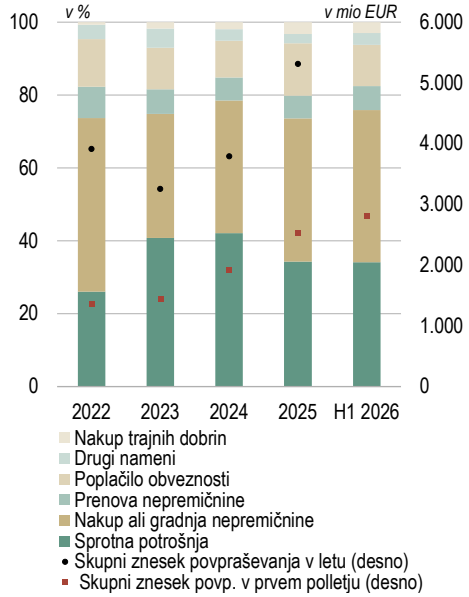
[71] Več v okvirju 4.
[72] Več v okvirju 5.

6,8 %. S tem se je razlika glede na povprečje evrskega območja (6,3 %) nekoliko povečala.

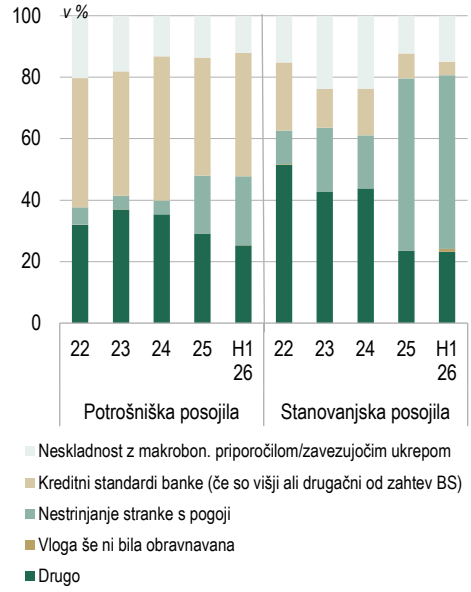
Po podatkih ankete o povpraševanju po posojilih se je skupno povpraševanje v letu 2025 glede na leto 2024 povečalo za 40,1 %. Rast povpraševanja je mogoče pripisati relativno ugodnim gospodarskim razmeram, ki so jih zaznamovali visoka zaposlenost in rast realnih plač, ter ugodnim pogojem financiranja, ob povečanju najemanja stanovanjskih kreditov pred pričakovanim dvigom obrestnih mer. Gospodinjstva so v letu 2025 in v prvi polovici leta 2026 največ povpraševala po posojilih za nakup oziroma gradnjo nepremičnin (slika 3.3, levo). To pomeni spremembo v strukturi povpraševanja glede na leti 2023 in 2024, ko je bilo največ povpraševanja po posojilih za sprotno potrošnjo. Ta namen sicer kljub zmanjšanju po letu 2022 ostaja najbolj zastopan pri potrošniških posojilih. V lanskem letu in prvi polovici letošnjega leta se je sicer povečal delež povpraševanja po posojilih za poplačilo obveznosti. Pri stanovanjskih posojilih največji delež povpraševanja predstavljajo posojila za nakup ali gradnjo nepremičnin (slika 6.18 v prilogi, desno). Delež zavrnitev se je pri stanovanjskih posojilih v letu 2025 povečal na 34,3 %, pri potrošniških posojilih pa na 25,5 %. Struktura zavrnjenih posojil je v veliki meri odražala strukturo povpraševanja. Pri potrošniških posojilih so največji delež zavrnjenega povpraševanja predstavljala posojila za sprotno potrošnjo, njihov delež pa se je v letu 2025 še povečal, skladno z večjim povpraševanjem gospodinjstev po tej vrsti financiranja. Delež zavrnjenega povpraševanja pri teh posojilih je znašal 22,5 %. Med posameznimi nameni so bili najvišji deleži zavrnjenega povpraševanja pri posojilih za druge namene (88,6 %), za nakup ali gradnjo nepremičnine (73,5 %) ter za obnovo nepremičnine (62,5 %). Pri stanovanjskih posojilih je največji delež zavrnjenega povpraševanja predstavljal namen nakupa ali gradnje nepremičnine, ki predstavlja več kot polovico vseh zavrnjenih stanovanjskih posojil. Najvišji delež zavrnitev je bil pri posojilih za nakup trajnih dobrin (97,1 %), sledila so posojila za poplačilo obveznosti in obnovo nepremičnine. Najnižji delež zavrnitev je bil pri posojilih za druge namene (7,3 %). Med najpogostejšimi razlogi za zavrnitev potrošniških posojil so banke navedle kreditne standarde, ki so strožji od zahtev Banke Slovenije. V lanskem letu se je povečal tudi delež zavrnitev zaradi nestrinjanja stranke s pogoji, predvsem pri posojilih za sprotno potrošnjo in posojilih za poplačilo obveznosti. Pri stanovanjskih posojilih je bil v letu 2025 in prvi polovici leta 2026 razlog nestrinjanje stranke s pogoji naveden v več kot polovici primerov zavrnitve, predvsem pri posojilih za nakup ali gradnjo nepremičnin ter za nakup trajnih dobrin (slika 3.3, desno), kar je verjetno povezano s povečanim povpraševanjem po teh, verjetno obsežnejših posojilih, pri katerih stranke pridobijo večje število ponudb in jih posledično tudi več zavrnejo. Gre za spremembo v strukturi razlogov za zavrnitev, saj je do leta 2024 največji delež predstavljala kategorija drugo.

Slika 3.3: **Povpraševanje gospodinjstev po posojilih**

Struktura namena povpraševanja po posojilih glede na znesek posojila

Struktura zavrnitev povpraševanja po posojilih po tipu zavrnitve

Opomba: Na sliki levo so banke za leto 2025 in januar–junij 2026 med drugimi nameni (»drugo«) za zavrnitev navedle, da ne vodijo evidence zavrnitev, nepopolno dokumentacijo komitenta, neurejeno stanje v zemljiški knjigi, ali pa drugih razlogov niso navedle.
Vir: Banka Slovenije.

Okvir 4: **Uganka sočasnega imetništva nizkoobrestnih depozitnih računov in visokostroškovnega dolga**

Ta okvir analizira obseg sočasnega imetništva visoko obrestovanih dolgov in likvidnih sredstev pri slovenskih gospodinjstvih na podlagi podatkov iz Ankete o financah in porabi gospodinjstev (HFCS).[73] V literaturi s področja financ gospodinjstev je pojav sočasnega imetništva znan tudi kot »uganka sočasnega imetništva« (co-holding puzzle), ki se nanaša na navidezno protislovno odločitev za hkratno držanje nizkodonosnih sredstev in visokostroškovnega dolga. V nadaljevanju predstavljamo razširjenost sočasnega imetništva pri slovenskih gospodinjstvih v obliki vlog na vpogled in vezanih vlog ob hkratnih prekoračitvah na transakcijskih računih.

Anketa o financah in porabi gospodinjstev (HFCS) zagotavlja podatke na ravni gospodinjstev o bilancah stanja, vključno s sredstvi, obveznostmi, dohodki in izdatki, ter hkrati tudi socioekonomske in demografske podatke na ravni posameznika. V nadaljevanju je sočasno imetništvo opredeljeno kot hkratno vodenje stanja prekoračitve na transakcijskem računu in bančnih vlog, pri čemer se uporabljajo spremenljivke iz HFCS.[74] Tako vloge na vpogled kot vezane vloge se štejejo za likvidna sredstva, katerih donosnost je bistveno nižja od stroškov koriščenja prekoračitve na

[73] Anketo o financah in porabi gospodinjstev (HFCS) izvajajo ECB in nacionalne centralne banke na nacionalni ravni z namenom zbiranja usklajenih in podrobnih mikropodatkov o bilancah stanja gospodinjstev v celotnem evrskem območju (v anketi na prostovoljni osnovi sodelujejo tudi nekatere države zunaj evrskega območja, kot sta Madžarska in Poljska). Anketa se izvaja na tri leta. Za to analizo sočasnega imetništva nizkodonostnih sredstev in visokostroškovnega dolga v Sloveniji je uporabljena najnovejša, peta izvedba HFCS iz leta 2023. Slovenski vzorec zajema 1.987 gospodinjstev in 5.076 članov gospodinjstev.

[74] V analizi so uporabljene naslednje spremenljivke iz HFCS: stanje vlog na vpogled (HD1110), stanje vezanih vlog (HD1210), stanje prekoračitve na transakcijskem računu (HC0220) in skupni bruto dohodek gospodinjstva (DI2000).

transakcijskem računu.[75] Kljub temu so v skladu z ustaljeno prakso v literaturi kot alternativne specifikacije predstavljene tudi ožja opredelitev, ki vključuje le vloge na vpogled, ter opredelitve z vrednostnimi pragovi.

Tabela 3.1: **Razširjenost sočasnega imetništva v Sloveniji: rezultati HFCS**

Kategorija sočasnega imetništva	Razširjenost (v %)	Št. sočasnih imetnikov	Skupno št. gospodinjstev
Osnovna opredelitev			
Vloge na vpogled in vezane vloge + prekoračitev	4,7	97	1.987
Vloge na vpogled + prekoračitev	4,1	86	1.987
Strožja alternativna opredelitev s pragovi			
Vloge na vpogled > 100 EUR in prekoračitev > 100 EUR	2,7	56	1.987
Vloge na vpogled in vezane vloge > 500 EUR in prekoračitev > 500 EUR	1,6	30	1.987

Vira: HFCS, peta izvedba (2023), izračuni Banke Slovenije.

Rezultati kažejo, da je sočasno imetništvo pri slovenskih gospodinjstvih prisotno v nezanemarljivem obsegu. Natančneje, 4,7 % gospodinjstev ima bančne vloge ob hkratnem vodenju stanja prekoračitve na transakcijskem računu.[76] V kolikor je likvidnost opredeljena zgolj z vlogami na vpogled, se delež sočasnega imetništva nekoliko zniža na 4,1 %. V alternativnih specifikacijah sta bila preizkušena še dva pragova pomembnosti. V prvi različici morata tako vloga na vpogled kot stanje prekoračitve na transakcijskem računu presegati 100 EUR. V drugi, ki sledi pogosto uporabljenemu pragu v mednarodni literaturi, morata skupna vrednost vlog na vpogled in vezanih vlog ter stanje prekoračitve presegati 500 EUR. Po teh alternativnih opredelitvah se razširjenost sočasnega imetništva zniža na 2,7 % oziroma 1,6 %.

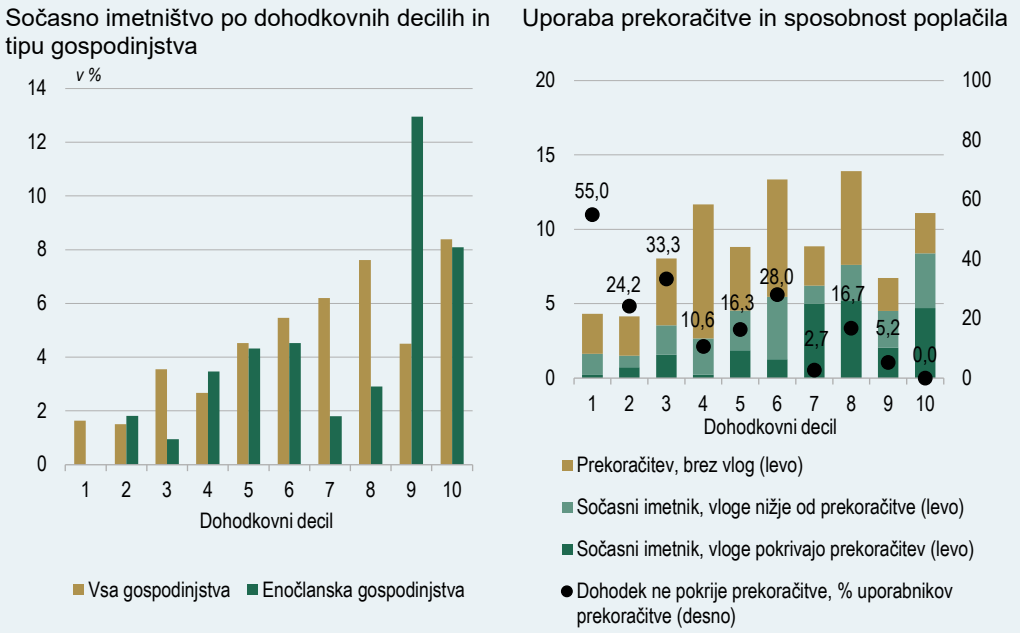
Podatki iz HFCS o značilnostih gospodinjstev osvetljujejo dejavnike, ki vplivajo na pojav sočasnega imetništva v več ključnih dimenzijah.[77] Razširjenost sočasnega imetništva narašča z dohodkom in je višja pri parih (6,1 %) kot pri enočlanskih gospodinjstvih (2,6 %). Po podatkih ankete ima prekoračitev na transakcijskem računu 9,1 % slovenskih gospodinjstev, medtem ko ima bančne vloge 86,3 % gospodinjstev. Med uporabniki prekoračitve jih ima približno polovica hkrati tudi bančne vloge. Med vsemi uporabniki bi jih 84 % lahko svoje stanje prekoračitve poplačalo z enim mesečnim dohodkom, vendar ima le 25 % uporabnikov dovolj vlog, da bi to lahko storili. Sposobnost poplačila prekoračitve se razlikuje glede na dohodek gospodinjstva in je pri gospodinjstvih z nižjimi dohodki praviloma manjša. Med uporabniki prekoračitve v najnižjem dohodkovnem decilu jih 55 % stanja prekoračitve ne bi moglo poplačati z enim mesečnim bruto dohodkom, medtem ko v najvišjem dohodkovnem decilu takšnih primerov ni.

[75] Čeprav bi lahko v analizo visokostroškovnega dolga vključili tudi dolg na podlagi kreditnih kartic in s tem razširili vzorec primerov sočasnega imetništva, bi lahko brezobrestno obdobje odloga plačila pri porabi s kreditno kartico izkrivilo rezultate. V tem obdobju namreč tak dolg še ne nosi obresti, zato se bistveno razlikuje od visokostroškovnih prekoračitev na transakcijskem računu.

[76] Rezultati za Slovenijo so skladni z ugotovitvami iz literature, če upoštevamo uporabljene opredelitve. Razširjenost sočasnega imetništva je odvisna od opredelitve in izbranega vzorca. Študije, ki uporabljajo ameriško anketo o financah gospodinjstev (angl. *Survey of Consumer Finances*), ugotavljajo, da ima približno četrtina gospodinjstev sočasno vloge in dolg, medtem ko je v evrskem območju po podatkih HFCS približno 4 % gospodinjstev, ki hkrati držijo revolving dolg na kreditnih karticah in pozitivna stanja na bančnih računih. Podatki o visokofrekvenčnih transakcijah kažejo, da je veliko primerov sočasnega imetništva kratkotrajnih.

[77] Spremenljivke za oceno varnostne rezerve in mejne nagnjenosti k potrošnji so izračunane na podlagi drugih spremenljivk iz HFCS. Varnostna rezerva: (HD1110+HD1210) / (DI2000/12), torej število mesecev bruto dohodka, ki ga gospodinjstvo hrani v vlogah. Mejna nagnjenost k potrošnji (MPC): HIZ040a / 100 (delež nepričakovanega enomesečnega dohodka, porabljenega v naslednjih 12 mesecih).

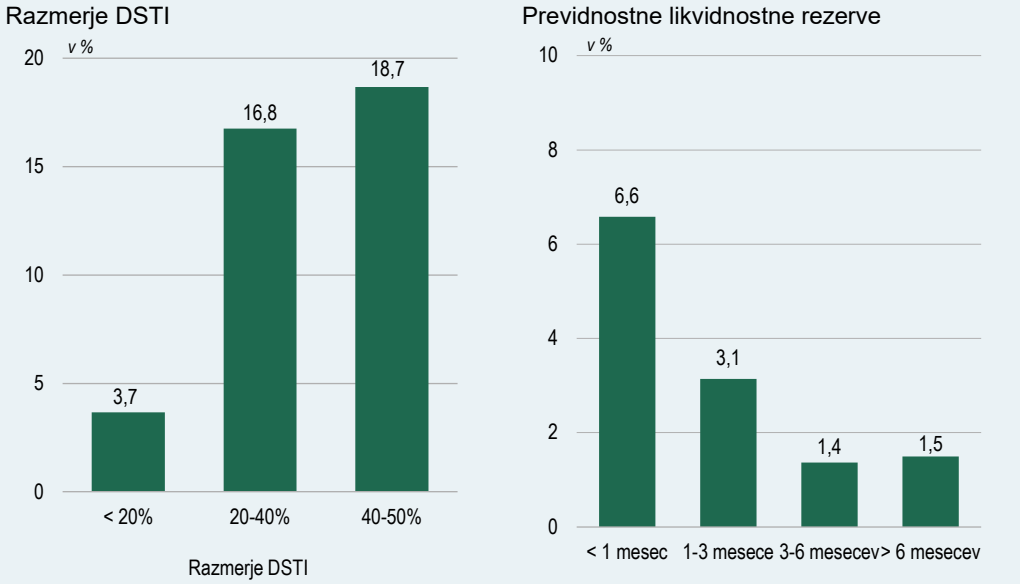
Slika 3.4: **Uporaba prekoračitve in sočasno imetništvo po dohodkovni porazdelitvi**

Opomba: Leva slika prikazuje delež gospodinjstev s sočasnim imetništvom vlog na vpogled, vezanih vlog in stanja prekoračitve na transakcijskem računu. V desni sliki stolpci prikazujejo delež vseh gospodinjstev z odprtim stanjem prekoračitve (leva os), razdeljeno glede na to, ali njihove vloge pokrivajo stanje prekoračitve ali ne; črta prikazuje delež uporabnikov prekoračitve v posameznem dohodkovnem decilu, katerih mesečni bruto dohodek ne pokrije celotnega stanja prekoračitve (desna os).
Vir: Banka Slovenije.

Čeprav sočasno imetništvo ni neposredna posledica nizkega dohodka, ima razmerje med dohodkom in obveznostmi pomembno vlogo pri njegovi razširjenosti. Delež sočasnega imetništva se močno poveča: s 3,7 % pri gospodinjstvih z razmerjem med stroškom servisiranja celotnega dolga in letnim dohodkom potrošnika (DSTI) pod 20 %, na 16,8 % pri DSTI med 20 % in 40 % ter na 18,7 % pri DSTI med 40 % in 50 %. Gospodinjstva z nižjimi likvidnostnimi rezervami imajo pogosteje sočasno vloge in dolg, kar kaže na vlogo upravljanja likvidnosti in previdnostnih motivov. Skupaj rezultati kažejo, da je sočasno imetništvo pogostejše pri gospodinjstvih z visokim razmerjem DSTI, omejenimi likvidnostnimi rezervami ali kombinacijo obeh značilnosti.

Slika 3.5: **Pomen obveznosti in likvidnosti za sočasno imetništvo**

Opomba: Delež gospodinjstev s sočasnim imetništvom vlog na vpogled, vezanih vlog in stanja prekoračitve na transakcijskem računu (%). Slika levo prikazuje merilo razmerja med dolžniškim servisom in dohodkom po metodologiji Banke Slovenije, pri čemer je regulatorna omejitev 50 %. Slika desno prikazuje vloge, izražene v številu mesecev bruto dohodka.
Vir: Banka Slovenije.

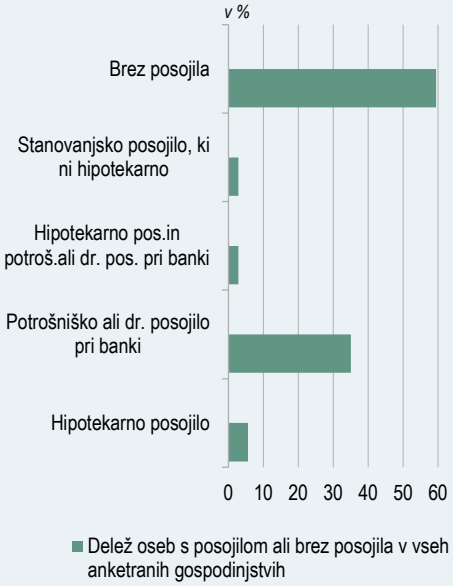
Čeprav literatura navaja, da je sočasno imetništvo lahko posledica racionalnega, optimizacijskega vedenja, to za gospodinjstva pomeni tudi nezanemarljive stroške, kar nakazuje na pomemben potencial za izboljšanje blaginje z usmerjenimi politikami. Naslavljanje informacijskih frikcij, zlasti z izboljšanimi zahtevami glede razkritij in avtomatiziranimi obvestili, bi lahko povečalo ozaveščenost gospodinjstev o obrestnih razlikah med hkratnim zadolževanjem in varčevanjem. Programi finančnega opismenjevanja lahko gospodinjstvom pomagajo pri boljši oceni kompromisov, povezanih z njihovimi finančnimi odločitvami. Tržno zasnovane rešitve in finančni produkti bi lahko dodatno zmanjšali stroške, ki izhajajo iz nepozornosti potrošnikov. Uvedba privzetih nastavitev odplačevanja in avtomatiziranih prenosov »presežne likvidnosti« bi lahko optimizirala zmanjševanje dolga brez potrebe po aktivnem upravljanju.

Okvir 5: **Obremenjenost gospodinjstev z odplačevanjem posojil glede na njihov finančni položaj na podlagi podatkov iz Ankete o življenjskih pogojih**

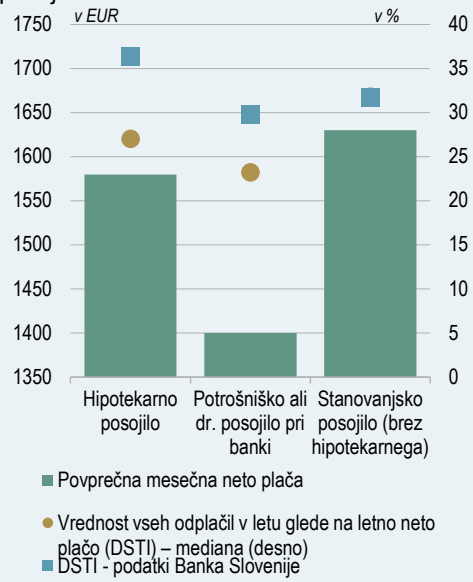
V okvirju analiziramo obremenjenost gospodinjstev s hipotekarnimi in drugimi stanovanjskimi posojili ter potrošniškimi in drugimi krediti, ki so jih gospodinjstva najela pri banki glede na njihov finančni položaj. Analiza je narejena na podlagi podatkov SURS iz Ankete o življenjskih pogojih (EU-SILC).[78] Rast stanovanjskih in potrošniških posojil se je z znižanjem obrestnih mer v letu 2025 močno zvišala, vendar ostaja zadolženost slovenskih gospodinjstev razmeroma nizka. Podatki Ankete o življenjskih pogojih, ki v letu 2025 vsebujejo tudi podatke SISBON, omogočajo dodaten vpogled v obremenjenost gospodinjstev z odplačevanjem stanovanjskih, potrošniških in drugih posojil, kot nam ga omogočajo podatki poročanja bank Banki Slovenije.[79]

Slika 3.6: **Osebe s posojilom ali brez ter povprečna mesečna neto plača in kazalnik DTSI**

Delež oseb s posojilom ali brez posojila

Povprečna mesečna neto plača in kazalnik DSTI (angl. *Debt Service-to-Income*) oseb s posojilom

Opomba: Na sliki desno so podatki o DSTI v okviru ankete pridobljeni tudi na podlagi podatkov SISBON. Podatki o DSTI – Podatki banke Slovenije so pridobljeni na podlagi poročanja bank Banki Slovenije. Podatka o DSTI za stanovanjsko posojilo se prekrivata, zato nista oba vidna.
Vira: SURS, preračuni Banka Slovenije.

Rezultati ankete kažejo, da je imelo v letu 2025 med anketiranimi osebami okoli 40 % oseb posojilo pri banki. Od teh je imelo le 5,6 % oseb hipotekarno posojilo, 35 % oseb pa je imelo potrošniško ali drugo posojilo pri banki.[80] Od tega je imelo 2,8 % oseb tako hipotekarno kot potrošniško ali drugo posojilo pri banki[81] (slika 3.6, levo).

[78] EU-SILC (angl. *European Union Statistics on Income and Living Conditions*) je raziskava gospodinjstev, ki jo države EU izvajajo za zbiranje podatkov o dohodkih, revščini, socialni izključenosti in življenjskih pogojih v državah članicah Evropske unije ter nekaterih drugih evropskih državah.

[79] V okvirju so prikazani prvi rezultati analize Ankete o življenjskih pogojih, ki se lahko v prihodnje spremenijo. Podatki v analizi so neuteženi. Rezultati analize se lahko razlikujejo od rezultatov objavljenih na spletni strani SURS.

[80] Hipotekarni kredit je stanovanjski kredit, zavarovan s hipoteko. Upošteva se samo hipoteka za to stanovanje/hišo, v katerem živijo. Stanovanjsko posojilo za to stanovanje je lahko najeto pri banki, hranilnici, sorodnikih, prijateljih ipd., pri čemer se ne upošteva hipotekarnega posojila za to stanovanje. Drugo posojilo se v anketi nanaša na kredit, ki ni v zvezi z nakupom stanovanja, npr. kakršenkoli potrošniški kredit (za avto, pohištvo, počitnice ipd.), ki so ga najeli pri banki. Upošteva se tudi lizing za avtomobil, motorno kolo ali drugo tehnično opremo. Upošteva pa se tudi kredit za drugo stanovanje, vikend.

[81] Po podatkih SISBON je v anketi poleg prvega kredita okoli 10 % oseb odplačevalo tudi drugi in/ali tretji kredit.

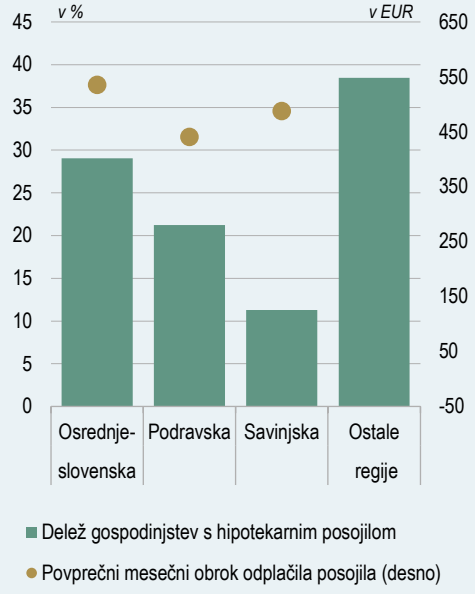
Stanovanjsko posojilo, ki ni hipotekarno, je imelo 2,8 % oseb. Zaradi precej visokega lastniškega deleža stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji je delež oseb s stanovanjskim (hipotekarnim ali nehipotekarnim) posojilom razmeroma majhen. Pri tem je bila povprečna mesečna neto plača oseb s hipotekarnim posojilom višja kot pri osebah s potrošniškim ali drugim posojilom, najetim pri banki, prav tako so bile te osebe bolj zadolžene glede na kazalnik zadolženosti DSTI (angl. *Debt Service-to-Income*), ki meri vrednost vseh odplačil glavnice v letu glede na letno neto plačo (slika 3.6, desno). Pri tem imajo osebe s hipotekarnim posojilom podobno povprečno plačo kot osebe s stanovanjskim posojilom, medtem ko je pri slednjih DSTI višji. Podatek o DSTI, pridobljen na podlagi poročanja bank Banki Slovenije, ki vključuje zgolj nove posle, je pri hipotekarnih posojilih in potrošniških ali drugih posojilih nekoliko višji.

Največji delež vseh hipotekarnih posojil, odobrenih slovenskim gospodinjstvom, so imela gospodinjstva v osrednjeslovenski regiji ter podravski in savinjski regiji, kjer so gospodinjstva odplačevala tudi največji povprečni mesečni obrok posojila. Povprečne mesečne neto plače so sicer najvišje v osrednjeslovenski regiji, medtem ko so v podravski in savinjski regiji nižje od povprečne mesečne neto plače v državi. Po podatkih SISBON Banke Slovenije je odplačevanje posojil v teh dveh regijah nekoliko bolj tvegano kot v osrednjeslovenski regiji. Možen dejavnik so lahko tudi v povprečju višje plače v tej regiji. Rezultati ankete nadalje kažejo tudi, da sta v 8,9 % gospodinjstev v teh dveh regijah hipotekarno posojilo odplačevali hkrati dve osebi ali več oseb iz istega gospodinjstva, v osrednjeslovenski regiji je ta delež znašal 13,0 %. V osrednjeslovenski regiji so cene stanovanjskih nepremičnin med najvišjimi, s čimer je tako najvišji tudi povprečni mesečni obrok odplačila posojila (slika 3.7, levo).

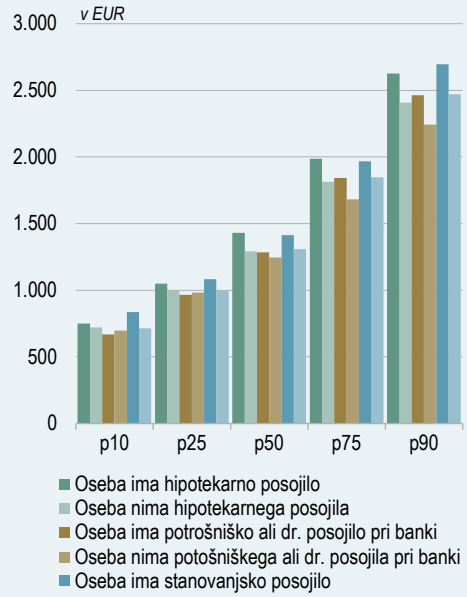
Rezultati analize kažejo, da imajo osebe s hipotekarnim posojilom višjo povprečno neto plačo kot osebe brez tega posojila. Po drugi strani imajo osebe s potrošniškim ali drugim posojilom višjo povprečno neto plačo kot osebe brez tega posojila le v primeru, če je njihova neto plačo večja od srednje vrednosti neto plače (slika 3.7, desno).

Slika 3.7: **Gospodinjstva s hipotekarnim posojilom in osebe s posojilom glede na neto plačo**

Gospodinjstva s hipotekarnim posojilom in povprečnim mesečnim obrokom odplačila vseh posojil po regijah

Osebe s hipotekarnim, potrošniškim ali drugim ter stanovanjskim posojilom oziroma brez posojila glede na povprečno mesečno neto plačo

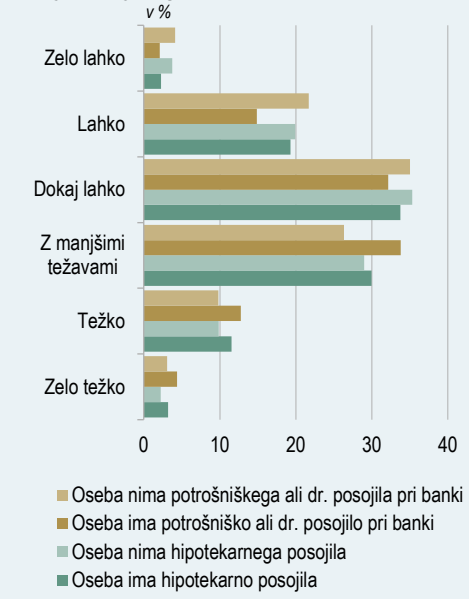
Opomba: Na sliki levo so podatki o obroku odplačila vseh posojil v okviru ankete pridobljeni na podlagi podatkov SISBON. Prikazane so le regije, ki so bile na voljo za objavo, druge so zaščitene zaradi zaupnosti podatkov in prikazane pod ostale regije. Na sliki desno se oznaka p nanaša na percentil.
Vira: SURS, preračuni Banka Slovenije.

Rezultati kažejo tudi, da so bile osebe s hipotekarnim posojilom stare v povprečju 32,6 leta, kar je manj kot so bile v povprečju stare osebe brez tega posojila (49,3 leta). To kaže, da so kreditojemalci v povprečju med mlajšim delom populacije, ki ima razmeroma nižje dohodke kot ostali del populacije, kar pomeni, da so zato povprečni mesečni obroki manjši, odplačilna doba pa daljša, da se zagotovi večja zmožnost odplačevanja posojil. Pri osebah s potrošniškim ali drugim posojilom pri banki je bila povprečna starost 39 let, pri osebah s stanovanjskim posojilom pa 34 let.

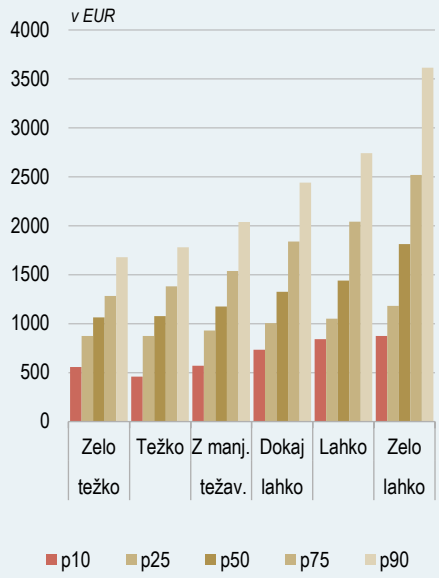
Osebe s posojilom kljub višji povprečni neto plači menijo, da nekoliko težje shajajo iz meseca v mesec kot osebe brez posojila. Med osebami, ki imajo hipotekarno posojilo, je 14,7 % takšnih, ki težko ali zelo težko shajajo iz meseca v mesec, medtem ko je med osebami, ki nimajo tega posojila, takšnih 12,1 % oseb (slika 3.8, levo). Med osebami s hipotekarnim posojilom težje shajajo iz meseca v mesec tiste z najnižjimi plačami, kljub temu pa kar precej oseb z višjimi plačami prav tako meni, da težko shajajo iz meseca v mesec (slika 3.8, desno). Večina oseb s posojilom shaja iz meseca v mesec dokaj lahko ali z manjšimi težavami, pri čemer pa zaznavajo odplačevanje posojil kot bolj obremenjujoče osebe s potrošniškim ali drugim posojilom, najetim pri banki, kot osebe s hipotekarnim posojilom (razlika v deležu oseb, ki zaznava težave, je pri teh večja). Za ohranjanje finančne stabilnosti uporabljamo v Banki Slovenije makrobonitetni ukrep omejitve razmerja med letnim stroškom servisiranja celotnega dolga in letnim dohodkom potrošnika ob sklenitvi kreditne pogodbe (DSTI), ki omogoča omejevanje kreditnega tveganja bank z zagotavljanjem, da so obveznosti iz kreditov sorazmerne z dohodki kreditojemalca.

Slika 3.8: **Osebe s posojilom in sposobnostjo shajanja iz meseca v mesec**

Sposobnost shajanja iz meseca v mesec glede na to, ali osebe imajo oziroma nimajo hipotekarnega oziroma potrošniškega ali dr. posojila, najetega pri banki

Sposobnost shajanja iz meseca v mesec za osebe s hipotekarnim posojilom glede na povprečno mesečno neto plačo

Vir: SURS.

Večini oseb, ki so imele v letu 2025 potrošniško ali drugo posojilo, ki so ga najele pri banki, je odplačevanje kreditov pomenilo srednje oziroma veliko breme. Pri tem je več kot četrtina oseb menila, da jim odplačevanje kreditov pomeni veliko breme, več kot polovici je pomenilo srednje breme, vsem ostalim pa odplačevanje teh kreditov sploh ni bilo v breme. Pri osebah, ki so imela tako hipotekarno kot potrošniško ali drugo posojilo, ki so ga najele pri banki, pa je več kot tretjina oseb menila, da jim odplačevanje kreditov pomeni veliko breme, polovici pa je pomenilo srednje veliko breme. Poleg tega je kar tretjina oseb, ki je imela hipotekarno posojilo, menila, da jim vsi stroški, povezani s stanovanjem,[82] predstavljajo veliko breme (21,7 % pri osebah brez hipotekarnega posojila).

Čeprav precejšnje število oseb, ki ima posojilo pri banki, šteje to kot obremenjujoče, pa je tistih, ki obroka odplačila posojila niso odplačali, malo. Delež oseb, ki so v zadnjih 12 mesecih zaradi finančne stiske zamudile rok za plačilo obroka hipotekarnega oziroma stanovanjskega posojila, je po podatkih ankete nizek, pri obeh le 2,1-odstoten, pri potrošniškem ali drugem posojilu, najetem pri banki, pa 2,5-odstoten. Delež NPE je bil ob koncu leta 2025 po podatkih Banke Slovenije iz poročanja bank pri stanovanjskih posojilih nizek in stabilen pri 0,8 %, pri potrošniških posojilih pa 3,0 %. Gospodinjstva kljub nizki zadolženosti, rasti plač in makrobonitetnim ukrepom omejevanja kreditiranja menijo, da jih odplačevanje posojil bremeni, vendar jih ne glede na to večina pravočasno odplačuje kredite.

[82] Stanovanjski stroški so vsi stroški, povezani s stanovanjem: morebitni stanovanjski ali hipotekarni kredit, najemnina, zavarovanje, stroški za vodo, kanalizacijo, odvoz odpadkov, stroški za elektriko, plin, ogrevanje ipd.

3.2 Nefinančne družbe

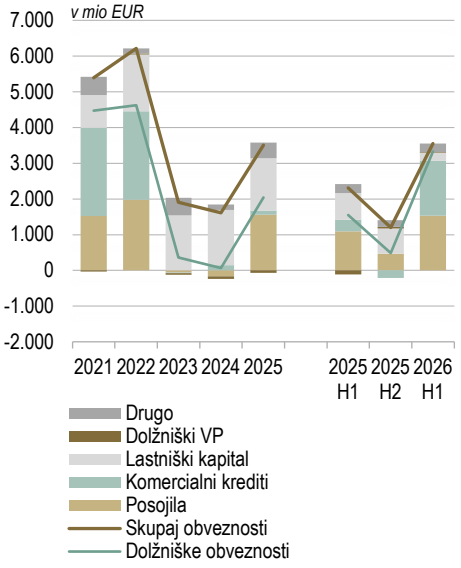
Finančni položaj NFD in njihova odpornost ostajata dobra. Rast posojil NFD se je v prvi polovici leta 2026 nadaljevala kljub naraščajočim obrestnim meram za nova posojila NFD. Ob pospešeni inflaciji in višjih cenah energentov so NFD povpraševala po posojilih za obratna sredstva. Povpraševanje NFD po bančnih posojilih za investicije se je v prvi polovici leta 2026 kljub zahtevnejšim gospodarskim razmeram nekoliko povečalo. Povečalo se je tudi financiranje s posojili iz tujine, ki so jih NFD pridobile predvsem pri tujih lastnikih. Dolžniške obveznosti so se s tem povečale, vendar je zadolženost NFD, merjena kot razmerje med dolžniškim in lastniškim financiranjem, ostala nizka. Sposobnost NFD za odplačevanje dolga je ugodna in na podobni ravni kot v preteklih letih. Naraščanje števila začetih stečajnih postopkov in blokad transakcijskih računov se je umirilo. Rast cen energentov, manjše zaloge in dostopnost surovin ter večanje bremena odplačevanja dolga bi lahko v prihodnje poslabšali odpornost NFD, kar bi negativno vplivalo na finančno stabilnost.

Financiranje in zadolženost NFD

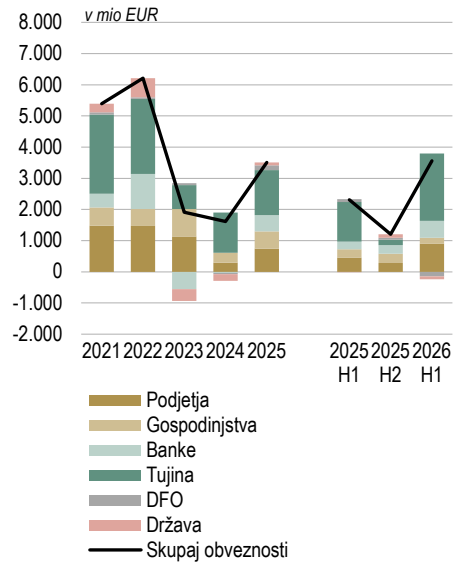
Financiranje NFD se je po precejšnji rasti v letu 2025 v prvi polovici leta 2026 ponovno povečalo. Pritok dolžniških obveznosti je v prvi polovici leta 2026 dosegel 3,6 mrd EUR, okoli polovico več kot v enakem obdobju predhodnega leta. Financiranje s posojili se je v letu 2025 močno povečalo, v prvi polovici leta 2026 pa se je rast nadaljevala. Lastniško financiranje je bilo precej manjše kot v enakem obdobju predhodnega leta (slika 3.9, levo). NFD so se financirale pri drugih podjetjih in domačih bankah, več kot polovica pritoka obveznosti pa je bila iz tujine (slika 3.9, desno). Medtem ko so NFD v letih 2021 in 2022 iz tujine pridobile precej komercialnih kreditov, se je tok komercialnih kreditov nato zmanjšal, v prvi polovici leta 2026 pa spet povečal. NFD so se v tujini financirale tudi z lastniškim kapitalom. V letu 2025 in v prvi polovici leta 2026 se je povečalo tudi financiranje s posojili iz tujine, ki so ga NFD pridobile predvsem pri tujih lastnikih.

Slika 3.9: **Financiranje NFD**

Tok financiranja NFD po instrumentih

Tok financiranja NFD po sektorju upnika

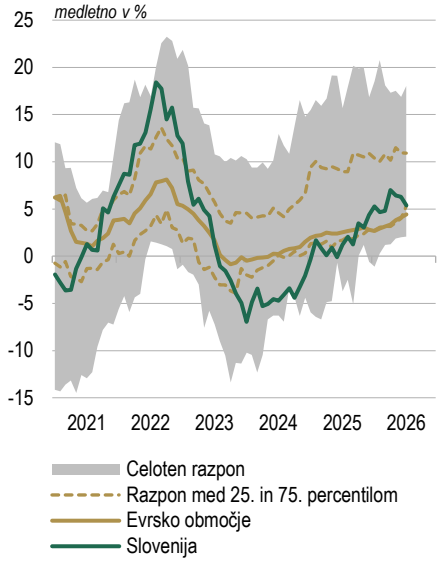

Opomba: Na slikah so zajeti vsi viri financiranja NFD ne glede na sektor upnika.
Vir: Banka Slovenije.

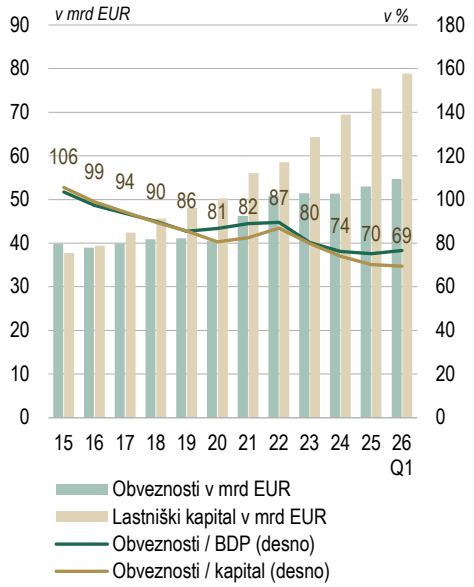
Rast posojil NFD se je ob naraščajočih obrestnih merah za nova posojila NFD, kar sicer zvišuje stroške financiranja NFD, in pospešeni inflaciji, ki je izvirala predvsem iz višjih cen energentov, **v prvi polovici leta 2026 najprej okrepila, nato pa nekoliko umirila.** Junija 2025 je bila medletna rast posojil pri domačih bankah v Sloveniji 6,3-odstotna, medtem ko je v povprečju evrskega območja znašala 4,1 %. Pri tem je bila rast posojil NFD v okoli četrtini držav evrskega območja zelo visoka, več kot 10-odstotna (slika 3.10, levo).

Slika 3.10: **Rast posojil NFD pri bankah in kazalniki zadolženosti NFD**

Rast posojil NFD pri bankah v Sloveniji in evrskem območju

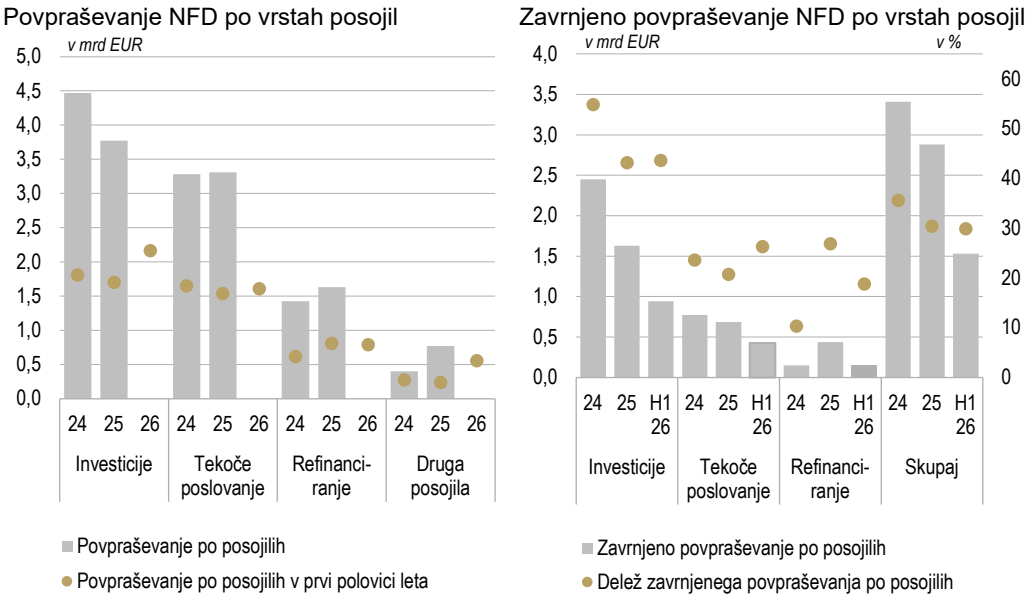
Kazalniki zadolženosti NFD

Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Finančni vzvod NFD je v prvi polovici leta 2026 ostal na podobni ravni kot prej, medtem ko so se dolžniške obveznosti v BDP po treh letih upadanja spet povečale. Dolžniške obveznosti NFD so se v prvi polovici leta 2026 povečale na 56,2 mrd EUR, obveznosti iz lastniškega kapitala pa so dosegle 81,0 mrd EUR. Finančni vzvod, kot razmerje med dolžniškim in lastniškim financiranjem, je ostal pri okoli 69 % (oziroma 68,7 % v letu 2025 in 69,4 % v prvi polovici leta 2026). Z naraščanjem dolžniških obveznosti je narasel tudi lastniški kapital. Z naraščanjem obveznosti NFD so se obveznosti v BDP po zmanjševanju v obdobju 2023–2025 nekoliko povečale, in sicer na 76,9 % (slika 3.10, desno). Zadolženost NFD je ob rasti dolžniških obveznosti ostala na podobni ravni tudi zaradi prevrednotenja lastniškega kapitala. Pritok kapitala se je v prvi polovici leta 2026 medletno nekoliko zmanjšal, vrednostne spremembe pa so k rasti stanja kapitala prispevale kar 6,4 mrd EUR oziroma 87 % (slika 6.20 v prilogi, desno).

Slika 3.11: **Povpraševanje NFD po posojilih pri bankah in zavrnjeno povpraševanje**

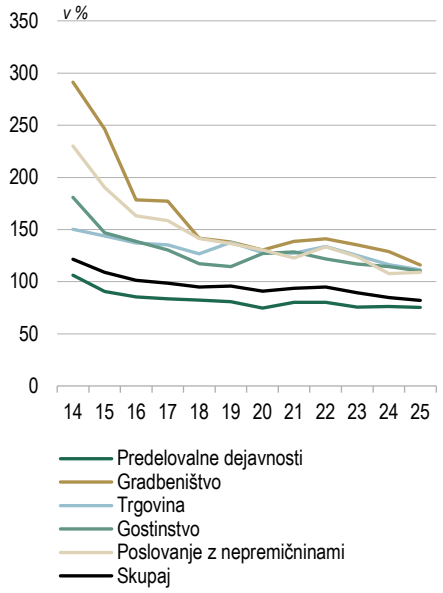
Vira: Banka Slovenije, Anketa o povpraševanju po posojilih.

Po anketi bank se je povpraševanje NFD po posojilih ob povečani negotovosti v gospodarskem okolju v prvi polovici leta 2026 medletno povečalo za četrtino (slika 3.11, levo). Povpraševanje po posojilih za investicije je v prvi polovici leta 2026 naraslo, medtem ko se je v letu 2025 v primerjavi s predhodnim letom nekoliko zmanjšalo. V prvi polovici leta 2026 je povpraševanje po posojilih za investicije medletno naraslo predvsem v dejavnosti prometa in skladiščenja ter poslovanja z nepremičninami, medtem ko je v predelovalnih dejavnostih upadlo. V predelovalnih dejavnostih se je hkrati precej povečalo povpraševanje po posojilih za tekoče poslovanje in refinanciranje, kar je tudi odraz poslabšanja kakovosti kreditnega portfelja bank v tej dejavnosti.[83] Delež zavrnjenih posojil je ostal podoben kot v letu 2025, pri čemer je bilo zavrnjenih nekoliko več prošenj za posojila za tekoče poslovanje. Po drugi strani so v anketi BLS, kjer banke podajo mnenjsko oceno in ne navedejo tudi zneska posojila, po katerem so NFD povpraševale, banke menile, da je v prvi polovici leta povpraševanje NFD po posojilih ostalo na enaki ravni kot prej. Nekatere banke so izpostavile povečano povpraševanje velikih NFD, ki pogosto povprašujejo po posojilih večjih zneskov, kar bi se lahko odrazilo v anketi o povpraševanju bank po posojilih, ki kaže, da se je povpraševanje povečalo. Menile so tudi, da so NFD nekoliko manj povpraševale po posojilih za investicije v osnovna sredstva. Medtem ko so v letu 2025 nekatere banke pričakovale umiritev naraščanja posojil NFD, so v prvi polovici 2026 menile, da se bo povpraševanje, kljub zvišanju ključne obrestne mere, nadaljevalo v enaki ali nekoliko okrepljeni meri.

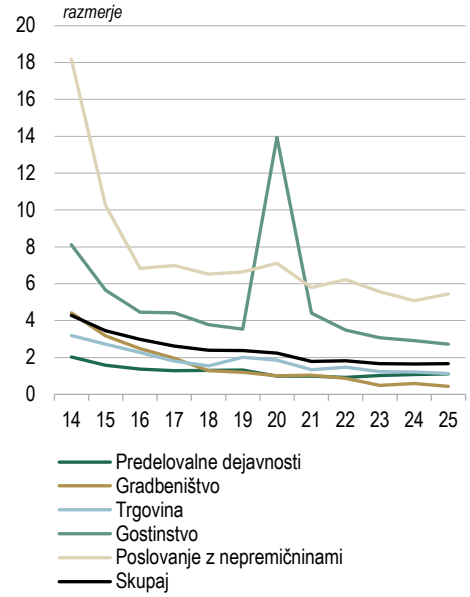
[83] Glej poglavje Kreditno tveganje.

Slika 3.12: **Finančni vzvod in neto finančni dolg glede na EBITDA NFD**

Finančni vzvod po dejavnostih

Razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA

Opomba: Na levi sliki je finančni vzvod merjen kot razmerje med dolžniškimi obveznostmi in lastniškim kapitalom. Na desni sliki je razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA merjeno kot razmerje med finančnimi obveznostmi, zmanjšanimi za denarna sredstva, in denarnim tokom iz poslovanja, ki kaže sposobnost NFD za redno odplačevanje dolga (obresti in glavnice) ter pove, koliko let bo NFD z ustvarjenim denarnim tokom morala odplačevati dolg in obresti (ob predpostavki nespremenjenega neto dolga in EBITDA). NFD z nižjo vrednostjo kazalnika svoje obveznosti odplačujejo z manjšim tveganjem.
Vira: AJPES; preračuni Banka Slovenije.

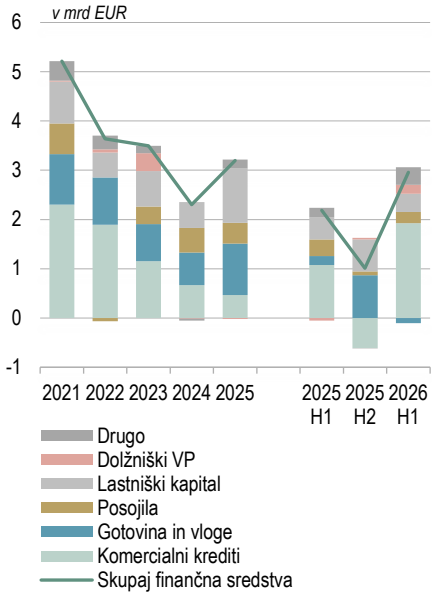
Sposobnost NFD za odplačevanje dolga je leta 2025 ostala na podobni ravni kot v predhodnih dveh letih. V gradbeništvu je finančni vzvod med najvišjimi, a bistveno nižji kot v času finančne krize in obdobju po tem. Zadolženost v predelovalnih dejavnostih ostaja kljub večjemu povpraševanju NFD po posojilih za tekoče poslovanje in refinanciranje nizka. Sposobnost NFD za odplačevanje dolga je precej boljša kot v času finančne krize, s tem pa je večja tudi njihova odpornost na zviševanje obrestnih mer. Razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA je ostalo pri okoli 1,6 leta. V prihodnje bi se lahko sposobnost odplačevanja dolga v izvozno usmerjenih in energetsko-intenzivnih dejavnostih nekoliko poslabšala, saj bi jih lahko bolj prizadele geopolitične negotovosti.

Finančna sredstva NFD

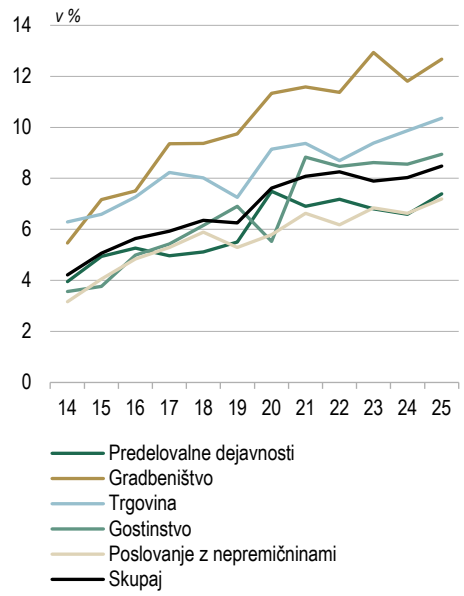
Finančna sredstva NFD so po povečanju v letu 2025 v prvi polovici leta 2026 ponovno nekoliko narasla. K rasti finančnih sredstev je prispeval predvsem porast danih komercialnih kreditov, ki so dosegli okoli 65 % letnega toka naložb. Medletno so se posojila in lastniški kapital znižali, nekoliko pa so se znižale tudi gotovina in vloge (slika 3.13, levo). V prvem četrtletju 2026 se je presežek celotnih obveznosti nad finančnimi sredstvi NFD dodatno povečal, spet se je povečal tudi presežek danih komercialnih kreditov NFD nad prejetimi. To je poleg gotovine in vlog edini segment financiranja NFD, pri katerem te ustvarjajo presežek finančnih sredstev nad obveznostmi (slika 6.20, v prilogi desno). Delež denarnih sredstev v vseh sredstvih NFD se je v letu 2025 povečal in bil precej višji kot v času finančne krize, kar po eni strani kaže na dobro likvidnost NFD in njihovo povečano previdnost, po drugi pa lahko odraža tudi pomanjkanje investicijskih priložnosti in idej (slika 3.13, desno).

Slika 3.13: **Finančna sredstva in denarna sredstva v vseh sredstvih NFD**

Tokovi finančnih sredstev NFD

Denarna sredstva v vseh sredstvih po dejavnostih

Vira: Banka Slovenije, AJPES.

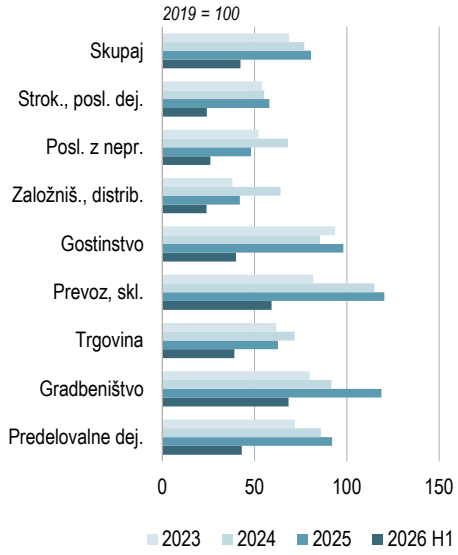
Stečaji in blokade računov NFD

V prvi polovici letu 2026 se je naraščanje števila začetih stečajnih postopkov in blokad transakcijskih računov NFD po povečanju v letih 2024 in 2025 nekoliko umirilo. Število začetih stečajev NFD, ki je v letu 2024 naraslo za 11,8 %, v letu 2025 pa za 4,8 %, se je v prvi polovici leta 2026 medletno rahlo zvišalo, in sicer za 1,2 %. Pri tem je število začetih stečajev v predelovalnih dejavnostih in gostinstvu medletno precej upadlo, naraslo pa je število stečajev v gradbeništvu in trgovini (slika 3.14, levo). Število NFD z blokiranimi transakcijskimi računi je po 3-odstotni rasti v letu 2025 v prvi polovici leta 2026 ostalo podobno kot v enakem obdobju lanskega leta in je medletno naraslo predvsem v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu, medtem ko je v gostinstvu upadlo (slika 3.14, desno).

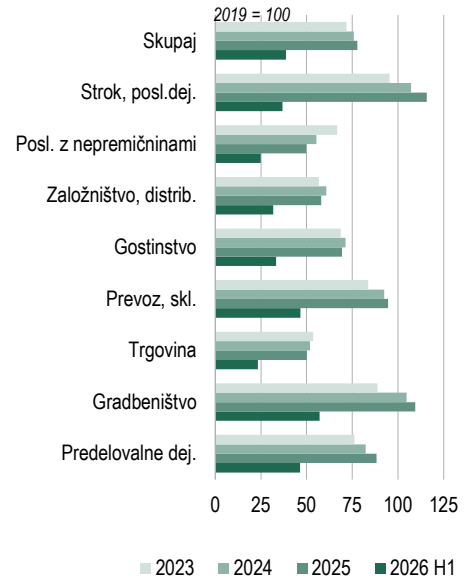
Stečaji NFD v pomembnih trgovinskih partnericah slovenskih NFD lahko vplivajo tudi na finančni položaj slovenskih NFD, zlasti kadar so te lastniško povezane s tujimi NFD ali pa bolj izpostavljene zunanji trgovini. V Nemčiji se je število začetih stečajev po več kot 20-odstotni rasti v letih 2022–2023 nato nekoliko umirilo, v prvi polovici leta 2026 pa je medletna rast znašala 6,8 %. Tudi v Avstriji se je v letu 2024 število začetih stečajev povečalo za skoraj četrtino, nato pa se je rast umirila, v prvi polovici leta 2026 pa je število stečajev medletno upadlo. Po drugi strani je na Hrvaškem število začetih stečajnih postopkov v letu 2025 precej upadlo, v drugem četrtletju 2026 pa se je spet precej povečalo. Umirjanje rasti stečajev NFD v tujini bi lahko prispevalo k nadaljnjemu umirjanju rasti števila začetih stečajev v Sloveniji.

Slika 3.14: **Stečaji in blokade računov NFD**

Število začetih stečajnih postopkov v NFD

Število NFD z blokiranimi transakcijskimi računi

Opomba: Na levi sliki se podatki za 2026 H1 nanašajo na število začetih stečajev od januarja do junija 2026.
Vira: Vrhovno sodišče, Banka Slovenije.

Kljub zaostrenemu gospodarskem okolju, ki ga zaznamujejo energetski šoki in geopolitične negotovosti, ostaja odpornost NFD dobra. Z izbruhom vojne na Bližnjem vzhodu so se cene nafte in plina zaradi motenj v svetovni dobavi močno povečale, kar je otežilo poslovanje NFD, zlasti v energetsko intenzivnih panogah ter tistih, ki so bolj odvisne od tujih trgov in dostopnosti surovin. Finančni položaj NFD je dober, tudi število začetih stečajnih postopkov je nižje kot pred pandemijo. Z rastjo cen energentov, manjšimi zalogami in dostopnostjo surovin ter večanjem bremena odplačevanja dolga bi lahko v prihodnje morebitno poslabšanje odpornosti NFD negativno vplivalo na finančno stabilnost.

V okvirju kronološko predstavljamo gibanje novoodobrenih bančnih posojil in povpraševanja po le teh s strani NFD. Pri tem smo uporabili anketi o povpraševanju po posojilih in o bančnem kreditiranju (angl. *Bank Lending Survey*, BLS), ki ju izpolnjujejo banke, ter Raziskavo o dostopnosti virov za podjetja (anketa), ki jo izpolnjujejo podjetja. Primerjava rezultatov anket bankam in podjetjem kaže visoko stopnjo skladnosti pri zaznavanju dejavnikov, ki so vplivali na povpraševanje po posojilih in dostopnost bančnega financiranja. Analiza anketnih podatkov omogoča vpogled v razvoj povpraševanja po posojilih in dejavnike, ki so ga zaznamovali v posameznih obdobjih. Ker ankete temeljijo na različnih vprašanjih in kvalitativnih ocenah, smo ključne dejavnike različnih anket, ki so pomembno vplivali na gibanje kreditiranja v posameznem letu, s pomočjo vnaprej določenih pragov ovrednotili ter jih prikazali v tabeli 3.2.[84]

V obdobju 2011–2013, ki sovpada z dolžniško krizo, se je zmanjševalo povpraševanje tako po posojilih za tekoče poslovanje kot po posojilih za investicije. Na začetku obdobja je bilo povpraševanje po posojilih za financiranje tekočega poslovanja zaradi povečanih likvidnostnih potreb na zelo visokih ravneh. Hkrati je prišlo do zaostrovanja kreditnih standardov in posojilnih pogojev. To se je odražalo v višjih posojilnih obrestnih merah, strožjih zahtevah glede zavarovanj in v nižjih odobrenih zneskih posojil. K oteženemu dostopu do bančnega financiranja so poleg razmer v realnem sektorju prispevali tudi likvidnostni izzivi poslovnih bank. Podjetja so v tem obdobju izpostavljala tudi omejevalne učinke predpisov (na primer Zakon o uravnoteženju javnih financ, ZUJF) ter omejujočega učinka stroškov proizvodnje in dela.

V letih 2013 in 2014 se je povečalo povpraševanje po posojilih za refinanciranje in prestrukturiranje dolga. To je bilo obdobje sanacije bančnega sistema s prenosom slabih terjatev na slabo banko. Začelo se je obdobje čiščenja bančnih portfeljev. Trend zniževanja novoodobrenih posojil se je po sanaciji v letu 2014 nekoliko umiril.

Od leta 2015 dalje in vse do pandemije covida-19 v letu 2020 se je povečevalo povpraševanje po posojilih za financiranje zalog, obratnega kapitala in investicij v osnovna sredstva. K temu je prispevalo tudi okolje nizkih obrestnih mer. Poleg izboljševanja gospodarske slike in ostalih dejavnikov je k rahljanju posojilnih pogojev in nižanju obrestnih mer posojil prispevala tudi večja konkurenca med bankami. Ker je bilo to obdobje čiščenja bančnih portfeljev, sta bila spodbujajoča dejavnika tudi prestrukturiranje in refinanciranje obstoječih posojil. Kljub temu se trend zniževanja obsega novoodobrenih posojil do leta 2017 še ni obrnil. Med pomembnejšimi omejitvenimi dejavniki poslovanja, ki jih v anketnem poročanju identificirajo banke in/ali podjetja, so se v tem obdobju pojavljali konkurenca med podjetji z vidika tržnih razmer, vztrajanje plačilne nedisciplineе, dojemanje tveganja, visoki stroški dela in proizvodnje ter šibkejše domače povpraševanje.

Prelom v obdobje rasti posojilne aktivnosti se je zgodil v letih 2017 in 2018, ko so podjetja zaznala izrazitejšo izboljšavo dostopnosti bančnega financiranja, tako z vidika pripravljenosti bank za odobravanje posojil kot z vidika ugodnejših

[84] Rezultate je treba interpretirati previdno. Opredelitev pomembnih dejavnikov temelji na arbitrarno določenih pragovih – z njimi smo določili, ali se je kazalnik v posameznem letu bistveno spremenil ali presegel določeno mejo, kar nam je omogočilo kvantifikacijo in prikaz ključnih vplivov na rast v tabeli 3.2. Anketni podatki imajo v primerjavi z rednim poročanjem bank določene omejitve. Med njimi so strukturni prelomi v posameznih serijah, nepopolna časovna pokritost nekaterih vprašanj ter spremembe vzorca anketiranih bank oziroma podjetij. Uporabljena metodologija predvsem zaznava hitrejše spremembe, medtem ko postopnih večletnih izboljšanj oziroma poslabšanj praviloma ne zajame. Na posojilne dejavnosti vplivajo še številni ostali dejavniki, ki jih bomo podrobneje popisali v članku, ki ga pripravljamo, objavljen pa bo predvidoma v prihodnjem letu (Sajinčič, M. in Ortl. A., A Detailed Decomposition of Loan Dynamics).

obrestnih pogojev. Obenem je bilo zaznano izboljšanje splošnega gospodarskega položaja, to obdobje pa so zaznamovale tudi nizke splošne obrestne mere. Opaznejša rast novoodbrenih posojil je sledila v letu 2018, ko se je povečalo povpraševanje po posojilih za investicije, tekoče poslovanje in refinanciranje obveznosti.

Izbruhu epidemije covida-19 leta 2020 sta sledila upad povpraševanja po posojilih in zmanjšanje obsega novoodobrenih posojil. V tem obdobju se je kot pomemben dejavnik zmanjšanega povpraševanja po financiranju pojavljalo zamikanje investicijskih projektov ob poslabšanju gospodarskih razmer ter velike negotovosti.

Leta 2021 se je posojilna aktivnost ponovno okrepila, predvsem povpraševanje po posojilih za investicije in refinanciranje. Tedanje obdobje je bilo zaznamovano s še vedno nizkimi obrestnimi merami, porastom inflacije in pričakovanj glede prihodnjih zvišanj obrestnih mer. V tem letu je bil prisoten tudi vpliv notranjega financiranja podjetij, ki je zniževal potrebe po zunanjem financiranju. To je lahko pokazatelj zadržanosti podjetij do zadolževanja v obdobju negotovosti ali pa dobrega likvidnostnega položaja.

Leta 2022 so se po ruski agresiji na Ukrajino gospodarske razmere zopet zaostrile. Ob povečani negotovosti so se zaostrili kreditni standardi in dojemanje tveganja, kar je vodilo do višjih kreditnih marž. Hkrati so se močno povečali inflacijski pritiski ter stroški dela in proizvodnje, kar je posledica zapoznelih učinkov omejitvenih ukrepov med pandemijo in težav v dobavnih verigah ter energetske krize, povezane z vojno. V takšnem okolju se je povečalo povpraševanje po posojilih za tekoče poslovanje, predvsem za financiranje zalog in obratnega kapitala, po posojilih za refinanciranje, poraslo pa je tudi financiranje energetskih podjetij. Temu je sledila tudi rast novoodobrenih posojil. Na inflatorne pritiske so centralne banke v drugi polovici leta odgovorile z dvigovanjem obrestnih mer, kar je dvignilo tudi bančne posojilne obrestne mere.

Leta 2023 so inflatorni pritiski, visoki stroški poslovanja, višje obrestne mere in negotove gospodarske razmere ostali med pomembnejšimi omejitvenimi dejavniki povpraševanja po posojilih s strani NFD. V tem okolju se je zmanjšalo povpraševanje po posojilih, tako za financiranje investicij kot tekočega poslovanja. V tem letu so podjetja izpostavila tudi težave pri zagotavljanju ustreznih usposobljenih zaposlenih. Rast novoodobrenih posojil so nekoliko spodbujale le povišana konkurenca med bankami ter potrebe po financiranju višjih cen energentov.

V letih 2024 in 2025 iz anketnih podatkov ni bilo zaznati večjih premikov v anketnih dejavnikih posojilne aktivnosti. Trgovinsko zaostrovanje med ZDA in drugimi državami je verjetno eden glavnih dejavnikov upada investicij ter povišanja stroškov proizvodnje in dela. Pri velikih podjetjih v predelovalnih dejavnostih smo opazili tudi negativne učinke tržnih dejavnikov (npr. tuje povpraševanje).

Tabela 3.2: **Dejavniki posojilne aktivnosti NFD**

Dejavnik	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Investicije	-	-	-			+	+	+		-	+		-	-	-
Refinanciranje		+		+		+					+	+			
Restrukturiranje		+		+		+		+		-					
Raven obr. mer in bančne obr. mere	-	-	-		+	+	+	+				-	-		
Tekoči posli / zaloge					+	+	+	+				+	-		
Zahtev. zavar., dojem. tveg. in plač. nedisciplina	-	-	-	-	-							-	-		
Splošne gospodarske razmere in panoge	-	-	-				+			-		-	-		
Likvidnostna pozicija banke		-													
Konkurenca bank					+	+	+	+					+		
Notranje financiranje podjetij			-					-			-				
Tržne razmere v realnem sektorju		-	-		-	-									
Višina posojila	-	-	-												
Dostopnost bančnega financiranja	-	-	-				+	+							
Razpoložljivost delovne sile													-		
Inflacija												-	-		
Predpisi		-	-	-											
Stroški proizvodnje ali dela		-	-	-	-							-	-		-

Opomba: Zelena barva v tabeli predstavlja spodbujevalne dejavnike, rdeča pa omejitvene dejavnike posojilne aktivnosti, kot je določeno z našo metodologijo glede na tip posameznega anketnega kazalnika. Te barve so določene glede na medletne spremembe teh kazalnikov, zato nivojev s tem ne pojasnjujemo. Barve, s katerimi označimo leta v glavi tabele, pa predstavljajo obdobja visoke medletne rasti oziroma upada novoodobrenih posojil, kot izhaja iz ankete o povpraševanju. Temne barve nakazujejo absolutne medletne spremembe nad 20 %, svetle pa 10–20 %.
Viri: Anketa o povpraševanju po posojilih, Anketa BLS, Raziskava o dostopnosti virov za podjetja (anketa) ter lastni izračuni.

4 Nebančne finančne institucije

4.1 Lizinške družbe

Q2 26 Q3 26 ⇨

Tveganje, ki izhaja iz lizinških družb, ocenjujemo kot nizko s stabilnimi izgledi. V prvi polovici letošnjega leta so lizinške družbe v Sloveniji zabeležile opazno izboljšanje poslovanja, saj se je skupna vrednost novo sklenjenih poslov medletno povečala za 11,2 % na 822 mio EUR. Gospodinjstva ostajajo največji komitent z 52,8-odstotnim deležem vseh novo sklenjenih poslov. Lizing se kot oblika financiranja še naprej največ uporablja za nakup vozil, predvsem osebnih, pri čemer prevladujejo pogodbe z ročnostjo od 5 do 10 let. Povprečne variabilne obrestne mere lizinških poslov so se v prvi polovici leta nekoliko zvišale. Obratno je bilo pri fiksnih obrestnih merah, ki so se v tem obdobju rahlo znižale, pri čemer se razlika med fiksnimi obrestnimi merami lizinških poslov in potrošniških posojil postopno zmanjšuje. Z rastjo novih poslov se je okrepila tudi bilančna vsota, medtem ko je dobiček pred davki medletno stagniral.

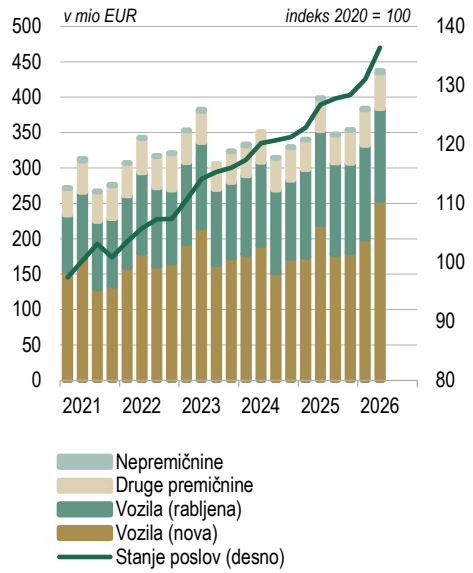
Skupna vrednost novo sklenjenih poslov lizinških družb se je v prvi polovici letošnjega leta glede na enako obdobje lani opazno povečala. Novi posli so v prvem polletju dosegli 11,2-odstotno medletno rast in znašali 821,7 mio EUR. K temu je pomembno prispevala povečana prodaja osebnih in tovornih vozil v Sloveniji v prvi polovici leta. Najvišja rast novih lizinških poslov je bila zabeležena v segmentu novih vozil (slika 4.1, levo). Največji komitent lizinških družb ostajajo gospodinjstva, saj so v prvem polletju leta 2026 sklenila 52,8 % vseh poslov, medtem ko so NFD-ji ustvarili 46,9 % celotnega obsega poslov.

Struktura sklenjenih lizinških poslov v Sloveniji kaže, da se lizing kot finančni produkt v največji meri uporablja za financiranje nakupa vozil. V prvem polletju 2026 so največji delež predstavljali posli z osebnimi vozili (67,1 %), sledili so posli s komercialnimi in tovornimi vozili (20,1 %), medtem ko so posli z ostalimi premičninami ter proizvodno opremo in stroji obsegali 12,4 %. Večina novih poslov je bila sklenjena z ročnostjo od 5 do 10 let (54,9 %), sledijo posli z ročnostjo od 1 do 5 let (31,5 %). Največji delež novih poslov je bil sklenjen v obliki finančnega lizinga (82,3 %), medtem ko je bil obseg operativnega lizinga precej manjši (13,8 %), preostali delež pa so predstavljala posojila.

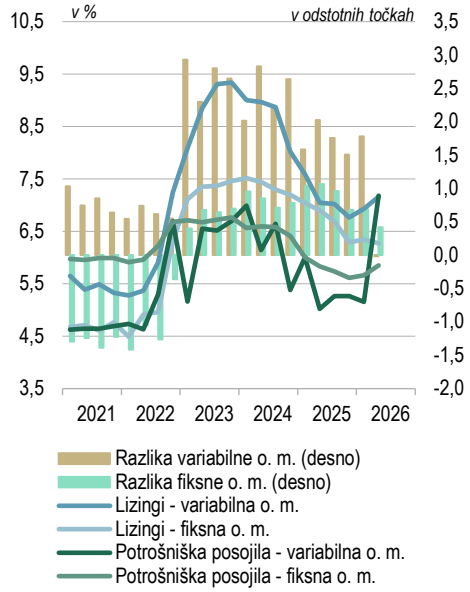
V prvi polovici letošnjega leta so se povprečne fiksne obrestne mere za lizing rahlo znižale. V tem obdobju je bila slaba polovica vseh novih poslov sklenjena z variabilno obrestno mero, pri čemer ti posli po vrednosti predstavljajo 35,9 % vseh novih poslov, kar nakazuje, da se večji zneski pogosteje financirajo s fiksno obrestno mero. Povprečna fiksna obrestna mera lizinških poslov ostaja, podobno kot v preteklih letih, višja od povprečne fiksne obrestne mere potrošniških posojil, vendar se razlika med njima od začetka lanskega leta postopno zmanjšuje. Povprečna variabilna obrestna mera lizinških poslov je bila ob polletju letos prvič po večletnem obdobju celo nekoliko nižja od povprečne variabilne obrestne mere potrošniških posojil (slika 4.1, desno).

Slika 4.1: **Novoodobreni posli in gibanje obrestnih mer lizinških poslov**

Novoodobreni lizinški posli glede na namen financiranja in rast stanja poslov

Gibanje povprečnih obrestnih mer, sklenjenih z gospodinjstvi

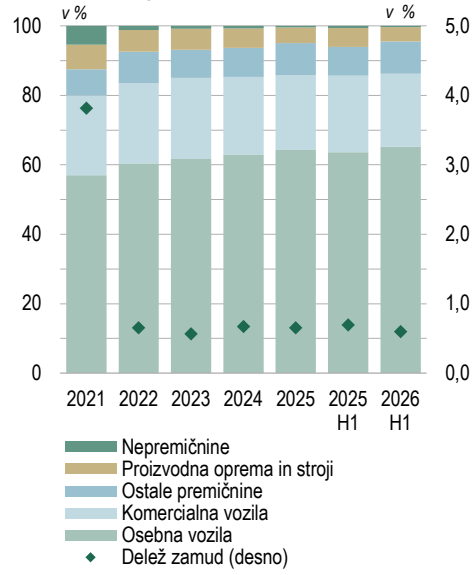

Opomba: Razlika obrestnih mer predstavlja razliko v višini obrestne mere med lizinškimi posli in potrošniškimi posojili.
Vir: Banka Slovenije.

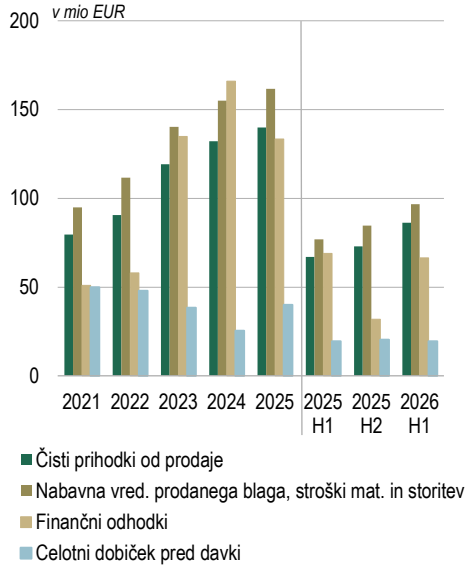
Stanje lizinških poslov se je letos v primerjavi z enakim obdobjem lani okrepilo. Konec junija letos je stanje poslov doseglo 7,6-odstotno medletno rast in znašalo 3,1 mrd EUR (slika 4.2, levo). Glavnina poslov je sklenjena z gospodinjstvi (60,9 %), z NFD-ji pa je bilo sklenjenih 38,4 % vseh poslov. Med posli z NFD-ji po dejavnostih prevladujejo posli v prometu in skladiščenju ter trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil. Po strukturi v stanju poslov prevladuje financiranje osebnih in komercialnih vozil, kar se odraža tudi v ročnosti poslov, saj ima 59,6 % poslov preostalo ročnost od 1 do 5 let, 32,6 % pa od 5 do 10 let. Bilančna vsota se je povečala za 9,3 % na 3,6 mrd EUR.

Slika 4.2: **Stanje lizinških poslov in dobičkonosnost lizinških družb**

Struktura stanja poslov in delež zamud

Dobičkonosnost lizinških družb

Opomba: Višji delež zamud v letu 2021 je bil predvsem posledica koncentracije zamud pri eni od družb.
Vir: Banka Slovenije.

Dobičkonosnost lizinških družb je v prvem polletju letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem ostala na enaki ravni. Kljub višjim prihodkom od prodaje je dobiček pred obdavčitvijo v prvem polletju 2026 znašal 19,5 mio EUR, kar je primerljivo z enakim obdobjem lani (slika 4.2, desno). Kakovost lizinških poslov ostaja visoka. Terjatve v zamudi nad 90 dni ostajajo stabilne in nizke, njihov delež je konec junija 2026 znašal le 0,6 % (slika 4.2, levo).

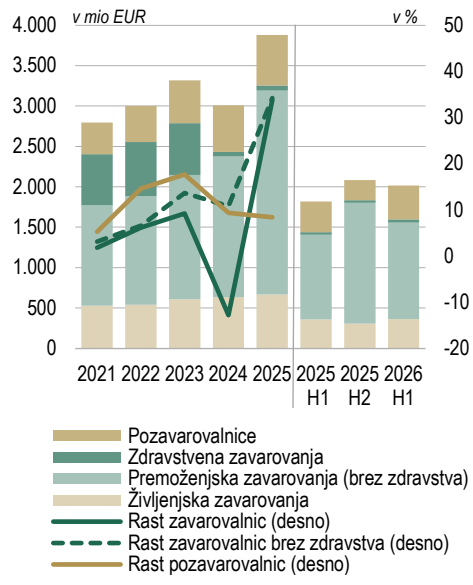
4.2 Zavarovalnice

Slovenski zavarovalniški sektor je v prvi polovici leta 2026 ohranil dobro finančno stanje. Rast bruto obračunanih premij se je nadaljevala tudi v letošnjem letu, vendar jo je spremljalo povečanje izplačanih škod. V strukturi premoženjskih zavarovanj še naprej prevladujejo zavarovanja avtomobilske odgovornosti in zavarovanja motornih vozil, med življenjskimi zavarovanji pa največji delež predstavljajo zavarovanja, vezana na indeks oziroma enoto premoženja. Zaradi hitrejše rasti škod v primerjavi z rastjo premij se je škodni količnik zavarovalnic medletno zvišal, kar je prispevalo k nižji dobičkonosnosti sektorja. Kapitalska ustreznost ostaja visoka in potrjuje dobro odpornost slovenskega zavarovalniškega sektorja na potencialne neugodne šoke. Pozavarovalnice so prav tako poslovale uspešno, saj so ob rasti premij povečale tudi ustvarjeni dobiček.

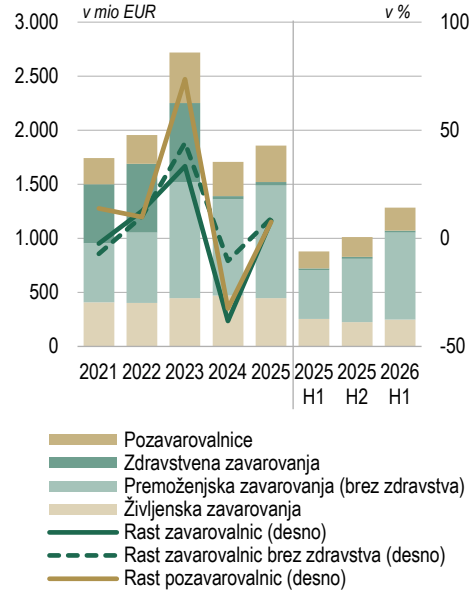
Obseg poslovanja zavarovalnic se je v prvi polovici leta 2026 medletno povečal, skupaj z rastjo izplačanih škod. Zbrane bruto premije so se medletno povečale za 10,9 % na 1,6 mrd EUR (slika 4.3, levo). Povečanje obsega pobranih bruto premij je bilo predvsem posledica višjih povprečnih premij in večjega števila sklenjenih zavarovalnih pogodb, zlasti v segmentu avtomobilske odgovornosti, tudi zaradi aktivnosti ene od zavarovalnic na tujem trgu. Povišana dinamika je bila prisotna tudi v pozavarovalni dejavnosti, kjer se je obseg bruto premij prav tako povečal za 10,9 % na 422,0 mio EUR. Bruto izplačila škod zavarovalnic so se medletno povečala za 48,3 % na 1,1 mrd EUR (slika 4.3, desno). K večjemu obsegu izplačanih škod v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta je prispevalo manj ugodno škodno dogajanje, saj je bilo v prvem polletju zabeleženih več naravnih množičnih škodnih dogodkov. Večina izplačil je bila povezana s premoženjskimi zavarovanji, ki so predstavljala 76,7 % vseh izplačanih škod, medtem ko je delež škod iz življenjskih zavarovanj znašal 23,3 %. Tudi pozavarovalnice so zabeležile 37,8 % rast izplačanih škod.

Slika 4.3: **Zbrane bruto premije in izplačane škode**

Zbrane bruto premije in medletne rasti zavarovanj (po)zavarovalnic

Izplačilo škod in medletne rasti škod (po)zavarovalnic

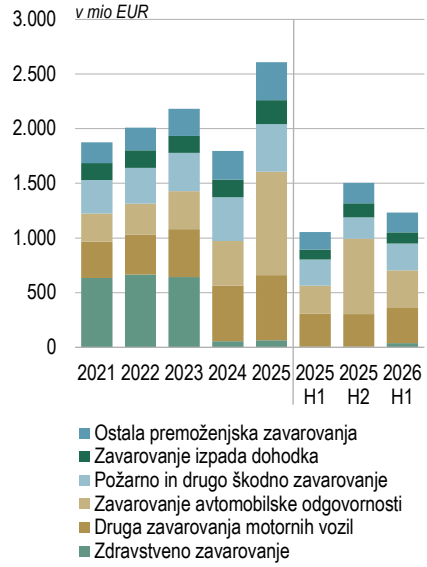

Vira: AZN, izračuni Banke Slovenije.

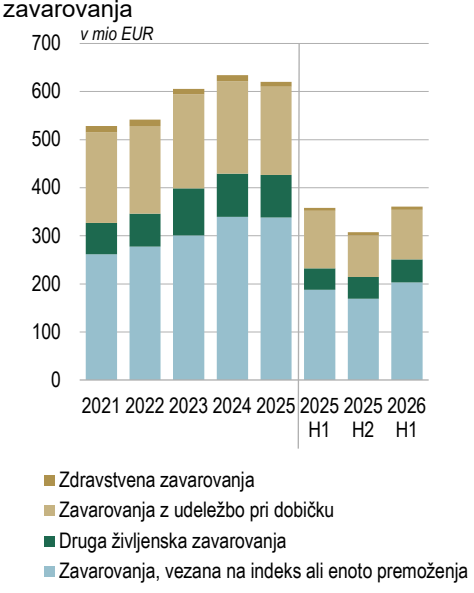
Med vrstami zavarovanj so največji delež in najvišjo medletno rast bruto obračunanih premij predstavljala zavarovanja avtomobilske odgovornosti. Med premoženjskimi zavarovanji so tokrat največji delež bruto obračunanih premij imela zavarovanja avtomobilske odgovornosti, pri katerih so bile prav tako zabeležene najvišje medletne rasti. Sledila so druga zavarovanja motornih vozil ter požarna in druga škodna zavarovanja (slika 4.4, levo). Pri življenjskih zavarovanjih so prevladovala zavarovanja, vezana na indeks ali enoto premoženja. Pomemben del portfelja so predstavljala tudi zavarovanja z udeležbo pri dobičku, manjši del pa druga življenjska zavarovanja (slika 4.4, desno). Struktura življenjskih zavarovanj tako ostaja pretežno usmerjena v produkte z naložbeno komponento.

Slika 4.4: **Zbrane bruto premije po vrsti zavarovanja**

Zbrane bruto premije po vrsti premoženjskega zavarovanja

Zbrane bruto premije po vrsti življenjskega zavarovanja

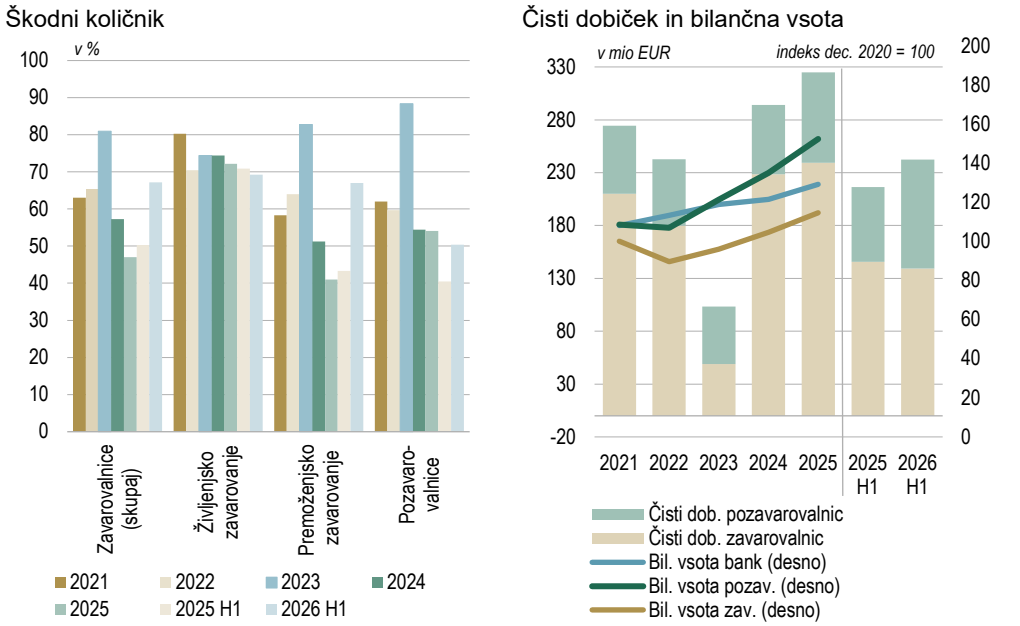

Vira: AZN, izračuni Banke Slovenije.

Gibanja na strani premij in škod so v prvi polovici leta 2026 prispevala k poslabšanju škodnih količnikov zavarovalnic in pozavarovalnic. Rast bruto izplačanih škod je presegla rast bruto obračunanih premij, zaradi česar se je razmerje med škodami in premijami povečalo. Škodni količnik, ki meri delež izplačanih škod v bruto obračunanih premijah, predstavlja pomemben kazalnik uspešnosti zavarovalne dejavnosti ter pomembno vpliva na dobičkonosnost sektorja. Ob koncu prvega polletja 2026 je škodni količnik zavarovalnic znašal 67,3 % in bil za 16,9 odstotne točke višji kot v enakem obdobju preteklega leta. Pri pozavarovalnicah je znašal 50,4 %, kar je 9,8 odstotne točke več kot leto prej (slika 4.5, levo). K poslabšanju skupnega škodnega količnika so največ prispevala premoženjskega zavarovanja, medtem ko so bila gibanja pri življenjskih zavarovanjih bolj ugodna.

Obseg naložb zavarovalnic in pozavarovalnic se je v prvi polovici leta 2026 povečal. Medletno so se povečale za 5,3 % na 7,8 mrd EUR. Naložbeni portfelj ostaja pretežno usmerjen v dolžniške vrednostne papirje, pri čemer največji delež predstavljajo državni dolžniški vrednostni papirji, sledijo pa drugi dolžniški in lastniški instrumenti. Hitrejšo rast so zabeležile pozavarovalnice, katerih naložbe so se medletno povečale za 15,7 % na 1,4 mrd EUR. Nadaljnja rast naložb odraža krepitev bilančne vsote sektorja ter povečevanje razpoložljivih sredstev za pokrivanje prevzetih obveznosti.

Slika 4.5: **Škodni količnik ter čisti dobiček in bilančna vsota**

Vira: AZN, izračuni Banke Slovenije.

Dobičkonosnost zavarovalnic se je v prvi polovici leta 2026 nekoliko znižala, medtem ko so pozavarovalnice poslovale uspešneje kot v primerljivem obdobju lani. Zavarovalnicam se je dobiček medletno zmanjšal za 4,4 % na 139,4 mio EUR (slika 4.5, desno). K nižji dobičkonosnosti sta prispevala predvsem bolj umirjena rast zbranih bruto premij in povečanje škodnih izdatkov, zlasti v segmentu premoženjskih zavarovanj. Dobiček iz premoženjskih zavarovanj se je zmanjšal za 23,2 % na 87 mio EUR, medtem ko se je dobiček življenjskih zavarovanj povečal za 63,0 % na 52 mio EUR. Pozavarovalnice pa so v prvem polletju medletno dobiček povečale za 45,8 % na 103,1 mio EUR. Ugodna gibanja poslovnih rezultatov je spremljala tudi rast bilančne vsote, ki je pri zavarovalnicah dosegla 9,5 mrd EUR, pri pozavarovalnicah pa

1,9 mrd EUR. Slovenski zavarovalniški sektor ostaja dobro kapitaliziran. Mediana solventnostnega kapitalskega zahtevka (SCR) je konec prvega polletja 2026 znašala 256,7 %, mediana minimalnega kapitalskega zahtevka (MCR) pa 663,9 % (slika 6.21 v prilogi, levo in desno). Vrednosti obeh kazalnikov presegajo regulatorno zahtevane ravni in potrjujejo visoko odpornost sektorja na morebitna poslabšanja gospodarskih in finančnih razmer ter na različne naravne in množične škodne dogodke.

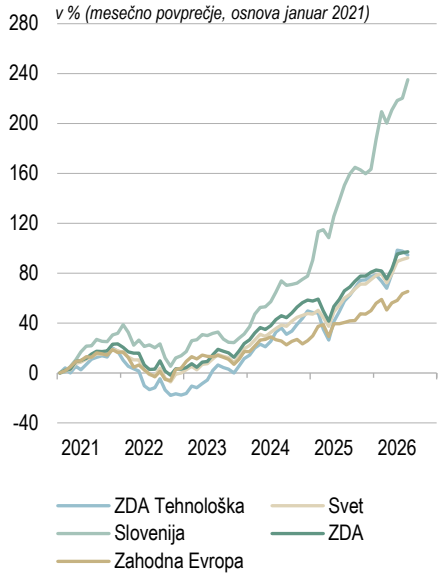
4.3 Vzajemni skladi

Povečana volatilnost, ki so jo v začetku leta sprožile geopolitične napetosti na Bližnjem vzhodu, ni bistveno vplivala na dolgoročnejše gibanje finančnih trgov, saj se je razpoloženje vlagateljev hitro izboljšalo. Kljub temu se je zaupanje vlagateljev, podprto z ugodnimi poslovnimi rezultati podjetij in vztrajno gospodarsko aktivnostjo, ohranilo na razmeroma visoki ravni. Posledično so glavni svetovni delniški indeksi ter slovenski kapitalski trg do konca avgusta beležili rast. Ameriški delniški indeks S&P 500 je v letošnjem letu do konca julija letos dosegel 11,5-odstotno donosnost, medtem ko je evropski indeks STOXX Europe 600 ustvaril 8,7-odstotni donos. Najvišjo donosnost je dosegel slovenski borzni indeks SBI TOP, ki je v obravnavanem obdobju pridobil 24,7 % (slika 4.6, levo). Dogajanje je vplivalo tudi na povečane neto prilive, zlasti v delniške sklade.

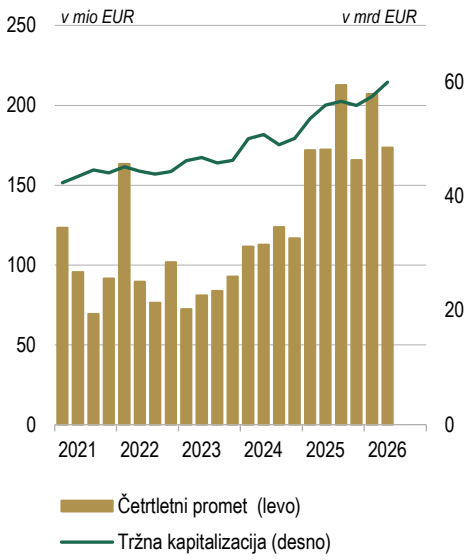
Ugodne razmere na slovenskem kapitalskem trgu so okrepile zanimanje vlagateljev, kar je prispevalo k stabilni rasti indeksa SBI TOP in izboljšani likvidnosti Ljubljanske borze. V prvi polovici leta je promet brez svežnjev dosegel skupno vrednost 381 mio EUR, kar predstavlja 10,5-odstotno povečanje v primerjavi z enakim obdobjem lani. Pomemben dejavnik povečanja prometa na Ljubljanski borzi so bili pozitivni poslovni rezultati družb iz primarne kotacije, ki so okrepili zanimanje vlagateljev za trgovanje in so posledično prispevali k večjemu obsegu sklenjenih poslov. Večino trgovanja na Ljubljanski borzi predstavljajo delnice, katerih delež v skupnem prometu je v prvem polletju letošnjega leta znašal 94,5 %. Manjši delež ustvarjenega prometa so prispevale obveznice (2,3 %) in strukturirani produkti (2,7 %), najmanjšega pa zakladne menice (0,5 %). Skupna tržna kapitalizacije domače borze se je medletno povečala za 7,2 % in dosegla 60,1 mrd EUR (slika 4.6, desno).

Slika 4.6: **Gibanje izbranih indeksov in tržna kapitalizacija Ljubljanske borze**

Gibanje izbranih borznih indeksov

Promet in tržna kapitalizacija Ljubljanske borze

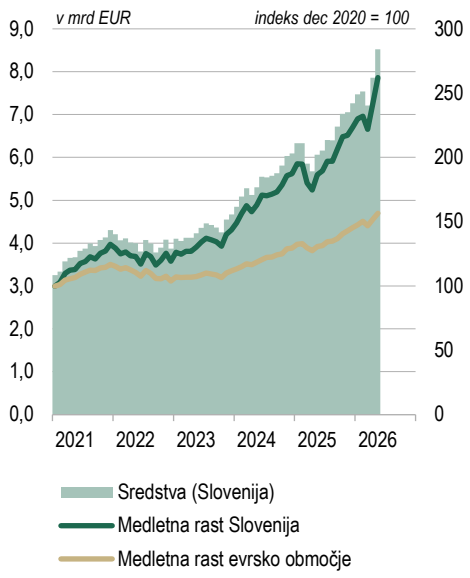
Opomba: Na sliki levo je za ZDA Tehnološka izbran indeks NASDAQ New York, za ZDA S&P 500, za Zahodno Evropo Euro Stoxx 600, za Slovenijo SBI TOP. Na grafu so prikazani podatki do vključno avgusta 2026. Promet na desni sliki prikazuje promet brez svežnjev.
Vira: LJSE, Banka Slovenije.

Sredstva vzajemnih skladov so v prvi polovici leta 2026 dosegla visoko rast. Vrednost sredstev domačih vzajemnih skladov se je v prvem polletju medletno povečala za 35,1 % na 8,7 mrd EUR. Visoka rast je posledica višjih vplačil vlagateljev ter prevrednotenja sredstev v upravljanju domačih vzajemnih skladov. V primerjavi s skladi evrskega območja, ki imajo največ sredstev naloženih v obveznice, med domačimi skladi prevladujejo delniški skladi, zaradi česar so bolj izpostavljeni tržnemu tveganju. Visoka izpostavljenost slovenskih vzajemnih skladov delniškim naložbam je v prvem polletju poleg višje rasti sredstev prispevala tudi k višji volatilnosti vrednosti sredstev v primerjavi z evrskim povprečjem (slika 4.7, levo).

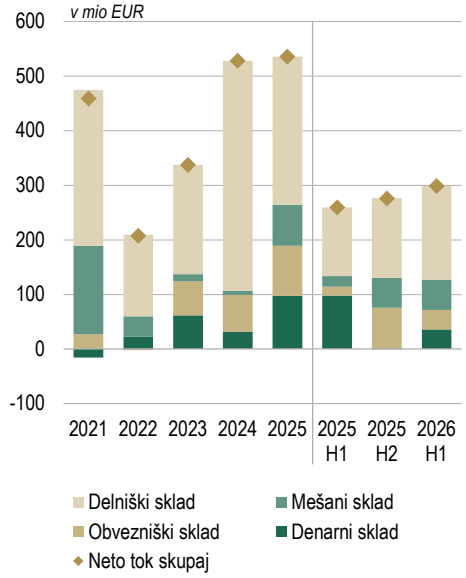
Pripravljenost varčevalcev za vlaganje sredstev v vzajemne sklade ohranja pozitiven trend. Neto vplačila v vzajemne sklade so se v prvi polovici leta v primerjavi z enakim obdobjem lani povečala za 15,1 %, na 299 mio EUR. Največji lastniki enot domačih investicijskih skladov ostajajo gospodinjstva, ki so v prvem polletju letos vplačala 180 mio EUR sredstev, oziroma 61,7 % vseh neto vplačil. Drugi finančni posredniki so v vzajemne sklade prispevali 80 mio EUR neto vplačil, podobno kot v enakem obdobju lani. NFD so v tem obdobju vplačale 33 mio EUR neto sredstev, kar je 54,7 % manj kot v enakem obdobju lani. Najbolj priljubljena vrsta skladov po vrednosti vloženih sredstev ostajajo delniški skladi (slika 4.7, desno). Delniške naložbe domačih vzajemnih skladov so najbolj izpostavljene delniškim družbam s sedežem v ZDA. Pri naložbah slovenskih vzajemnih skladov v dolžniške vrednostne papirje pa kot izdajateljice prevladujejo države evrskega območja.

Slika 4.7: **Sredstva in neto vplačila domačih vzajemnih skladov**

Sredstva in rast sredstev vzajemnih skladov

Neto vplačila domačih vzajemnih skladov

Opomba: Na sliki levo niso vključeni denarni skladi. Zadnji podatki prikazujejo maj 2026.
Vira: Banka Slovenije, ECB SDW.

5 Makrobonitetna politika za bančni sistem in lizinške družbe

V Banki Slovenije smo tudi v letu 2026 ohranili preventivno naravnanost makrobonitetne politike, usmerjeno v ohranjanje odpornosti bančnega sistema in preprečevanje kopičenja tveganj. Glede na to, da so tveganja, ki izvirajo iz zunanjega in makrofinančnega okolja, povišana, ostaja ključno, da obstoječi instrumenti makrobonitetne politike zagotavljajo zadostne varovalke pred morebitnimi negativnimi šoki. Banke od 1. januarja 2025 izpolnjujejo pozitivno nevtralno stopnjo proticikličnega kapitalskega blažilnika v višini 1,0 % ter sektorski blažilnik v višini 0,5 %. Poleg tega morajo druge sistemsko pomembne banke (DSPB) vzdrževati še lastne kapitalske blažilnike. Še naprej uporabljamo ukrepe omejevanja kreditiranja prebivalstva, ki blažijo kreditno tveganje.

Namen makrobonitetne politike

Makrobonitetna politika je usmerjena v prepoznavanje, spremljanje in omejevanje sistemskih tveganj za finančno stabilnost. Njen temeljni cilj je krepitev odpornosti finančnega sistema ter preprečevanje kopičenja tveganj, s čimer finančni sektor trajnostno podpira gospodarsko rast. V državah EU je na voljo širok nabor makrobonitetnih instrumentov, ki se prilagajajo naravi tveganj in stopnji odpornosti sistema. Te instrumente lahko razvrstimo v tri glavne skupine: 1) likvidnostne instrumente, 2) kapitalske instrumente in 3) instrumente v zvezi s posojilojemalci (angl. *Borrower Based Measures*, BBM). Kapitalski instrumenti krepijo odpornost bank, BBM vzpostavljajo minimalne kreditne standarde in lahko omejijo čezmerno kreditno rast, s čimer zmanjšujejo tveganja v bančnem sistemu, likvidnostni instrumenti pa zmanjšujejo tveganje financiranja in povečujejo likvidnostno odpornost. Nekateri instrumenti so enotni na ravni EU, drugi pa so prilagojeni nacionalnim posebnostim (tabela 5.3).

Pomemben del razprave o poenostavitvi evropskega bančnega okvira v letu 2026 je namenjen preglednejši zasnovi in učinkovitejšemu izvajanju makrobonitetne politike ob ohranjanju odpornosti finančnega sistema. V tej smeri gredo tako predlogi Evrosistema kot tudi Evropske komisije.[85] Evrosistem med drugim predlaga združitev sedanjih makrobonitetnih kapitalskih blažilnikov v dva blažilnika, sprostljivega in nesprostljivega, pri čemer bi zgodnja vzpostavitev sprostljivega blažilnika zagotavljala kapitalsko rezervo, ki bi jo bilo ob pretresih mogoče sprostiti za podporo kreditiranju gospodarstva. Tudi Evropska komisija izpostavlja potrebo po zmanjšanju kompleksnosti okvira, manjšem številu blažilnikov ter bolj harmonizirani kalibraciji in uporabi instrumentov. Predlogi poudarjajo tudi boljše usklajevanje makrobonitetnih, mikrobonitetnih in sanacijskih ukrepov ter preprečevanje neupravičenih prekrivanj pri zajemanju tveganj, pri čemer naj bi se ohranila možnost prilagajanja ukrepov domačim sistemskim tveganjem in fazi finančnega cikla. Z makrobonitetnega vidika je ključno, da poenostavljeni okvir ohrani sposobnost pravočasnega odzivanja na sistemska tveganja ter zagotavlja odpornost bank in njihovo sposobnost financiranja gospodarstva tudi v kriznih razmerah.

[85] European Central Bank (2025), Simplification of the European prudential regulatory, supervisory and reporting framework. European Commission (2026), Competitiveness of the Banking Sector and the Single Market in Banking, COM(2026) 615 final.

Posodobljeni pregled instrumentov po državah potrjuje, da se evropski makrobonitetni organi pri krepitvi odpornosti finančnega sistema in omejevanju sistemskih tveganj vse bolj opirajo na kombinacijo kapitalskih blažilnikov in ciljno usmerjenih ukrepov za nepremičninski trg (tabela 5.3). V številnih državah je stopnja proticikličnega kapitalskega blažilnika že pozitivna, nekatere pa so napovedale njegovo nadaljnje zvišanje. Dopolnjujejo ga sektorski blažilniki sistemskih tveganj, višje uteži tveganja za nepremičninske izpostavljenosti na podlagi členov 124, 164 in 458 CRR ter ukrepi v zvezi s posojilojemalci, kot so omejitve LTV, DSTI, DTI oziroma LTI in ročnosti posojil. Skoraj vse države evrskega območja uporabljajo vsaj nekatere omejitve tveganega stanovanjskega kreditiranja. Te so praviloma usmerjene v najbolj tvegani del novih posojil, s čimer omejujejo prekomerno zadolževanje in kopičenje ranljivosti, povezanih z nepremičninskim trgom, ter povečujejo odpornost posojilojemalcev in bank ob morebitnih gospodarskih pretresih. Z makrobonitetnega vidika je ključno medsebojno dopolnjevanje obeh skupin instrumentov: kapitalski blažilniki povečujejo sposobnost bank za pokrivanje izgub in ohranjanje kreditiranja ob uresničitvi tveganj, omejitve kreditiranja pa omejujejo nastajanje tveganj z vzdrževanjem ustreznih kreditnih standardov. Njihova kombinirana uporaba tako prispeva k zmanjševanju procikličnosti kreditiranja in omejuje nevarnost, da bi se težave na nepremičninskem trgu prenesle na širši finančni sistem in realno gospodarstvo.

Takšna zasnova pomeni, da odločanje o proticikličnem kapitalskem blažilniku (CCyB) ni več vezano zgolj na fazo finančnega cikla ali na posamezne kazalnike, kot je kreditna vrzel. Makrobonitetni organi pri določanju ustrezne stopnje upoštevamo širši nabor informacij o kreditni aktivnosti, zadolženosti zasebnega sektorja, razmerah na nepremičninskem trgu, odpornosti bank in splošnem makrofinančnem okolju. Pozitivna nevtralna stopnja zato ne nadomešča ocene cikličnih tveganj, temveč zagotavlja začetno raven sprostljivega kapitala, ki jo je mogoče ob povečevanju tveganj dodatno zvišati. Hkrati omogoča, da se ob nenadnem sistemskem šoku blažilnik nemudoma zniža ter tako bankam zagotovi dodaten prostor za absorpcijo izgub in nadaljnje kreditiranje gospodarstva.

Pozitivna stopnja proticikličnega kapitalskega blažilnika (CCyB) je postala pomemben in široko uporabljen element zagotavljanja odpornosti bančnih sistemov. Velika večina držav uporablja pozitivno stopnjo CCyB, ki se glede na oceno sistemskih tveganj in značilnosti posameznega finančnega sistema giblje med 0,25 % in 2,5 %, medtem ko le manjše število držav ohranja stopnjo pri 0 %. V več državah so bila napovedana tudi nadaljnja zvišanja, kar kaže na prizadevanja za pravočasno krepitev kapitalskih rezerv. Razlike v višini stopenj odražajo različne faze finančnega cikla, ocene cikličnih sistemskih tveganj in nacionalne pristope k uporabi pozitivne nevtralne stopnje. Skupna usmeritev evropskih držav je kljub temu jasna: kapital je smiselno akumulirati že v obdobju običajnih razmer, da ga je mogoče ob nastopu večje sistemske motnje sprostiti ter tako podpreti absorpcijo izgub in nadaljnje kreditiranje gospodarstva.

Kapitalski blažilniki niso le zaščita bank pred izgubami, temveč tudi pomemben pogoj za ohranjanje kreditiranja, naložb in produktivnosti v obdobjih zaostrenih razmer. Z njihovo pravočasno vzpostavitvijo banke v ugodnih razmerah ustvarijo kapitalsko rezervo, ki jo je mogoče ob pojavu večjih sistemskih motenj sprostiti. To jim omogoča absorpcijo izgub, ne da bi morale nenadno omejiti kreditiranje gospodinjstev in podjetij. Takšno delovanje je pomembno tudi za dolgoročno gospodarsko rast, saj fi-

nančne krize praviloma povzročijo dolgotrajno zmanjšanje naložb, inovacij in produktivnosti. Najnovejše analize ECB obenem kažejo, da zviševanje makrobonitetnih kapitalskih blažilnikov po letu 2021 na ravni evrskega območja ni pomembneje zmanjšalo skupne ponudbe posojil; nekoliko bolj so se na spremembe odzvale le banke z manjšim presežkom kapitala. To potrjuje, da je mogoče odpornost graditi pravočasno in z razmeroma majhnimi kratkoročnimi stroški, s čimer se povečuje prostor za poznejše sproščanje blažilnikov in omeji nevarnost prekomernega krčenja kreditne aktivnosti ob nastopu kriz.[86]

Najpogosteje uporabljena makrobonitetna ukrepa, ki omejujeta zadolževanje gospodinjstev, ostajata razmerji LTV in DSTI. Obe merili uporabljamo tudi v Sloveniji (tabela 5.3). Razmerje DSTI (angl. *Debt Service-to-Income*), ki ga uporablja 19 držav, določa največji delež dohodka, ki ga lahko posojilojemalec nameni za odplačilo dolga.[87] Po drugi strani se razmerje LTV (angl. *Loan-to-Value*), prisotno v 26 državah, uporablja za vsa potrošniška in stanovanjska posojila, zavarovana s stanovanjsko nepremičnino. Poleg teh so v nekaterih državah prisotni tudi dodatni instrumenti, kot so omejitve ročnosti posojil (16), razmerje DTI (5) (angl. *Debt-to-Income*), ki omejuje skupno zadolženost glede na dohodek, razmerje LSTI (1) (angl. *Loan-Service-to-Income*), ki v izračunu upošteva le znesek odplačila posojila in ne celotnega dolga posameznika, ter razmerje LTI (3) (angl. *Loan-to-Income*), ki omejuje višino posojila glede na dohodek posameznika.

Države uporabljamo različne vrste blažilnikov sistemskih tveganj (SyRB)[88] na različne načine, kar odraža razlike v nacionalnih virih sistemskih tveganj. Splošne blažilnike, ki praviloma veljajo za širši nabor izpostavljenosti oziroma vse izpostavljenosti posameznih bank, uporabljajo na primer Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Češka, Finska, Islandija, Norveška, Romunija in Švedska. Pogostejša je uporaba sektorskih blažilnikov, ki so usmerjeni v določen sektor, najpogosteje v nepremičninski trg, kjer se tveganja običajno kopičijo hitreje. Tak blažilnik za krepitev odpornosti bank na tveganja, povezana z nepremičninskim trgom, smo uvedli tudi v Sloveniji; podobne ureditve za nepremičninske oziroma z nepremičninami povezane izpostavljenosti imajo še Danska, Nemčija, Litva, Malta, Portugalska in nekatere druge države. Nekatere države blažilnike uporabljajo še bolj ciljno usmerjeno, torej za natančno določene vrste izpostavljenosti. V Sloveniji na primer uporabljamo tudi blažilnik za posojila prebivalstvu, ki niso zavarovana z nepremičninami, medtem ko je na Danskem usmerjen v izpostavljenosti bank do nepremičninskih družb. Italija uporablja 1,0-odstotni sektorski SyRB za domače izpostavljenosti za kreditno tveganje in kreditno tveganje nasprotne stranke. Takšna prilagodljivost omogoča, da se kapitalske zahteve natančneje usmerijo tja, kjer so tveganja največja.

Od zadnjega Poročila o finančni stabilnosti v maju 2026 so nekatere evropske države prilagodile uporabo SyRB. Belgija je s 1. julijem 2026 ukinila namenski 6,0-odstotni sektorski SyRB za hipotekarne portfelje bank, ki uporabljajo interne modele, pri čemer je del te spremembe prenesla v širši proticiklični kapitalski blažilnik, ki od 1. julija 2026 znaša 1,25 %. Italija je v letu 2026 podaljšala uporabo obstoječega sektorskega SyRB za domače izpostavljenosti za kreditno tveganje in kreditno tveganje nasprotne stranke, Slovenija je podaljšala veljavnost obstoječih sektorskih SyRB, Avstrija pa je od 1. julija 2026 zvišala sektorski SyRB za del izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin z 1,0 % na 2,0 %, z nadaljnjim zvišanjem na 3,5 % od 1. julija 2027.

[86] Vir: ECB, Macroprudential policy and productivity: friends not foes (zadnjič posodobljeno 24. julija 2026).

[87] Opredeljen je kot razmerje med zneskom servisiranja dolga in dohodkom posojilojemalca.

[88] Vira: Review of the EU Macroprudential Framework for the Banking Sector – Concept Note, ESRB Systemic risk buffer, (zadnjič posodobljeno 14. julija 2026).

Navedene spremembe potrjujejo, da SyRB ostaja aktiven in prilagodljiv del evropskega makrobonitetnega okvira.

Drugim sistemsko pomembnim bankam (DSPB) makrobonitetni organi poleg že omenjenih blažilnikov nalagajo še dodatne kapitalske zahteve, saj njihov morebiten propad predstavlja višje tveganje za finančno stabilnost. Vsaka država članica EU najmanj enkrat letno identificira te banke in jim določi dodatne blažilnike, namenjene absorpciji izgub in krepitvi odpornosti sistema. Po zadnjem seznamu EBA, objavljenem junija 2026 in pripravljenem na podlagi obvestil nacionalnih organov v letu 2025, je bilo v EU skupaj 172 DSPB, kar v povprečju pomeni približno 6,4 banke na državo članico. Od leta 2025 ECB pri presoji nacionalnih odločitev o stopnjah blažilnikov za DSPB uporablja dopolnjeno metodologijo spodnjih mej, ki nacionalni vidik dopolnjuje z vidikom sistemske pomembnosti bank za bančno unijo[89] kot celoto.

Makrobonitetna politika Banke Slovenije

Z makrobonitetnimi instrumenti aktivno blažimo ključna tveganja v slovenskem bančnem sistemu in hkrati krepimo njegovo odpornost. Trenutno za slovenski bančni sistem veljajo štirje makrobonitetni instrumenti. Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov vzpostavljajo minimalne kreditne standarde, hkrati pa so usmerjene v blažitev in preprečitev čezmerne rasti kreditiranja in čezmernega finančnega vzvoda ter tako zmanjšujejo kreditno tveganje. Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke (DSPB), proticiklični kapitalski blažilnik (CCyB) in sektorska blažilnika sistemskih tveganj (SyRB) zahtevajo višjo raven kapitala v bankah ter s tem krepijo (kapitalsko) odpornost bančnega sistema.

[89] Bančna unija (BU) zajema vse države članice evrskega območja ter tiste države zunaj evrskega območja, ki so z ECB sklenile tesno sodelovanje v okviru enotnega mehanizma nadzora (SSM). V novi metodologiji tal za O-SII se sistemski pomen bank ocenjuje tudi z vidika celotne BU, pri čemer se čezmejne izpostavljenosti znotraj BU delno obravnavajo kot domače. Nova metodologija se uporablja za nove notifikacije od 1. januarja 2025 dalje in se postopno uveljavi do 1. januarja 2028 (Svet ECB, Izjava o makrobonitetnih politikah – okvir ECB za ocenjevanje kapitalskih blažilnikov drugih sistemsko pomembnih institucij, 12. december 2024).

Tabela 5.1: **Makrobonitetni ukrepi Banke Slovenije**

Makrobonitetni ukrep	Tip instrumenta	Vmesni cilj	Ocena doseganja cilja
Makrobonitetne omejitve kreditiranja prebivalstva (priporočilo: LTV; zavezujoči ukrepi: DSTI, omejitev ročnosti in LTC) 1	ZAVEZUJOČ//PRIPOROČILO	Ublažiti in preprečiti čezmerno rast kreditiranja in čezmerni finančni vzvod.	Izboljšani kreditni standardi pri odobravanju potrošniških in stanovanjskih posojil.
Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke (DSPB) 2	ZAVEZUJOČ	Omejiti sistemski vpliv izkrivljajočih spodbud, da bi se zmanjšalo moralno tveganje.	Višja odpornost sistemsko pomembnih bank in celotnega bančnega sistema.
Proticiklični kapitalski blažilnik (CCyB) 3	ZAVEZUJOČ	Ublažiti in preprečiti čezmerno rast kreditiranja in čezmerni finančni vzvod.	Višja odpornost bančnega sistema.
Sektorska blažilnika sistemskih tveganj 4	ZAVEZUJOČ	Ublažiti in preprečiti čezmerno rast kreditiranja in čezmerni finančni vzvod.	Višja odpornost bančnega sistema na sistemska tveganja, ki izhajajo iz trga stanovanjskih nepremičnin.

Opombe:
[1] V letu 2016 smo uvedli priporočilo glede razmerja LTV in DSTI za stanovanjska posojila. Leta 2018 je bilo makrobonitetno priporočilo razširjeno na potrošniška posojila, za katera so poleg omejitev razmerja DSTI veljale tudi omejitve najvišje ročnosti. Leta 2019 sta DSTI in omejitev ročnosti postala zavezujoča makrobonitetna instrumenta. Leta 2020 so bile zaradi epidemije covida-19 uvedene prilagoditve ukrepa DSTI, ki so bankam dovolile, da pod določenimi pogoji iz izračuna DSTI izključijo začasno znižanje dohodka med epidemijo. S 1. 7. 2022 so začele veljati dodatne spremembe omejitev kreditiranja potrošnikov. S 1. 7. 2023 so začele veljati zadnje spremembe omejitev kreditiranja potrošnikov.
[2] Leta 2015 smo sprejeli metodologijo za preverjanje meril za določanje banke kot DSPB. Leta 2017 smo sprejeli metodologijo za določanje višine stopnje blažilnika za DSPB. Leta 2023 smo spremenili metodologijo za določanje višine stopnje blažilnika za DSPB.
[3] Ukrep je v veljavi od 1. 1. 2016 dalje. Konec leta 2022 smo sprejeli dvig proticikličnega kapitalskega blažilnika (CCyB) z 0 % na 0,5 %, in sicer so banke morale izpolnjevati zahteve od 31. 12. 2023. Od 1. 1. 2025 morajo banke izpolnjevati proticiklični kapitalski blažilnik v višini (pozitivne nevtralne stopnje) 1,0 %.
[4] Sektorska blažilnika sistemskih tveganj sta bila uvedena v letu 2022, veljati pa sta začela 1. 1. 2023. Novembra 2023 je bila stopnja blažilnika sistemskih tveganj za vse izpostavljenosti na drobno do fizičnih oseb, zavarovane s stanovanjskimi nepremičninami, znižana z 1,0 % na 0,5 % zneska skupne izpostavljenosti tveganjem. Novo stopnjo blažilnika lahko banke upoštevajo od 1. 1. 2025.
Vir: Banka Slovenije.

Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov

Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov so namenjene ublažitvi in preprečitvi čezmerne rasti kreditiranja ter čezmernega finančnega vzvoda gospodinjstev. Opredeljujejo minimalne kreditne standarde stanovanjskih in potrošniških posojil ter služijo kot strukturne varovalke za vzdržno zadolževanje gospodinjstev v vseh fazah finančnega cikla.

V Sloveniji uporabljamo štiri makrobonitetne instrumente v zvezi s posojilojemalci. To so: 1) omejitev razmerja med stroškom servisiranja dolga in dohodkom potrošnika (DSTI), 2) omejitev razmerja med zneskom posojila in vrednostjo nepremičnine (LTV), 3) omejitev ročnosti potrošniških posojil ter 4) omejitev razmerja med zneskom premostitvenega kredita, zavarovanega s finančnimi instrumenti in vrednostjo finančnih instrumentov, s katerimi je kredit zavarovan (LTC).[90] V Banki Slovenije trenutno presojamo ustreznost zneska minimalne kreditne sposobnosti potrošnikov, pri čemer postopek, ki po novem vključuje tudi javno posvetovanje, še ni zaključen. V tem poglavju prikazujemo glavne značilnosti potrošniških in stanovanjskih posojil v zadnjih letih ter podajamo oceno ustreznosti trenutne kalibracije makrobonitetnih instrumentov.

Na podlagi značilnosti posojil, odobrenih potrošnikom, ocenjujemo, da, ob predlaganem zvišanju zneska minimalne kreditne sposobnosti, trenutna kalibracija makrobonitetnih instrumentov kljub nekoliko povečanim tveganjem ostaja ustrezna. V zadnjih letih sta se povečala povprečni znesek posojil in povprečno razmerje DSTI, pri čemer višje razmerje DSTI kaže, da potrošniki za odplačevanje dolga

[90] Več o vsebini in zadnjih prilagoditvah makrobonitetnih omejitev kreditiranja prebivalstva na Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov, Poročilo o finančni stabilnosti, november 2024 in Poročilo o finančni stabilnosti, april 2025.

namenjajo večji delež dohodka. V prvi polovici leta 2026 večjih sprememb ni bilo, izpostavljenost posojilojemalcev obrestnemu tveganju pa zmanjšuje dejstvo, da je bilo od leta 2022 več kot 95 % potrošniških in stanovanjskih posojil odobrenih s fiksno obrestno mero. Osnovo za predlagani novi znesek minimalne kreditne sposobnosti predstavljajo minimalni življenjski stroški za leto 2025 v višini 791 EUR, ki smo jih prilagodili za napovedano inflacijo v letih 2026 in 2027, ki po junijskih napovedih Banke Slovenije[91] iz leta 2026 znaša 3,6 % oziroma 2,3 %. Tako izračunani znesek znaša 838 EUR (791 × 1,036 × 1,023) in se zaokroži na 840 EUR. S prilagoditvijo bi upoštevali posodobljeno oceno minimalnih življenjskih stroškov[92] in pričakovano rast cen do leta 2027 ter ohranili verodostojnost in konsistentnost makrobonitetne politike. Hipotetična analiza za obdobje od leta 2023 do drugega četrtletja 2026 pokaže, da bi takšno zvišanje ob nespremenjenih drugih pogojih kreditiranja imelo zanemarljiv vpliv na število in delež odobrenih potrošniških in stanovanjskih posojil ter na povprečno razmerje DSTI. O predlaganem zvišanju zneska minimalne kreditne sposobnosti bomo izvedli javno posvetovanje do konca leta 2026.

V prvi polovici leta 2026 ostaja povprečno razmerje DSTI stabilno. Glede na konec prejšnjega leta se je pri potrošniških posojilih to razmerje znižalo za 0,2 odstotne točke, pri stanovanjskih posojilih pa povišalo za 0,1 odstotne točke. Od leta 2020 se je razmerje DSTI povečalo, kljub temu pa ostaja v zadnjem letu stabilno. Potrošniki s potrošniškimi posojili so v zadnjih dveh letih za poplačilo dolga namenili povprečno 29,2 % dohodka,[93] medtem ko so potrošniki s stanovanjskimi posojili za odplačilo dolga namenili povprečno 34,9 % dohodka. Povprečno razmerje LSTI sledi gibanju razmerja DSTI in se je pri potrošniških posojilih v prvi polovici leta 2026 prav tako nekoliko znižalo, pri stanovanjskih posojilih pa povišalo (slika 5.1, levo). Povprečno razmerje DTI in LTI ostaja pri potrošniških posojilih stabilno, medtem ko se je pri stanovanjskih posojilih razmerje DTI po letu 2020 znižalo, od sredine leta 2023 se povečuje, v prvi polovici leta 2026 pa se je spet malenkost znižalo. Povprečno razmerje LTI pri stanovanjskih posojilih sledi gibanju razmerja DTI, vendar je med letoma 2020 in 2021 razmerje DTI upadalo precej izraziteje kot LTI, kar je predvsem posledica dejstva, da vključuje DTI celotno zadolženost gospodinjstev, medtem ko meri LTI le razmerje med novoodobrenim posojilom in dohodkom (slika 5.1, desno).

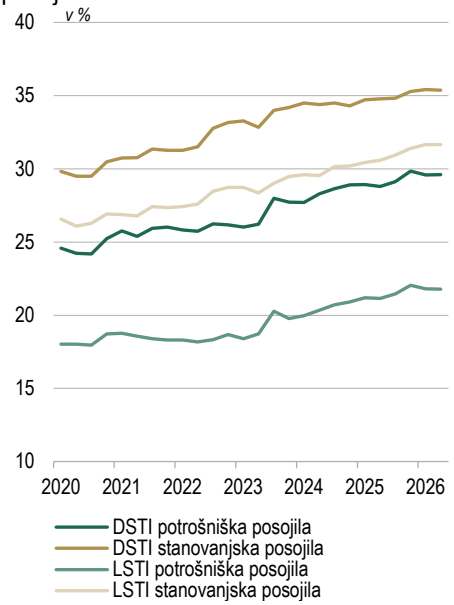
[91] Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, junij 2026 | Banka Slovenije.

[92] Minimalni_zivljenjski_stroski_2025.pdf.

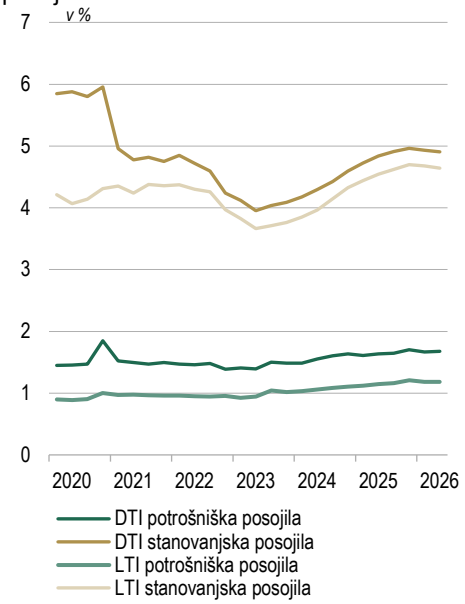
[93] Banka pri izračunu letnega dohodka potrošnika upošteva prejemke iz vseh dohodkovnih virov, kot jih opredeljuje zakon o dohodnini (dohodki iz delovnega razmerja, dohodki iz dejavnosti, pokojnine, prejemki od oddaje nepremičnin, finančnih investicij in drugih virov). (Sklep o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja potrošnikov, 7. člen).

Slika 5.1: **Tehtani povprečni DSTI, LSTI, DTI in LTI**

Tehtani povprečni DSTI in LSTI glede na vrsto posojila

Tehtani povprečni DTI in LTI glede na vrsto posojila

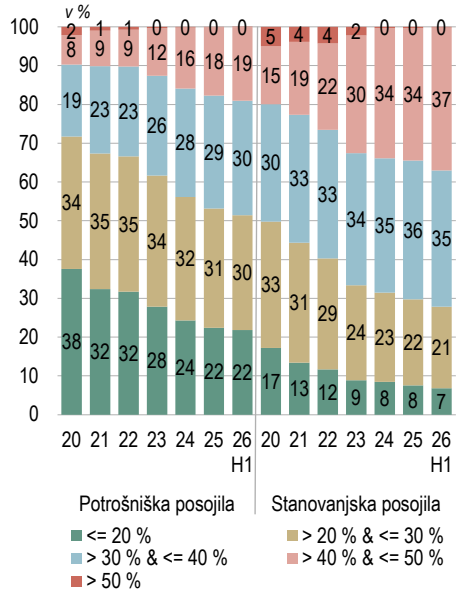

Vir: Banka Slovenije.

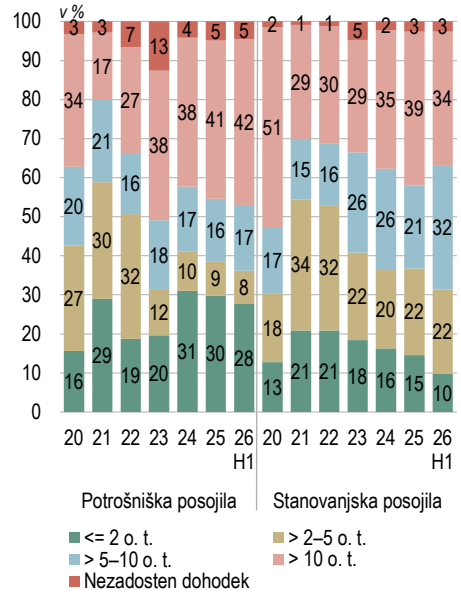
Delež odstopanj od omejitve razmerja DSTI ne presega dovoljene ravni. Pri porazdelitvi DSTI se v zadnjih letih tako pri potrošniških kot pri stanovanjskih posojilih povečuje delež novih posojil z DSTI nad 30 % in do 50 %. Pri potrošniških posojilih sicer predstavljajo posli z DSTI med 40 % in 50 % le okoli 19 % vseh novih posojil, pri stanovanjskih posojilih pa več kot tretjino novih poslov. Znižuje se delež potrošniških posojil, odobrenih z DSTI, nad 20 % in do 30 %, v drugem četrtletju 2026 pa je bilo največ potrošniških posojil, odobrenih z DSTI, nad 30 % in do 40 %. Tudi pri stanovanjskih posojilih prevladujejo posojila z DSTI nad 30 % in do 40 % (slika 5.2, levo). V prvi polovici leta 2026 se je glede na konec prejšnjega leta znižal delež odstopanj od omejitve razmerja DSTI (tabela 5.2). Pri posojilih, ki presegajo dovoljeno razmerje DSTI in so odobrena kot izjeme, največji delež obeh vrst posojil presega dovoljeno mejo DSTI za več kot 10 odstotnih točk. Po prilagoditvi makrobonitetnega ukrepa v letu 2023 se je povišal delež posojil, ki so bila odobrena potrošnikom, katerih dohodek ni presegel zneska minimalne kreditne sposobnosti, vendar je teh poslov v zneskih in številu zelo malo, delež pa se v zadnjih letih še znižuje. V zadnjih dveh letih se je pri potrošniških posojilih povišal delež posojil, ki presegajo maksimalen dovoljeni delež DSTI za manj kot 2 odstotni točki, pri stanovanjskih posojilih pa se delež teh posojil zmanjšuje (slika 5.2, desno).

Slika 5.2: **Porazdelitev razmerja DSTI in porazdelitev posojil glede na višino odstopanja od DSTI**

Porazdelitev razmerja DSTI glede na vrsto posojila

Porazdelitev posojil glede na višino odstopanja od DSTI

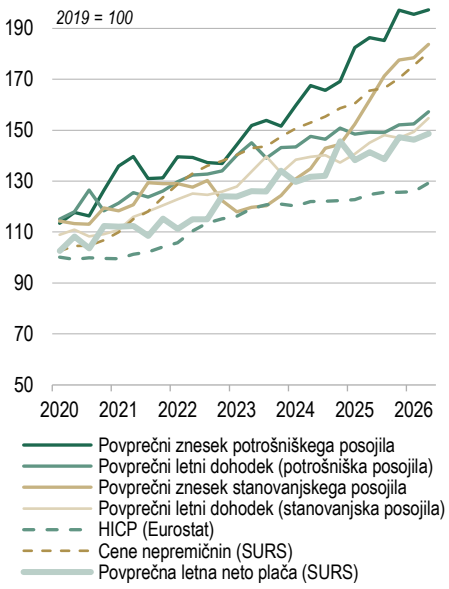

Opomba: Porazdelitev je prikazana na podlagi seštevka zneska posojila. Nezadosten dohodek označuje posojila, pri katerih komitenti niso imeli dovolj visokega dohodka glede na znesek minimalne kreditne sposobnosti (do Q3 2023 je znesek minimalne kreditne sposobnosti znašal 76 % bruto minimalne plače, povišan za vzdrževane družinske člane, od Q3 2023 pa znaša 745 EUR, povišan za vzdrževane družinske člane).
Vir: Banka Slovenije.

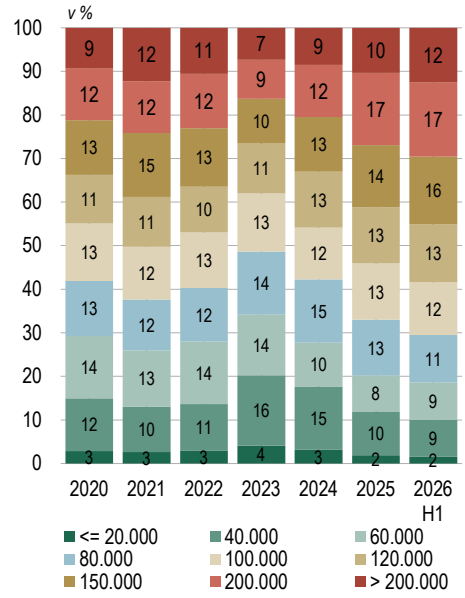
Povprečni znesek posojil prebivalstvu se povečuje, predvsem zaradi povečanja deleža posojil z višjimi zneski. Povprečni znesek potrošniškega posojila se povečuje že dlje časa, medtem ko se je pri stanovanjskih posojilih začel izrazito povečevati po letu 2023. V Q2 2026 je povprečni znesek potrošniškega posojila znašal okoli 16.000 EUR, povprečni znesek stanovanjskega posojila pa 110.000 EUR. Tudi letni povprečni dohodek potrošnikov se v opazovanem obdobju povečuje. Pri obeh vrstah posojil se je znesek posojila glede na letni dohodek povečeval v obdobju od leta 2023, vendar pa se je v zadnjih dveh četrtletjih to razmerje znižalo (slika 5.3, levo). Analiza porazdelitve stanovanjskih posojil glede na znesek kaže, da se je v zadnjih letih povečal delež posojil z višjimi zneski. Delež stanovanjskih posojil, ki presegajo 120.000 EUR, narašča tako po vrednosti kot po številu, medtem ko se delež posojil v višini do vključno 80.000 EUR zmanjšuje. Del tega gibanja je mogoče pripisati rasti cen nepremičnin. V kolikor zneske izrazimo v stalnih cenah (slika 5.3, desno), je delež posojil nad 120.000 EUR sicer nižji, vendar trend povečevanja deleža posojil z višjimi zneski ostaja prisoten.

Slika 5.3: **Povprečni znesek posojila in povprečni letni dohodek potrošnika ter porazdelitev stanovanjskih posojil glede na znesek posojila v stalnih cenah**

Povprečni znesek posojila in povprečni letni dohodek potrošnika

Porazdelitev stanovanjskih posojil glede na znesek posojila v stalnih cenah

Opomba: Porazdelitev je prikazana na podlagi seštevka zneska posojila. Posojila v stalnih cenah so deflacionirana z indeksom cen življenjskih potrebščin.
Viri: Banka Slovenije, SURS, Eurostat.

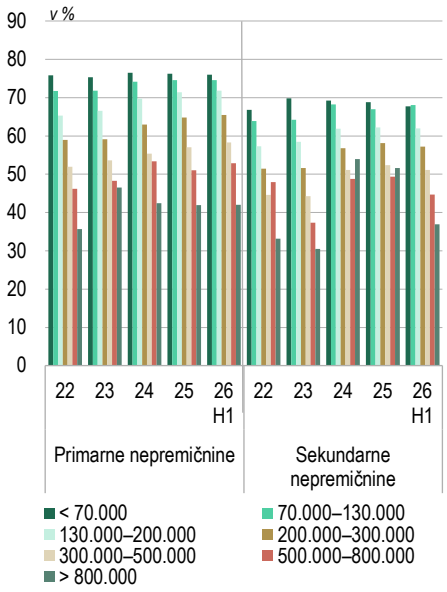
Razmerje LTV se je v prvi polovici leta 2026 znižalo (tabela 5.2). Povprečno razmerje LTV pri posojilih za primarno nepremičnino je v Q2 2026 znašalo približno 63 %, pri posojilih za sekundarno nepremičnino pa približno 54 %. Pri obeh vrstah nepremičnin je bilo povprečno razmerje LTV najvišje pri posojilih, pri katerih pričakovana vrednost zavarovanja[94] ni presegala 200.000 EUR. Hkrati je bilo razmerje v vseh razredih pričakovane vrednosti zavarovanja višje pri posojilih za primarno kot pri posojilih za sekundarno nepremičnino. V prvi polovici leta 2026 se povprečno razmerje LTV po posameznih razredih pričakovane vrednosti zavarovanja pri posojilih za primarne nepremičnine ni bistveno spremenilo. Pri posojilih za sekundarne nepremičnine pa se je znižalo, najbolj izrazito v razredu s pričakovano vrednostjo zavarovanja nad 500.000 EUR (slika 5.3, levo).

V primerjavi s koncem leta 2025 se je v prvi polovici leta 2026 delež odstopanj od priporočenega razmerja LTV nekoliko povečal, predvsem pri posojilih za primarno nepremičnino. Kljub temu so bila odstopanja še vedno pogostejša pri posojilih za sekundarno nepremičnino. Pri posojilih za primarno nepremičnino je od priporočila v povprečju odstopalo 11 % vseh posojil, zavarovanih s stanovanjsko nepremičnino, pri posojilih za sekundarno nepremičnino pa 19 % (slika 5.3, desno).

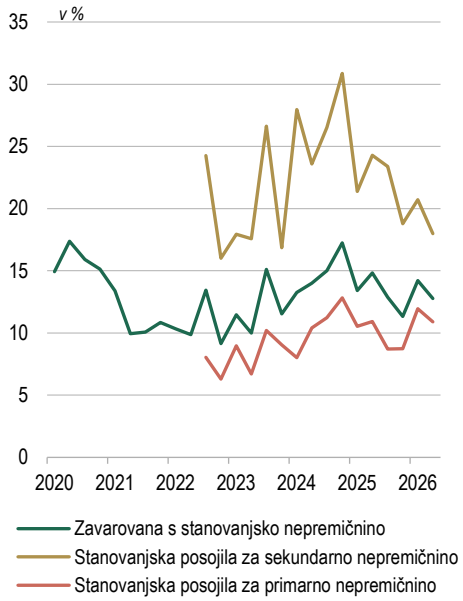
[94] Pričakovana vrednost zavarovanja vključuje poleg dejanske vrednosti stanovanjske nepremičnine, s katero je kredit zavarovan, tudi primere, ko zavarovanje s stanovanjsko nepremičnino še ni formalno urejeno, vendar je njena predvidena vrednost že znana. Ta vrednost se uporablja tudi pri izračunu kazalnika LTV.

Slika 5.4: **Tehtani povprečni LTV glede na pričakovano vrednost zavarovanja s stanovanjsko nepremičnino in delež stanovanjskih posojil, ki odstopajo od priporočila LTV**

Tehtani povprečni LTV glede na pričakovano vrednost zavarovanja s stanovanjsko nepremičnino

Delež stanovanjskih posojil, ki odstopajo od priporočila LTV

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 5.2: **Povprečne vrednosti izbranih parametrov za stanovanjska in potrošniška posojila ter delež odstopanj od makrobonitetnih instrumentov**

Tehtano povprečje	2019[1]	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 H1
				Stanovanjska posojila				
LTV	67,7 %	67,6 %	63,7 %	59,5 %	59,1 %	62,5 %	62,0 %	61,2 %
Delež odstopanj LTV[2]	19,8 %	15,8 %	11,1 %	10,7 %	12,0 %	14,9 %	13,1 %	13,5 %
DSTI	32,1 %	29,9 %	31,0 %	32,2 %	33,6 %	34,4 %	34,9 %	35,4 %
Delež odstopanj DSTI[3]	15,7 %	4,9 %	5,5 %	4,0 %	5,0 %	1,6 %	1,8 %	1,4 %
Povprečna ročnost	19,1	19,3	18,8	18,5	18,2	18,5	19,3	19,3
				Potrošniška posojila				
DSTI	26,4 %	24,6 %	25,8 %	26,0 %	27,0 %	28,4 %	29,2 %	29,6 %
Delež odstopanj DSTI[3]	21,8 %	4,3 %	6,2 %	3,8 %	5,1 %	2,8 %	2,9 %	2,6 %
Povprečna ročnost v letih	6,5	5,8	6,2	6,1	6,2	6,4	6,5	6,5
Delež odstopanj – ročnost[4]	2,3 %[5]	5,8 %	12,2 %	10,6 %	10,9 %	11,5 %	12,4 %	12,9 %

Opombe:
[1] Instrumenta omejevanja DSTI in ročnosti (pri potrošniških posojilih) sta postala zavezujoča s 1. novembrom 2019. Takrat se je najvišja dovoljena ročnost potrošniških posojil skrajšala z 10 na 7 let.
[2] Delež odstopanj od omejitve LTV je izračunan kot znesek vseh stanovanjskih posojil, zavarovanih s stanovanjsko nepremičnino, ki presegajo priporočeno razmerje LTV, glede na znesek vseh stanovanjskih posojil, zavarovanih s stanovanjsko nepremičnino, odobrenih v istem četrtletju.
[3] Delež odstopanj od omejitve DSTI je do Q3 2022 izračunan kot znesek vseh posojil, ki presegajo maksimalno dovoljeno razmerje DSTI, glede na znesek vseh posojil, ki so skladna z makrobonitetnimi ukrepi in so bila odobrena v istem četrtletju. Po Q2 2022 pa je delež odstopanj izračunan glede na znesek vseh posojil, ki so skladna z makrobonitetnimi ukrepi in so bila odobrena v prejšnjem četrtletju. Do Q3 2023 je dovoljen delež odstopanj od predpisanega razmerja DSTI znašal 10 %, od Q3 2023 pa znaša 3 %.
[4] Delež odstopanj od omejitve ročnosti je do Q3 2022 izračunan kot znesek vseh posojil, ki presegajo maksimalno dovoljeno ročnost glede na znesek vseh posojil, ki so skladna z makrobonitetnimi ukrepi in so bila odobrena v istem četrtletju. Po Q2 2022 pa je delež odstopanj izračunan glede na znesek vseh posojil, ki so skladna z makrobonitetnimi ukrepi in so bila odobrena v prejšnjem četrtletju.
[5] V prvih treh četrtletjih leta 2019, ko makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov še niso bile uvedene, je bilo v povprečju z ročnostjo nad 7 let odobrenih kar 41 % vseh novih potrošniških posojil.
Vir: Banka Slovenije.

Druge sistemsko pomembe banke

Za leto 2026 ostaja identificiranih pet drugih sistemsko pomembnih bank (DSPB), stopnje blažilnikov zanje pa so nespremenjene. Presoja za leto 2027 je v teku. V skladu z 242. členom Zakona o bančništvu najmanj enkrat letno preverimo izpolnjevanje meril za opredelitev DSPB ter ustreznost pripadajočih stopenj blažilnika. Pri identifikaciji DSPB sledimo metodologiji EBA, stopnje blažilnika pa določamo v skladu z metodologijo Banke Slovenije, ki je bila posodobljena v letu 2025. Metodologija banke razvršča v razrede glede na doseženo oceno sistemske pomembnosti, določa minimalne stopnje blažilnika za posamezne razrede in ob utemeljenih razlogih omogoča tudi določitev višje stopnje blažilnika od minimalne. Ocene sistemske pomembnosti ter pripadajoče stopnje blažilnika za identificirane DSPB s posodobitvami so enkrat letno, običajno v začetku decembra, objavljene na spletni strani Banke Slovenije.[95]

Proticiklični kapitalski blažilnik

Proticiklični kapitalski blažilnik je namenjen za zaščito bančnega sistema pred morebitnimi izgubami ob materializaciji kreditnega tveganja. Njegova vloga je krepitev odpornosti bančnega sistema v času naraščanja cikličnih sistemskih tveganj. V primeru uresničitve kreditnega tveganja blažilnik omogoča, da bančni sistem pokrije izgube z akumuliranim kapitalskim blažilnikom, zgrajenim zaradi aktivne makrobonitetne politike. S tem zmanjšujemo verjetnost prekomernega krčenja kreditiranja realnega gospodarstva v primeru materializacije tveganj.

Banka Slovenije je leta 2023 uvedla koncept pozitivne nevtralne stopnje CCyB, katerega ustreznost četrtletno preverjamo. Njen glavni namen je zagotoviti, da ima bančni sistem na voljo zadosten kapital, ki ga je mogoče sprostiti ob pojavu tveganj, ki niso nujno povezana s prekomerno kreditno rastjo in akumulacijo domačih neravnovesij, ampak so posledica materializacije tveganj zunaj finančnega oziroma bančnega sistema.[96] Drugi razlogi za uvedbo tega pristopa vključujejo: nestanovitnost podatkovnih serij, negotovost pri merjenju cikličnih tveganj ter časovni zamik pri njihovem ocenjevanju in grajenju proticikličnega blažilnika. Za oceno faze finančnega cikla in standardiziranega oziroma nevtralnega okolja tveganj uporabljamo obstoječi nabor posameznih kazalnikov tveganj, sestavljeni kazalnik in kazalnik nevtralnega okolja.

V prvi polovici leta 2026 za izpostavljenosti v Republiki Sloveniji ohranjamo CCyB v višini 1,0 % zneska skupne izpostavljenosti tveganjem. Finančni cikel namreč vztraja v nevtralnem okolju tveganj. Banke morajo to zahtevo izpolnjevati od 1. 1. 2025 dalje.

Blažilnik sistemskih tveganj

Od leta 2023 sta v veljavi dva sektorska blažilnika sistemskih tveganj (sSyRB). Zahteve po vzdrževanju sSyRB v Republiki Sloveniji, ki jih banke izpolnjujejo, znašajo: (i) 0,5 % za vse izpostavljenosti na drobno do fizičnih oseb, zavarovane s stanovanjskimi nepremičninami, in (ii) 0,5 % za vse druge izpostavljenosti do fizičnih oseb, razen izpostavljenosti iz točke (i).[97]

V aprilu 2026 smo izvedli redno presojo ustreznosti kalibracije sektorskega blažilnika, ki je potrdila, da sprememba veljavnih stopenj ni potrebna. Presoja je

[95] Več o blažilnikih DSPB na spletni strani Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke (bsi.si).
[96] Več informacij o pozitivni nevtralni stopnji CCyB in nevtralnem okolju tveganj je na voljo na spletni strani Banke Slovenije.
[97] Več informacij o sektorskih blažilnikih sistemskih tveganj je na voljo na spletni strani Banke Slovenije.

temeljila na pregledu gibanj na nepremičninskem trgu in značilnosti novih kreditov prebivalstvu ter oceni kreditnega tveganja. Na podlagi te presoje smo ocenili, da trenutna kalibracija sektorskega blažilnika ostaja ustrezna in ne zahteva sprememb. sSyRB tako še naprej predstavlja pomemben preventivni kapitalski instrument, ki dopolnjuje ukrepe na strani kreditiranja prebivalstva in prispeva h krepitvi odpornosti bančnega sistema na morebitne šoke v tem segmentu.

Tabela 5.3: **Stopnje proticikličnega blažilnika, blažilnika sistemskih tveganj in ostalih makrobonitetnih instrumentov po državah**

	Proticiklični blažilnik		Sektorski blažilnik sistemskih tveganj, povezan z nepremičninskim tveganjem		Drugi kapitalski ukrepi		Omejitve kreditiranja
Država	Višina	Datum uvedbe/datum zadnje spremembe[1]	Višina	Datum uvedbe	Uporaba 124./164. člena CRR za izpostavljenosti s stan. nepr.	Uporaba 458. člena CRR zaradi tveganj na nepr. trgu	Vrste ukrepov[2]
Avstrija	0%	01.01.2016					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
Belgija	0,5 %	01.04.2024	9,0 %[3]	01.05.2022			DSTI/LSTI, DTI/LTI, LTV
	1,0 %	01.10.2024	6,0 %[3]	01.04.2024			
Bolgarija	1,5 %	01.01.2023					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	2,0 %	01.10.2023					
Ciper	1,0 %	02.06.2024					DSTI, LTV
	1,5 %	14.01.2026					
Češka	1,75 %	01.04.2024					Omejitev ročnosti, DTI, DSTI, LTV,
	1,25 %	01.07.2024					amortizacija posojila
Danska	2,0 %	31.12.2022					LTV, LTI
	2,5 %	31.03.2023					
Estonija	1,0 %	07.12.2022					
	1,5 %	01.12.2023				X	Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
Finska	0%	16.03.2015					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
Francija	0,5 %	07.04.2023					Omejitev ročnosti, DSTI
	1%	02.01.2024					
Grčija	0,25 %	01.10.2025					DSTI, LTV
	0,5 %	01.10.2026					
Hrvaška	1,5 %	30.06.2024					
	2,0 %	01.01.2027			X		Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
Irska	1,0 %	24.11.2023					LTV, LTI
	1,5 %	07.06.2024					
Islandija	2,0 %	29.09.2022					DSTI, LTV
	2,5 %	15.03.2024					
Italija	0%	01.01.2016					
Latvija	0,5 %	18.12.2024					Omejitev ročnosti, DTI, DSTI, LTV
	1,0 %	18.06.2025					
Lihtenštajn	0%	01.07.2019	1,0 %	25.09.2023	X		LTV, amortizacija posojila
Litva	0%	01.04.2020	2,0 %	01.07.2022			Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	1,0 %	01.10.2023					
Luksemburg	0,5 %	01.01.2021					LTV
Madžarska	0,5 %	1. 7. 2024					DSTI, LTV
	1,0 %	01.07.2025					
Malta	0%	01.01.2016	1,50%	31.03.2024	X		Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
Nemčija	0,75 %	01.02.2023	2,0 %	01.02.2023			
			1,0 %	01.05.2025			
Nizozemska	1,0 %	25.05.2023					
	2,0 %	31.05.2024				X	LTV, omejitev ročnosti
Norveška	2,0 %	31.12.2022					LTV, DTI, amortizacija posojila, izjeme
	2,5 %	31.03.2023			X	X[4]	pri omejitvah
Poljska	1,0 %	25.09.2025					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	2,0 %	30.09.2026					
Portugalska	0%	01.01.2016	4,0 %	01.10.2024			Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	0,75 %	01.01.2026					
Romunija	0,5 %	17.10.2022					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	1,0 %	23.10.2023					
Slovaška	1,0 %	01.08.2020					DSTI, omejitev ročnosti, DTI,
	1,5 %	1. 8. 2023					amortizacija posojila, LTV
Slovenija	0,5 %	31.12.2023	0,5 % (potr. posojila)	01.01.2023			Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	1,0 %	01.01.2025	0,5 % (nepotr. posojila)	01.01.2025			
Španija	0,5 %	01.10.2025					
	1,0 %	01.10.2026					
Švedska	1,0 %	29.09.2022					
	2,0 %	22.06.2023				X[4]	LTV, amortizacija posojila

1 Prikazana sta zadnja razpoložljiva podatka.
2 Vključuje zavezujoče ukrepe in priporočila. Našteti so ukrepi tako za potrošniška kot za stanovanjska posojila.
3 Blažilnik nadomešča ukrep po 458. členu CRR, ki omogoča dvig uteži tveganja v primeru pojava nepremičninskega balona.
4 Višje uteži tveganja se uporabljajo tudi za izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin.
Vira: ESRB, ECB.

6 Priloga

Tabela 6.1: **Prikaz tveganj in odpornosti (opis tveganj in odpornosti ter kazalnikov)**

Prikaz tveganj in odpornosti	Opis	Kazalniki
Makrofinančna tveganja	Tveganja, ki izhajajo iz negotovosti mednarodnega okolja in nestabilnosti finančnih trgov ter neugodnih makroekonomskih razmer, vključno s šibko gospodarsko rastjo, gospodarsko stagnacijo ali upadom gospodarske aktivnosti.	Glavnih kazalnikov spremljanja je več, njihova individualna pomembnost pa je odvisna od stopnje tveganja, ki jo posamezni kazalnik nakazuje, oziroma od področja, iz katerega tveganje izvira. Glavni kazalniki so kazalniki globalne negotovosti, kazalniki posameznih področij za mednarodno okolje, rast BDP, gospodarska klima in kazalniki zaupanja, kazalniki gibanja cen, model tvegane rasti (GaR), kazalniki gibanj na trgu dela, kazalniki javnofinančnega položaja.
Tveganje, ki izhaja iz trga nepremičnin	Tveganje, ki izhaja iz trga nepremičnin, je povezano predvsem z visokimi stopnjami rasti cen nepremičnin, saj povečujejo izpostavljenost bančnega sektorja, v času krize pa tudi možnosti večjega negativnega prevrednotenja nepremičnin, danih v zavarovanje.	Rasti cen, prodaj in posojil stanovanjskih in poslovnih nepremičnin, kazalniki precenjenosti nepremičnin, kazalniki sektorja gradbeništva ter razmerja LTV, LTC in DSTI.
Tveganje financiranja	Tveganje financiranja je tveganje morebitne nestabilnosti virov financiranja oziroma nenadnega odliva posameznih virov financiranja iz bančnega sistema in je odvisno tudi od ročnosti teh virov.	Struktura virov financiranja, gibanje vlog nebančnega sektorja, predvsem vlog gospodinjstev in nefinančnih družb, LTD, spremembe strukture ročnosti vlog nebančnega sektorja, vrzel med ročnostjo preostale zapadlosti naložb in obveznosti.
Obrestno tveganje	Obrestno tveganje je tveganje naložbenih izgub zaradi sprememb obrestnih mer ter izvira iz ročnostne neusklajenosti tistih naložb in virov, ki imajo fiksno obrestovanje oziroma iz razlike v obdobju fiksacije obrestnih mer pri naložbah v primerjavi z viri.	Kot glavni kazalnik spremljanja obrestnega tveganja služi vrzel v ponovni določitvi aktivnih in pasivnih obrestnih mer, pri čemer je pri pasivnih obrestnih merah pomembna predpostavka o stabilnosti temeljnega dela vlog na vpogled. Ostali kazalniki so: povprečno obdobje ponovne določitve aktivnih obrestnih mer, povprečno obdobje ponovne določitve pasivnih obrestnih mer, delež posojil, obrestovanih s fiksno obrestno mero za novoodobrena in obstoječa posojila, povprečne ročnosti novoodobrenih posojil in obstoječih posojil.
Kreditno tveganje	Kreditno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do kreditodajalca in izhaja iz nesposobnosti dolžnika, ki je lahko začasna (nelikvidnost) ali trajna (insolventnost), da v dogovorjenem roku izpolni svoje finančne obveznosti.	Glavni kazalniki so deleži nedonosnih izpostavljenosti, struktura izpostavljenosti bank po skupinah kreditnega tveganja, kreditni parametri (stopnje neplačil, verjetnosti neplačil, stopnje prehodov), pokritosti nedonosnih in donosnih oslabitev z oslabitvami in rezervacijami ter zavarovanji.
Dohodkovno tveganje	Dohodkovno tveganje je tveganje zadostnega ustvarjanja dohodka bank ter temelji na gibanjih sestavin ustvarjanja dohodka in obvladovanja stroškov.	Glavni kazalniki sledijo nastajanju in porabi dohodka, do vključno neto dohodka: neto obrestna in neto neobrestna marža, neto opravninska marža, bruto dohodek, gibanje operativnih stroškov, CIR, gibanje neto dohodka.
Tveganja, povezana z IKT	Tveganja povezana z IKT (informacijsko-komunikacijsko tehnologijo) so tveganja, ki izhajajo iz uporabe, upravljanja ali odvisnosti od informacijskih sistemov, programske opreme, omrežij in digitalnih rešitev v bankah. Ta tveganja vključujejo: kibernetsko tveganje (možnost napadov, vdorov, kraje podatkov ali zlorabe informacijskih sistemov), operativne incidente (motnje v delovanju zaradi napak v programski opremi, strojni opremi ali omrežjih), tveganja varnosti podatkov (izguba, nepooblaščen dostop ali sprememba podatkov) in tveganja, povezana z obvladovanjem sprememb (težave pri uvajanju novih tehnologij ali posodobitev sistemov). Učinkovito upravljanje tveganj IKT je ključno za zagotavljanje nemotenega delovanja, zaščito podatkov in skladnost z zahtevami uredbe za digitalno operativno odpornost (DORA).	Število operativnih in kibernetskih incidentov, neposredna in posredna finančna škoda, povprečni odzivni čas za obvladovanje tveganj (v minutah), tržna koncentracija zunanjih ponudnikov IT-storitev (v %), število phishing in DDoS napadov, delež proračuna za IT-varnost (samoocena bank), število naprav z zastarelo programsko opremo in število zunanjih ponudnikov IT-storitev, delež napak ali okvar strojne in programske opreme, delež nenačrtovanih izpadov ključnih IKT-storitev, delež zunanjih dogodkov glede na vse operativne dogodke, delež človeških napak glede na vse operativne dogodke, čezmejni vpliv operativnega incidenta.

Podnebno tveganje	Podnebna tveganja lahko opredelimo kot fizična tveganja, ki izhajajo iz neposrednih in posrednih stroškov škodnih dogodkov, povezanih z vremenom, ter tranzicijskih tveganj, ki izhajajo iz strukturnih sprememb gospodarstev v trajnostnih gospodarstvih, zaradi spremembe preferenc potrošnikov, okoljske politike ali tehnologije.	Utežena emisijska intenziteta, ogljična kreditna intenziteta, nagib portfelja k onesnaževalnim dejavnostim, delež izpostavljenosti do podnebno občutljivih dejavnosti v portfelju, delež NPE podnebno občutljivih dejavnosti v portfelju, koncentracija NPE v podnebno občutljivih dejavnostih, delež izpostavljenosti do občin z velikim oziroma povečanim fizičnim tveganjem, delež izpostavljenosti do občin z velikim akutnim fizičnim tveganjem, delež NPE občin z velikim akutnim fizičnim tveganjem v (NPE) portfelju, letna stopnja rasti izpostavljenosti do občin z velikim akutnim fizičnim tveganjem.
Solventnost in dobičkonosnost bančnega sistema	Odpornost bank z vidika kapitalskega položaja je sposobnost absorbiranja negativnih učinkov oziroma izgub, ki bi nastale ob stresnem dogodku, z vidika dobičkonosnosti pa je trajen vir ustreznega kapitalskega položaja bank.	Količnik skupne kapitalske ustreznosti in količnik CET1 (oba na posamični in konsolidirani osnovi), količnik finančnega vzvoda, višina kapitalskega presežka nad skupno kapitalsko zahtevo (v % TPA), prispevek posameznih komponent k spremembi količnika CET1 in skupne kapitalske ustreznosti, ROE, ROA, neto oslabitve in rezervacije v bruto dohodku in na neto dohodek.
Likvidnost bančnega sistema	Odpornost bank z vidika likvidnosti je sposobnost poplačila vseh dospelih obveznosti oziroma sposobnost absorbiranja negativnih učinkov, ki bi sledili v primeru, da bi se realiziralo tveganje financiranja.	Količnik likvidnostnega kritja (LCR), gibanje primarne in sekundarne likvidnosti v bilančni vsoti, delež prostega sklada finančnega premoženja za zavarovanje pri Evrosistemu.
Tveganje, ki izhaja iz lizinških družb	Tveganje, ki izhaja iz poslovanja lizinških družb, je tveganje nastanka poslovnih izgub zaradi upada poslovanja, kopičenja zamud nad 90 dni in morebitnega prelivanja negativnih posledic v druge sektorje.	Novi posli, stanja poslov, zamude nad 90 dni in drugi kazalniki poslovanja lizing družb (ROE, ROA, finančni dolg na kapital).

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 6.2: **Izbrani kazalniki podnebnega tveganja**

	Kazalniki	Definicije kazalnikov
Tranzicijska tveganja	Utežena ogljična intenziteta bančnega sistema	Utežena vsota ogljične intenzitete posameznih dejavnosti, utež je delež izp. posamezni dejavnosti (SKD-2m) v celotni izpostavljenosti NFD. Pri izračunu se uporabijo sektorske ali granularne emisije.
	Ogljična kreditna intenziteta	Celotne financirane emisije s strani bančnega sistema glede na izpostavljenosti NFD. Pri izračunu se lahko uporabijo sektorske ali granularne emisije.
	Nagib NFD portfelja k onesnaževalnim dejavnostim	Relativna razlika med uteženo ogljično intenziteto in ogljično intenziteto gospodarstva. Pri izračunu se lahko uporabijo sektorske ali granularne emisije.
	Delež izp. do podn. obč. dej. v portfelju NFD	Delež izpostavljenosti bolj podnebno občutljivim dejavnostim (po dveh definicijah, upoštevaje emisije na ravni EU ali Slovenije) v portfelju NFD.
	Stopnja rasti izp. do podn. obč. dej. v NFD portfelju	Letna stopnja rasti izpostavljenosti bolj podnebno občutljivim dejavnostim (po dveh definicijah, upoštevaje emisije na ravni EU ali Slovenije) portfelja NFD.
	Delež NPE podn. obč. dej. v portfelju NFD	Delež nedonosnih izpostavljenosti bolj podnebno občutljivih dejavnosti (upoštevaje emisije v Sloveniji) v portfelju NFD.
	Delež NPE podn. obč. dej. v NPE NFD	Kazalnik se izračuna kot delež nedonosnih izpostavljenosti do bolj podnebno občutljivih dejavnosti (upoštevaje emisije v Sloveniji) v celotnih nedonosnih izpostavljenosti portfelja NFD.
Fizična tveganja	Delež izp. do občin z visokim in povišanim fizičnim tveganjem oziroma visokim akutnim fizičnim tveganjem (suše, veter, ekstremna vročina, poplave) v portfelju	Delež izpostavljenosti v portfelju (NFD + gospodinjstva) do občin, izpostavljenim: – visokim in povišanim fizičnim tveganjem, vključuje kronična in akutna fizična tveganja; – visokim akutnim fizičnim tveganjem (suše, veter, ekstremna vročina, poplave), vključuje le akutna fizična tveganja.
	Delež NPE do občin z visokim in povišanim fizičnim tveganjem oziroma visokim akutnim fizičnim tveganjem (suše, veter, ekstremna vročina, poplave) v portfelju	Delež nedonosnih izpostavljenosti v portfelju (NFD + gospodinjstva) do občin, izpostavljenim: – visokim in povišanim fizičnim tveganjem, vključuje kronična in akutna fizična tveganja;

		– visokim akutnim fizičnim tveganjem (suše, veter, ekstremna vročina, poplave), vključuje le akutna fizična tveganja.
	Delež NPE do občin z visokim in povišanim fizičnim tveganjem oziroma visokim akutnim fizičnim tveganjem (suše, veter, ekstremna vročina, poplave) v NPE portfelja	Delež nedonosnih izpostavljenosti v nedonosnih izpostavljenosti portfelja (NFD + gospodinjstva) do občin, izpostavljenim: – visokim in povišanim fizičnim tveganjem, vključuje kronična in akutna fizična tveganja; – visokim akutnim fizičnim tveganjem (suše, veter, ekstremna vročina, poplave), vključuje le akutna fizična tveganja.
	Stopnja rasti izpostavljenosti do občin izpostavljene visokim akutnim fizičnim tveganjem	Letne stopnje rasti izpostavljenosti (NFD + gospodinjstva) do občin, izpostavljenim visokim akutnim fizičnim tveganjem; vključuje le akutna fizična tveganja.

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 6.3: **Bilanca stanja na izbrane časovne preseke (2021–2026, 1. polletje), slovenski bančni sistem**

	Stanje								Prirast										Medletna rast	
	2021	2022	2023	2024	2025	Struktura	jun. 2026	Struktura	2021	2022	2023	2024	2025	jan.–jun. 2026	2021	2022	2023	2024	2025	jun. 2026
	v mio EUR					v %	v mio EUR	v %	v mio EUR						v %					
Aktiva																				
Denar v blagajni in stanje na rač. pri CB	11.495	10.445	12.763	8.854	7.714	13,4	6.152	10,5	2.671	-1.051	2.318	-3.909	-1.140	-1.562	30,3	-9,1	22,2	-30,6	-12,9	-25,0
Posojila bankam	1.544	1.665	1.444	1.450	1.856	3,2	1.742	3,0	52	121	-221	6	406	-114	3,5	7,8	-13,3	0,4	28,0	9,1
Posojila nebančnemu sektorju	25.045	27.538	26.934	28.405	30.842	53,5	32.494	55,7	1.484	2.493	-604	1.471	2.436	1.653	6,3	10,0	-2,2	5,5	8,6	10,2
od tega nefinančnim družbam	9.300	10.487	9.968	9.762	10.187	17,7	10.693	18,3	550	1.187	-519	-206	425	506	6,3	12,8	-4,9	-2,1	4,4	6,3
od tega gospodinjstvom	11.263	12.138	12.556	13.311	14.369	24,9	14.986	25,7	551	875	418	755	1.058	617	5,1	7,8	3,4	6,0	7,9	8,8
Finančna sredstva/vredn. pap.	8.355	8.759	9.816	13.112	14.674	25,5	15.305	26,2	-603	404	1.056	3.296	1.563	631	-6,7	4,8	12,1	33,6	11,9	6,5
Ostalo	1.811	2.168	2.125	2.414	2.570	4,5	2.645	4,5	-4	357	-43	289	155	76	-0,2	19,7	-2,0	13,6	6,4	5,2
Pasiva																				
Finančne obv. do Evrosistema	2.344	758	75	0	0	0,0	1	0,0	964	-1.586	-683	-75	0	1	69,9	-67,6	-90,1	-100,0	…	…
Obveznosti do bank	1.716	2.034	1.746	1.484	1.285	2,2	1.854	3,2	-663	318	-288	-262	-199	569	-27,9	18,6	-14,2	-15,0	-13,4	12,9
od tega do domačih bank	649	600	413	286	218	0,4	258	0,4	-150	-49	-187	-128	-68	41	-18,8	-7,6	-31,1	-30,9	-23,8	9,3
od tega do tujih bank	1.066	1.434	1.333	1.199	1.067	1,9	1.595	2,7	-513	368	-101	-134	-131	528	-32,5	34,5	-7,1	-10,1	-11,0	13,5
Obv. do neban. sekt. (vloge)	37.185	39.756	41.062	41.625	44.512	77,2	45.005	77,1	2.904	2.571	1.306	563	2.887	493	8,5	6,9	3,3	1,4	6,9	5,1
od tega do nefinančnih družb	8.998	9.710	10.947	10.910	11.705	20,3	11.318	19,4	967	712	1.238	-37	794	-387	12,0	7,9	12,7	-0,3	7,3	4,2
do gospodinjstev	23.953	25.784	26.514	27.309	29.170	50,6	30.082	51,6	1.516	1.832	730	795	1.861	912	6,8	7,6	2,8	3,0	6,8	6,0
Dolžniški vrednostni papirji	1.250	2.066	3.164	3.504	3.718	6,4	3.054	5,2	191	817	1.097	341	213	-664	18,1	65,4	53,1	10,8	6,1	-22,7
Rezervacije	151	142	187	204	210	0,4	224	0,4	-34	-10	46	16	6	14	-18,4	-6,5	32,3	8,7	3,0	13,3
Kapital	5.061	5.153	6.081	6.681	7.228	12,5	7.333	12,6	256	93	928	600	547	106	5,3	1,8	18,0	9,9	8,2	9,1
Ostalo	545	665	767	738	704	1,2	868	1,5	-19	120	102	-29	-34	164	-3,3	22,1	15,3	-3,8	-4,6	2,7
Bilančna vsota	**50.136**	**50.575**	**53.082**	**54.236**	**57.656**	**100**	**58.339**	**100,0**	**5.485**	**439**	**2.507**	**1.154**	**3.420**	**683**	**12,3**	**0,9**	**5,0**	**2,2**	**6,3**	**3,9**

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 6.4: **Izkaz poslovnega izida bank (2021–2026, 1. polletje), slovenski bančni sistem**

	Obseg (v mio EUR)						Stopnje rasti (v % medletno)						Delež v bruto dohodku (v %)					
						jan.-jun.						jan.-jun.						jan.-jun.
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Neto obresti	625	748	1442	1566	1408	728	-2,2	19,6	92,8	8,6	-10,1	3,9	51,9	56,9	72,9	68,5	64,5	58,8
Neobrestni prihodki	580	567	535	720	777	511	-19,5	-2,3	-5,6	34,5	7,9	8,3	48,1	43,1	27,1	31,5	35,5	41,2
od tega neto opravnine	377	398	387	419	445	238	14,4	5,5	-2,8	8,4	6,1	9,3	31,3	30,3	19,6	18,3	20,4	19,2
od tega čisti dobički/izg. iz FS in obvez. nam. trg.	18	31	10	24	13	14	10,8	76,4	-69,6	153,8	-46,7	203,2	1,5	2,4	0,5	1,1	0,6	1,2
Bruto dohodek	1206	1315	1978	2286	2185	1239	-11,4	9,1	50,4	15,6	-4,4	5,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Operativni stroški	-717	-758	-830	-1016	-1033	-545	-0,2	5,6	9,6	22,3	1,7	3,6	-59,5	-57,6	-42,0	-44,4	-47,3	-44,0
stroški dela	-398	-413	-447	-501	-521	-255	3,0	3,7	8,4	12,1	4,0	1,0	-33,0	-31,4	-22,6	-21,9	-23,9	-20,6
Neto dohodek	489	558	1147	1270	1152	694	-23,9	14,1	105,8	10,7	-9,3	7,3	40,5	42,4	58,0	55,6	52,7	56,0
neto oslabitve in rezervacije	74	-14	-10	-71	-161	-74	-143,4	-119,2	-27,7	590,0	127,9	153,4	6,1	-1,1	-0,5	-3,1	-7,4	-6,0
od tega osl. in rez. po odpl. vrednosti	72	-23	-33	-83	-181	-55	-153,8	-131,8	44,7	150,9	119,1	185,9	6,0	-1,7	-1,7	-3,6	-8,3	-4,4
Dobiček pred obdavčitvijo	**562**	**543**	**1137**	**1200**	**991**	**620**	**19,1**	**-3,3**	**109,3**	**5,5**	**-17,4**	**0,4**	**46,6**	**41,3**	**57,5**	**52,5**	**45,4**	**50,0**
davki iz dobička	-37	-42	-39	-125	-109	-63	70,1	13,1	-6,8	221,1	-12,8	-4,5	-3,1	-3,2	-2,0	-5,5	-5,0	-5,1
Poslovni izid po obdavčitvi	525	502	1098	1075	882	557	16,6	-4,5	118,9	-2,1	-17,9	1,0	43,6	38,1	55,5	47,0	40,4	44,9

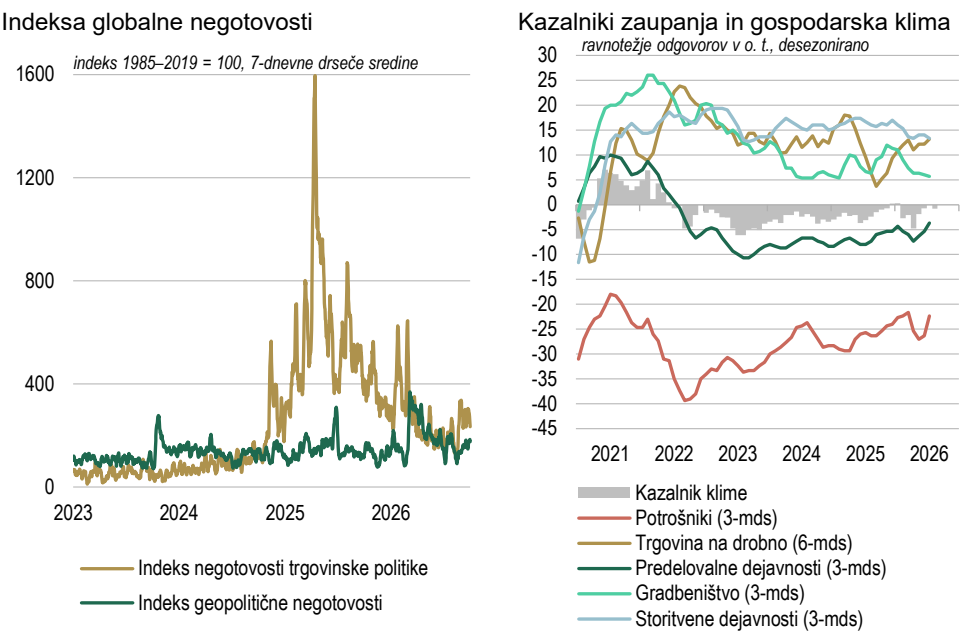
Vir: Banka Slovenije.

Tabela 6.5: **Izbrani kazalniki poslovanja bank (2011–2026, 1. polletje), slovenski bančni sistem**

(v %)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025 (1-6)	2026 (1-6)
Donos na aktivo (ROA)	-1,06	-1,60	-7,70	-0,27	0,42	0,99	1,19	1,38	1,48	1,10	1,20	1,11	2,22	2,25	1,77	2,26	2,16
Donos na kapital (ROE)	-12,54	-19,04	-100,00	-2,69	3,63	7,96	9,58	11,07	12,16	9,57	11,33	10,82	20,64	18,92	14,44	19,37	18,00
Stroški v bruto dohodku (CIR)	53,68	47,43	66,08	55,80	59,26	59,19	62,72	58,05	56,47	52,82	59,48	57,60	41,98	44,43	47,27	44,87	43,98
Neto obrestna marža na obrest. aktivo (NOM)	2,13	1,93	1,67	2,18	2,06	1,91	1,83	1,84	1,79	1,57	1,41	1,61	2,95	3,09	2,65	2,72	2,68
Neto obrestna marža na bilančno vsoto	2,02	1,83	1,59	2,09	1,96	1,82	1,75	1,75	1,70	1,49	1,34	1,53	2,81	2,93	2,52	2,57	2,54
Neobrestna marža	0,85	1,40	0,85	1,01	1,09	1,23	1,13	1,26	1,43	1,67	1,24	1,15	1,05	1,35	1,38	1,75	1,80
Bruto dohodek na povprečno aktivo (MFP)	2,87	3,23	2,44	3,10	3,05	3,05	2,88	3,01	3,13	3,16	2,58	2,68	3,86	4,28	3,90	4,32	4,34

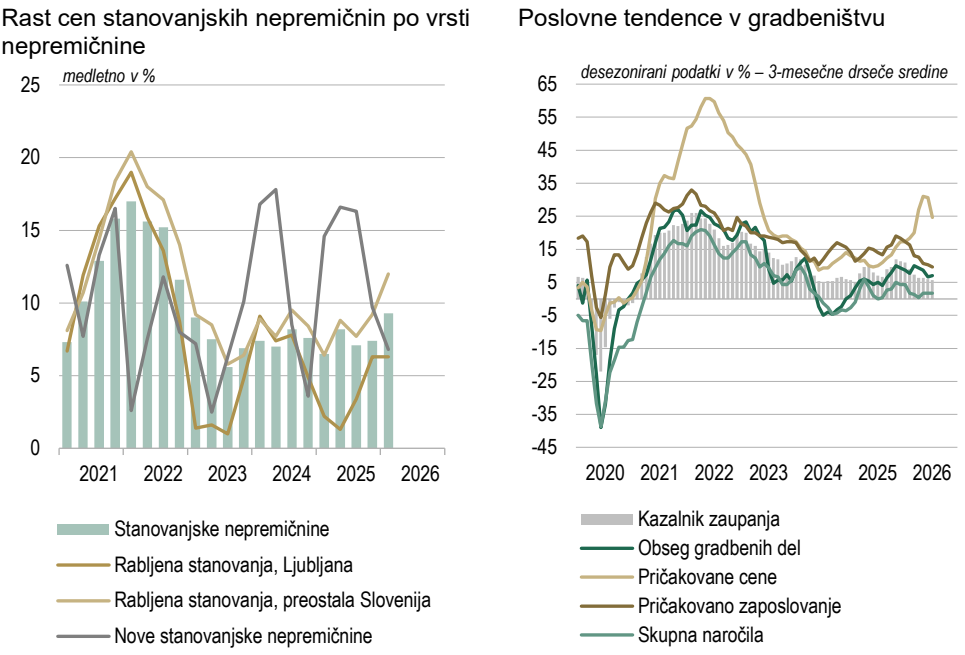
Opomba: MFP – marža finančnega posredništva.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.1: **Indeksa globalne negotovosti in gospodarska klima v Sloveniji**

Opomba: Podatki do 30. 9. 2026. Na levi sliki Indeks tveganja negotovosti trgovinske politike odraža rezultate avtomatiziranega iskanja besedila v sedmih časopisih (100 = 1 % časopisnih člankov, ki vsebuje sklic na negotovost trgovine). Indeks geopolitične negotovosti odraža rezultate avtomatiziranega iskanja besedila v elektronskih arhivih desetih časopisov (1985–2019 = 100). Na desni sliki so kazalniki zaupanja izraženi v obliki povprečja ravnotežji. Ravnotežje je razlika med deležem pozitivnih in deležem negativnih odgovorov.
Viri: Leva slika policyuncertainty.com in matteoiacoviello.com, desna slika SURS.

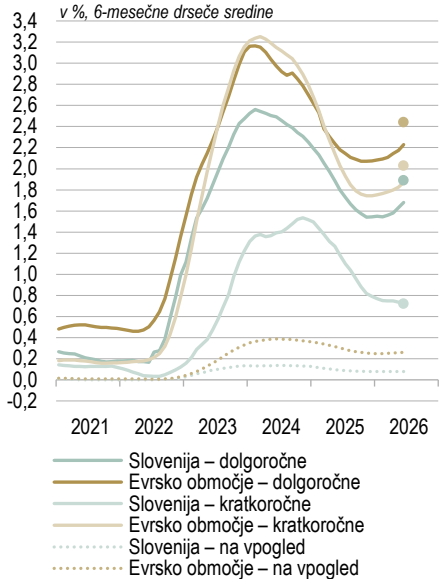
Slika 6.2: **Rast cen stanovanjskih nepremičnin ter povpraševanje in dejavniki povpraševanja po stanovanjskih posojilih (BLS)**

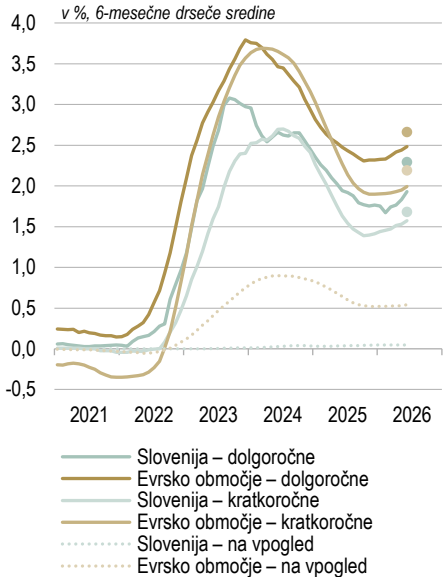
Opomba: Na sliki levo se rasti cen za leto 2025 nekoliko razlikujejo od tistih, objavljenih v prejšnjem Poročilu o finančni stabilnosti, saj so pri SURS izvedli revizijo indeksov cen stanovanjskih nepremičnin.
Vir: SURS.

Slika 6.3: **Povprečne obrestne mere za nove vloge gospodinjstev in NFD**

Povprečne obrestne mere za nove vloge gospodinjstev

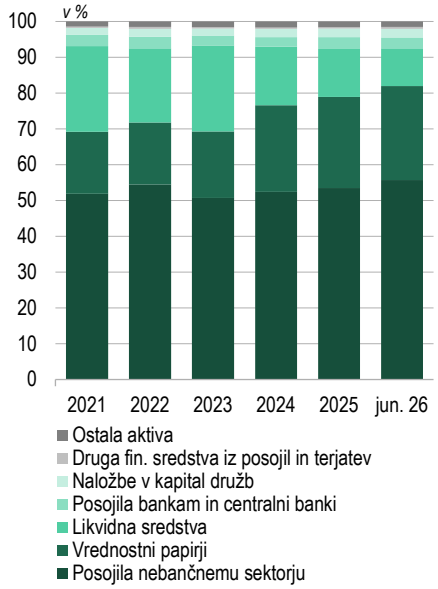
Povprečne obrestne mere za nove vloge NFD

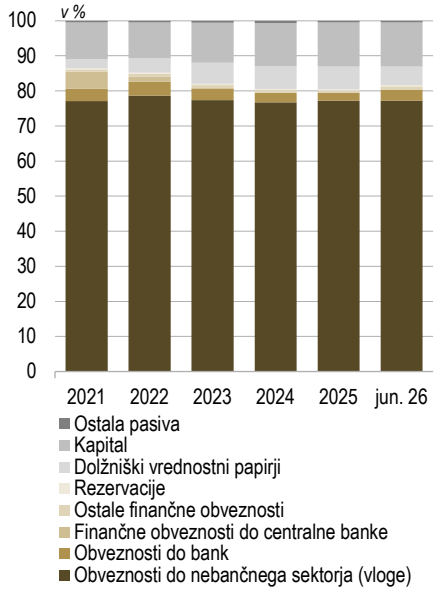
Opomba: Pike predstavljajo dejanski zadnji podatek.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Slika 6.4: **Struktura naložb in virov**

Struktura naložb

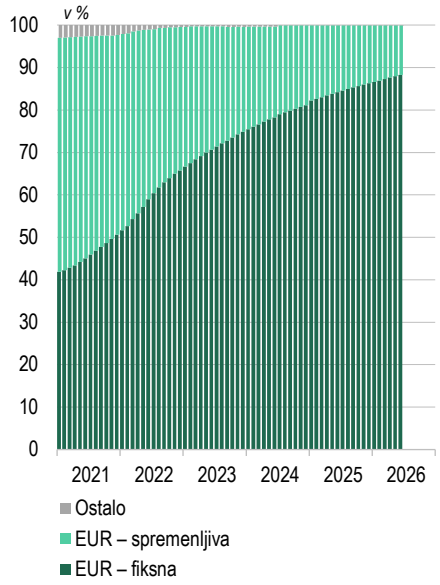
Struktura virov

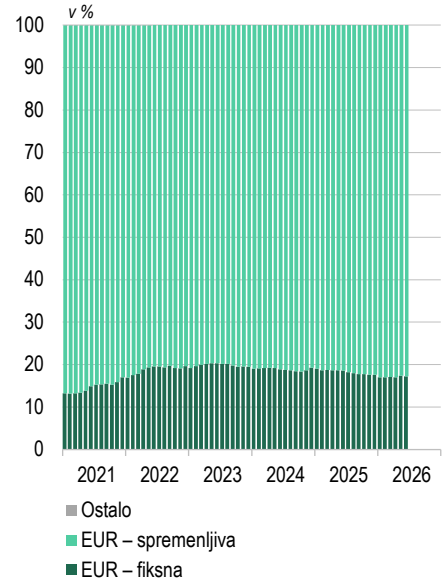
Opomba: Na sliki levo likvidna sredstva predstavljajo denar v blagajni, stanje na računih pri centralni banki in vloge na vpogled pri bankah.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.5: **Struktura posojil po vrsti obrestovanja v stanjih**

Struktura posojil gospodinjstvom

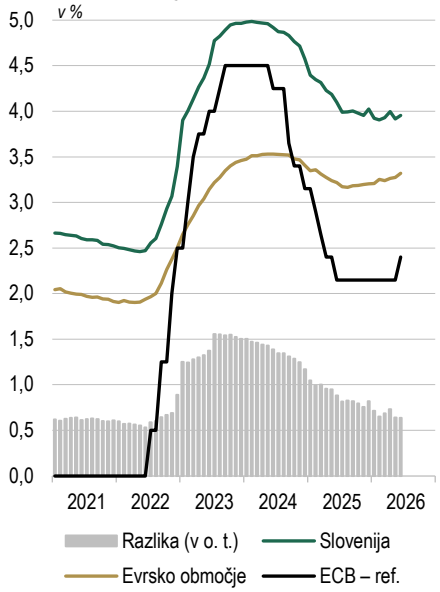
Struktura posojil nefinančnih družbam

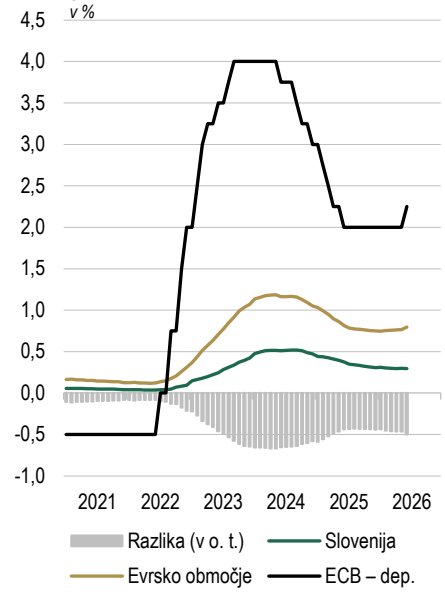
Opomba: Posojila gospodinjstvom vključujejo stanovanjska in potrošniška posojila brez ostalih posojil gospodinjstvom. V kategoriji ostalo so zajeta vsa posojila v švicarskih frankih, ki predstavljajo večino preostalih posojil.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.6: **Obrestne mere**

Povprečne obrestne mere za stanja posojil gospodinjstvom in NFD ter primerjava z evrskim območjem

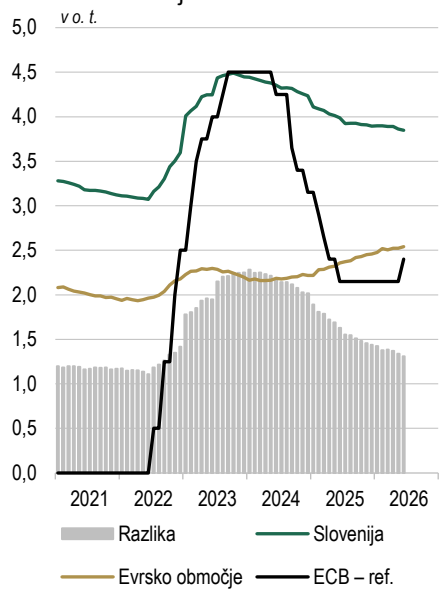
Povprečne obrestne mere za stanja vlog gospodinjstev in NFD ter primerjava z evrskim območjem

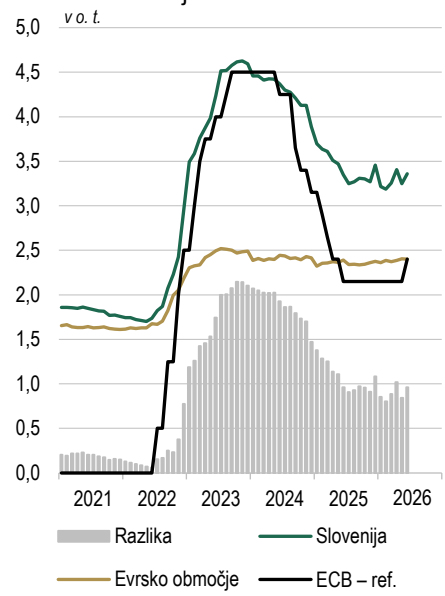
Opomba: ECB – ref. predstavlja obrestno mero za operacije glavnega refinanciranja ECB. ECB – dep. predstavlja obrestno mero za mejni depozit ECB.
Vira: ECB Data Portal, preračuni Banke Slovenije.

Slika 6.7: **Obrestni razmik**

Obrestni razmik za gospodinjstva in primerjava z evrskim območjem

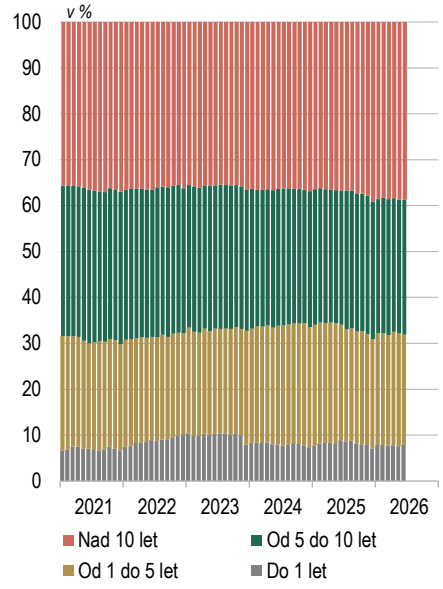
Obrestni razmik za NFD in primerjava z evrskim območjem

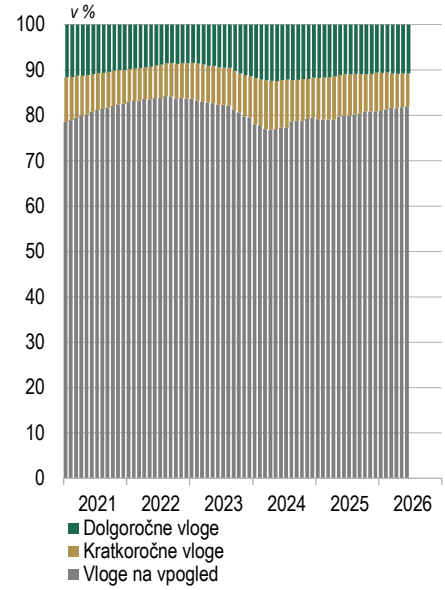
Opomba: ECB – ref. predstavlja obrestno mero za operacije glavnega refinanciranja ECB.
Vira: ECB Data Portal, preračuni Banke Slovenije.

Slika 6.8: **Struktura posojil in vlog po preostali zapadlosti**

Struktura posojil NFD in gospodinjstvom

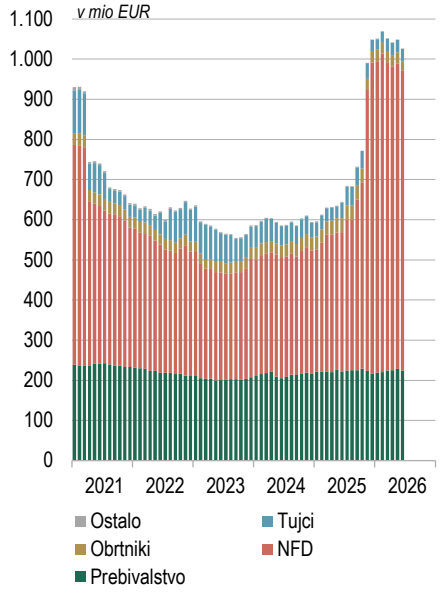
Struktura vlog nebančnega sektorja

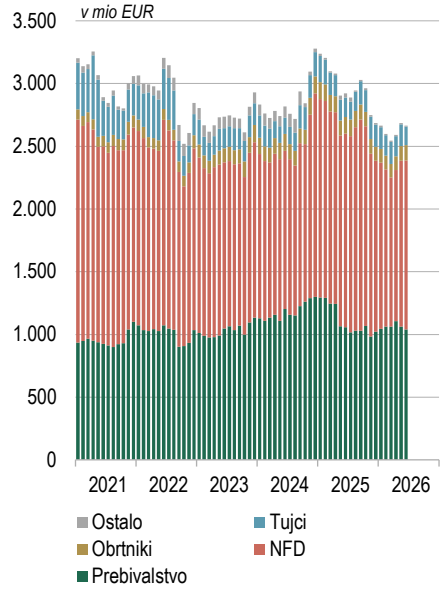
Opomba: Posojila gospodinjstvom na levi sliki vključujejo stanovanjska in potrošniška posojila brez ostalih posojil gospodinjstvom.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.9: **Obseg NPE in skupine 2 po skupinah komitentov**

Obseg NPE po skupinah komitentov

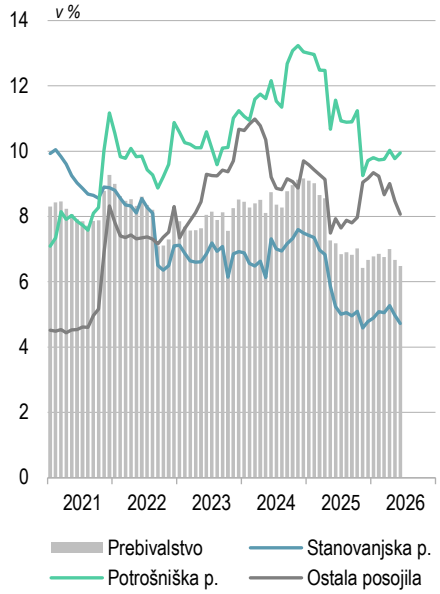
Obseg skupine 2 po skupinah komitentov

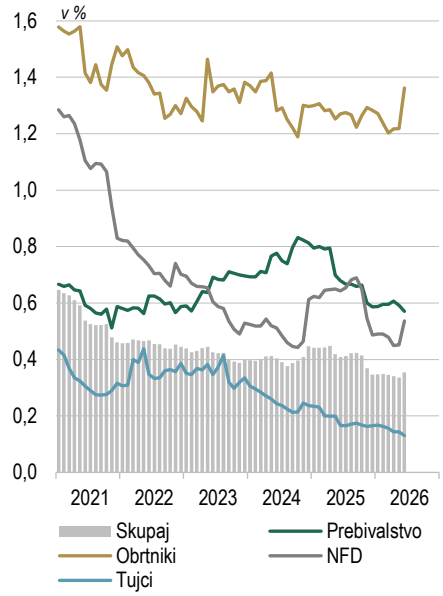
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.10: **Delež skupine 2 pri prebivalstvu in pokritost donosnih izpostavljenosti po skupinah komitentov**

Delež skupine 2 pri prebivalstvu

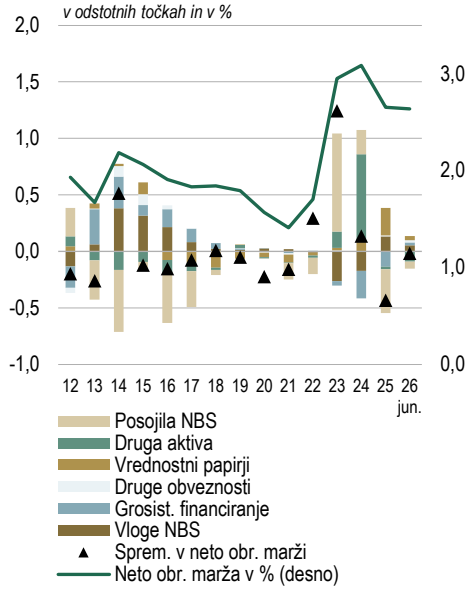
Pokritost donosnih izpostavljenosti po skupinah komitentov

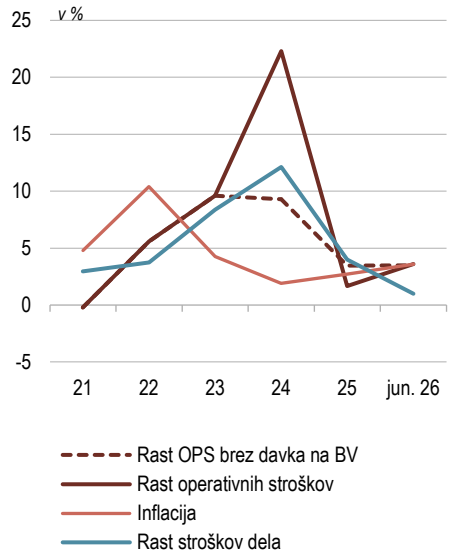

Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.11: **Prispevki k spremembi neto obrestne marže in operativni stroški**

Prispevki prek instrumentov obrestonosne aktiveOperativni stroški, stroški dela in inflacija in pasive k spremembam neto obrestne marže

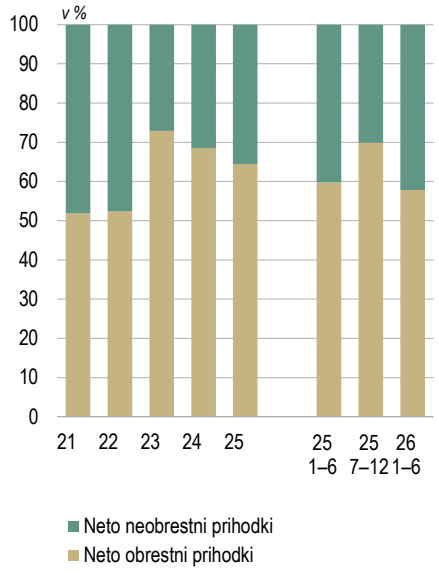

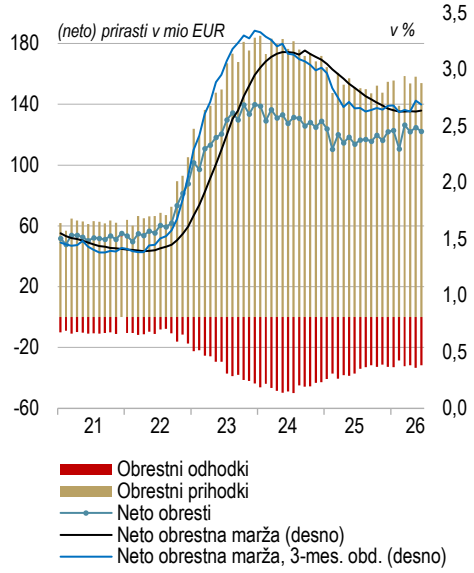
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.12: **Sestava bruto dohodka bank in obrestni prihodki, odhodki ter neto obrestna marža**

Sestava bruto dohodka bank

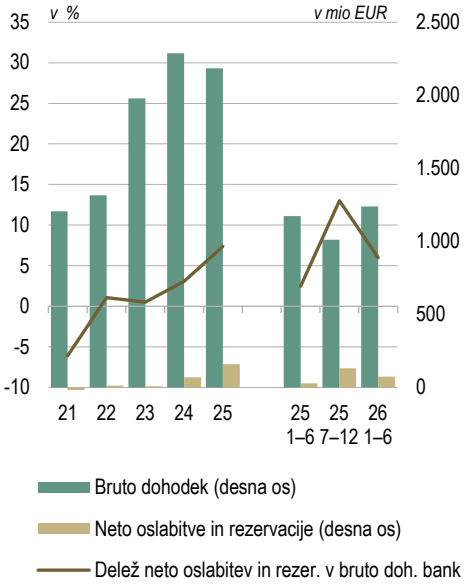
Prirasti obrestih prihodkov, odhodkov, neto obresti in neto obrestna marža

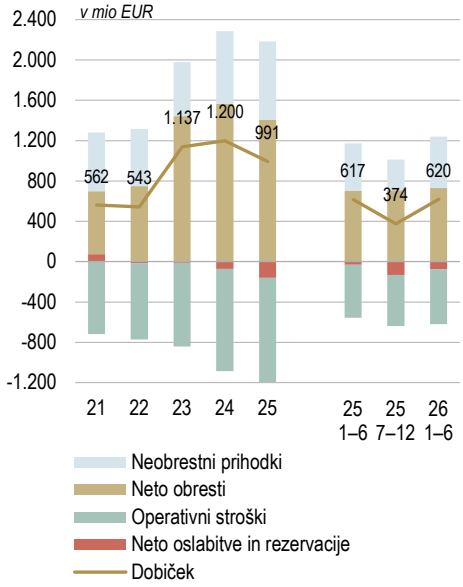
Opomba: Na sliki levo spremembe aktivnih postavk predstavljajo seštevek prispevka posojil, vrednostnih papirjev in ostale obrestonosne aktive, spremembe pasivnih postavk pa seštevek prispevka vlog nebančnega sektorja, grosističnega financiranja in ostale obrestno plačljive pasive. Sprememba učinka pasivnih postavk je pomnožena z vrednostjo –1, saj povečanje npr. pasivnih obrestnih mer vpliva na zmanjšanje neto obrestne marže, njihovo zmanjšanje pa na njeno povečanje.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.13: **Neto oslabitve in rezervacije, ustvarjeni dohodek bank ter ostale kategorije izkaza uspeha bank**

Neto oslabitve in rezervacije in bruto dohodek bank ter delež neto oslabitev v ustvarjenem dohodku bank

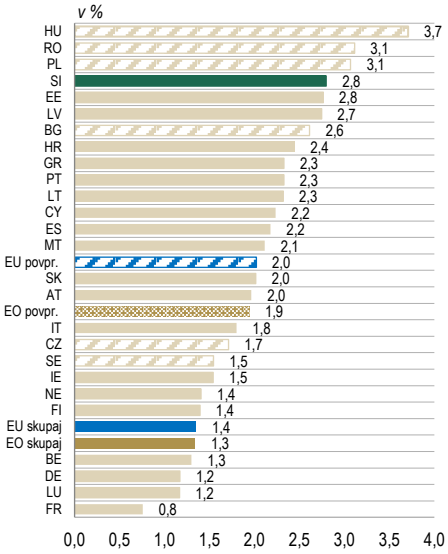
Nastanek in poraba dohodka bank ter dobiček pred obdavčitvijo

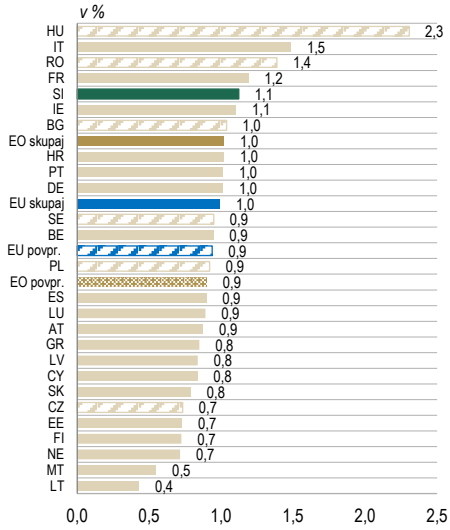
Opomba: Negativne vrednosti za neto oslabitve in rezervacije na sliki levo odražajo neto sproščanje oslabitev in rezervacij, na sliki desno pa njihovo neto oblikovanje. Podatki za slovenski bančni sistem so zajeti na podlagi bilančnih podatkov bank na posamični osnovi. Na desni strani obeh slik so posebej prikazane vrednosti za zadnja tri polletja.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.14: **Neto obrestna in neto neobrestna marža**

Neto obrestna marža v Sloveniji in državah EU, v %, leto 2025

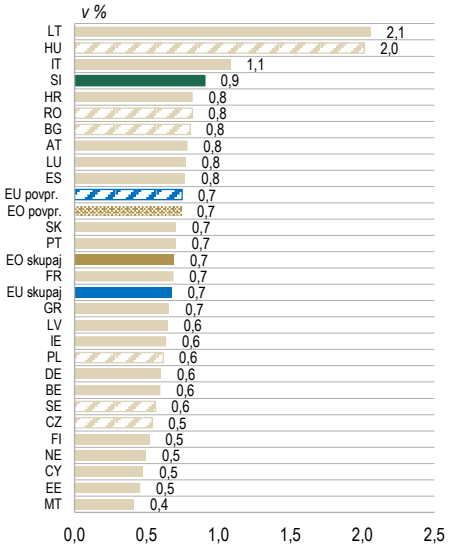
Neto neobrestna marža v Sloveniji in državah EU, v %, leto 2025

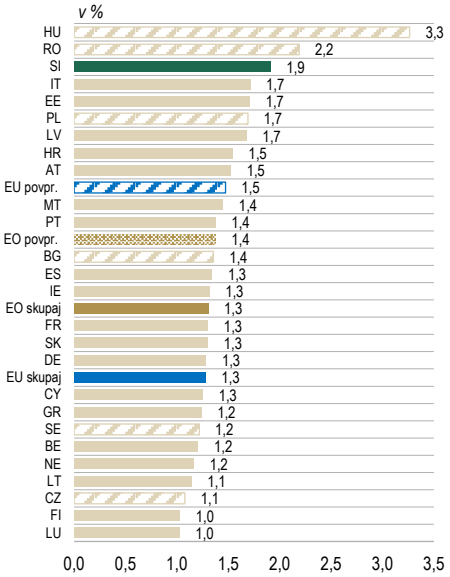
Opomba: Kazalniki so izračunani na podlagi podatkov baze ECB Data Portal, Consolidated Banking Data. Ti se nekoliko razlikujejo od tistih, ki temeljijo na bilančnih podatkih bank na posamični osnovi. Med državami EU za prvih pet slik te primerjave; do kazalnika »operativni stroški v bruto dohodku« lahko ni razpoložljivega podatka za določene države. V slikah od 4.0 do 7.0 vrednosti za »EU skupaj« odražajo celotno območje EU, vrednosti »EU povpr.« pa navadno povprečje vseh držav EU, enako velja za celotno evrsko območje in povprečje držav evrskega območja.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Slika 6.15: **Neto opravninska marža in operativni stroški v bilančni vsoti**

Neto opravninska marža v Sloveniji in državah EU, v %, leto 2025

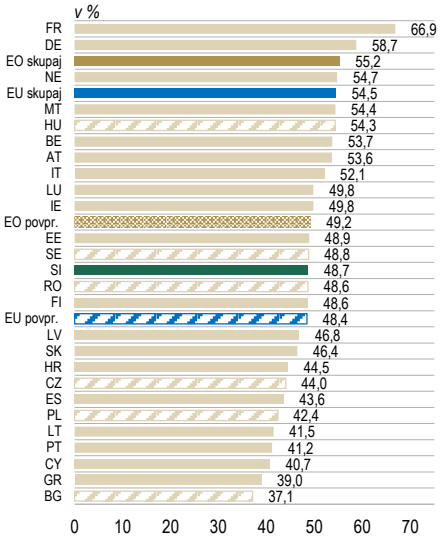
Operativni stroški v bilančni vsoti v Sloveniji in državah EU, v %, leto 2025

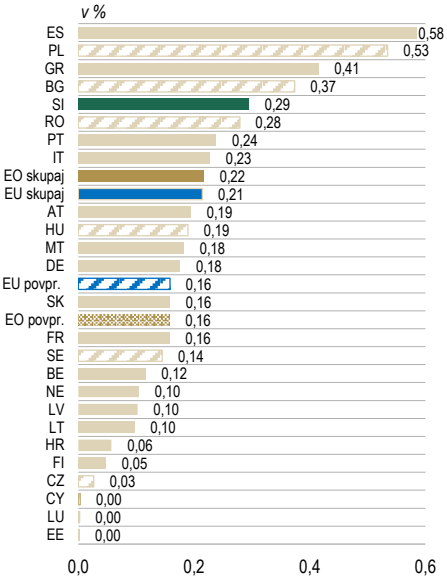
Opomba: Kazalniki so izračunani na podlagi podatkov baze ECB Data Portal, Consolidated Banking Data. Ti se nekoliko razlikujejo od tistih, ki temeljijo na bilančnih podatkih bank na posamični osnovi.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Slika 6.16: **Operativni stroški v bruto dohodku ter neto oslabitve in rezervacije v bilančni vsoti**

Operativni stroški v bruto dohodku (angl. *Cost-to-Income Ratio*) v Sloveniji in državah EU v letu 2025

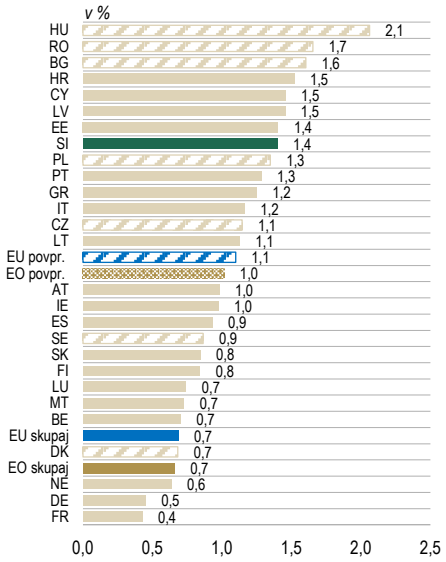
Neto oslabitve in rezervacije v bilančni vsoti v Sloveniji in državah EU, v %, v letu 2025

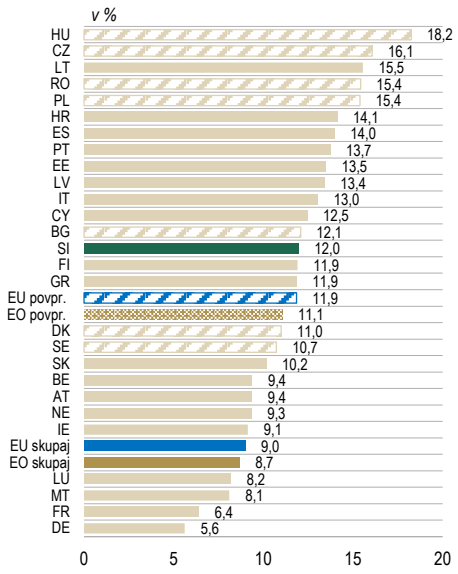
Opomba: Kazalniki so izračunani na podlagi podatkov baze ECB Data Portal, Consolidated Banking Data. Ti se nekoliko razlikujejo od tistih, ki temeljijo na bilančnih podatkih bank na posamični osnovi.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Slika 6.17: **Donosnost na aktivno (ROA) in donosnost na kapital (ROE)**

Donosnost na aktivo (ROA) v državah EU, v %, leto 2025

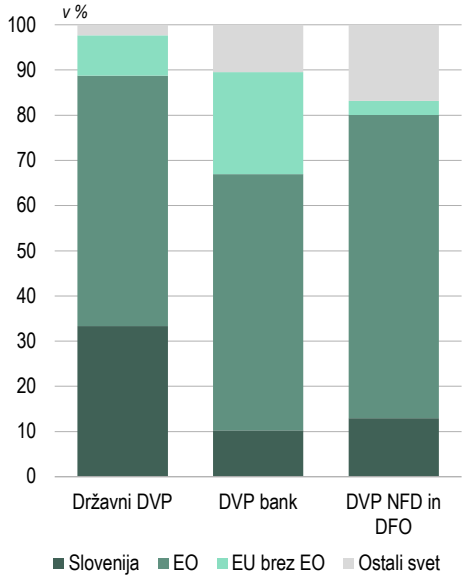
Donosnost na kapital (ROE) v državah EU, v %, leto 2025

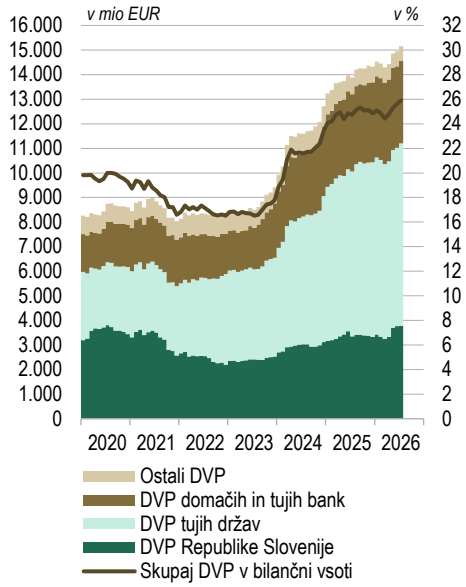
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.18: **Gibanje in struktura dolžniških vrednostnih papirjev**

DVP po geografskem območju

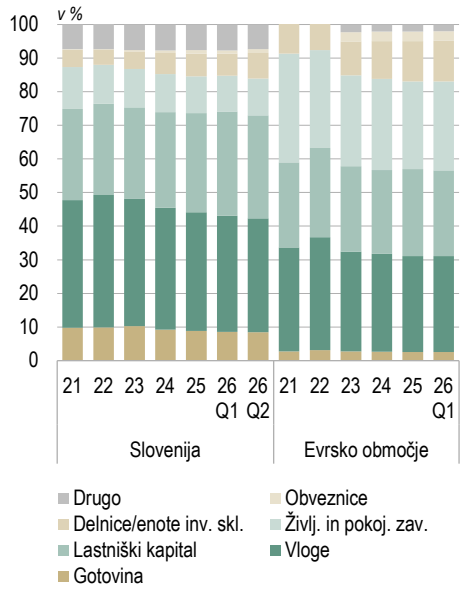
DVP po nasprotni stranki

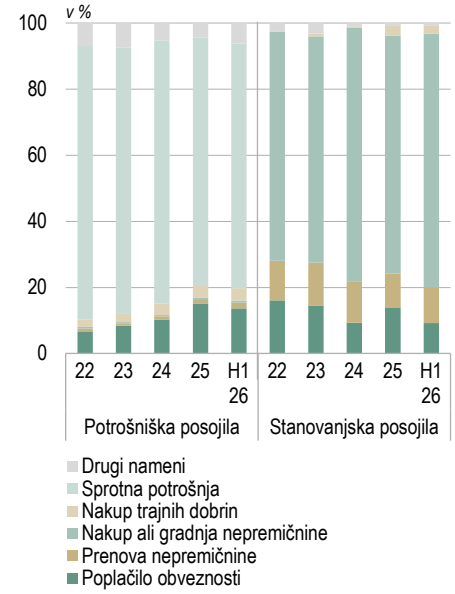
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.19: **Finančno premoženje gospodinjstev in povpraševanje gospodinjstev po posojilih**

Struktura finančnega premoženja v Sloveniji in evrskem območju

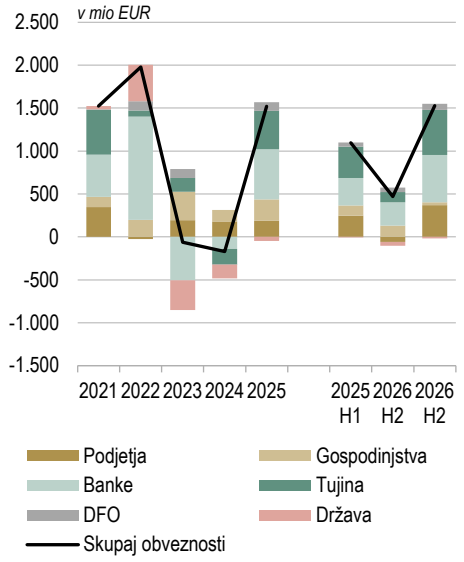
Struktura namena povpraševanja po potrošniških in stanovanjskih posojilih gospodinjstvom

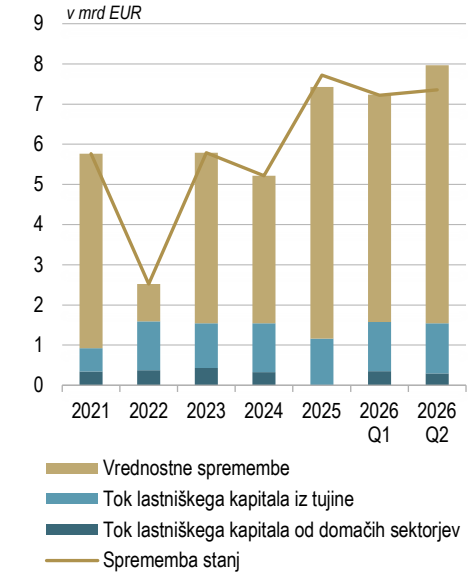
Opomba: Na sliki levo lastniški kapital vključuje delnice, ki kotirajo na borzi, in delnice, ki ne kotirajo na borzi, ter drug lastniški kapital. Delnice investicijskih skladov se nanašajo na sklade s korporacijsko strukturo. Enote se nanašajo na vzajemne naložbene sklade. Na sliki desno so banke za leto 2025 in januar–junij 2026 med drugimi razlogi (»drugo«) za zavrnitev navedle, da ne vodijo evidence zavrnitev, nepopolno dokumentacijo komitenta, neurejeno stanje v zemljiški knjigi ali pa drugih razlogov niso navedle.
Vira: ECB Data Portal, Banka Slovenije.

Slika 6.20: **Tok financiranja in lastniški kapital NFD**

Tok financiranja NFD s posojili po sektorju upnika

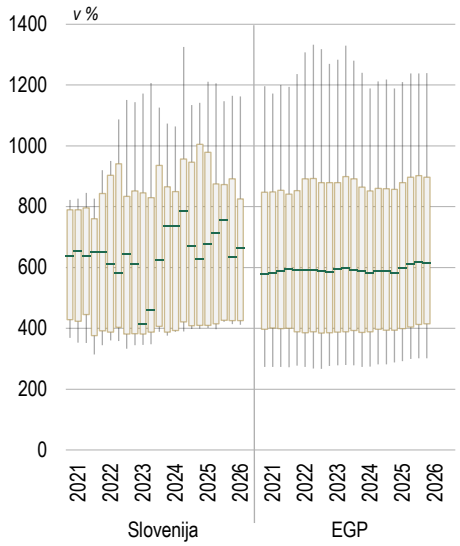
Lastniški kapital NFD

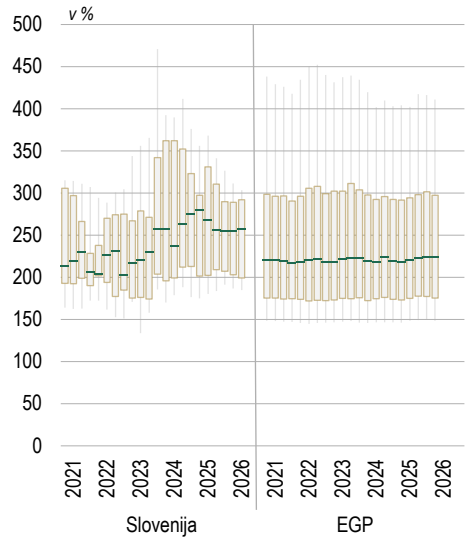
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.21: **Kapitalska ustreznost zavarovalnic MCR in SCR**

Kapitalska ustreznost zavarovalnic – količnik MCR

Kapitalska ustreznost zavarovalnic – SCR

Vira: AZN, izračuni Banke Slovenije.

Tabela 6.6: **Stopnje prehodov (DR) za mikro, majhna in srednje velika podjetja ter velika podjetja**

Leto	Mikro, majhna in srednje velika podjetja (v %)	Velika podjetja (v %)
2017	4,1	1,9
2018	6,2	3,1
2019	5,1	2,3
2020	5,1	4,5
2021	4,1	3,3
2022	3,4	1,1
2023	3,6	1,3
2024	3,5	0,9
2025	3,4	2,5

Opomba: Izračuni enoletnih stopenj prehoda plačnikov med neplačnike temeljijo na naslednjih predpostavkah:
1. Enota opazovanja: pri izračunu stopenj prehodov plačnikov med neplačnike (DR) je enota opazovanja komitent-datum. Za posameznega komitenta se upošteva le en podatek, tudi če ima izpostavljenost pri različnih bankah. V izračunu so upoštevane banke in hranilnice ter vsi komitenti, ki imajo na začetni datum pozitivno vrednost razvrščenih terjatev po odplačni vrednosti.
2. Neplačnik je opredeljen z Ebino definicijo nedonosne izpostavljenosti na nivoju komitenta.
3. Izračun stopnje prehoda:
Števec stopnje neplačila je opredeljen kot število komitentov, ki so bili na začetni datum (to je konec leta T) plačniki in so kadarkoli v naslednjem letu (letu T+1) postali neplačniki, pri čemer ni nujno, da so še vedno v stanju konec leta T+1.
Imenovalec stopnje neplačila je opredeljen kot število komitentov, ki so bili na začetni datum (to je konec leta T) plačniki.
Vsak komitent je v izračunu upoštevan samo enkrat, tudi če ima izpostavljenost pri različnih bankah. Uporabljen je konservativni pristop, pri čemer se upošteva, da je komitent neplačnik, če je neplačnik pri katerikoli banki vsaj enkrat v opazovanem obdobju.
Vir: Banka Slovenije.

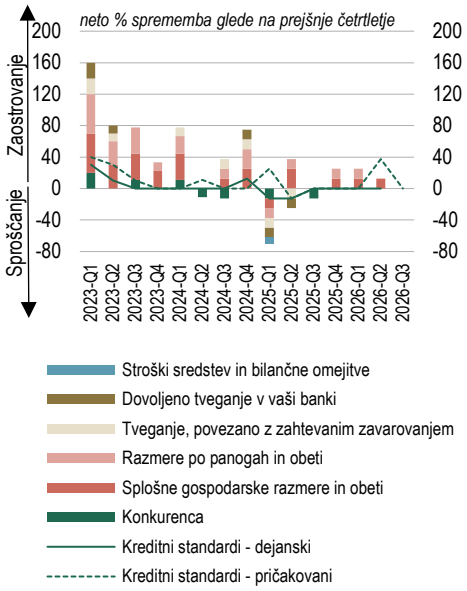
Tabela 6.7: **Deleži števila prehodov mikro, majhnih in srednje velikih podjetij ter velikih podjetij med bonitetnimi razredi (prehodne matrike)**

		Mikro, majhna in srednje velika podjetja (v %)					Velika podjetja (v %)					
		dec. 25						dec. 25				
		A	B	C	D	E		A	B	C	D	E
dec. 24	A	83,7	12,2	2,5	1,2	0,4	A	91,2	7,7	0,8	0,3	0,1
	B	16,9	71,0	9,5	1,4	1,1	B	17,4	74,8	2,9	4,9	0,0
	C	2,4	17,8	72,1	4,8	2,9	C	0,0	16,1	51,6	32,3	0,0
	D	0,9	2,1	7,4	67,6	22,0	D	5,3	0,0	10,5	63,2	21,1
	E	0,2	0,4	1,0	2,9	95,5	E	0,0	0,0	3,6	3,6	92,9

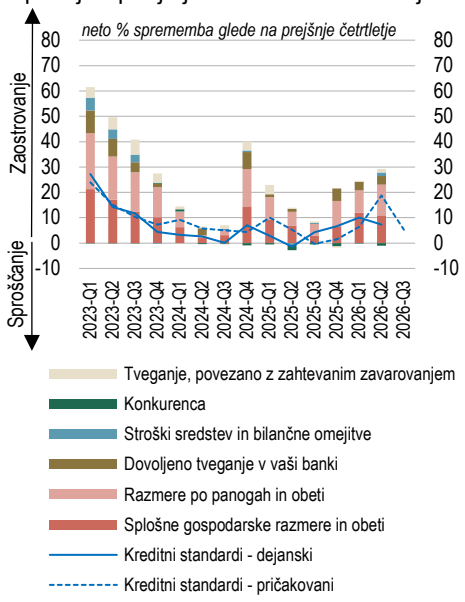
Opomba: Izračuni enoletnih stopenj prehoda komitentov med različnimi bonitetnimi skupinami temeljijo na naslednjih predpostavkah:
1. Enota opazovanja: pri izračunu stopenj prehodov komitentov med posameznimi bonitetnimi skupinami je enota opazovanja poslovna banka-komitent-datum. V izračunu je vsak komitent upoštevan glede na število izpostavljenosti pri različnih bankah v bančnem sistemu. V izračunu so upoštevane banke in hranilnice. Upoštevajo se komitenti, ki so bili v stanju podatkov kreditnega registra na začetku posameznega leta. Za podatek na koncu obdobja se upošteva zadnji razpoložljivi podatek za tega komitenta znotraj leta. V analizo so vključeni vsi komitenti, ki imajo pozitivno vrednost razvrščenih terjatev po odplačni vrednosti in zavedeno bonitetno oceno na začetku opazovanega obdobja ter so bili na vsakokratni datum izračuna v poslovnem registru razvrščeni v sektor S.11.
2. Izračun:
Števec stopnje prehoda med bonitetnima skupinama i in j je opredeljen kot število komitentov, ki so imeli na začetni datum (to je konec leta T) bonitetno oceno i, njihova zadnja razpoložljiva bonitetna ocena v letu T+1 pa je bila j, pri čemer ni nujno, da so bili konec leta še vedno v stanju T+1.
Imenovalec stopnje prehoda med bonitetnimi skupinami i in j je opredeljen kot število komitentov, ki so imeli na začetni datum (to je konec leta T) bonitetno oceno komitenta i.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.22: **Spremembe kreditnih standardov, ki se uporabljajo za odobritev posojil ali kreditnih linij podjetjem in dejavniki, ki k temu prispevajo**

Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri posojilih podjetjem v Sloveniji

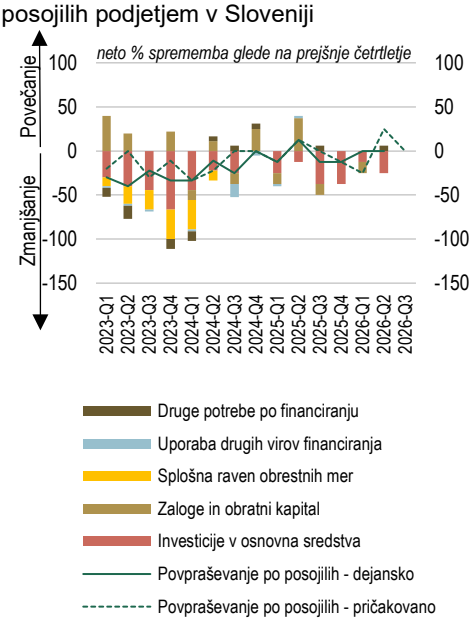
Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri posojilih podjetjem v evrskem območju

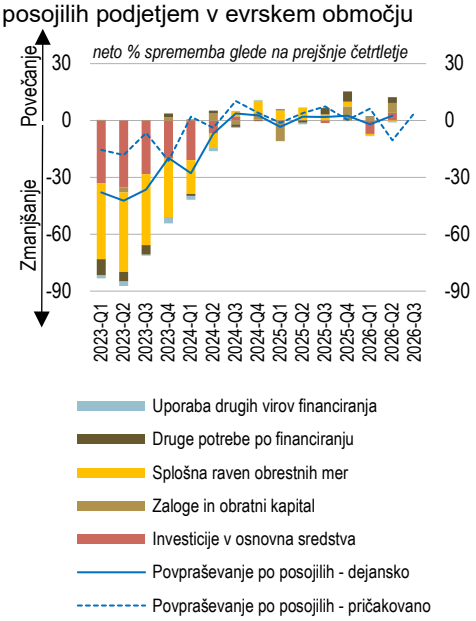
Opomba: »Dejanske« vrednosti so spremembe, ki so nastale, »pričakovane« vrednosti pa so spremembe, ki so jih banke predvidevale. Enako je povsod v nadaljevanju te primerjave. Neto odstotki so opredeljeni kot razlika med vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile s »precej zaostrili« in »nekoliko zaostrili«, ter vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile z »nekoliko ublažili« in »precej ublažili«. Enako je povsod v nadaljevanju, kjer so prikazani standardi. Na slikah evrskega območja (desne slike, enako povsod v nadaljevanju) gre za tehtane neto odstotne spremembe. Povprečja kategorij na slikah so tako za Slovenijo kot evrsko območje izračunana kot navadna povprečja: »Stroški sredstev in bilančne omejitve« so netehtano povprečje »kapitala bank in stroškov, povezanih s kapitalskim položajem bank«, »dostopa do tržnega financiranja« in »likvidnostnega položaja«; »konkurenca« je netehtano povprečje »konkurence drugih bank«, »konkurence nebank« in »konkurence tržnega financiranja«.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.23: **Spremembe povpraševanja posojil podjetij in dejavniki, ki k temu prispevajo**

Spremembe povpraševanja in dejavniki pri posojilih podjetjem v Sloveniji

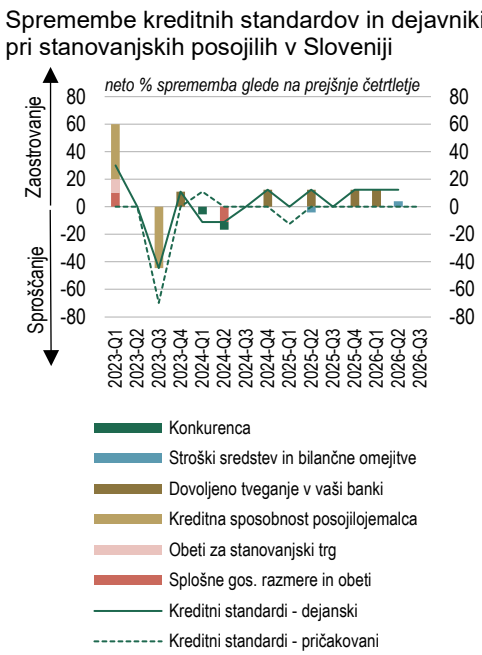

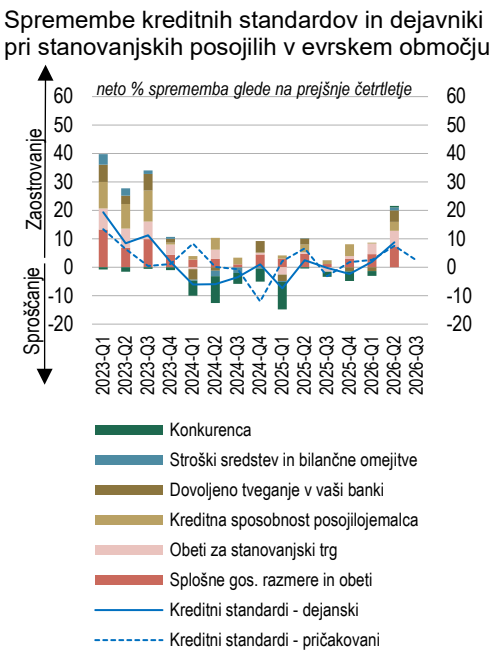
Spremembe povpraševanja in dejavniki pri posojilih podjetjem v evrskem območju

Opomba: Neto odstotki pri vprašanjih o povpraševanju po posojilih so opredeljeni kot razlika med vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile s »precej povečalo« in »nekoliko povečalo«, ter vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile z »nekoliko zmanjšalo« in »precej zmanjšalo«. Enako je povsod v nadaljevanju. »Druge potrebe po financiranju« so netehtano povprečje »združitev/prevzemov in prestrukturiranja podjetij« ter »refinanciranja/prestrukturiranja dolga in ponovnih pogajanj«; in »Uporaba alternativnega financiranja« je netehtano povprečje »notranjega financiranja«, »posojil drugih bank«, »posojil nebank«, »izdaje/odkupa dolžniških vrednostnih papirjev« in »izdaje/odkupa lastniškega kapitala«.
Vir: Banka Slovenije.

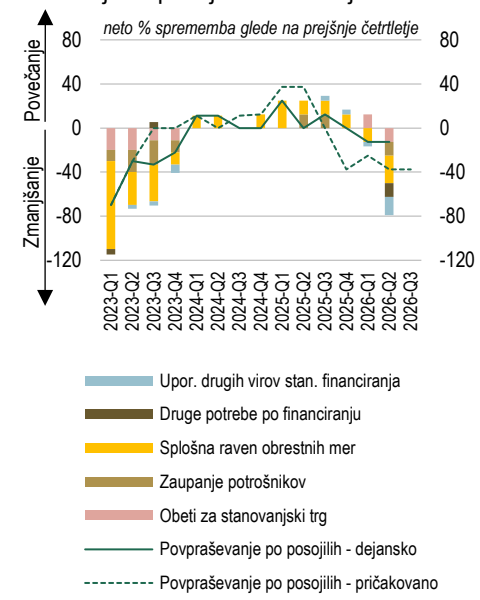
Slika 6.24: **Spremembe kreditnih standardov pri stanovanjskih posojilih in dejavniki, ki k temu prispevajo**

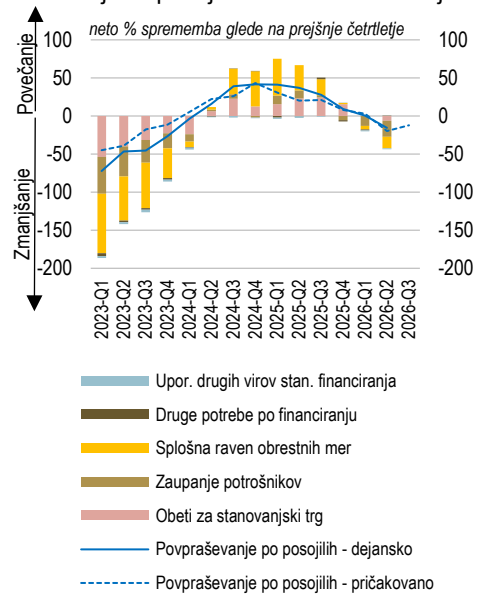

Opomba: »Stroški sredstev in bilančne omejitve« so netehtano povprečje »kapitala bank in stroškov, povezanih s kapitalskim položajem bank«, »dostopa do tržnega financiranja« in »likvidnostnega položaja«; »konkurenca« je netehtano povprečje »konkurence drugih bank« in »konkurence nebank«. Neto odstotki za »druge dejavnike« se nanašajo na povprečje nadaljnjih dejavnikov, ki so jih banke navedle kot tiste, ki so prispevali k spremembam kreditnih standardov.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.25: **Spremembe povpraševanja po stanovanjskih posojilih in dejavniki, ki k temu prispevajo**

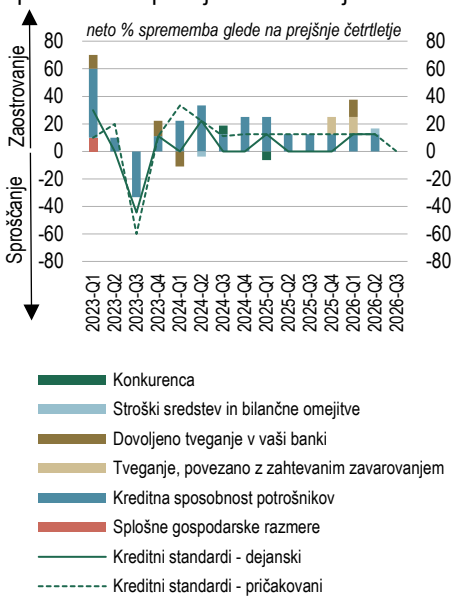

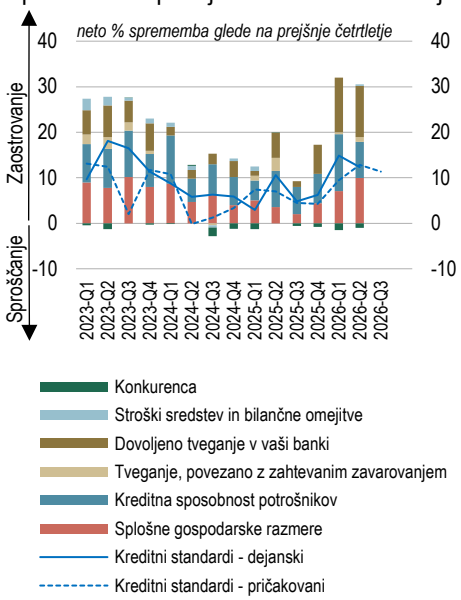
Opomba: »Druge potrebe po financiranju« so netehtano povprečje »refinanciranja/prestrukturiranja dolga in ponovnih pogajanj« ter zakonske in davčne ureditve stanovanjskega trga. »Uporaba alternativnega financiranja« je netehtano povprečje »lastnega financiranja nakupa stanovanja iz prihrankov/pologov (lastna sredstva gospodinjstev)«, »posojil drugih bank« in »drugih virov zunanjega financiranja«.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.26: **Spremembe kreditnih standardov pri potrošniških posojilih in dejavniki sprememb**

Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri potrošniških posojilih v Sloveniji

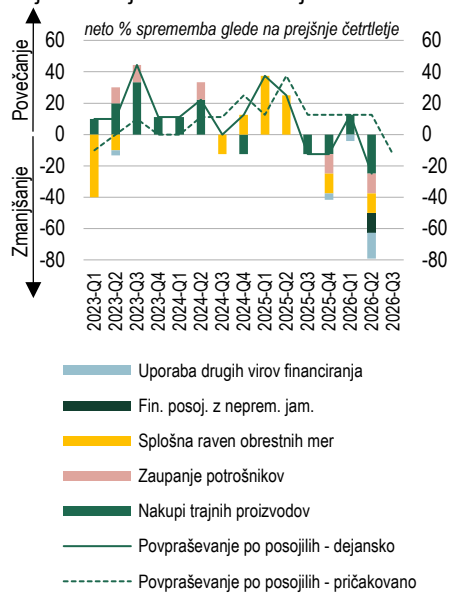
Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri potrošniških posojilih v evrskem območju

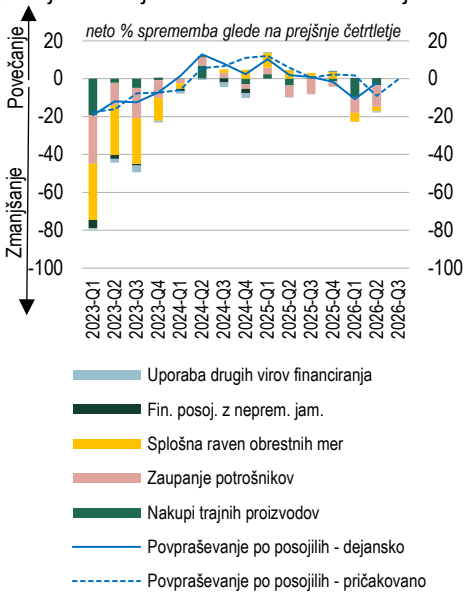
Opomba: »Stroški sredstev in bilančne omejitve« so netehtano povprečje »kapitala bank in stroškov, povezanih s kapitalskim položajem bank«, »dostopa do tržnega financiranja« in »likvidnostnega položaja«; »konkurenca« je netehtano povprečje »konkurence drugih bank« in »konkurence nebank«. Podrobni poddejavniki pod »stroški sredstev in omejitve bilance stanja« so bili uvedeni aprila 2024.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.27: **Spremembe povpraševanja po potrošniških posojilih in dejavniki sprememb**

Spremembe povpraševanja po potrošniških posojilih in dejavniki v Sloveniji

Spremembe povpraševanja po potrošniških posojilih in dejavniki v evrskem območju

Opomba: »Uporaba alternativnega financiranja« je netehtano povprečje »lastnega financiranja iz prihrankov«, »posojil drugih bank« in »drugih virov zunanjega financiranja«. »Izdatki za potrošnjo, financirani s posojili z nepremičninskim jamstvom, pomenijo »izdatke za potrošnjo, financirane s posojili z jamstvom za nepremičnine«.
Vir: Banka Slovenije.

6.1 Opis kratic

Kratice

AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
AZN	Agencija za zavarovalni nadzor
BDP	Bruto domači proizvod
BLS	Bank Lending Survey (anketa o bančnih posojilih za evrsko območje)
BS	Banka Slovenije
CB	Centralna banka
CCyB	Counter-cyclical capital buffer (proticiklični kapitalski blažilnik)
CET1	Navadni lastniški temeljni kapital
CIR	Cost-to-income ratio (Stroški v bruto dohodku)
CRR	Capital requirements regulation (Uredba o kapitalskih zahtevah)
DSPB	Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke
DSTI	Razmerje med stroškom servisiranja celotnega dolga in dohodkom kreditojemalca (angl. *Debt Service to Income*)
EBA	Evropski bančni organ (ang. European Banking Authority)
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation, and amortization (dobiček iz poslovanja pred amortizacijo)
ECB	Evropska centralna banka
EO	Evrsko območje
ESRB	European Systemic Risk Board (Evropski odbor za sistemska tveganja)
EU	Evropska unija
EU ETS2	European Union Emissions Trading Scheme (sistem za trgovanje z emisijskimi kuponi Evropske Unije)
EURIBOR	Medbančna obrestna mera, po kateri si reprezentativne banke iz evrskega območja medsebojno ponujajo depozite
EVE	Economic value of equity
Fed	Ameriška centralna banka (ang. Federal Reserve System)
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
HQLA	High-Quality Liquid Assets (visokokakovostna likvidna sredstva)
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices
IKT	Informacijsko-komunikacijska tehnologija
KU	Kapitalska ustreznost
LCR	Liquidity coverage ratio (količnik likvidnostnega kritja)
LTD	Razmerje med posojili in vlogami nebančnega sektorja (ang. Loan-to-Deposit Ratio)
LTV	Razmerje med zneskom posojila in vrednostjo stanovanjske nepremičnine, dane v zavarovanje (angl. Loan-to-Value Ratio)
MCR	Količnik kritja minimalne kapitalske zahteve (ang. *Minimum Capital Requirement Coverage Ratio*)
MREL	Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities (minimalna zahteva glede kapitala in kvalificiranih obveznosti)
NBS	Nebančni sektor
NFD	Nefinančne družbe
NPE	Non-performing exposures (nedonosne izpostavljenosti)
NSFR	Net stable funding ratio (Količnik neto stabilnega financiranja)
PMI	Purchasing Managers' Index (kazalnik nabavnih menedžerjev)
ROA	Return on Assets (donos na aktivo)
ROE	Return on Equity (donos na kapital)
S2	Skupina s povečanim kreditnim tveganjem
S&P	Standard and Poor's
SCR	Količnik kritja solventnostne kapitalske zahteve (angl. Solvency Capital Requirement Coverage Ratio)
SDW	Statistična podatkovna zbirka (ang. Statistical Data Warehouse)
SyRB	Systemic Risk Buffer (blažilnik sistemskega tveganja)
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
TPI	Tveganju prilagojena izpostavljenost (angl. Risk Weighted Exposure Amount RWEA)